

INCOME TAX

FORM M.

GENERAL NOTICE UNDER SECTION 18, SUB-SECTION 1, CLAUSE (b).

(RULE 19.)

The public are hereby informed that Act II of 1886, an Act for imposing a tax on income derived from sources other than agriculture, continues in operation during the year 1919, and that all incomes derived from sources other than agriculture will be liable to taxation. Every person chargeable under Part IV of the second schedule of the Act is invited to deliver, or cause to be delivered to the Collector, on or before the a return in form II B below, giving details of his income according to the instructions on the return.

The form of return can be obtained free of cost at the Collector's office.

B. K. RAHA
Collector.

FORM II B

Return under section 18, sub-section (1), clauses (b) and (c) of income accruing and arising in British India.

(RULE 19.)

Name	Number of municipal premises and name of street in which the residence or place of business is situated.	Sources of income chargeable under Part IV.	Amount of income.	Period during which the income has actually accrued.	Name of sharers (if any) in the income in column 4, with specification of their shares.	REMARKS	1	2	3	4	5	6	7

I declare that the income shown in the return is truly estimated on all the sources mentioned, that it has actually accrued within the period stated, and that I have no other sources of income.

Signature _____

M. RAHA

ଅଭିନନ୍ଦ ଧାରା ୧ ପ୍ରକରଣ (୬)
ଦିଲାହାରେ ସାଧାରଣ ଲୋକୀ ।
(ବ୍ୟକ୍ତି ୧୯ ମାର୍ଚ୍ଚ)

ସାଧାରଣଙ୍କ ଏବନ୍ଦାର ଏହି ସମ୍ବାଦ ବିଥୁ
ଯାଉଥିବ ଯେ କୃଷି ନନ୍ଦା ଅନ୍ୟ ଉପରେ ଯେଉଁ
ଥୁବେ ଥୁବେ ଗଢ଼ି ଉପରେ କରିବ ନିର୍ଦ୍ଦା-
ରଣ୍ଡି ୧୯୧୭ ବାଲର ୨ ଅଭିନନ୍ଦ-୩୩

ବାଲ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତିକର ରହିବ ଏବଂ କୃଷି ନନ୍ଦା
ଅନ୍ୟ ଉପରେ ଯେଉଁ ସବୁ ଥୁବେ ନନ୍ଦା
କର ଯୋଗ୍ୟ ହେବ । ଅଭିନନ୍ଦ ୫୦ ବାର
ଅନ୍ୟରେ କରିଯୋଗ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପ୍ରତି
ଅନୁରୋଧ ଏହି ଯେ ସେ ଏପ୍ରେଲ ମାସ ୧ ଜାନ୍ମି-
ନାରୋଧ ଏହି ଯେ ସେ ଏପ୍ରେଲ ମାସ ୧ ଜାନ୍ମି-
ନାରୋଧ ଏହି ଯେ ସେ ଏପ୍ରେଲ ମାସ ୧ ଜାନ୍ମି-
ନାରୋଧ ଏହି ଯେ ସେ ଏପ୍ରେଲ ମାସ ୧ ଜାନ୍ମି-

ଅଦେଶାନ୍ତରୀୟ ଅଧିକାରୀ ମହାଦେଶ ଦ୍ୱାରା
ଲେଖି ଗାନ୍ଧା ବିଲେକୁର ସାହେବଙ୍କ ନିକଟରେ
ଅର୍ପଣ କରିବେ ବା କରିବାରେ ।
ରାଜ୍ୟର ପାଠ ବିନାରାତରେ ବିଲେକୁର
ଅର୍ପଣ ମିଳ ପାରିବ ।

B. K. RAHA
Collector.

କିଞ୍ଚିତପଣ ।

ଦିଲାହାର ପରିବାର ପରିବାର ମଳା
କୁରିବ ସ୍ଵପ୍ନ ।

- (୧) ପରାମ ପାର ୮୦୧୭
- (୨) ପାତ୍ରହାଲୀ ୮୦୧୭
- (୩) କୁତ୍ତା ମୀ ୮୦୧୭
- (୪) କରିଛିରାତ୍ର ୮୦୧୭
- (୫) ବିଧବାର ସ୍ଥାମିପ୍ରାପ୍ତ ୮୦୧୭
- (୬) ବୋଲୁ ମୋ ୮୦୧୭
- (୭) ମଧ୍ୟାଳଙ୍କ ବିଲେକ ୮୦୧୭
- (୮) ପରିବାରଙ୍କ ମିଳନ ୮୦୧୭
- (୯) ଅମ୍ବଲ୍ୟାଧନ ୮୦୧୭
- (୧୦) କଷତ୍ତ ବିରହଣୀ ୮୦୧୭
- (୧୧) ବିରହଣୀ ୮୦୧୭

ଗଢ଼ ଓ ପଦା, ଅଛି ସୁନ୍ଦର ଖାଦ୍ୟ ଓ ପରିବାର
ଗାମୀ ଭାଷା କୌତୁକ ରହସ୍ୟ ପ୍ରତି ପଢ଼ିବେ
ପୂର୍ଣ୍ଣ । ଏହି ବିଲେ ବହି ପରିବାର କର ଗଲି
ପାରିବ ନାହିଁ ।
ପ୍ରାପ୍ତ ସ୍ଥାନ କରିବ ପ୍ରତିବନ୍ଧିତାମାତ୍ର ।

ନୃତ୍ୟପୁସ୍ତକ ।

ସଲକ୍ଷଣ	୮୦୭
ଜ୍ୟୋତିଶ୍ଚକ୍ରଗୀତା	୮୦୮
ରାଧାମନୀର ଦୂତ ସମ୍ବନ୍ଧବଣ	୮୦୯୦
ବୋରେଣ୍ଟପ୍ରାଗ	୮୦୧
ପରାସ୍ୟାନ (ସୁନ୍ଦରତାଗ୍ରହଣ)	୮୦୯
ଅଯୋଧ୍ୟାକାଣ୍ଡ	୮୦୯
କଥାଲବଦ୍ଧି	୮୦୯
ନୃତ୍ୟପୁସ୍ତକ ପଣ୍ଡିତ ପଦା	୮୧୧
ବର୍ତ୍ତାପ୍ରତିବନ୍ଧିତାମାତ୍ର	୮୦୯
ମହାମହିମାନ (ମେଷକ ପ୍ରେଟରି) ପଦା	୮୦୯
ଚିକିତ୍ସାକରି	୮୦
ପୁଲାପ କୌତୁକ	୮୦୯
ପ୍ରାପ୍ତ ସ୍ଥାନ କରିବ ପ୍ରତିବନ୍ଧିତାମାତ୍ର	୮୦

ଭାରତ ରାଜ୍ୟ ପରିବାର କୋମାନ୍ଦ, ଲିମିଟେଡ.

ଦେବତ ଅଧିକ—ଶ୍ରୀ ବିଲେକିନ୍ଦ୍ରା, ଲାହୋର ।

(ପାତ୍ରହାଲୀର ସ୍ଵଦେଶୀଅଧିକାରୀ)

ବ୍ୟକ୍ତ ଅଧିକ :—ଲାହୋର, ଗର୍ଣ୍ଣପିଣ୍ଡି, ସଲକ୍ଷଣ, କାଗପୁର, ଅଜମୀର, ଅଦାମହାବାଦ
ମାକ୍ରାକ, କାରଦରଗାହ, କୋକାନ

ତିଥ ଏଜେନ୍ସି :—କଲିକଟା ଓ ବିମାର ।

ତେୟାରମ୍ୟାକ :—ଅବରେବଳ ମିଶ୍ର, ବରବିଷଳ ଲାଇ ଓରେ, ଲାହୋର

ବାର୍ଷିକ ଅସ୍ୟ :—ଟ ୪୦୦୦୦ କାର କର୍ବ୍ୟ ।

ଶାଖାରଣ ଦାନ, ବାଣିଜ୍ୟ, ବିବାହ ଓ ଶିକ୍ଷା, ପୁରସ୍କାର ଓ ପେକଷନ୍ ଓ କର୍ବ୍ୟ

ବ୍ୟକ୍ତିଗତ, ସାମାଜିକ ବିଷୟ କରିବାର କାମା କରିବାରେ ।

୬ ଦିନା କୌତୁକ ପ୍ରତିବନ୍ଧିତାମାତ୍ର ।

୨ ଦେସ୍ୟ ଦୂର୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ ଥାଏ ।

୩ ଦିନାକାରମାତ୍ର ଲାଭରୁ ଅଂଶ ପାଇ ପାରନ୍ତି ।

୪ ଦିନା ଟକା ନୟନ୍ତର ସମୟରେ ଦିଅଯାଏ ।

୫ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଦିଅଯାଏ ।

କାନ୍ତିକ ସଙ୍ଗେ ଟିକଟର ସମାନ ଅନ୍ତରାଳ

ଭାରତର ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରମାତ୍ର ଏବଂ ପୁଷ୍ପପେଣ୍ଟର ବ୍ୟବସାୟମାତ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧିତ

ଭାରତ କରିବାରେ ।

ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ମାତ୍ର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରିବାରେ ଅବେଦନ କର ।

ଲଜ୍ଜପତ ସ୍ଵ ସାତି
ମେନେଜର

NOTICE.

As I am leaving Bombay on the 23rd April for a trip to England and shall be absent for about six months, all official correspondence may be addressed to my Superintendent at Cuttack, private letters being sent to me Care of Thos. Cook & Son, 10 Ludgate Circus, E. C., London.

Telegraphic address, C/o Coupon, London

Cuttack, } R. N. BHANJA DEO,
12-4-1910 } Rajah of Kanika.

NOTICE

Wanted a competent Assistant Head master on Rs. 30. P. M. for the Middle English school with training classes at Bhawani-Patna the Head quarters station of the Kalahandy State. None need apply who has not passed the Matriculation Examination of the Calcutta University and does not possess good knowledge of Uriya literature and ability to manage a Middle English School. Preference will be given to those who have passed the Master-ship Examination in English according to the Bengal System. Applications with copies of testimonials will be received by the undersigned till 30th April 1910.

J. K. Tripathi
Superintendent
Kalahandy State
P. O. Bhawani-Patna
Via Sambalpur.
2-4-1910

Wanted a Lady either Brahmo or Native Christian between 35 and 45 years of age to act as Matron in charge of Lady Medical students Pay Rs. 25 per mensem with free quarters.

Applications with testimonials and certificates of moral character will be received by the undersigned up to the 30th instant.

Cuttack
9-4-1910 } R. P. Wilson
Major I. M. S.,
Superintendent, Uriya
Medical School, Cuttack.

NOTICE.

Wanted a Jailer for the Ranpur State Jail on Rs. 9/- (nine) a month with free quarters. An Uriya knowing man with little knowledge in English to fill up the English forms will be preferable for the post. Applications with testimonials will be received by the undersigned up to 30th April 1910.

Ranpur } Raja of Ranpur
6-4-10 } Satate.

Wanted a plucked F. A. Additional master with experience in teaching on Rs 25 per mensem for the Dhenkanal H. E. School. Preference will be given to one who knows drill and gymnastics. Applications with testimonials should reach the undersigned on or before the 25th April.

Head Master's office,	Anukul Ch. Ghose,
Dhenkanal	B. A.
Feudatory State	Secretary managing
Orissa	Comit. Dhenkanal,
	H. E. School

ବିଜ୍ଞାପନ |

ମୁଲ୍ୟରେ ବସାମ୍ବତ ।

ସୂଚନା କରୁ ବଢ଼ା ଏ ଦାପରଥୁ ଦାସକ ପ୍ରତିକ ଦ୍ରଜିଷ୍ଠାର ପ୍ରଥମଙ୍ଗେ ପ୍ରତାପିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହାର ଶକ୍ତି ଅଛି ସରଳ; ସ୍ଵର୍ଗ ଓ ବଳ ଦିମାନେ ଅନ୍ତେଶରେ ଦୁଃଖାରବେ । ଶକ୍ତିର ବର୍ଣ୍ଣନା ଏଥିରେ ମନୋଦ୍ୱାରରେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲା, ଏ ଗୀରଙ୍ଗ ମହାପ୍ରତି ଶମଦ ଶମନରର ପାଶ୍ରୀ । ଏହି ଚମରରେ ବିଶେଷ ଜୀବରେ ପ୍ରତିକ ବରତ୍ରି, ଉତ୍ତର କବି ସେହି ଅମୃତ ସନ୍ଧାନରେ ଦିବରଣ ବନ୍ଦନାଶାର ଏ ସ୍ମୃତି ନାଚା ବିଧ ପ୍ରକାରେ ଦେଖି ଅଛି । ପ୍ରସ୍ତୁତର ଅବାରକୁ ଗୁର୍ହିରେ (ବଜା ଅବାରରେ ୧୫୦ ପୁଣ୍ଡା) ଏହାର ମୁଲ୍ୟ ୮୨୬ଟା ଦେବାର ଦେଖିଯାଇ । ସାଧାରଣ ସତ୍ତାପାଦ ଏହାର ମୁଲ୍ୟ ୩୦୦ କର ଯାଇଥିଲା ବନ୍ତୁ ଅତୁର ଅଧିକ ସୁନ୍ଦରାର୍ଥ ଏହା ବର୍ତ୍ତମାନ ଉନ୍ନିମାତ୍ର ନିର୍ମିତ ୨୦ ୫୫ ଡବାରା । ସେତୁମାନେ ସାଧାରଣ ନାମ ପହଞ୍ଚିବା ଅଧିକ ଏକ ସମୟରେ କ୍ରୟ କରିବେ ସେମାନଙ୍କୁ ଶେଷ ୮୦୦ ରେ ଦିଅବିବ । ତାକୁ ମାୟର ସବୁ

ପ୍ରସ୍ତୁତ ନିମ୍ନ ଟିକଣାରେ ପ୍ରାପ୍ତବା ।

୨୫୩.୧୦ } ପଦଙ୍କ ତରଣ ଦାସ

ତେବାକାଳ } ଏକିମ୍ବା ଦେଖିଥିବା

ତେବାକାଳ }

ସୂଚନା ଗନ୍ଧ ଦୂରନିମଦିତ

ସମୟରୀ |

ଅନ୍ତରୁକ୍ତ ନିବାସୀ ବବି ନରପଂଦ ପଟ୍ଟାରୀ କବାରାବ ନାମ ଶନିରେ ବରତ୍ରିତ । ତରଣ ଉପେକ୍ଷିତ ରତ୍ନର ରତ୍ନାତାରୁ ବୌଣୀଷ ସମରେ ଆଗ୍ନ ଦୂରେ । ଲବଧ୍ୟବନ୍ଧୁ ଓ ବୋଟିରୁହୁଣ୍ଡୁ ସୁନ୍ଦର ପ୍ରତିକ ବନ୍ଦ ବଢ଼ା ପର କାଣ୍ଡର ଦେଶର ମହିଳାଙ୍କୁ ସରସଶାର ପରିତ ଅବ ମନରେ ଏହି ପ୍ରକ୍ରିଯା କରିବ । ମୁଲ୍ୟ ୮୦୦ ପ୍ରାପ୍ତବାକ—ବନ୍ଦ ପ୍ରତିକର୍ମାନକର ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇବ ଦରସାବାର ବନ୍ଦ

NOTICE.

Cheap and Fresh.

The undersigned begs to inform the public that he has opened a Dispensary at Choudhury Bazar, Cuttack styled "The cheap Allopathic Pharmacy" (near Goureesanker Babu's house) stocked with all sorts of surgical instruments, and fresh medicines (Officials, Non-officials and Patent) including preparations of Cocaine, Morphia and Opium.

The rates are much cheaper than those of the Bazar. Mofussil orders are executed with care.

trial orders once solicited.

Dr. S. C. CHANDER,
Cheap Allopathic Pharmacy
Choudhury Bazar
Cuttack.

ବିଜ୍ଞାପନ

ଏହାର ସବ୍ସାଧାରଣକ ନାମର ଦେଇଥିଲା ତ ଅମ୍ବେ ଗୌଦ୍ୟବଜାର ବାର ଗୌଦ୍ୟବଜର ବସ୍ତୁକ ବୋତାପର ଜିବରେ "ତଥ ଏଲାଟିପାଥ୍ରିପାଥ୍ରିପାରମେଷ" ନାମରେ ବୋଟିଏ ତାକୁର ଶାକା ଗୋଲିଥିଲା । ଏଠାରେ ସମସ୍ତପର ତାକୁର ଯତ୍ନ ଓ ନୂତନ ଅମନାମ ଜିଷ୍ମମାଳ ଓ କେବେଳ, ମରଣିଷ ଜଣାଦିତ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦ୍ରବ୍ୟ ମିଳେ । ବଜାର ଅନ୍ତରେ ଏଠାରେ ପ୍ରାଦୁରଚରରେ ଜିଷ୍ମମାଳ ଦିଅବ ଏ । ମଧ୍ୟର ଲେତମାଳେ ଏହି ଲେଖିଲେ ଜିଷ୍ମ ଯୋଗାଇବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି । ଅବେ ମଧ୍ୟ ସମ୍ବାଦ ବନ୍ଦ ଦେଇଲା ।

ତାକୁର ସବେଇ ତମ୍ଭ ତମ୍ଭ ତଥ ଏଲାଟିପାଥ୍ରିପାରମେଷ ଗୌଦ୍ୟବଜାର
ବିଭାଗ

WANTED a Compounder for the Cheap Allopathic Pharmacy. The candidate must be bona fide under the rules. Pay according to qualifications. Hindu candidate is preferable. Apply to

Dr. S. C. CHANDER,
Cheap Allopathic Pharmacy.
Choudhury Bazar
Cuttack.

ବିଜ୍ଞାପନ :

ଏହାର ସବର ଲେତେର ବୋତିର ସବ ସାଧାରଣ ଅବଶ ବରତ୍ରିତ ଯାଇଥିଲେ ଏ ସବର ଲେତେର ବୋତିର ସେ ଗୌଦ୍ୟବଜାର ବୋତିର ସେ ଗୌଦ୍ୟବଜାର ଲେତେଲ ବୋତି ଅଧିକର୍ତ୍ତା ରିଲେଜରେ

ମାତ୍ର ଓ ପୂର୍ବତତ ଦୃଷ୍ଟି ମଧ୍ୟମତ ଓ ଶାଖାରଙ୍ଗ
ସ୍ଥାପିତ କଣ୍ଠାରେ ଦୂରକ ଦୃଷ୍ଟି ଅନନ୍ତ ଓ ଜଣାଳ
ପ୍ରଥମ ଅଧିକାରୀର କଣ୍ଠେ ଅବସ୍ଥାବାନ୍ତି
ବାହୁଦର ଲୋକେର ଗୋଟିର ବେଳ୍ପୁରମେଳ
ମାତ୍ରଦୂରକ ସନ୍ଧି ରଳିଥାଏଲ ମାତ୍ର
ମଧ୍ୟରେ ଚରିତାତ୍ମ କଲେ ଚତୁପ୍ରକଳ ବୋର୍ଡ୍
କର୍ତ୍ତର ସୁରକ୍ଷା ବରସିବା ।

N. C. Mitter,
Chairman.

ସହଜ ରାଜୀ ଶକ୍ତି

ବିଶେଷ ସହାୟ ।

ଏହି ସ୍ମୃତି ଥାଇ କଲେ ଅତିଥିନ ସମୟରେ
ଦେଖିଲା ଶୈଳୀ କଠିପାଦିକ : ବିଶେଷରେ ଯେଉଁ
ମାତେ କି ସୁଲକ୍ଷଣ ଗଢି ପାହାନ୍ତି ଘେମାତେ
<ହି ସ୍ମୃତିକହାରଙ୍ଗରେ ଶୈଳୀ କଠିପାଦିକ କଥ ଚିଠି-
ପତ୍ର ଓ ହଥାବାର୍ଗ ନିର୍ଭାବ ଅଛି ସମୟରେ
କହି ଆଜିବେ ।

ବିଜ୍ଞାନ ମହାଭାରତ ସମ୍ପଦ ବ୍ୟାପା ହୋଇଅଛି

ଅବ୍ୟାକ୍ଷମ ପ୍ରକାଶନ

ପ୍ରକାଶକ ନିଲ୍ମିତା ୫

ଅନୁଭବ ପଦା, କିମେ ଦେଖ

ଭାବୁଳର ଅନ୍ୟତମ ବିଜ୍ଞାତ କବି ବସମ୍ବର
ମେଘରଙ୍ଗୁ ବିବିଧ ଶ୍ଵରବନ୍ଦର ଭରନୀ କର
ଉତ୍ତରପାଷାଣିକ ଯେ ମହିତ ଉପକାର ବରୀ
ସାମ୍ରାଜ୍ୟରେ ଏହା ସମସ୍ତେ କାଳନ୍ତି । ଏହାଙ୍କ
ରତ୍ନ ବିଚିତ୍ରଭାବର ଉତ୍ତରଲର ସାଧାରଣ ଲେଖନେ
ଅକ୍ଷୟାସରେ ପାଇଗାସବେ ଏହି ଅଭିନ୍ୟାସରେ
ଉତ୍ତର ମହାଭାବରର ବଳପତ୍ର ପୋଷିବୁ ସମ୍ଭବ
କର ସାଧାନ୍ତରୁ ସଂଶୋଧନ କର ଶୁଣ କରଇଅନ୍ତରୁ
ଏହି ପ୍ରସ୍ତୁତ ଯେଉଁପରି ରତ୍ନ କୋରିଅଛି
ତାହା ବହିବା ନାହିଁଲ ମାତ୍ର । ଗୋଟିଏ ଶୁନ
କରୁଥରେ ଅତ୍ୱ ଗୋଟିଏ ଶୁନ କିମ୍ବୟ ହତି
ବାବୁ ଯହା ଦେବ । ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷକ ଶ୍ରୀର ଦୂର
ପଦରେ ଦିଅମଳ ।

ଅଦୟବ୍ୟ ଟ ୦ ୫ ମଧ୍ୟପଦ୍ବା ଟ ୦ ୧ ସତ୍ୟପଦ୍ବା
ଟ ୦ ୨ ବନ୍ଦୀପଦ୍ବା ଟ ୦ ୩ କିରଣପଦ୍ବା ଟ ୦ ୩/୨
ଦ୍ୱୋପଦ୍ବା ଟ ୦ । ଉଚ୍ଚେଷ୍ଟପଦ୍ବା ଟ ୦ ୪ ଶ୍ରୀପଦ୍ବା
ଟ ୦ । ୫ ବାଜା ବଧ୍ୟପଦ୍ବା ଟ ୦ ୧/୨ ଥୀରପଦ୍ବାର
ସବ୍ୟମୋତ୍ତମୁଖ ଟ ୦ ୪ ମାତ୍ର ସମବାୟ ପକ୍ଷ
ଏହାରେ କେବେ ଟ ୪/୫ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଟ ୦୩
ପଢ଼ିବି । ବନ୍ଦୀର ଦେଲେ ଟ ୦ । ଏହା ଅଧିକ
ପଢ଼ିବି । ଅର୍ଥାତ୍ ସବ୍ୟମୋତ୍ତମୁଖ ଟ ୦ ୪ ବିନ୍ତି
କିମ୍ବା ଟ ୦ ୫ ବାଦିକି ଲା ପଢ଼ିବି,
ଏହା ସବ୍ୟମୋତ୍ତମୁଖରେ ଡେଖାରେ ମହାବୀରର
ଦେହ ଛାଇ କିମ୍ବା ପଢ଼ିବି । ପର ଅଣ୍ଟ ଦେଖିବେ
ସବ୍ୟମୋତ୍ତମୁଖ ଦୟାପିବି ।

କବର ଦରିଆଜାର ପ୍ରିନ୍ଟିବଲ୍ସାମଙ୍କ ସମ୍ମାନରେ ହତ୍ୟା ଦେଇଥିଲା ।

ବିନୀ କରୁଥିଲୁ । ଅଣା କରୁ ପ୍ରଦର ରହିଲା
ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଏ ସମୋଗ ଘଟିବେ ଗାହି ।
ପ୍ରକାଶ ଥାଇବ ଏ ସମୋଗ ଅଳ୍ପକଳ ନିମନ୍ତେ
କମଳେ ଯଥିଲୁ । ଯତ ।

Baxibazar Cuttack 28-3-10 Parmanand Prusty Manager G. C. Prusty & Co.

କଟ୍ଟଣାର୍

ମାର୍ଗର ପାଥ କର ଜୟଦାତ୍ମା ଓ ମହାଜନ
ସେଇପୁରେ ପରଦର୍ଶିଗା ଲାଇ ଫରୁଥିବ, ପଣୀଗୁ
ଜାଇ, ଏସିଥିଲ ଯେ କୁ କ ୧୫, ପଞ୍ଚମୀ ଓ
ସବଳ, କି ୧୦୦ ୯ ପ୍ରଦେଶପ୍ରାଚୀନ ଅଙ୍ଗଭାଇ
ଜାମେନ୍ ଦେଇ ତାରବା ବିଜ୍ଞାର ମାପିଛି
ଦେଇବ ସଂଖ୍ୟା ନ ୧୦ ୯ କ ୫୫ କବ
ବୁଦ୍ଧି ଦେଇ । ଅପ୍ରେଇ ତା ଯେ ରିଅ ପୃଷ୍ଠାରୁ
ନିଜ ଦୟାଲିପିତ୍ତାର ଅବେଦନକରି ।

ମଳଗୀର } ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣପାଦ ଦୁର୍ଗା ନମେବାର
ତୁମୁଳାବ୍ରତ ଶ୍ରୀ ମ ପୋଣ୍ଡାଙ୍କ ମଳ-
ଗା ୧୯୩୦ ଗର । ଲ । ବାଲେଶ୍ୱର

ଅବ୍ୟାପକ ସ୍ଥିତିରେ ଏହାର ପରିପାଦନ କରିବାକୁ ପରିଚାଳନା କରିବାକୁ ପରିଚାଳନା କରିବାକୁ ପରିଚାଳନା କରିବାକୁ

ଏଥିରେ ସକ୍ତିବଦୀର ମଳମନ୍ତ୍ର, ଦଂସତ
ଶକ୍ତି ଏବଂ ଘର୍ଷଣ ସହିତ ଡିଲ୍‌ଫ୍ଲୋରସିପିନ୍‌ଗାର୍ଡି
ପ୍ଲଟାରିଟ କୋଲ ଏହି ସହିତମ୍ବୁଜରେ ବରଚ
ପ୍ରିଣ୍ଟଙ୍କୁଳାମାଙ୍କ ସାଥେ ଲମ୍ବରେ ବନସ୍ବି ଦେଖି
ଅଛି । ଦୂର୍ଦ୍ଵାରା ମନ୍ତ୍ରାଶ୍ରମରୁ ଯଥରେ ଏବଂ ମେଧ-
ବଳରୁ ଡାକମାରୁଲ ଅଧିକ ତୁରେପତ୍ରା ଲଗିବ ।

ପକ୍ଷିଳ ଦୀପକା ।

ବର କାନ୍ତ ଇଣ୍ଡରେ ଶେଷଦେବା ସପ୍ରାଦିତର
ଅସାମ ପ୍ରଦେଶରେ ବିଶେଷ ଓ ବହୁ, ପଞ୍ଚାବ
ଏବେ ଦହଳରେ ସମାଜେ ବରଣା ହୋଇଥିଲା ।
ଏଥିମଧ୍ୟରେ ସଦିତରରେ ୩.୪୫ ଲକ୍ଷ ଚେତ୍ର-
ସଂଖ୍ୟରେ ୩.୨୦ ଲକ୍ଷ ସହାଯେଶ୍ଵା ଅଧିକ ସ୍ଥଳ ।
ଦକ୍ଷିଣରେ ଚିନାବିହିରେ ୧ ଲକ୍ଷକୁ ବହୁ ଅଧିକ
ରୁହୁ ହୋଇଥିଲା ।

ଗତ ତା ୨୯ ଜୁଲାଇରେ ଶେଷଦେବାର୍ପ୍ତୀ-
କରେ ସମୟ ଭାବରେ ଫେରେଇ ଘେରେ
୨୯୭୦ ମୂଳ ହୋଇଥିଲ ସେ ଉତ୍ସମଧରେ
ସୁଲ୍କପ୍ରଦେଶ ଓ ପଞ୍ଚାବର ମୁଖ ଅନ୍ଧାରୁ ଅଧିକ
ଓ ଯଥାକଣେ ୧୯୯୫ ଟେକ୍୨୫୫ ଓ ବଜାପ୍ର-
ବେଶର ମୂଲ୍ୟ ୩୦୨୫ ଥିଲା । ଏହି ପ୍ରଦେଶ ଓ
ବିହାର, ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ଏବଂ ବଜାପ୍ରଦେଶକାରେ ଦୂର-
ସପ୍ରାଦୃତ ହକ୍କେ ହୋଇଥିଲା । ଯୁକ୍ତ ସପ୍ରାଦୃତ
ମୂଲ୍ୟ ୨୨୬୦ ଥିଲା ।

NOTICE.

Cuttack Jewellery Works.

ଏତଦ୍ବାବ ଅମେମାକେ ସହପାଧରଣକୁ
ଜଣାଉଥିବୁ ବୟେ ନର୍ତ୍ତମାତ ଅମୂଳବଳର
ଦେଖାକର ବାହୁଡ଼ ହସନ ଦେଇଥିବା ଶୋଭା
ଅମେମାକେ ହେବେଳ ଚିତ୍ରମାନ ଉପରରେ

**SALE FOR ARREARS
OF REVENUE.**

THE COLLECTOR OF CUTTACK has issued the following order dated the 14th March 1910 :—

"The Revenue sales begin to-day and as I intend to enforce the law with more strictness than has been customary in past years in Cuttack, I think it desirable to record my reasons. My decision has been made after due consideration.

The numbers of defaults and sales during the past 5 years in Cuttack have been as follows :—

	Details	Sales
1904-5	... 419	14
1905-6	... 987	22
1906-7	... 748	29
1907-8	... 1126	6
1908-9	.. 3711	31
1909-10 (1 kist)	1145	

This kist 650 estates were advertised for sale. Payments with penalty were accepted up to March 12 (yesterday being Sunday). There are still about 170 estates in arrears. The amount of extra work caused in my office by this habitual defaulting is enormous and the result is inconvenience to the Public through other work being neglected. It can not be allowed to continue.

At the last sale day I accepted payments from all who were ready to pay; I did so because at that time the people were just beginning to recover from the results of a season of distress and because I had not given any warning of increased strictness. During the sale in September 1909 notices were hung up in the Cutchery warning Zemindars that in future payments would not be accepted on the sale date.

In October 1909, I issued notices to all Presidents of Panchayats asking them to warn Zemindars that no arrears would be accepted after the last day without penalties and that penalties would increase with delay.

On March 8, I put up a notice in the Cutchery stating that no petitions would be accepted after March 11 and that payments would have to be made by March 12. Out of about 170 estates in arrears now I find that approximately the number of times the estates have been advertised for sale during the last 4 kists is as follows:

Nil	..	33
Once	..	47
Twice	..	42
Thrice	..	27
Four times	..	20

Warnings have had no effect and I am convinced that they will have none, there is no means of stopping this except by selling some estates. I do not therefore intend to accept payment (without special reason) from those estates which have been

advertised thrice and four "times, and
any others which I think fit will be
sold".

From the above it is clear that year after year the number of defaulting estates are on an increase. How is it that the Orissa Zemindars fall into arrears and subject themselves to the payment of penalty imposed by the Collector for their defaults ? It is an open secret that they have to contract loans at a high rate of int-rest for the payment of the Revenue. Are these defaults all due to carelessness or caprice on the part of the Zemindars or are they due to some other cause ? We have not the least doubt that the condition of the landlords of Orissa has been changed and changed for the worse since after the last Settlement

The subject is highly important and interesting and requires a thorough and shifting inquiry. We shall revert to it in our future issue.

ଗର ରହିବାର ସନ୍ଧାପମୟରେ ଜୀ ସୁଲ୍ଲ
ଗୌତ୍ମକର ସମ୍ବନ୍ଧ କଷମ୍ବିତରେ ଦୂରଧ୍ୱାପ୍ର
ଦରିବ ଏହି ତାୟୁତ୍ସବର ଏହି ବିଧେୟ
ଅଧିବେଶନ ହୋଇଥିଲା । ସରଳ ୧୦ଶ୍ରୀତ
ନିୟମାବଳୀ ଏହି ଅଧିବେଶନରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ
ଦୋରଥା । ପ୍ରଣୋଦ କିମ୍ବା ବିଧିମଠେ
ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇ ଟ ୦ ୫ ପ୍ରବେଶିବା ପଞ୍ଚ ହୁ
ଏବଂ ମାସିତବୁନ୍ଦା ଅନ୍ତରା ଟ ୦ ୫ ଦେବ
ତେବୁ ଅନ୍ତରାକୁଣ୍ଡାୟୀ ରେଜିସ୍ଟ୍ରେ ହେବା

ଅମ୍ବମାତରକ ଜଳ ହୁଟେଳ ସାହେବ ମହୋ-
ଦୟ ବିଲଗରେ ପଲାଲେବ ଏମତ କରିଥିବା
ଦୟ ଅମ୍ବମାତେ ଗପୁର ଦୂଃଖସଦକାରେ
ପଠମାତକୁ ଜଣାଉଥିବୁ । ଏ ମହାଶୟ ଶପ୍ତାର-
ର ଅସ୍ତ୍ରାଧେରୁ ସପରିବାରରେ ଅବେଗୀ
ଲଭାର୍ଥିତୁଟି ଦେବ ବିଲଗ ଯାତ୍ରିଲେ । ମାତ୍ର
ସନ୍ଦର୍ଭମୁକ୍ତାବାଳ ସମୟ ଦେଖି ବାହାର ତାର୍ଥ୍ୟ
ସାଧନ ବଲ ! ଏ ଯେମନ୍ତ ବିଲଗ ତୁବିଜୀବି
ହେମନ୍ତ ସୁଦୟରକ ସ୍ଵରେ ଏବ ଏବାଙ୍କ ଦୟା-
ଧୃତ୍ତ ସୁବନ୍ଦରରେ ଏଠା ଲେବେ ଯେ ଅସ୍ତ୍ର
ଦୟରେ ବୋଲିବା ମାତ୍ରିଲ୍ୟ । ହୁଏର ଏବାଙ୍କ
ଅସାର ସଦ୍ବିତ୍ତ ଓ ଶେଷୀତିତ ପଚକାରର
ସାନ୍ତୁମା ବିଧାନ ବରନ୍ତୁ ଏବିବ ପ୍ରାର୍ଥନା ।

ଏଠା କମିଶନର ଅସ୍ତ୍ର ର, ର, ଲିପ୍ତ
ସାହେବ ଗପ ମଙ୍ଗଳବାରପଥରେ ସପ୍ତହୀତ
ଦାରଚିଲଙ୍ଘ ଗମନ କରିଥିଲୁ । କଙ୍ଗଳାଦୟ-
ରର ପ୍ରଧାନ ସେବେଟେ ମାତ୍ରାବର ଅରେତ
ସାହେବ ପାତ୍ରବଦେବାରୁ ଗାହାକ ପ୍ରାଣରେ
ବର୍ତ୍ତିକାଳନିମନ୍ତ୍ରେ ନିୟମିତ ଦୋଷରୂପବାର ଶୁଣା-
ଯାଏ ଗାହା ଅନୁଷ୍ଠାତକାଳରେ ଏଠା କରେ-
କୃର ଅସ୍ତ୍ର ବରଲ ସାହେବ କମିଶନରତାର୍ଥ
ଚାଲିଲାଦେ । ଅଗାଧର ଅର୍ଥାତ୍ ଦ୍ୱାରର ସହିତ

ଶ୍ରୀମତ ହେଲୁ ଯେ ମାତ୍ରାକର ଅରେଠ
ମହୋଦୟ ମତ ରୂପକାଳ ପନ୍ଥବେଳ ପାପ
ଦୋଷାତ୍ମକ ଏବ ମାତ୍ରାକର ଚକ୍ରବ୍ରତ
ତାହାକର ଶୁଣାଇଲା କଣ୍ଠିତପ୍ରକାଳ ଏହି
ପୋକବସ୍ଥାର ଅଭିନନ୍ଦ ବିଲିବତା । ବଚେରରେ
ପ୍ରୟୁକ୍ଷ ବିମାନକାରୀ

—○※○—

ବନ୍ଦକାର ପ୍ରମେ ଅଧିମ ବନ୍ଦୟ କରିବ ମାସ
ତା ଗ ହଥରେ ହୋଇଥିଲା । ତହିଁରେ ପ୍ରତି
ବାହୀନ ଟ ୩୨୨ କାରେ ବନ୍ଦୟ ଦେଲା ।
ଆମିମାତକ ବଜାସ ସତିବ ବାକ୍ସପ ଟ ୧୨୦ କାରୀ
ଦିବସାବେ ଗରନା କର ବଜେଟରେ ଥିଲା
ବନ୍ଦାଯଥିଲେ ମହୀ ୧୫ ଅଧିକ ଟଙ୍କା ଲାଭ
ଦେବା ଅନ୍ଧମ ବୌଜାନର ବନ୍ଦୟ । ସେଇଳ
ଟ ୩୦୦ ବାକ୍ସ ଅଧିମ ବନ୍ଦୟ ଦେଲା । ସୁତରଂ
ସବୁମେହବର ପ୍ରାୟ ଦର୍ଶିତ ଟ ୩ ରାଶ ଟଙ୍କା
ଅଧିକ ଅୟ ଦେଲା । ଏହି ମାସରେ ଏହୁସି
ଦେବେ ନାହିଁବ ଅଠରୋଟିରୁ ଅଧିକ କିମ୍ବା
ଛଦ୍ଵର୍ତ୍ତ ଦେବ । ଅଧିକ ଟଙ୍କା ସ୍ଥାପିତ ସାଧକ
ଓ ବିଷା ଦସ୍ତାବେରେ ଲୟମୁଦେବା ସକାମେ ସାନି
କରିବାଟ ନହିଁବ ବାହୁମାୟ ।

— * —

ସୁବିନ୍ଦାର ଶ୍ରୀମତୀ ଅବଦିନ ଘୋଷକ
କାମରେ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ବାମପଦ ଏହି ଖାରେ ବଜ-
ଦ୍ୱୋକ୍ଷୁତବ ପ୍ରବଳ ଲେଖିବା ଅପ୍ରଥରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର
ରାଜା ଗାନ୍ଧୀର ଅଛି । ପୁଲଙ୍କ ଉଥରାଜ୍ୟ ସେ ଓ
ବର୍ଣ୍ଣଯୋଗୀ ଅପେକ୍ଷା ଚତୁର୍ବୀ କର ଦେବେ
ବାଗର ପଞ୍ଚ ଦେଇ ଯାଇଥାରୁ । ହିତବାରେ
ବଜଦ୍ୱୋକ୍ଷୁତବ ପ୍ରବଳ ଲେଖିବାଦେବୁ ପେତ
ମନ୍ୟଭାବ ଦୋଷ ମା ଓ ସ କାରାବାବ ଓ ଏବଂ
ସହଃ କୋ ଅଠବନ୍ତରେ ଦକ୍ଷିଣ ହୋଇଥିରେ
ସେ ମଧ୍ୟ ଏସ୍ତରେ ଲିପି ଥିବା ଅପ୍ରଥରେ ଧର
ହୋଇଥାରୁ । — ଗବର୍ନ୍ମମେତ୍ରବ ଏବେ କଟକ-
ଶାରେ ଯେବେ ଲେଖି ସରକ୍କ କି ହେବେ
ଦେବେ ଉପାସ୍ତ ତସି ? ଅବଦିନ କାହୁ ଦେଇ-
ଠାରେ ଅଛନ୍ତି ଦେବୀ ମନ୍ଦିରାହୁ ।

— * —

ବନ୍ଦିଗାର ତାଙ୍କୁ ପିଲାଣୀ ବିଦ୍ୟାଲୟ
ମୁହରେ ଚେତ ମାତ୍ର ଗା ୨ ଛିଲର ଏହି
ସମ୍ବରେ ଦବିଷଳ, ସମ୍ମନିତାର ସେଇ ବନ୍ଦିରୁ
'ଆୟୁଷେତ ଓ ବହୁ ଅଧିକାର' ସମଜରେ
ବନ୍ଦୁଗା ଦେବାମଳରେ ପ୍ରଭାବ କରେ ସେ
ପୃଷ୍ଠାଦାର ଆୟୁଷେତରେ ପରାମର୍ଶ କରି,
ଧାରୀଦର୍ଦ୍ୟ, ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପ୍ରଭାବ ସମସ୍ତ ବିଷୟ
ମନ୍ଦିର ମାତ୍ର କାଳକମେ ସେ ସବୁ କଞ୍ଚି ହୋଇ-
ଥିଲା । ସବାସାଧାରଣକ ସହ୍ୟଗାରେ ସୁନି
ବିଦ୍ୟାଲୟ ଓ ଚତୁର୍ବିଦ୍ୟମାଳ ପ୍ରାୟତିଥ ଦେଇଲେ

ତେବେ ପୁରୁଷାର ହୋଇଥାଏବ । ଏ
ସବବେ ଅନେକ ଶ୍ରୀଣ ଉପସ୍ଥିତ ଆଜ
ମୁଦ୍ରା ବିଷୟରେ ଚାଲାନ୍ତୁବାକ ବଢ଼ସ୍ତମେ ।
ଆସୁଦେହରେ ଅନେକ କୃତିଷ୍ଠାନ ଘେରଇ
ଚଣ୍ଡୋର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଛି । ଲୋକ ଗ୍ରୂହ
ଅନ୍ତରେ ବଢ଼ାନ୍ତମେ ଅବଶ୍ୟ ଉପଚାର କେବ ।

କରି କୈଶମାସରେ ବଜାଦେଖିୟ କାଷ୍ଟକ
ସରବ ଗୋଟିଏ କରନ ବାଣିତ ଅଧିବେଶନ
ବରଦମ୍ପରତାରେ ଦୋଷମୂଳ । ଅବ୍ୟାହି
ସମିତିର ସରତ ଲଜ ରୁ ମୁଢି ବରଦାଚରଣ
ଦିଶ ଦେବହୃଦୀତାବଦମନ୍ଦ ସରରେ ଉତ୍ସମ୍ଭବ
ହୋଇ ଓ ପାହବାରୁ ପ୍ରାମାୟ ସବ ଲଜ ସମ୍ଭବ
ଉଠୁଠାକ ଦେଖୁଲେ । ସରର ନିୟମାନ୍ତରେ
ପଞ୍ଚାବକ କାର୍ଯ୍ୟାଳ୍ୟ ଓ ସମ୍ଭବ ଅଭିଭାବନ
ପାଠ ଚଳ ଉତ୍ସରେ ପ୍ରସାଦମାତ୍ର ଉତ୍ସମ୍ଭବ
ହୋଇ ସବାଦକିମେ ବୃଷ୍ଟତ ହୋଇଥିଲା ।
ତୁମ୍ଭ ସରରେ କାଷ୍ଟକାଳିର ପ୍ରତିଷାଦକ
ରେ ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ବୃଷ୍ଟତ ହୋଇ ଅସୁଅଛୁ ତାହା
ସୁକଷ୍ମୟ ଏହ ସରରେ ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇ
ଥିଲା । ସରର ବାର୍ଷି ଥର ଉତ୍ସାଦମହିତ
ହୋଇଥିଲ ଓ ସରାବନ ତେଜିମୁଣ୍ଡ ବନ୍ଧୁତ-
କୁଳ ସମ୍ପଦ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ତୃତ୍ୟ ଅଭିର୍ଣ୍ଣ,
ଦେଖୁଲେ । ତାମେବଳାରେ ମହାବ୍ରତ-
ପଦିର ମାତ୍ର ଗୋଡ଼ା, ବସ ଘର ଅମଭାବ
ପ୍ରଭତ ବନ୍ଧୁକ ପତମାଣରେ ଥର ଅଭିନମହିତ
ଯୋଗାଇ କାଷ୍ଟକାଳିର ବନ୍ଧୁତ ଉତ୍ସକାର
ଦେଖୁଲେ ।

ଭାବର ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଙ୍ଗରେ ବଳେନ୍ତ ସମା
ଲୋଚନା ହେଉଥିବା ସମୟରେ ଭାବର ଭାବ,
ପ୍ରଦେଶରେ ବୈଷୟିକ ଶିଖାର ବିଦ୍ୟାକୟ ଘଥା
ଗୋଟିଏ ବନ୍ଦ ବୈଷୟିକ ବିଦ୍ୟାଶିକ୍ଷାର ବଳେନ୍ତ
ସ୍ନାତକୀୟକାଣେ ମାତ୍ରବର ବୋଖେର ଓ ନଥେ-
ଭାବର ମଧ୍ୟାସ୍ତ୍ରମାତ୍ରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଗର ଭାବ-
ଥିଲେ । ମାତ୍ର ଏ ବିଷୟରେ ଭାବର ବର୍ଣ୍ଣ-
ମେତାକ ଦୃଷ୍ଟି ଥିବା ଓ ପାବେଶିବ ବର୍ଣ୍ଣମେତା
ମାନେ ଯଥାବାଧ ହୃଦୟରୁଥିବାରେ ଭରତୀ
ପାଇ ସେ ପ୍ରସ୍ତୁତମାନ ଭାବର କେଉଁଥିଲୁଣ୍ଡି ।
ସାଧାରଣ ଓ ବୈଷୟିକ ଶିଖାସମ୍ବନ୍ଧରେ ଯେଉଁ
ଦ୍ୱାରାର ସମଳେଚନା ଦେଇଗଲା ପ୍ରସ୍ତୁତମାତ୍ର
ଉଠି ଗଲେ ସକା ବର୍ଣ୍ଣମେତାର ଦୃଷ୍ଟି ବହି
ଏବି ବିଶେଷରୂପେ ଅଭିଭିତ ଦେବାରୁ ଶାନ୍ତି-
ଧର ପଳ ଜୀବ ଦେବାର ଅଶା ଅଛି । ଏ ଯୋଗ୍ୟ
ପ୍ରସ୍ତୁତବଦମନେ ଜନସାଧାରଣକ ଧର୍ଯ୍ୟକାରୀ
ମାତ୍ର ହୋଇଥିଲୁଣ୍ଡି ।

ଦର୍ଶକାର ପ୍ରକାଶ ଦିଲେ । ତତ୍ତ୍ଵକୁ ମାତ୍ର-
କର ଉଚ୍ଚତା ସାହେବ ମହୋଦୟକୁ ଧର୍ଯ୍ୟକାର
ଦର୍ଶକାର ସବୁ ସଙ୍ଗ ଦେଲୁ । ଉଚ୍ଚତା ସାହେବଙ୍କ
ଦର୍ଶକାର ମୂଳ ଓ ବ୍ୟକ୍ତିର ପିଲମାତର ସତାପେ
ବିଦ୍ୟାଲୟର ପ୍ରସ୍ଥାଚନୀୟତା ବୃଦ୍ଧିକାରୁ ଅଛି
ବାବୁ ରହିଲ କାହିଁ । ଏ ବିଦ୍ୟାଲୟ ସେବମୟ
ଭାବବବାସିକର ସାହୀଯର ପାଇ ଏଥରେ
ସନ୍ଦେହ କାହିଁ ।

ବସନ୍ତେଷ୍ଟି

ବସ୍ତୁରାଜ ଥିଲାବ ଉମଣୀୟ । କେବେ-
ଦେଲେ ଯେହିରୁ ପସନ୍ଦ ଅପା ଅମଳ ହୋଇ
ଦିଲେ ବାଜାରଧୂମକାରୁ ପକ୍ଷଦେଶରେ ଚାହା
ଅବଦର ସମୟ ଅଛଇ । ପରିଚି ମଧ୍ୟ କେତେ-
ଦେଲେ ନୂଚଳ ଦେଶ ଖାରଙ୍ଗ କରେ । ସଙ୍ଗ-
ଦେବ ଫ୍ରେଡିଶ ଅମ୍ବାୟର ବିନିମୋହିତ ମହି-
ରେ ବସ୍ତୁ ଦ୍ଵାରା ଯେଉଁ କଥା ଅଛି ତତ୍ତ୍ଵ-
ବଳ ଅଛି ତତ୍ତ୍ଵ ବୋଲିଯାଇ ଦିଲାରେ । ସାଥୀ-
ମଧ୍ୟବାଗା ଭାବାୟରେ ମଧ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର ଦିଲିବଳ ।
ମଧ୍ୟରେ ପକ୍ଷଦେଶିଆଃ । ୨୭ । ମଧ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ-
ପସନ୍ଦ ମଧ୍ୟର ପାର୍ଶ୍ଵକ ରହଣ । ମଧ୍ୟଦେଶର-
ପୁଣ୍ୟ ପିତା । ୨୮ । ମଧ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବିନିମୋହିତ ମଧ୍ୟରେ
ଅସ୍ତ୍ର ମର୍ଯ୍ୟାଃ । ମଧ୍ୟରୀକୋ ଦିଲକୁ ନାହିଁ । ୨୯ ।
ଅର୍ଥାତ୍ ନିଷ୍ଠାରୁତିରେ ବାୟୁ ପ୍ରବାହିତ ହୋଇ
କଳ ପ୍ରୟୁ ପଦର ଶିଳକ କରେ, ନନ୍ଦ ବା
ସମଦ ମଧ୍ୟ ଦୂଷି କରେ, ତିରସ ଅତି ମଧ୍ୟରରସ-
ସୁନ୍ଦରୀ, ଦିଲମାନ ଓ ଶହିମିନ୍ଦର ଦୁଇ, ପୁତ୍ରଙ୍କର
ରଜ ରଧର ତଥା ଅନୁଷ୍ଠାନ ମଧ୍ୟରରସୁନ୍ଦର
ହୋଇ ପଳା ପାୟ ପାଳକ କରେ, ଅର୍ଥାତ୍-
କିନ୍ତୁ ପଦି ପୁଣ୍ୟ ମଳାଦିରେ ମଧ୍ୟରରସୁନ୍ଦର
ଦୁଇ, ପୁଣ୍ୟର ପ୍ରକାଶ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ତହିଁ ର କରଣ
ଧେନ୍ ପ୍ରାୟ ଅମମାନକ ହିତାରୀ ଦୁଇ ।
ଦେବର ଦିଅ ଦେବକ ଦିଅମାନି ଦିଦେ ପରିଲୁଙ୍ଗ
ଏହିଦୂର ବସ୍ତୁରାଜକିରେ ଦୁମରଣ ଦେଲାଇରେ
କୀଡ଼ା ଚରବା ମନ୍ଦର୍ମାନର ପସେ ପଥ୍ୟରୁପେ
କିବିଷ୍ଟ କୋରାଅଛି । ୩୦ଦିବାନକ୍କ ବସ୍ତୁରେ
ମୃମଣ ପଥ୍ୟ ଦିଅରୀ ଉଭିମରୁପେ ଜଣା-
ଅଛି । ତାହା ଯେ ଦେବବନ୍ଦିର ସମ୍ମରେ ଅଛି
କାହାର ସନ୍ଦେହ ରହିବ ନାହିଁ । ବର୍ଷକର୍ତ୍ତ
ଧନୀ ମାର ଏହ ସମୟରେ ଦୁମରଣ ଓ କୀଡ଼ା
ଚରବା ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ପଥ୍ୟରର ହିତାରୀ ବୋଲି
ବସଦେଶରେ ଚାହା ପ୍ରତକୁଳ ଅଛି । ଏହେଣ-
ରେ ମାତ୍ର ମାସରେ ବନ୍ଦତ୍ତ ଅବମୁ ଦୁଇ । ସୁରମଣ
ଦିଦେଯାଯା ମାତ୍ର ପୁଣ୍ୟମାର ଦିଲାହ ଦୂକ ଅର୍ଥାତ୍
ଶାପହାସମୟରୁ ପାଇବାର ପୁଣ୍ୟମାର୍ଯ୍ୟରୁ
ଏହ ଜୟବନଦାଳ କିବିଷ୍ଟ ହୋଇ ଅହିଅଛି ।

ଦୂମଶ ବା କୀତାର ପ୍ରଣୟ ସ୍ଥାନ ଉଦ୍‌ଦେଖ ।
ସେହି ଦେବୁ ଉତ୍ସାହରେ ବସନ୍ତୋସବ ହୃଦୀ
ଉତ୍ସାହ ସଂରକ୍ଷଣ ମଧ୍ୟ ଏହି ଦେବୁରୁ ଲେବ-
ମନ୍ଦିର ଉତ୍ତରିବ । ଶୌରାଜିତ ସମୟରୁ
ଉତ୍ସାହମାତ୍ର ଠାକୁର କେନ୍ଦ୍ରିଯାର ପ୍ରଥମ
ସମୟ ଶ୍ରୀପାତ୍ରୀ । ଗୁରୁରେ ଦୋଳପମୟରେ
କାଗାଣ୍ଡାର ଉତ୍ସାହରୁ ଠାକୁର ଘେନ
ବିଶ୍ଵମନ୍ଦିରେ ପ୍ରମଣ ଏବଂ କୀତା ବରବା
ଚିବେଣ୍ଟୁ ଦେଲ । ଲେବେ ଅଞ୍ଚାର ସମୟ
ଠାକୁରଙ୍କାରେ ଅର୍ପଣ କଲ ପ୍ରାୟ ଦୋଳରେ
କୀତା ବରବା କଥାଟା ଦେବଳ ଠାକୁରଙ୍କ-
ଠାରେ ରଖି କାଳନାମେ କେବଳ ଦୂମଶ ସଙ୍ଗେ
ରହି ଜାଗରଣ ଓ ଅଣ୍ଣିଳ କଥା ଉତ୍ସାହ
ପିଣ୍ଡ ଅପଣାର ସ୍ଥାନୀୟ ଓ ମନ୍ୟତାର
ଦାନ ଦରାଯାନ୍ତି । ଫୋର ପରି ପ୍ରକଟ
ଦୋଳଯାତ୍ରା ସୁବାଦିଷ୍ଟରେ ଅଭି ସନ୍ଦେହ
କେଇ ନ ପାରେ ଏବଂ ଗମନ୍ତ ବଗିଷ୍କଳ
ସେଇମାକେ ଶ୍ରୀପାତ୍ରୀ ଦିକ ଠାକୁର ସେବସାନ୍ତି
ସେମାତକ ବସନ୍ତୋସବର କଥା ସ୍ଥରଣ ବସନ୍ତ-
ଦେବର ପ୍ରୟୋଗକ ବାହି । ଏହି ବସନ୍ତୋସ
ସବରେ ବସନ୍ତତାଳର ଦେବ ମାର୍ଗ ଅନୁପରଳ
ଦର ଲେବେ ଭମନ ଓ ଫୋଲାଦରେ କୀତା
ଦର ଅଞ୍ଚାର ପଥର ଓ ମମର ଉନ୍ଦର ସାଧକ
ତତବା ଉତ୍ତରିବ । ଏ ଦେବୁ ଲେବେ କାନାହ
ଅଣ୍ଣିଳ କଥାଓ ପରିବର୍ତ୍ତ ଅହରତରରୁଙ୍ଗ ଅଧିର୍ମ
ତାମ୍ୟ ପତି ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଧର୍ମପରିବର୍ତ୍ତେ ରହ ଦେଲେ
ଅମ୍ବେମାକେ ସୁଖୀ ହେବୁ । ଧର୍ମ ସକଦା ଦର୍ଶକ
ଓ ବିଜ୍ଞାନ ସମ୍ମାନ । ସେଇ ଠାକୁରଙ୍କ ମଙ୍ଗଳ-
ମୟ ଲକ୍ଷ୍ୟଦାତା ପରିମ ପଦିତ ପରମେଷ୍ଠ
ବୋଲି ପୂଜା ଦର୍ଶନ ଦାକ ଆମରେ ଅପଦର୍ଶି
ଅଣ୍ଣିଳକଥାର ଉତ୍ସାହ ଅଥବା ଶରାବର ଅହ-
ତତବା ତାର୍ଯ୍ୟ କରିବା କେମନ୍ତ ଅଭାସ ରୁଦ୍ଧି-
ମାନ ଆମରେ ବିବେଚନ କରିବେ ।

ଚିତ୍ରପଟ୍ଟୋଦାଖାଟିଳ ସବୁ

ରେବନ୍ସାବଳେଜର ଦୂରସ୍ଥ ଅଧିକ ଏସ-
ଟୁ ପଢିବିଦିହାଲୀ ଗ୍ରନ୍ତ ମହୋବୟକ ଠିକିଷ-
ଇଦ୍ସାରେ କରାଗାରଣ ବଲେଜବୁଦରେ
ଯତ ରହିବାର ପ୍ରାଚୀକାଳରେ ଗୋଟିଏ ସଙ୍ଗ
ହୋଇଥିଲା । ଏସଟୁ ବକ୍ତ୍ଵାତକ ବମ୍ବିଶନର
ଦେଉଅ ସହେବ ସଙ୍ଗପତିର ଅପର ପ୍ରଦର୍ଶନ
କରିଥିଲେ । ସଙ୍ଗପୁଲରେ ବଲେଜର ଅଧିକ,
ଅଧିକ ଏକ ଶର୍ମିନ ଛାତ୍ର ଅବେଳା ଦେଖିଯା
ବଢ଼ୁଲେବ ସଂପର୍କ ଥିଲେ । ସଙ୍ଗପତି ବରଣ
ଦେଲାପରେ ବଲେଜର ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ ଶାସ୍ତ୍ର
ଶାସ୍ତ୍ରବ ବନ୍ଦେନାଗାଧୀୟ ସୁ ଉଚିତ ନିର୍ଦ୍ଦିତିର

ପଂଚାଳ କବିତା ସ୍ତରିଷ୍ଟରରେ ପାଠ କଲେ
ଯଥ—

ସାହ ପାଷଣକୁଳମେଦନିଳମ୍ବୁଧଶ୍ଵେତି
ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀଙ୍କ, ବସ୍ତ୍ରୋଦ୍ଧେ ପ୍ରଥମୋ ବୁନ୍ଦେ ବର୍ଷ
ଆଜି ସ୍ଥାନରେ ଯେତାମନିବହୁ । ଅମ୍ବିଦ୍ଵି ବେଦଗୁହରେ
ବିବାଦରତାଶ୍ରମ୍ଭାନ୍ତି ସୁଲାନନ୍ଦ ସଦା, ଶର୍ତ୍ତା
ସୁନ୍ଦରବାବୁ ସ ରାଜପତା ସଦ୍ବୀଲିର ସ୍ଥର୍ଯ୍ୟ-
ବାମ ।

ପୂରେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅହାମମତେ ମନୀବର
ମଧ୍ୟବଦି ତାପ ସି ଆଜ ର ବାହୋମନ୍ଦରୁକ
କହିଲବାରୁ ଅଗାଧ ବିଦ୍ୟାବର୍ତ୍ତ ଓ ଅଦ୍ୟମା
ଜୟାଦ ଏବ କଲେଜର ଉନ୍ନତିରେ ନିରନ୍ତର
ଯହ ଉତ୍ସାହର ଉଦ୍ଦେଶ ବର ବାଜବନ୍ଦରୁ
ବହିରେ ଯେ ଓକାଲେଖ ଏବ ଦିଗୋଟାବାର୍ଯ୍ୟକୁ
ଏବା ଲକ୍ଷ ରଖି ପାଠୀବ୍ୟାସରେ ମନୋଶୋଗୀ
ଦେବା ଉତ୍ତରଣୀ କୁନ୍ଦେ । ଓକାଲଙ୍ଗରେ ପ୍ରଥମ-
ଶ୍ରେଣୀର ବୃଦ୍ଧିର ପ୍ରୟୋଜନ ହୁଏଲାହି । ସେ
ନିଜେ ପୁଣେ ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ଥିଲେ ଏବ ବାହୀ
ଶ୍ରୀ ଅଦ୍ୟବାସମୟର ଶବ୍ଦାଳକ ବାଲକ ଅଭ୍ୟନ୍ତର
ମୁଦ୍ରକନିର ଅଶ୍ୱାଚ ଅଦ୍ୟାପି ତାଙ୍କ ମନରେ
ଜାଗରୁକ ଥିଲୁ । ଚରଣତୀର୍ଥ ସୁରତମା-
କୁର ପ୍ରଧାନ ପର୍ଦ୍ଦିବ୍ୟ ଏବ ବାହା ନେବଳ
ଉପସ୍ଥିତ ଶିରକ ଯୋଗୁ ସମ୍ମାଦତ ହୁଏ ।
ପରା ଚନ୍ଦ୍ରର ପଞ୍ଚାର ଗଢିଦ୍ୟନ୍ତି ସମ୍ମ ମାତ୍ର
ଶିଷ୍ଟଦ୍ୱାର ବାହାର ମନ୍ଦ୍ରେଷ୍ଟ ଲାଭ ଏବା
ଶିଷ୍ଟଦ୍ୱାର ଯୋଗୁ ଘରର । ବିଷେନବାରୁ ଚରଣ-
ନାମ ଲୋକ ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଶିଶ୍ଵାସରୁ
ଯେ ମନ୍ଦ୍ରେ ଦେବେ ସେ ତାଙ୍କ ସବଦା ମୁରଗ
ଭବିତକେ ଏବ ସେ ତାଙ୍କ ମନ୍ତ୍ର ସେହେ
ଲୋକକୁ ମନୁଷ୍ଯ କର ଗଢିବେ ସେମାନେ ମଧ୍ୟ
ତାଙ୍କୁ ସୁରଣ ଭବିତବେ । ଏହ ମୁକ୍ତ ପ୍ରକାଶ
ଦୂରବାହା ବିଦ୍ୟା ବିଦ୍ୟା ସମ୍ମାନରେ ସମ୍ମର
ଦ୍ୱାର ସେହ ଲୋକର କାର୍ଯ୍ୟବଳୀ ମୁକ୍ତାଧ-

ରେ ଅବରୁଦ୍ଧ ହୋଇ ଯାଏ ହିତକରକମ୍ପିରେ
ପଥସ୍ଵର୍ଗରେ ଦୁଇରା । ସେ ତଥିଷ୍ଠିତ ପୂର୍ବ ନ ସୁ-
ଲେଖିଦେଇ ତଥା ସ ନିମ୍ନଙ୍କ ବାଆ ହୋଇବଳୀ
ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ନ ହୋଇ ଯାହା ହୃଦୟ ଓ ମନର
ପ୍ରକଳ୍ପ ସ୍ଥିତ ଅବସ୍ଥା ତରଣାର୍ଥ ବନ୍ଧୁପୁର ଓ
ମୁଖମରାତ୍ର ପରହିତ ଅଛି କୁଏ ତେବେ
ସାର୍ଥକ । ଏହାର ସାର ବାଆମାଳ କହି ଅପର
ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରୁ ଘୟ ମଧ୍ୟଦଳ ବର୍ତ୍ତ ବହାତୁର
ମହାଶୟ ଉପକବାହୁ ସହାଶୟ ଓ ମଜ୍ଜମରାତ୍ର
ଲୋକ ସୁବାହେତୁ ପାଇର ବୁଝାବଳୀ ବର୍ତ୍ତନ
ବରେ । ଅଧିକର ସମ୍ମାନ ମହାଶୟ ବିପନ୍ନ-
ବାହୁଙ୍କ ଷୋଗେ ଚଲେନର ଅବେଳ ଉଦ୍‌ଦିକ
ନେଇଥିବା ଓ ସେ ପାଇର ବନ୍ଦି ସୁବାହେତୁ

ଡକ୍ଟର ସାହୁଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ ।

ଶ୍ରୀରାଧିକ ସମାଜର ସପ୍ତମବାଣୀକ ଅଧିବେ-
ଳନ ଗତ ଦୂରକାରିତା ସହି ସମୟରେ ଏଠା
ଟାରୁଳ ଲୋକେସନରେ ସମ୍ମାନିତ ହୋଇ-
ଥିଲା । ସର୍ବଜୀବଜୀବି ଏଯତ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଚୂଡ଼ାମଣି
ଦତ୍ତଚନ୍ଦ୍ର ଜଗନ୍ନାଥର ସର୍ବାଶ୍ରମ ଅଧିକ ପ୍ରକାଶ
କରିଥିଲେ । ସର୍ବଜୀବି ରତ୍ନମଣ୍ଡଳରେ ପଢ଼-
ପୁରାଣ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଚନ୍ଦ୍ରମଧ୍ୟରେ ମଞ୍ଜାମଜି-
କରୁ ଥିବେଳ ଲୋକେ ଅଧି ଶୋଭାଦେବା ପୁଣି

ଠେଣ୍ଟର ସତାମହୋଦୟକୁ ସମୂହପ୍ରିତି ଧ୍ୟାନର
ଦେଖି ଅମେରିକାରେ ଅଣାନ୍ତି ଥକିଲି ହୋଇ-
ଥିଲା । ଗୋଟିଏ ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତ ଓ ଗୟ ସହାଯତାକୁ
ନାୟିତ ବାହାରୁରୁ ଚଢ଼ିବ ସମାଜର ବ୍ୟକ୍ତିବିର
ଶାନ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧବାବୁ ବାର୍ଷିକରୁ
ହେଲାରୁ ବିଧମରେ ପରାପର ନିବାଚିତପରେ
ବ୍ୟକ୍ତିର ଅଧିକାର ବକ୍ତ୍ଵା ଘୋଟିଲେ । ସମ୍ପ୍ରତି
ମହାପ୍ରେସର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏହି ଅଧିକାରର
ଫେଳୋକର ସମ୍ପ୍ରଦାର ତିର୍ଯ୍ୟକ ହେଲାରୁ
ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟେକନ ପରିପ୍ରକାଶ ହେଲାରୁ
ସମୟେତେ ହୋଇଥିଲା । ସେ ମଧ୍ୟୀରସମବ୍ୟାପ
ବିବାହର ଉତ୍ସବ କର କେତେବଳକୁ ଦିନ୍ଦ୍ୟା
ହତ କରିବାବାରୁ ମଜା ଓ ଧନିଲେବିମାତର
କାହିଁରେ ଗୋଟିଏ ପରିପ୍ରକାଶକ ପାଇଁ
ପରିପ୍ରେସର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିନ ଅସାକାର ଗୁରୁ-
ପ୍ରସା ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟବଳୀରେ ପର୍ବତ ପରିପ୍ରକାଶକ
ଦିନର ପରିପ୍ରେସର ବିଧାଦରଣ ଦୂଷିତା ପ୍ରତି-
ମଧ୍ୟ ଏହି ବିଦ୍ୟୁତ୍ସମ୍ମେଲୀ ଲାବପ୍ରାଚ୍ୟାର ବିବି-
ଦତ୍ତାର ଲ୍ଲାଷାର ଉତ୍ସବାଧିକର ପରିପରା
ଦେଇଲେ । ମାତ୍ରିପରିପ୍ରକାଶରେ କେବଳ ଉତ୍ସବ-
ଲାବାହିକର ବାମୋଦ୍ରଶ୍ୟାକବାବ ବାବା ପୁଣି
ଅପାରାପି ଅବସ୍ଥାରେ ପଢ଼ିଥିବା ଏହି ପ୍ରାତିମନ-
ତେ ମୂର୍ଖ କି ଦେବାଦେଶରୁ ସମ୍ବାଦପରିମାନ
ଅଠାମୟୁବରେ ପଢ଼ୁଥିବାର ବିହି ଉତ୍ସବାହିକ-
ସମ୍ବର ଅଧିବେଶନ କରି ଆମ ଜିଲ୍ଲାର ନିମ
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା ଏହି ପ୍ରସରିତାକୁ
ପାଇବା ଏହି କିମ୍ବା ସଂଗ୍ରହକରିବାର କହ
ଅଧିକାର ବକ୍ତ୍ଵାବ ସାଙ୍ଗ ବିଲାରୁ ପୁଣି ଗୋଟିଏ
ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତ ହୋଇ ସହବାଦ ସମ୍ମାନକ ଅସାକୁ
ଚନ୍ଦ୍ରଶେଷର ମନ୍ଦିର ଚଢ଼ିବ ପମାଳକ ବାର୍ଷିକ
ବିବରଣ ଥୁାଠ ହେଲା । ବହୁରୁ ଜଣାମନ୍ତର ଯେ
ସମାଜର ଦର୍ଶନରେ କେବଳ ଉତ୍ସବ
ଅଧିବେଶନ ହୋଇଥିଲା । ସମଜର ଅସୁବିଧ୍ୟର
ଦେଖାବ ଅଥବା ଦର୍ଶନର ବାମର ଚାର୍ଯ୍ୟବଳୀ
ପ୍ରତିପିତ ହୋଇ ବୁଝାର ଦେଖି ଅମେରିକାରେ
ହୃଦ୍ୟର ହୋଇଥିଲା । ଅଗରର ଅଗରାବିର୍ତ୍ତ-
କିମିତ ଦର୍ଶନ ସମ୍ବନ୍ଧ ଓ ବାର୍ଷିକରାହିବା ସହିତ
ନିଯୋଗ ହୋଇ ବାରୁ ଲାଗୁଥାନ୍ତି ମହାପାଦାନ୍ତ
ଗୋଟିଏ ଦିନର କିମିତ ଅଛୁଟ କାହାର ପଦତ
ଏହି ଶୟାମ ମୁଖରୀ ବାଦ୍ୟପ୍ରତିଷ୍ଠାନ୍ତରୁ ପଦକ
ରତ୍ନବେଶେ ବାଲତେର ପକାକ ପ୍ରତିର
ଦଗଦ ଏ ଏ କା ପୁରସ୍କାର ଦିଅଗଲା । ଏହି
ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟରେ ଅମ୍ବାବିର ସ୍ଵେଚ୍ଛାକ ବୟ ମଧ୍ୟ-
ସୁଦଳ ଏତ ବାହାରୁ "ଅଧିକ ସବର ସାହୁ-
ଦ୍ୟତରୀ" ଦର୍ଶନରେ ଗୋଟିଏ ବକ୍ତ୍ଵା କା ବିଲେ ।
ବକ୍ତ୍ଵାବିମନ୍ଦରେ ଅମ୍ବାବିର ଦେଇଦେବ

ମତ ଶାର୍ଦ୍ଦିଳୀ ସୁଲେହେ ତାହା ମୋରରେ
ଅଜବ ସୁନ୍ଦର ହୋଇଥିଲା । କଲ୍ପା ସତ୍ୟାଶ୍ଚ
ତହରେ ଯେପରି ପଣ୍ଡବଙ୍କ ଅମଦାନୀ ଉପ୍ରାଜ୍ଞ-
କୁବ ହେବର ଅବସ୍ଥାର ଶ୍ରବ୍ଦି ତେମନ୍ତରେଇବା
ଅମଦାନୀ ଉପ୍ରାଜ୍ଞକୁବ ସାହିତ୍ୟର ଶ୍ରବ୍ଦି ହୁଏ ।
ପରିବର୍ଷର ଲୋକେ ତାହାର୍ଥି ବନ ଉନ୍ନତ
କର ଅଛନ୍ତି ଏବ ଅମ୍ବେମାନେ ତାହାର୍ଥି କରେ
ଅବଦର ଅବସ୍ଥାରେ ଏହି ବହର୍ତ୍ତ । ଗାନ୍ଧି
ମହରେ ବାବା, ଉତ୍ସବୀର ଓ ମାରତ ସାହି-
ତ୍ୟର ଅଙ୍ଗ, ସଙ୍ଗୀଠ ବାଦୁଷ ଅଙ୍ଗ ବିନ୍ଦେ ।
ପୂର୍ବ ମହାମଦୋଷାଖ୍ୟ ପଣ୍ଡିତ ପାଦବେଶର
ଚର୍ଚରେ ମହାଶ୍ୟ ବକ୍ତାରେ ସୁପତ୍ରାଳର
ବ୍ୟାପାଳକ ପ୍ରଦଶେଷ ପଥରେ ତତ୍ତ୍ଵରେଇବା
ଦୃଢ଼ବା ମନ୍ଦରେ ମୋଟିଏ ହୃଦୟଗ୍ରାସ ସନ୍ଦ୍ର-
କୃତ୍ତବ୍ୟ କଲନ୍ତି ସର୍ବପରିକି ଧର୍ମବାଦ ଦିଅସାର
ସବୁ ଦିଲା ଦେଇ । ଅମ୍ବେମାନେ ଏବଦର
ଦାର୍ଯ୍ୟବଳୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସମାହିତ ଦେବାର
ଦେଖି ବାସ୍ତବରେ ଅବଦର ହୋଇଥିଲା ।
ମଧ୍ୟାହ୍ନରର ବକ୍ତ୍ରରେଇବା ସନ୍ଧାନ ପାହି-
ତ୍ୟର ଅଙ୍ଗ ବିଶ୍ୱାର ସ୍ଵର ପ୍ରକଟରେ ଅମ୍ବ-
ମାଳକ ଅନ୍ତର୍ମାତ୍ର ଲବିଥିଲା । ଗାନ୍ଧି ମହରେ ଅବଦ
ଦବ ଦିଲାର ଏବ ଅବଦବତା ଦେବାରୀ
ସଙ୍ଗୀଗାନ୍ଧୀରଣୀ ହୋଇ ସାହିତ୍ୟର ଜୀବିତର
ଅଧିକାର କରିବିଥିଲା । ତତ୍ତ୍ଵରେ ତତ୍ତ୍ଵର
ସୃଷ୍ଟିତର୍କୁ ହୋଇ ଯୁଦ୍ଧବକ୍ଷରେ ବନ୍ଦତା ସବୁ
ଦେଖରେ ଗାଇଅଛନ୍ତି ଓ ଗାଇଅଛନ୍ତି । ଏମାତ୍ର
ପ୍ରତେ ସଙ୍ଗୀଠ ସେ ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରଧାନ ଅଙ୍ଗ
ଚର୍ଚରେ ସନ୍ଦେହ ତାହିଁ । ତେବେ ଅଜ ବାଲର
ସୁବଦ୍ଧପାନେ ରୁଚିରୁଷ୍ଣ ହୋଇ ସଙ୍ଗୀଗରୁ ହିତି
ଥିଲୁ ଏବ ଚର୍ଚରୁ ପଣ୍ଡିତପଦରେ ବିଅ-
ମନେ ସହ ବର୍ଣ୍ଣ ବନ୍ଦବ ସହିଥାଏ ହେବେ
ଏବର୍ତ୍ତ ତହର୍ତ୍ତ ଜୀବିତ ପ୍ରୟୋଗ ଅବଧାର ।
ଫଳଟା ସଙ୍ଗୀଗର ଅତାଦର୍ଯ୍ୟୋଗୁ ସାହିତ୍ୟର
ଦିନରେ ଭୟାବହ ବାଧା ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ-
ଥିଲା । ଦୃଢ଼ବାଲର ବିଭାଗର ବନ୍ଦବାରେ
ଅପାଳକାର ବା ଚର୍ଚର ସ୍ଵାମୀରେ
ସର୍ବପରି ମହାଶ୍ୟ ତାହାର ସେବେ ସରବ
କିନା କିମ୍ବା ଅମ୍ବେମାନେ ତାହା ଅନୁମୋଦନ
ଦେଇ ପାରିଲାନ୍ତାହିଁ । ସେ ବନ୍ଦବାରେ ଶଦ-
ବାଠଠ୍ଠ ସୁଲେହେ ସ୍ଵତମାନର ପ୍ରେମପଦର
ବନ୍ଦବାଣ୍ଡାର ମାରୁତେଲ ଫଳ ପ୍ରେକ୍ଷଣରୁ
ପ୍ରକର ଏବ ତତ୍ତ୍ଵବେଦନକବାରୀ । ତାହା
ପଣ୍ଡିତ ରଷିତମାଳକ ସବୁଷେ ରସ ବନ୍ଦବ
ହୋଇ ବଠିନାବରଗେରେ ରତ୍ନ ହେବିଥିଲା
ଏବ ବନ ସୁରାଷିକ ରଷିତ ଦେଇରହେ ଅଣ୍ଣି-
କୁଳ ପରିବାର ଓ ସାରବର ପ୍ରକଳପବାର

ସବୁ ହୋଇଥାଇଛି । ଅଶ୍ରୁଲକା ପୂର୍ବତାଳର
ଲୋହମାଦବର ଦୋଷ ଏବଂ ସେ ଦୋଷ ଦକ୍ଷ-
ଚୂର୍ଣ୍ଣାମଣି କାଳିଧାରୀ ସୁକା ଯନ୍ତ୍ରାର କହିଥାର
ବାହୀନ୍ତି । ମଧ୍ୟ ବାହୁ ସର୍ଥାର୍ଥ ବହୁରେ ଯେ
ପୁରୁଷ ବଦିମାଦବ କବିଗାନାନ ଅୟୁତ
ବିଦର ଜ୍ଞାନରେ କବି ଦେବା ବିଜ୍ଞାନା ମାତ୍ର ।
ସେମନ୍ତ ବଜ୍ରଜାର କବି ମାରିଦେଇ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ
ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଭାବିଲହସ ଦେଇ ଅମରାଳକ ଦେଖିଯୁ
ଦକ୍ଷଗା ସମ୍ବନ୍ଧରୁ ଅଲୋକକପ୍ରକାଶ ଲୋତ-
ମାଳକ ହୃଦୟରେ ମନୋମୁଗ୍ନତର ଶଶ ମାର
ଯେତୁ ଅପରାଧ କାମ ଗୃହ ମାତ୍ରମୁଖାଲ୍ଲ
ଦକ୍ଷ ଉଚ୍ଚ ଅଧିକରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ବହୁରେ
ଅଧ୍ୟକ୍ଷବ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବଦିମାଦବ ସେହି ବାଟ
ଅନୁସରଣୀୟ । ତାହା ଦିଲେ ନଶୀ ସରସଙ୍ଗର
ଦିବାତ ରହିବ ଲାହଁ । ଶିକ୍ଷିତ ଲୋତମାଳକ
ଦର୍ଶିତ ଭାଗୀର ଅନାଦରହିତ ଭାଗୀର ଅବଦରହ
ଦାରଣ ଦୋରଅଛୁ । ସଜା, ଜମିଦାର ରତ୍ନା-
ଦଳ ସହାୟତା ଅବଧାବ ଦେଲେହେ ସହଜା
ଦକ୍ଷର ମୁଖ୍ୟେଷ୍ଟା ଦର ରହିବା ଦର୍ଶନ୍ୟ
ନୁହେ ଏବଂ ସେମାଦକ୍ଷର ସୁକା ତକର ଧୀରା
ଅଛୁ । ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ
ଦେବ ଦେବିଲ ଲୋତେ ଅପ୍ରକାଶ ଦୋର
ଶାଠ ଦରନ୍ତି । ବଦାମ ଅପରାଧ ଅଭ୍ୟକ୍ଷତ
ସଙ୍ଗେ ଦେଖିବକର ଉପରୁକୁ ସଦାୟତା ହୁଏ,
ଯଦି ଦିଦେଶ ଲୋତେ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଶିଖିତ ଲୋତ-
ମାଳକ ଶୁଣଦେବା ସ୍ମୃତମାଳ ଶ୍ରେଷ୍ଠ । ତାଣ
ପଢିବାପ୍ରତି ଯହିବାକୁ ଦୁଅନ୍ତି ଗାନ୍ଧା ଦେଲେ
ଲେଖିବକର କହିମାତ ଅଭାବ ରହିବ ଗାହଁ ।
ତହିଁ ରାଧରେ ସଜା, ଜମିଦାର, ଧରନ୍ଦେହ-
ମାଳକୁ ଅମ୍ବେମାଳକେ ଦେଖେବ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସ୍ମୃତା-
ପ୍ରସ୍ତୁତ ବା ପୁରୁଷ ଶୁଅବା ବିଦ୍ୟାଲିମେତ୍ର
ବିଶିବାଦାରଣ ପରମା ଦେଇଥାରୁ । ଏହାର
ସେମନ୍ତ ଉପରୁକୁ ସଦାଯା ଦେଇନ୍ତି ମନ୍ତ୍ରିତ
ପ୍ରୀତିର ନିବଦ୍ଧାର ଦୋରପାରବ । ତେବେବୁ
ଅନୁଭବ ଜ୍ଞାନ ଓ ସେମନ୍ତରେ ଅଧିକାଂଶ
ବସ୍ତବ । ତଥାର ସେତୁମାଳକେ ବଲ ଶ୍ରୁତିମହାତ୍ମ
ରୂପନ୍ତିରୁ ସେମାଦକ୍ଷର ଶ୍ରମ ଦିଅଳ ଦେଉ-
ଗାହଁ । ପ୍ରକଟରେ ଦେଶର ଅବସ୍ଥାପାତେ ଭାବୀ
ଅଧିକ ଦୂର ଦେଉଥାରୁ । ଯାହା ଗାନ୍ଧା ଶୁଣି
କବ କହୁଣ୍ଯ କହେବିବୋଲି ଦୂର ଦର ନନ୍ଦା
ଧାରାରଙ୍ଗକ କିନ୍ତୁ ଦରବା ଓ ରାଶୀ ସରସଙ୍ଗର
ଦାତ ଦଥା ପହାରବା କଲ ନୁହେ । ସରଳ
ଦେବରେ ଭାବିଲେ ରାଶୀ ସରସଙ୍ଗର ଦିବାତ
ଗାହଁ । ସରବରାର ସେବା ଦିଲେ ଲାଣୀ ଅପେ

ପ୍ରସବ ହୋଇ ବର ଦଖନ୍ତି ପରନ୍ତ ସବସମ୍ବାଦ
ଅଗାଧର ସେଇଁଠାରେ ସେଠାରେ ଲାଗୁ
ଭାଷ୍ଟ୍ରେ ହୃଥକ୍ରିଯାହି । ଶିଶ୍ବ ଅଭିଜନରେ
ଏ ବେଶର ଦର୍ଶନା କମେ ବଢ଼ିଥିଲୁ ଏବଂ
ଅଛି ଦେଶର ଦିନାତମାତେ ପ୍ରତିଶୋଭିତାରେ
ଅମ୍ବମଳକ ଉଚ୍ଚିତ ପହାଡ ହେଉଥିଲାଣ୍ଡି ।
କିମ୍ବା ଏ ଘରଗା ଦେଖି ଉପସ୍ଥିତ ଶିଶ୍ବ ଲାଭ
ଓ ଗାହା କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲିଙ୍ଗାନବାସ୍ତ୍ରର ହୃଦୀ
ସେଇଁଠାରେ ସେଠାରେ ସାହୁତ୍ୟର ଭବନ
ସମ୍ବନ୍ଧ କି ? ପରିଶେଷରେ ମୃଦୁବନ୍ଦ ଦେଶେ
ଶ୍ରୀ ମସିକ ଯଦି ତେବେବେ ପ୍ରମାଣନ ହେଉଥିଲା
ଅବାସ୍ତ୍ରରେ ସାହୁତ୍ୟର ଏକା ଉତ୍ତର ସାହୁତ୍ୟର
ଉପରେ କରିବାରକାରୀଙ୍କ ରାତ୍ରିଧାରିଲୁ ଲାହା

— 一

ପଣ୍ଡ ଯତ୍କଳା ନିବାରଣୀ ସତ୍ତ୍ଵ ।

ରାଜ୍ଞୀଚର ଅଧିବେଶକ ଉତ୍ତର ଦିଲିହତା
ଠାରେ ଗର ମାର୍ଟିମାସ ଗା ୨୫ ଉତ୍ତରେ ପାଇଁ
ଛିଲିବ ସବୁର ଅଧିବେଶକ ହେଉଥିଲା । ଏ
ସବୁରେ ମହାରାଜା ସର ପ୍ରଦେଖାତରୁମାରୁ
ଠାରୁ ସବୁଥର ଅସକ କ୍ଷତିଶ ବରୁଥିଲେ
ଏକ ଜାଗ ବାଣ୍ଡା ମହୋଦୟ ପ୍ରଧାନ କ୍ଷତିଶ
ବେଳେଥିଲେ । ସେ ବହିଲେ ସେ ଏ ଦେଖିଲେ
ସୁରକ୍ଷାତରୁ ଗୋରୁ ମାତ୍ର ପ୍ରାଚ ଅଧିକାର ଦରାଇଛି
ଏହି ଲେଖିବ ମାତ୍ର ବୋଲି ତାଙ୍କ ପୂଜା କରନ୍ତି
ଏଣୁ ଏ ଦେଖିଯିବି ମୋରୁର ଅବଶ୍ୟକତ
ଦୁଃଖବାର ପ୍ରଯୋଜନ ପାଇଁ । ସବୁର ଶକ୍ତି
ମୋତକ୍ଷର ଗୋରୁ ଦେଖିଲେ ସେମାନଙ୍କ ପେଟ
ଧୂର ଆଇବାର ଦର୍ଶାଇ ନ ସୁବାର ଦୁଃଖିବ,
ସେହିପର ପରିଅମାଦେ ମଧ୍ୟ ପେଟଧୂର ଜାର
ବାକୁ ମାତ୍ର କାହିଁ । ଏକମାନଙ୍କରେ ଅଭିଭାବ
ବୋଲି ନଦୀ ଯାଇ ଗୋରୁକୁ ଦଷ୍ଟ ଦେବାର
ଦେଖାଯାଏ । '୮୫୫ ମସିହାରେ ବାରୁ ହୃଦୀରକ
ମିହି ଜାଗିମାନଙ୍କପ୍ରତି ନିଷ୍ଠୁର ବ୍ୟବହାର ସମ୍ଭାବ
କରେ ଅନ୍ତର ପ୍ରତିକାଳ କରିବାରୁ ଏହା
ଅବେଳାଧରେ ନିବାରଣ ହୋଇଥାଏ । ସବର
ମଧ୍ୟରେ ଦୁର୍ଦାତ ମାତ୍ରମାନଙ୍କ ଭଲ ଗୁହାରେ
ରଖା ଯାଏଗାହିଁ । ସେହି ଦୁଃଖ ମନୋଧାର ପ୍ରଧାନ
ଆଦ୍ୟ ଏବ ସହିରୁଷରେ ଲେବଦର ସ୍ଵାପ୍ନ
କରୁଥିବ କରେ ସେହି ଦୁଃଖ ଦେଉଥିବା ଗୋରୁକୁ
ଦର ସରେ ଭାବିବ ସମ୍ଭାବନେ ଉତ୍ତରିବ୍ୟ,
ଦୂଷାମାନଙ୍କ ବାହୁଦ୍ୱା ଦିତ ଗୋରୁର ସମସ୍ତ ଦୁଃଖ
ଅଭ୍ୟାସ ଦିତବା ପ୍ରଥା ଦିଲିହତାରେ ଦିଶେଷ
ଦେଖାଯାଏ ଏହା 'ଅଜିବ ନିଷ୍ଠୁର ପାଇଁ ।
ସୁବସତ ମନୋଦୟ ଭାବରୁ ଅଧିକାର ସମ୍ଭାବ
ପୂରେ ତାଙ୍କ ମନରେ ଥିବା ନଦୀରର ମଦି
ମନେ ତ କଲିବେଳ ଦେଖିବ ସାହେବ ମାନ

ମହୋଦୟକୁ ଘରଗରେ ସୁଖେଷୀୟ ଏବଂ ମୁଲିମାନାକେ ଗୋ ମାଂସ ନ ଖାଇବା ସମ୍ଭବରେ ସବୁ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପରିବା କଥା ପରିରଥିଲେ । ନିଜ ବେଳ ଶାହେବ କହିଲେ ଯେ ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କ ମନରେ ହୃଦୟକ ଦେବା ଅଭିପ୍ରାୟରେ ସେନିବ ବିରାମର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଗୋମାଂସ ରୋଜିତ ଶତ୍ରୁ ଦେବାକାରଣ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିଲା । ମାନୁତୋ ଫେଲକ ଶାହେବ ସ୍ଵତ୍ତ ପ୍ରଦେଶର ଶୈଳମର ପରରେ ସୁବାପମୟରେ ଗୋମାଂସ ଆହୋ ମୁଖରେ ଦେଇ ବାନ୍ଧାନ୍ତି ଏବଂ ଏହା ହେବଳ ଲୋହମାନଙ୍କ ମନୋରଞ୍ଜିକ ଦେବୁ କରିଥିଲେ, ଅପଗାନି ପ୍ରାଚିର ଅମୀର ଏ ଦେଶରୁ ଅସ୍ଥିବା ସମୟରେ ଭାବଗରେ ଗୋରାଖ ପମ୍ପତ୍ତି ନ ସୁଧାର କହ ଯାଇଥିଲୁ ନାହିଁ ବାରଣ ତଥା ଲୋହମାନଙ୍କ ମଳକୁ ବାଧନ । ଘରଗରେ ଗୋଦତା ନିବାରିତ ହେଲେ ଦେଶର ନାନାପ୍ରକାର ତଥାର ସମ୍ବନ୍ଧର ଦେବା ଏତକାରୀ ବେବଶ ବୃଦ୍ଧ ପ୍ରତି ଦେବ ଏବଂ ଦୂରୀଙ୍କ ଯୋଗେ ଗୋରୁ ଦୟା ଦେବାଦେବୁ ଶୁଣି ତାଙ୍କ ସହାୟେ ଗୋରୁ ଯାଦି, ଅପାପ୍ରଦେଇ ଅଛି ତାଙ୍କ ନିବାରିତ ହେବ । ହସାଇମାନଙ୍କ ଦର୍ଶକତବାଦୀରଣ ତୋରୁ ବିକ୍ଷେପ ଦେବା ନିର୍ବିକ ହେଲେ ସୁଦ୍ଧା ଅତେବେ ଉପକାର ଦେବ । ଏହିରୁପେ ତାନା ସରଗର୍ଭ ତାଙ୍କ କହ ବସ ମନୋଦୟୁ ଅଧିକ ପ୍ରଦେଶ ଦୂରରୁ ପଣ୍ଡ ପଦିଶା ନିବାରଣ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟରେ ଯେଉଁବେ ସ୍ଥାପି ସବୁ ସମଠିତ ହେଲା । ପଣ୍ଡକୁ ପଦିଶା ଦେବା ଯେ କିମ୍ବୁର ବାର୍ତ୍ତା ଏଥିରେ ନେହାର କାହିଁ । ଯେଉଁ ଶାବର ମୁଣ୍ଡର କଥା ନ କହାରେ ପଦାପ୍ରତି ସମ୍ମର୍ତ୍ତି ସଦୟରବେ ବ୍ୟବସାର ଦେବା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଏବଂ ଲୋହେ କାନାପ୍ରକାର କରିବେ ଜୃପକାର ପାଇ ସୁଦ୍ଧା ଯେ ଗୋରୁଙ୍କ ଦୟା ଦୟା ଏହିଠାରୁ କୁହନ୍ଦୁର କାର୍ଯ୍ୟ ଆଜି ଦୂରୁ ଅଧିକ ହୋଇ ନ ଥାରେ । ମାତ୍ର ଏମନ୍ତ ଶବ୍ଦର ମର ଶାରବା ସରାପେକ୍ଷା ଅଧିକ ସଦିଶା ଅନୁର୍ଧିତାର ବାର୍ତ୍ତା । ଯାରପତାରବା ଯେମନ୍ତ ପାଇ ମାରକାପାଇଁ କବାରକେ ବିଜା ମଧ୍ୟ କମଳୁ ପାଇବା ଏହା କିମ୍ବିତ ହେଲେ କୁଣ୍ଡକାର୍ଯ୍ୟ ତାଙ୍କେ ଯେମନ୍ତ ଗୋରୁ ଅପାପ୍ର କ ଦେବନେ କମଳୁ ଅପର୍ଦ୍ୟାପ ଦିଅ ଦୂଧ ପାଇ ଲୋହକର ପାଇ ପେରିଯିବ । କବପ୍ରକର୍ଷିତ ତ୍ରିତୁଳାର ପାଇଶ ନିବାରିତ ହେଲେ ଅମ୍ବେମାକେ ବିଲ୍ଲାରୁ ଅନଗା ଶବ୍ଦ ବ୍ୟାର୍ତ୍ତିକେ କ ଯାହାକ ଅପର ମଧ୍ୟ ଅଧିକାରୀ ହେବୁ ଏ ସବୁ ପ୍ରାପିତ ଦେଇ ଥା ବାବ ବାନ୍ଧୁକଠାରେ ତବ ବୃଦ୍ଧତା ପରେ ଅବଦି ହୋଇ ରହିବ ମୋଦିଷ ଦେଇ ଦିବେ ଅବଶ୍ୟାର ପ୍ରାଣ ହାରିବ

ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ପରିଚ୍ଛନ୍ନ ଏ ବେଶର
ମୋରୁଖମାତ୍ର ଆଦିର ଅଳ୍ପପ୍ରସ୍ତୁତ । ଅମେ-
ପାଠେ ପୂର୍ବେ ଉତ୍ସାହି ଦିଲ୍ଲିତ ଏବଂ ଅଗ୍ରେଇ
ଯୁଗ ମାତ୍ରଙ୍କୋଳଜ ନିମିତ୍ତ ମୋରୁଖମାତ୍ର ଏବଂ
ସେଠାରୁ ଅଣି ସବଜରେ ଶୋମାତ୍ର ପ୍ରେତର
ରସତା ପରିଚ୍ଛନ୍ନ ଦିଲ୍ଲିଯାଇ ପାରେ । ମୁଁ ସହିରେ
ଦେଖିବ ସମ୍ମତ ଅନିଷ୍ଟ ଘଟାଇଛି ବାହା ନିବାରଣ
ଦିନରା ଶେମନ୍ତ ବନର୍ତ୍ତିମେଷ ଗେମନ୍ତ ଲୋକ-
କର ପ୍ରଧାକ ଦର୍ଶକ ହାର୍ଯ୍ୟ । ମାତ୍ର ପାଇବା-
ଯାଏ ଲୋକେ ଯେବ ସମ୍ମରଣ କରି ପାଇବେ-
ତାହିଁ ମାତ୍ର ଥିବେ ଅରତ ହୋଇ ଗୋଢ଼ିଆ
ନିବାରିତ ଦେଇରେ ସବୁ ତଟ ଛିତ୍ତିରିବ ଏକ
ବାହା ହେବା ଉଚିତ ।

ଶ୍ରୀ ପ୍ରତି ସୀଦାର ।

ଗାସଧର୍ମ ।—ଶୀ ବାସଦେବ ରାଜ ହାତ
ପଢିବନ୍ତାର ପ୍ରବାଚ ଓ ଶ୍ରୀ ଦେବଦାତ ସିଂହକ
ହାତ ସୁର ମଦିମୋହନ ପ୍ରେସରେ ମନ୍ତ୍ରିତ ଓ
ପ୍ରକାଶିତ । ଏହା ପୁ ଏକ ଶ୍ରୀ ବନ୍ଦାସୀ ମୋଟିଏ
ଶୁଦ୍ଧ ସ୍ଵପ୍ନକ ଓ ଗହିରେ ପଦ୍ମାଚାରରେ
ଲୋହକ ଅତରଣୀୟ ଧର୍ମ ବରୁଷ ହୋଇଥିଲୁ
ପ୍ରଖେତା ଏହା ସଦମୀଳିକୁଶାସନ ବାମବ ଜାହାନ୍ତି
ସଂଗୁଣାର ଏହି ଅନ୍ଦବାଦିତ ଦୋଷମୁଖର
ଲେଖିଅଛନ୍ତି ମାତ୍ର ମୂଳ ପ୍ରକାଶ ଦର ଆହାନ୍ତି ।
ରେଣୁ ଅନ୍ଦବାଦ ବା ସଂଗୁଣ ତିଳ୍ ଦୋଷମୁଖର
ବିଷୟରେ ଅବେଳେ ସନ୍ଧାନ ହେବେ ।
ନିରାକ୍ରୁ “ ଦୂରସ୍ଥୀ ”, “ ବୁରସ୍ତାର ”,
“ ଭାବଦୂର ” ଓ “ ମନ୍ଦମର ” ଜକବ
ଦେବତା ମଣି ପୂଜା ଦରକା, ଏହି ବିଦ୍ୟୋଗରେ
ଥର୍ମିରେ ଶ୍ରାସ ଦେବା, ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅବା ଦତ୍ତକୁ
ପତି କାମଶାର ଅଧିଲେ ଗାନ୍ଧୀ ଦରଶୋଭ ପାଶେ
ପାଶେଟ ଅଣି ପାଦ ପରାତ ସେ ଜଳ ପିରେ
ରମାର ଅସକେ ବସାର ଶ୍ରମ ଦର ବିଷ୍ଟରେ
ବନ୍ଦିବାନ୍ଦୁଯାଇ ଘାବ ସାର ପରି ଶ୍ରୀଅମନ
ଯେତେ ଶୁଦ୍ଧବର୍ମ ସର ଶତ ସାମୀ ଉପର
ମାତ୍ରରେ ଦାସି ପ୍ରାୟ ଗାନ୍ଧୀ ଅଞ୍ଜନ୍ଦିବର୍ତ୍ତିଙ୍କ
ହୋଇ ଗାନ୍ଧୀ “ ଉତ୍ସିଷ୍ଟ ଅନ୍ତ ପଳ ମୂଳ ”
ହେତ୍ତା ଅର ବହୁ ନ ଆଇବା, ବିଧବା ଦେବେ
ଶାଶ୍ଵତ ପାଶରେ ସୁବାଦ ଶେଇ “ ଏହାତମା
ନିଜବୁଝେ ନିଶ୍ଚ ସୁହାଇବା ” ଏବି “ ଦଶବ
ମାର୍ଜନ ” ସୁବାଦ ଦରକା ଥାବ ଦେବେତ
ଅଶ୍ରୂଶବ ନିରାକ୍ରୁ ଅସୁଦ୍ଧାଇକତ । ଅବଶ୍ୟ
ପରିଷେବା ଶୀରଧର୍ମ ଏବି ସେହିପର ଶୀର ସେବା
ମଧ୍ୟରେ ରୋଟିଏ ଧର୍ମ ଶୁଦ୍ଧବର୍ମ ସଂସାରରେ
ଜଳବା ସବାପେ ଶୁଦ୍ଧପର୍ଯ୍ୟନ୍ତାରୁ ଶୁଦ୍ଧବର୍ମର
ସବିଷେଷ ଦୃଷ୍ଟି ଦେବେରେ ନିଜକ ଏବି

ମତ ଗାଁଏ ରଖେ ଅପ୍ରେରରେ ଶୈଖ-
ଦେବା ସମ୍ବନ୍ଧରେ କିମ୍ବା ବୁଝି, ପୃଷ୍ଠାବଳୀ
ଅସମରେ ଅଧିକ ଓ ଲଙ୍ଘ, ଶୈଖବାରସ୍ଥର,
ଭାଣୀ-, ମର୍ମଚନ୍ଦ୍ର ଓ କାନ୍ଦୁଜଳରେ ସହଜ
ବୁଝି ହୋଇଥିଲା । ମହି ଗତ ଗାଁଠିରେ
ତାତିଦରେ ଯା ଯଥ ଏହି ଶିକ୍ଷା, ଏବେ
ଏଣ୍ଟ କିମ୍ବା ବାହିଗାନ୍ଧି ସଂକାଳପଣ୍ଡା ଅଧିକ ଥିଲା ।

ଚଳିବା ଓ ଧର୍ଷିତ ଅନୁଯାୟୀ ସମ୍ପଦ
ସ୍ଵାକରେ ସୂର୍ଯ୍ୟକ ଅଧିକାରୀ ଥିବାରେବେ
ସବୁ, ଏକାଗ୍ରା ଅବ କନ୍ଦ କରିବାର ଦେଖାଣ
ଦିଅ ଯାତ୍ରୀଙ୍କ ସେହିଦ୍ଵାରା ସାକରେ ସେହି
ଲକ୍ଷେଷ୍ଣ ଅଜ୍ଞା ଅଛି ଏକରକ୍ଷ ପ୍ରବଳ ରହିବାର
ମାତ୍ରାକର କଙ୍ଗ ଘବର୍ତ୍ତିମେଷ ଦୋଷଶା ଦେଇ
ଅଛନ୍ତି ।

ପୁଷ୍ଟାଳିନ ଶୋଇଧାଆକା ଅନ୍ତର୍ଗତ ଏକାଙ୍ଗ
ଜାତ ମାହାଲ ମାମଦେସୁ ଜୀ ଜରଳାଅନନ୍ଦର
ଅସବାରସ୍ତୁ ଲକ୍ଷେଣ ବାହାର ସମ୍ଭାବ ସହିତ
ପୃଷ୍ଠେ ବଜୀୟ ପ୍ରତାପର ଆଜନର ୧୦ ଅଧ୍ୟାୟ
ଥିବୁଥାରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦୋଷଥିଲା । ସେହି ପଞ୍ଚବିର
କଣ୍ଠକ ଓ ମହୁରିପି ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦେବାର ବଜୀ
ଜାର୍ଯ୍ୟିତେଷ ଅଦେଶ ଦେଇଥାଇନ୍ତି ଓ ନବ
ତା ୧୦ ରୂପର କଲବତା ଗନ୍ଧବରେ ଗଠିତ
ଦକ୍ଷିଣ ଦେଶର ଦେଇ ନାହିଁ ।

ଶ୍ରୀ ମର୍ଗ ବିଜୁଗର ପ୍ରାଦେଶିକ ନର୍ତ୍ତକୀ
ଗ୍ରା ପ୍ରାଚୀକର ପଦ୍ମାଶା ଦେବାର ନିଯମାଳା
ନାଟ ଶା ୧୩ ଉଷ୍ଣର କଲାକାରୀ ଗଜେଟରେ
କାହାରିଥିଲୁ । ସେତୁମାନଙ୍କର ଦୟା ବୁଝିଛୁ
ଜହିଁ ନୁହେ ଏବଂ ଶ୍ରାଵନର କୌଣସି ବଶିବା
ସାଧାରଣୀ ପାଞ୍ଚାଥର୍ତ୍ତ ବା ଶୈଖନିତିବଟ ପାଶ
କଟେଇଛନ୍ତି ସେମାନେ ଅସନ୍ତ୍ରା ଶା ୧୫ ଜେ
ପ୍ରଥାରେ ବନିବତା ସର୍ବେସ୍ଵର କେନ୍ଦ୍ରରଙ୍କ
ପ୍ରେସ୍‌ର ଅବେଦନକୁ ପଠାଇବେ ।

ଗତ ଜ୍ଞାନପୂର୍ଣ୍ଣ ମାସର ଭାରତବର୍ଷର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ
ଦ୍ଵିତୀୟ କ୍ଷେତ୍ରାବ୍ଦର ଦେଖାଯାଏ ଯେ
ଗତର୍ଥ ଏହି ମସି ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵାନିତାରୁ ଏବଂ
ପ୍ରାୟ ଦେଢ଼ିବେଠି ଚକ୍ର ଏବଂ ବ୍ୟାପାଳ ପ୍ରାୟ
ସାକ୍ଷି ଗତର୍ଥରେ ଚକ୍ର ଅଧିକ ଦୋଷରୁ
ଏଥିରୁ ବାଣିଜ୍ୟର ଉତ୍ସବଙ୍କେ ଏ ଦେଶର
ବିଶେଷତା ଲୁହମିତବ୍ରଦ୍ଧର ଉପକାର ଦେବାଚ
ଶାଶ୍ଵତାବ୍ଦୀ । ବୃଦ୍ଧ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵାନି ଦ୍ଵାରା ପ୍ରାପ୍ତ
ବୋଲିଏ ଗକାର ଅଧିକ ଲୁହାଦ୍ଵାରା ଏ ଦେଶର
ଅବସ୍ଥା କଲ ଥିବାର ଜଣାଯାଏ । ତନିର ଆମ
ଦାନା ବୁଝ ଜଣା ପଡ଼ିଥିଲା । ବ୍ୟାପାଳ ଦିବ୍ସ
ରଥରେ ଭୁଲା ପାଇବୋକେ ଅଧିକ ଅଛେ
ଦେଶରେ ଅଧିକ ଲୁହାଦାନାର ବ୍ୟାପାଳ
ଏ ସବୁ ଯାଇ ନ ଆନ୍ଦୋ

ତେଣାର ଭବ୍ୟ ଲେଖ ମବ ଘେରୁଥିବା ମାସର ଦିନ ମୂଳ ତାରିଖା ସଥା,—		
	ତବ୍ୟ	ମୂଳ
ତରନ	୧୭୮୯	୪୩୩୯
ବାଲେଶ୍ୱର	୧୭୮୭	୨୫୩୭
ସୁଲା	୧୪୫୭	୧୫୮୩
ସମ୍ବଦ୍ଧର	୧୭୫୫	୧୫୫୨

ଓଳକ୍ଷଠା ଏବଂ ବସନ୍ତ ରୋଗ ବାଲେଇର
ଓ ଚଢ଼ି ଜଳା ପୁଣ୍ୟରେ ହେଠା ଯାଇଥିଲା ଏଥା-
ମେହ ଦୂର ବେଗରେ ସଥାନମେ ବାଲେଇର-
ରେ ୧୫୩ ଓ ୧୫ ଏବଂ ପୁଣ୍ୟରେ ୨୨ ଓ ୧
ମୃଜୁ ଦୋଷରେଲା । ଏହି ମାସର ମୋଦ ମୃଜୁ
ଗତ ୧୯୭୧ ଏହି ଦିଶାରେ ଉକ୍ତା ଥିଲା ।

ଅମ୍ବାନଙ୍କର ଦେଖାଯିବ ମାତ୍ୟନର ବନିକାର
ବଜା ଗଲ ସୋମବାର ଠୋରୁ ଗୋମାର ଶରୀ
ମୁହଁର ମାଥା କଲେ । ଆଜି ଗୋମାରଠୋରୁ
ବିଳା ଉଚିତରେ ପାରି ଉପରେ । ଏକ
ଅଛିରକୁ ପକ୍ଷିମଯୋଗେ ଦୂରକ ଦେବା
ଦେବୁ ସ୍ଥାପନ ଉନ୍ନତ ବିଧାବର୍ତ୍ତ ବିଜ୍ଞପ ଯିକାର
ପ୍ରଧାନ କରେଣ୍ଟ । ସାହେବ ବିନ୍ଦୁମନ୍ତର
ଅବଗାର ବୋଲନେ ଅଜ୍ଞାନୀ ଦେବ ମାହଁ
ତହିଁ ଉପରେ ନର୍ତ୍ତମାନ ଶୈଶାପ୍ରତି ବନ୍ଧୁର
ଅନୁଭବ ଶକ୍ତା ପ୍ରତାପ ହୋଇଥାଏ । ବିଳାର ଫଳ
ସୁମଧୁର ଏବଂ ସ୍ଵର୍ଗିତ ଦେଖନେ ଥାର ଅଧିକାର
ଶିଶ୍ରୀ ଓ ବନ୍ଧୁଦର୍ଶିତ ଉନ୍ନତିବାଧନ ମଧ୍ୟ ଯେ
ଅଳ୍ୟ ଉଦେଶ୍ୟ ପ୍ରଥରେ ମନୋହ ମାହଁ
ଜଗଦାଶରବତୀରେ ଏକାନ୍ତ ପ୍ରାର୍ଥନା ପି ଅପାର
ବାର ଉଦେଶ୍ୟ ସଧନପୂର୍ବକ ସ୍ଵର୍ଗ ଅଷ୍ଟରରେ
ଫେର ଥିଲି ସୁଦେଶନ ମନୋହଳ କରନ୍ତି ।

କାଳତେରନିଜମାତ୍ର ଶାତନର ଜଳକଷ୍ଟ
ଦେଖି ଦେଖାଇ ଧର୍ମକଷ୍ଟ ସବୁଜ ଶ୍ରମାଦ୍ କୃଷ୍ଣ
ଦେଇ ମାଲଧାରା ସମ୍ପଦ ଦେଖି ଅର୍ଥ ବ୍ୟୁବେ
ପୂର୍ବମୋଟି ଜଳକଷ୍ଟି ପ୍ରତି ଦର ଜଳସାଧା-
ରଣର କଲ୍ୟାଣ ଭାଇବ ଦୋହରାଯାଇଛନ୍ତି । ଜଡ଼-
ଜାଗବାଦିଲା ଅନ୍ତର ସହିତ ଏ ସମାଦି ପ୍ରାଣ
କର ଅକ୍ଷୟାନ୍ତ ସ୍ଵର୍ଗର ଜଳ ଅନ୍ତରପ୍ରକିଳି ସାମନ୍ତା
ମଦୋଦୟୁକ୍ତର ଶ୍ରୀହର୍ଷୀ ଅକର୍ଣ୍ଣ କରାଯାଇନ୍ତି ।
ସେ କାର୍ଯ୍ୟ କଲ ପାଦା ଲପନେ ପରୁ ବୋଲି
ଲଦିବା କଲ ଗୋପ ଦେଇ ପାହ । ସମ୍ପଦ
ମଦୋଦୟୁକ୍ତର ଭାବାତରଣର ଅନ୍ତରାମୀ ଦେବା-
କାରଣ ଅମ୍ବେମାନେ ଅନ୍ୟ ସଙ୍ଗାତପଦ ବାହୁଦି,
ଅନ୍ତରେଖ କରୁଥିଲା ।

୧୮୮ ମର ଚରଜିରୁଣ୍ଡ କୟାପାଡ଼ା
ତାଳୁକର ଦୟୁଥର ମୋହନମାରେ ଏଠା ବିମ-
ଶତର ସାହେବ ରଗ ଅବୟୁ ମାସ ଶା । ଚଙ୍ଗରେ
ଯୋର୍କ ବସ ଦେଇଥିଲେ ଠଣ୍ଡ ବିବୁକରେ
ବାହୟର ପାଇତ ମାହେବ ଚରଫଳକୁ ବୋର୍ଡ
ରେ ଅପେକ୍ଷ କରିଥିଲେ । ଅନ୍ତର ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳୀ
କରୁ ଲୁଗାଇସ୍ବା ବିଦୟ ଦେଖାଇ ଦିନଟର
ସିଂହାସ୍ତ କରିଥିଲେ ସବା କଟିଖନର ସାହେବ
ବହୁପରି ଦୃଷ୍ଟିଶାବ କର ନ ଥିବାର ଦୋଷ
ବାହୟର ମନ ପଥ ନ୍ୟାକୁ ଦରେ । ସେ ମେବା
ଦିନରେ ଅପ୍ରକଟ ସାଧୁକରଣ ସମ୍ମ ଠେର
ଦୂରପୂନ ଓ କର୍ତ୍ତରାଳ କଲିନବା କାନ୍ଦିକୋର୍ଟର
ଓଲାଲ କାର୍ଯ୍ୟ ସୁରେଣ୍ଟରକୁ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତିଙ୍କ ନିୟକ୍ତ
କରିଥିଲୋ । ମରେଶ ବାବୁ ଲାଲୁ ଆହୁରି ଅସାଧା
ରୁବା ଓ ବନ୍ଧୁରେ ସେପରି ବିକ୍ରି ନ ଥିବା ବିଷୟ
ଦେଖାଇଲେ । ବୋର୍ଡର ସର୍ବାଙ୍କ ଶ୍ଵରୁ
ମାନସର୍ପତ ସାହେବ ମହୋଦୟ ଅଛିର ତୁମିବ
କର ଥାଏ ପଶ୍ଚାତ୍ ଦୂର ମୋଦିର ଜରାଶ ଥଥର
ଅଛନ୍ତି । ସରେଇ କାହିଁବ ଜୟନ୍ତରରେ ଥିଲେ
ମନେ ଥିବନ୍ତିର ହୋଇ କାହିଁର ଦୂରତ ଦାମର
କରୁଥିଲା ।

ବରେନାର ମହାରତୀ କୁରାକୁଞ୍ଜର ସୁରକ୍ଷାର
ନିମିତ୍ତଦିଷ୍ଟସୂରେ ସବ୍ଦା ସହାଯ ଥିଲା ଏକ
ଏହି ପରେ ଏହି ହତାକ୍ଷେତ୍ରରେ ଦ୍ଵାରା ଦେବାର
ପାଠକମାଳକୁ ଲଖା ଅଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ବିଜ୍ଞ-
ଗର ସ୍ଥରତତ ବୋର୍ଡଫ୍ଲୁ ପକ୍ଷର ଅନ୍ତର୍ଭାବରେ
ଥିଲା ଅଛି ଦୟୁତିର ବିଜନାକଙ୍କୁ ଏଥର ଶ୍ରୀ-
ମାଧ୍ୟ ବିଜନସାୟ ଶିଶ୍ରୀ ଦେବାର ବିଦ୍ୱାନ୍ତା
ଅଛନ୍ତି ବି ଯାହା ଶିଶ୍ରୀ ଦେବାର ସେମାନେ ଜେଲ-
ମାର୍ଗରୁ ଶଳେ ଦେଲେ ତେହି ବ୍ୟବସାୟକାର
ପ୍ରେସଟାଇ ପାଇବେ ଏହି ଅପରାଧମୁକ୍ତ ବାର୍ଯ୍ୟରେ
ଆର ପ୍ରଦୂର ହେବେ ଦାର୍ଢି । ଏହି ଶିଶ୍ରୀପ୍ରବା-
ଲୀର ଗୋଟିଏ ନିଯମ ଏହି ବି ସେଉଁମାନେ
ଶ୍ରେଷ୍ଠ କାର୍ଯ୍ୟକାରେ ବିଶେଷ ଅନୁମତି,
ଯୋଗାତା ଓ ସହାୟ ଦେଇଲାକେ ସେମା-
ନକ୍ତ କାମରେ ସୁରକ୍ଷାରସର୍ବତ୍ର ବିରାମ ଅର୍ଥ
ଜନା ଦେବ ଓ ଶଳେ ବେଳେ ସେ ଚକ୍ର ଦର୍ଶ-
ନିବ ସେ ତାହା ଧରେ ଦେବ ଶ୍ରୀକାର ଦେବ
ଅଭିଭୂତ ଦକ୍ଷ ଦାର୍ଢି ଜେଇଖା - । ଏ କର୍ତ୍ତୃପତ୍ର
ଗଣ ତାହାରୁ ବାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଗିଲବାର ବହୁତ
କନ୍ଦୋବନ୍ତ ଭରଦେବେ । ସ୍ଵରା ଅପରାଧମରକୁ
ସୁଶଠରେ ଆଶିବାର ଗୋଟିଏ ସୁନର ଉତ୍ତାୟ
ଏହା ଅଗେ ସନେହ ନାହିଁ । ଗୁରୁକୁଞ୍ଜର ମହା-
ବିଜ୍ଞା ଏହା କାର୍ଯ୍ୟରେ ପରିଣତ ଦର ଅନ୍ତର୍ଭାବ
ଗରାମାନକୁ ଗୋଟିଏ ଭିତର ଧରେ ଦେଖାଇ

ଅଛନ୍ତି । କରସା କରୁଁ ଗାନାଦେଶୀୟ ବନ୍ଦା
ଏଥର ଅନ୍ଦରର ବନ୍ଦବେ ଏବ ଆମୁଗାବଙ୍କର
ଗୁର୍ବିମେସ ଏଥର ଅନ୍ଦରାଜୀ ଦୋଷ ଯୁକ୍ତ
ତୁଳବକ ହତାର୍ଦେ ସେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସହାୟ ଅନଳ
ମଠ ଲହାରି ପତ୍ର ଧରି କରିବେ ।

ଭରତର ସେନାପତି ବା ଅଧିମ ଗଣକା ଏହି
ସନ୍ଦିକତ । ଏହି ସେନାପତିରେ ବଜ୍ରଦେଶର
କାୟପୁରୀର ଶୂଦ୍ଧଯଥରେ ଗଣା ଦୋଷପୁରାରୁ
କଲିବତୀ ମହାବିମନ୍ଦରେ କାୟପୁରୀର ସୁଧାର
ହୁଏ । କେସାହି କରି ମରି ବଜ୍ରଦେଶ କରି
ବବନ ଚର୍ଚରେ ଉଷ୍ଟାଗ ଦୋଷାତ୍ମକ । ଏହା
ମଧ୍ୟରେ କାୟପୁରୀର କଣ୍ଠିଶବ୍ଦ ପ୍ରଭାବରେ
ନିମନ୍ତେ ଅସୀମ ଚେଷ୍ଟା ଦୋଷାତ୍ମକ ଓ କଲିବତୀ
ସହର ଓ ବଜ୍ରଦେଶର ବକ୍ତ୍ଵ ମୋପଧିଲ କ୍ରାମ-
ମାଳକରେ ଅରନ୍ଦ କାୟପୁରୀମାଳିଙ୍ଗ ଗଣା ବ୍ୟକ୍ତି
ଉତ୍ସବ ପ୍ରକଟ କରିଥାନ୍ତିରୁ । ବିନାତ ଚେଷ୍ଟ-
ମାଲରେ ଦନ୍ତାକ୍ଷେତ୍ରର ମହାଶଳକୁମାରର
ଉତ୍ସବସ୍ଥା ଅଛି ସମାବେଶରେ ସଙ୍ଗେ ହୋଇ-
ଥିଲ । ଏହି ଉତ୍ସବସ୍ଥା କିମ୍ବାରେ ନବଦ୍ଵାରର
ଅଣ୍ଣିରବର୍ଷ ମହାମହିପାତ୍ରାଯ ଆସୁଳ ଗଜକୁଟା
ଚକ୍ରପାତନ ଓ ଗାନ୍ଧାରୀକର ମହାମହିପାତ୍ରାଯ
ଦେଖାଇବ ଯୁଦ୍ଧ ପଣ୍ଡିତଗୁଲି ଯେବେ ଯହାନ
ହଠ ସହିୟାଇରାର ସମର୍ଥକ କରିଥିଲେ ।
ଶାକୁର ପ୍ରାୟ ୨୫୫ ମର ଭୁଲୀକ ଓ ସମୁଦ୍ର
କାୟପୁରୀ ଏହି ଉତ୍ସବରେ ଯୋକ ଧରାକ ବନ୍ଦ
ଥିଲେ ଓ ଅଳାପି ଜ୍ୟୋତିଶମାସରେ ସମସ୍ତେ
ଉତ୍ସବସ୍ଥା ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିବାର ସୁଧାର କରିଥାନ୍ତିରୁ
ପରିଦିନରେ କଲିବତୀ ମହାନର୍ମାଣିରବସ୍ତୁର
ବରଣାଳ ପ୍ରତିର ସ୍ଥାନମାଳକରେ ଥିଲେ କାୟପୁରୀ
ଉତ୍ସବର ପ୍ରକଟ କରିଥାନ୍ତିର ।

ଅମେଗାକେ ଅଣାକୁ ବାସ୍ତଵ ମନୋଦୟ-
ବଣ ଛପନ୍ତି ପ୍ରଥମରେ ଅଥା ଛଳମ୍ବନ୍ଧ କରିବେ
ବାହି । ଅଗାମୀ ୨୯୬୩ବୟରେ ଦେଶର ଜୀବିଷ୍ଠ
ମାକେ ଅତ୍ର ମୃଦୁ ଗୋଲ ପରିଚୟ କରିବା
ପେଣ୍ଡାର୍ ସମ୍ପଦେ ସତ୍ୱେ ହେବେ ।

ପଦ୍ମଯୁଲର ମହାରଳୀ ଆଶା ଏକଥିରେ
ଦୋଷଗୀ ପ୍ରକର କରିଥିଲୁଣ୍ଡି ବି କ ୮୩ ଦର
ଜଳା ପୟୁଷର ବୌଧି ବାଲକ ନା ବାଲକ
ବୌଧି ମାତ୍ରକୁଟୁମ୍ବ ଗା ମନ୍ଦାସ ସେବକ
କଲେ ବ ୯୩ ବ କରିବ ଓ ଅର୍ଥଦର୍ଶରେ
ସତ୍ତିତ ଦେବ । ସେହି କ୍ଷମିତ୍ୟର ଲୋକଙ୍କ
ସେ ବ୍ୟକ୍ତି ମାତ୍ରକୁଟୁମ୍ବ ବିଦୟ କରିବ ହେ
ଅର୍ଥଦର୍ଶ ସହିତ ଏକମାତ୍ର ମାନ୍ଦ୍ରା ପାଇବ
ଏହି ଅଦେଶ ଅତି ଉତ୍ତମ ଏବି ନ୍ୟୂନମାତ୍ର
ଥିଲେ । ଥାର ଖାରବାର ଏଥିମଙ୍କେ ଯୋଗ

ଦେବ। ଶାନ୍ତିମୟ। ପାଇଁଆଇବାକୁ ବେବେଳେଇ
ତମାଣୁଷ ଅନିଷ୍ଟକର ମନେ କରନ୍ତି କାହିଁ ।
ମାତ୍ର ପ୍ରଚୂରରେ ତାହା ଜ୍ଞାନର ମାଗତି ଏବଂ
ପଲମାତକ ଧରରେ ଅଛରକର ହୋଲି ଏ
ଦେଶରେ ଘୁରବାଳକୁ ଜଣାଥାଏ । ଅରସବକ,
ଶିକ୍ଷତ ଓ ହୃଦୟକାଢ଼ିମାତେ ସୁନ୍ଦର ତିଳକ ପାଇ
ବ୍ୟକ୍ତବାର ନିଷେଧ କରିବାର ଦେଖି ଥିଲେ-
ଅର୍ଥୁ । ଏଣିବ ପଲମାତକର ଅନାଧିତା ଏବଂ
ଶୁଭବନଶର ଶିଥୁରତା ଦେଖାଯାଏ । ତେଣୁ
ଠିକାଣ ପାଇର ତଳକ ଢାବାର ସାଥୀ, ମାତ୍ର
ଓଛକାନ ଦେଉଥିବ ମାତ୍ର ଏଥୁକୁ ତାହାରି
ଦୃଷ୍ଟିପଡ଼ିବାହିଁ ବଡ଼ ପରିପାପର ବିଷୟ । ଗର୍ବର୍ତ୍ତ-
ମେଷ୍ଟ ଏ ବିଷୟରେ ଦସ୍ତଖତେ ବଡ଼ ସୁଖର
ବିଷୟ ଦେବ । ମାତ୍ର ଗର୍ବର୍ତ୍ତମେଷ୍ଟଙ୍କୁ ଦୁଃଖ
ଅଛିବ ଜୀବା କବିତା ସହି ପାଠ ନୁହେ ।
ପଢ଼ିଥିଲାପର ଅଳ୍ପାକ୍ୟଦେଶୀୟ ଏକାମାତ୍ରେ
ସ୍ଵର୍ଗରେ ନିଷେଧ ଅଳ୍ପ ପ୍ରଗତି ଓ ଜାନ
ମାନବାର ଦଶ୍ତ ବିବରଣ୍ଣା କରେ ଅଛେକନ ମଙ୍ଗଳ
ଦେବ । ଅଣା କରୁ ଗାଁମାନେ ଅଛିଲମେ
ଏଥୁର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ପ୍ରକାରଗର୍ଭ ବୋଟିଏ
ମହିତ ତୁପକାର ସାଧକ ରେଖିବେ ।

ଭାବାର ପର୍ଯ୍ୟୁକ୍ତ ରଖିବା କର୍ତ୍ତରଙ୍ଗ ଗନ୍ଧିତମ୍ଭ ମଧ୍ୟ ଦେମନ୍ତ ଲେବନ୍ଦର ହରଦ୍ଵାରା ଦୂର
ଦିନବାପଞ୍ଚ ଦଶେଷ ସିଂହ କୁ ଦେବା ଉପରି ।
ପୃଷ୍ଠିକ ଘରୁ ଦୂରଦେଶର ବିଜାମତ ସେଇ ଜୀବ
ଚକ୍ର ଭାବ ସଙ୍ଗେ ଅବ୍ୟ ଲୋକଙ୍କ ସକା
ଳ ଲବନଳୁ ଛାପାଏ । ସମ୍ପାଦି ପ୍ରତିବାହିର
ସଙ୍ଗର ଲେତବା ଶାନ୍ତିର ଦରକ ।

ନାହେଲାର ବୟାବକାଳର ଖାତ୍ରେର ସୁଧ-
ତଣୀ ସେ ଅସଳର ଲୋକଙ୍କ ଏକମାତ୍ର ଜିବା-
ଦର ପ୍ରକଳ୍ପ । ସେ ପୁଷ୍ଟିରୀ ପୋଡ଼ି ପଞ୍ଚବା ଓ ଜଳ
ନିଗାନ୍ତ ମନ୍ଦ ଦେବାର ଦେଖି ବାହି ଦେମଗଲୁ
ହେ ପ୍ରକୃତ କେବେ ଜଣ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ
ତଥି କର ସାଧାରଣ କେତୋ ସଂଗ୍ରହକ୍ଷାବ ରହୁଥିଲା
ସଂଶ୍ଵାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ପ୍ରବୃତ୍ତିଦୋରାନ୍ତର୍ମାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ
ପ୍ରେସ୍‌ଜୀବୀ ଅର୍ଥ ଦେବାହାର ଉଠିବା ସମ୍ଭବ
ନୁହେ । ଏଥିପାଇଁ ବାଲେଶ୍ୱର ସମ୍ବାଦବାହିନୀ
ବାଲେଶ୍ୱର ମେଉଳିଷିଳିକ୍ଷିତ ଚେଷ୍ଟାରମାନ
ଅସ୍ତ୍ର, କି, ସି, ସେନ ମାଜିଶ୍ରୀତ ଏବଂ ଓଡ଼ି-
ଶାର ବଜା, ମହାବଜା ମନ୍ତ୍ରିକୀର୍ତ୍ତି ଏ ବର୍ଷାରେ
ବାହୀନ୍ୟ କରିବାକାରଣ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲୁଛି ।
ସେପ୍ରମେ କେବେବେଳ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ କରିଛି କର
କାର୍ଯ୍ୟରେ କର ଥିଲୁଛି ଏବଂ କରିଛିରେ ଜେଣେ
ବାତକମିସ୍ତ୍ରୀ ମଦରୁମାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅଛିଲୁ ସେ
ପ୍ରକ୍ଳେ ବ୍ୟବ୍ସର ଗୋଟାଏ ଏକ୍‌ମେଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ
ଦୋଷର୍ଥୀ ଏବଂ ସେହି ପୁଷ୍ଟିରୀମେ ମେଉଳିଷିଳିକ୍ଷି
ଅନ୍ତର୍ଗତ ଥିବା ଓ ତହିଁ ସ ସଂଶ୍ଵରାତ୍ମକରଣ
ମେଉଳିଷିଳିକ୍ଷି କରିଷନରମାଦର ମୋଟିଏ
ଶୁଭୁତର କାଷ୍ଟବ୍ୟବାହରୁ କରିଛି ଅବଶ୍ୟ
ଚେଷ୍ଟାରମାନଙ୍କର ବିଶେଷ ସାହାଯ୍ୟ ଲମ୍ବି-
ଥିବେ । ସେ ପ୍ରେସ୍‌ଜୀ କିଛି ପ୍ରକାଶ କି କର
ସଦଗୋଟି ଚେଷ୍ଟାରମାନଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟବକାଶେ
ଅନୁରୋଧ କରିବାର ମହି ରୂପ୍ୟରଙ୍ଗୁ ମାହ୍ ।
ମେଉଳିଷିଳିକ୍ଷି ନାହିଁରେ କଳ ଯୋଗାଇବା
ସକାଶେ ଲୋକେ ସାଧମତେ ଦେବା ଦେଇ
ସାହାଯ୍ୟ ଲେଖିଲେ ଚେଷ୍ଟାରମାନ ମେଉଳିଷିଳିକ୍ଷି
ତକେ ଓ ସରକାରୀ ସାହାଯ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଭାବା
ଦେବା ଏକାନ୍ତ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ବ୍ୟାପର ଫରମାନ
କାଣ କି ଥିବାପ୍ରକଳ୍ପ ରଜା ମହାରଜାମାରେ
ସାହାଯ୍ୟ ଦେବାର ଅବଶ୍ୟକତା ରୂପରେ
ବିପରୀ ଧୂରି ପ୍ରବେଶ ଶ୍ରାମାୟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ
ରଜା ମହାରଜାକାର ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବା
ଉଠିବ ବି ଅନ୍ତର୍ଗତ ଦାନ୍ତର ସାହାଯ୍ୟ ଲେଜିବା
ବେଳେ ଘରନ୍ତୁ ବଳାଇବା କଥା ଦେଖିବା
ସମ୍ଭବଙ୍ଗ ଥିରେ ।

ଭୁବନେଶ୍ୱର ସବଖୋତି ସାହାଯ୍ୟ ପାଣ୍ଡି-
ସତ୍ତାପେ ଏସ୍‌କ୍ରୀ ପ୍ରସମ୍ଭବମର ପାଇଁ ସମ୍ମାନକ
ନିର୍ମଳିତ ଦେବା ପ୍ରାଣୀ ଶୀତାର ଦରଅନ୍ତରୁ ।
ମହା—

୧୦ ଟ ୪୫୪
ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଖାତାଯୁଗ ପୂଜାପଣ୍ଡା ଲେଖିଥି-
ଛନ୍ତି କହିବର ବେଳେକ ବ୍ୟାଲେବ ବେଦାହାତୀ
ଚ ୨୦୦ କା ଓ ଅଧେକ ଲୁଗା ଉଠାଇ ଘୟାନ୍ତି
ସ୍ଵଦଶୀତ କଳ ଓ ଘୟାନ୍ତି ଶୁଦ୍ଧଦେବ ପରିବର୍ତ୍ତୀ
ରୁଦ୍ଧଦେଶରକୁ ପଠାଇଥିଲେ । ସେମାତେ
ତାହା ଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଚାହିଁବେଳ ପାଇଥିଲୁଣ୍ଠନ୍ତି ।
ସୁରି ପଣ୍ଡିତ ମୁଖ୍ୟମୁଖ୍ୟ ରଥ ସ୍ଵର୍ଗ ଶିରକ ଓ ଶାନ୍ତି
ମରର ପ୍ରଦର୍ଶ ବେଦା ସେଇ ଉପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୋଷ
ବିଦ୍ୟାଯୁ ବୁଦ୍ଧ ନିର୍ମିଗଭାଗର ଚ ୨୦କା ପଣ୍ଡିତ
ରହାବର ଗସବର୍ତ୍ତୀ ଦେଇଥିଲୁଣ୍ଠନ୍ତି ଏବଂ ସେଉ
ଶାନ୍ତିକର ପୁଣ୍ୟ ପ୍ରେସ ରତ୍ନାକି ପୋଡ଼ିଯାଇ
ଅଛୁ ସେ ସବୁ ଏଠାରୁ ବରି ପଠାଇ ବାକୁ କହ
ଅଛନ୍ତି । ସମ୍ବନ୍ଧ ଦିଶକର ଦୂରଜଣ ପରମଦ୍ଵାରା
ବଜାଲାରୁ ଆସି ଦରଦୂମାଳକର ବୁଦ୍ଧନିର୍ମିଗର
ଉପରରଣ ଶୋଗାରୁଥିଲୁଣ୍ଠନ୍ତି । ପରଶୋତ୍ମେ
ଶତପତ୍ର କିହାନ୍ତି ମହାବମାତେ ତାହା ଦରନ୍ତି
ସାହାଯ୍ୟ ପାଉଥିବାର ଏଥିରୁ ଜଣାଯାଉଥିଲୁ
ପରବାର ୧୦ଦଳାର ବାର୍ତ୍ତାର ମାସ୍ତର ଶାତ
ଜନ ଅତ୍ୟ ବହୁ ବରିବାର ଜଣା ନାହିଁ
ବୋଧ ଦୁଇ କିଲ କଲେ ଦୁଇ ଏ ଦିନ୍ୟବେ
ଅଧିକ ଦିନ ବରିବା ଆ ବନ୍ଧାଦ ମନେ କବନ୍ତି
ନାହିଁ । ସାହାଯ୍ୟ ଦମିଶିର ମର ପ୍ରହାଣ ଦେଇ
ବାହୁନ୍ୟ । ବେଳେ ଲେବର ପରଶୋତ ଗଲ
ସେମାତକ ମଧ୍ୟରେ କେତେ ଲେବ ସାହାସ
ପାଇବାର ଯୋଗ୍ୟ ଓ କେତେ କେତେ ଶାତ
ଅଛନ୍ତି ଦମିଶି ଏ ସବୁ ପ୍ରହାଣ ଦେଇ ଅଜ୍ଞ
ଦେତା ଅଧିକ ଶୁଣେ ରହଇ ପଦିଗାର
ସକଷାଧାରଣ ଲେବେ ଜାଇପାରି ଦେନ୍ଦ୍ରସାରେ
ପାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ ।

ମହାମ ଶୁଦ୍ଧିତ ପାଇ ।

ଗତିଶୀଳ ପା ୨୭ ରଖିଲେ ଅଧିକା ଧର୍ମ-
ଆଜା ବୃଦ୍ଧିରେ ମଞ୍ଚାମ ଶବ୍ଦବିଶାଖି ବିମିତିର
ବାର୍ଷିକ ଅଧିକରଣ ହୋଇଥିଲା । ଏହିର ବିଷ୍ଟା-
ରତ୍ନ ବିବରଣ ସାମାନ୍ୟ ସଂଗ୍ରହରେ ଥାଓ ଦିଲ୍

ଅନ୍ତରେ କେବୁଁ । ସମ୍ବରେ ଅଳେବ ବହୁ-
ଲେବ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବେ ଏବଂ ଶୀ ବାମୋଦର
ଶୁଣାଗ୍ରହ (ପୁଣ୍ୟ ରତ୍ନପ୍ରେକ୍ଷଣ) ସଙ୍ଗାତ୍ମକ
ଅବଳ ପ୍ରତିଶ ଚରେ । ଗତବର୍ଷର ଉପୋର୍ଛବୁ
ଜଣାଗଲୁ ଯେ ସେବର୍ଷର ଅୟ ତ ୧୯୫୯୯୮ ଟଙ୍କା
ବ୍ୟୟ ୮୦୭୧୯ ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରୁ ପାଇଁ ୮୦୪୭୯୯୯୯୮
ଟଙ୍କା ହରି ଦିଅ ଯାଇଥିଲା । ସୁରଭଂ ଅଭ୍ୟାଳ୍ୟ
ବ୍ୟୟ ସାମାଜିକ ଧରା । ବଡ଼ମାଳ ୮୨୪୦୯ ଟଙ୍କା
ସେବକଂସ ବାନ୍ଦିରେ ସାବ ଅଛି । ଏଥରୁ ପାରିବ
ଅବସ୍ଥା କର ଏବଂ ବହିର ସହବଦିତାର
ହେଉଥିବାର ଅୟ ଜଣା ଯାଉଥିଲା । ପୁଣ୍କ ଦୂର-
ବର୍ଷର ଅୟ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଦୂରଦିକ୍ଷାର ଟକାରୁ ଅଧିକ
ଅୟା ପ୍ରତିବର୍ଷେ ବର୍ଷିତବର୍ଷର ଅୟ ଉଗା ଦେବୀ,
ଅବସ୍ଥା ବନ୍ଦ ଦୂରେ । ଏଥରୁ ଜନମ ଧାରାର
ଉଦ୍‌ସ୍ଥାବ ଉଗା ପଢ଼ିବାର ବୋଲାଯିବ ମାତ୍ର କମଟି
ବାହା ଦୂରସ୍ଥିତିମ କର ଦେବୀ ସଂଭବ ବିଷ-
ସରେ ବିଶେଷ ଯତ୍ନବାନ୍ଦ ହୋଇଥିଲାନ୍ତି ଓ ଏବଂ
ଦୂର ଦୂର ଆ ଅସକା ସହିତେ ଦୂର ୮୨୦୯୯୯୮
ଟଙ୍କା ମାତ୍ରଥିଲାନ୍ତି ବଜା ସୁଖର ବିଷୟ ଅଛେ ।
ମାନ୍ୟବର ଧରିଦୋଷ ବଜା ଦୂରଦିକ୍ଷାର ଟକା
ଦେବାକୁ ସ୍ଥିକାର କରିବାରୁ କଟିଛିରୁ ବିଶେଷ
ଧରିବାକ ପରାମର୍ଶିଲାନ୍ତି । ଅତ୍ୟ ଦେବେବ ବ୍ୟକ୍ତି
ମଧ୍ୟ ଉପସ୍ଥିତ ଦାନ କରିଥିଲାନ୍ତି । ଗାନ୍ଧାରବାସୀ
ସଙ୍ଗଜିତ୍ୱ ବ୍ୟକ୍ତିର ଶିଶ୍ରାଦାକରେ ମୁକ୍ତହସ୍ତତା
ଅମ୍ବେମାକେ ମନେ କରୁଁ ଓଡ଼ିଶା ଅପେକ୍ଷା
ଶ୍ରେଷ୍ଠତବ । କେଣ୍ଟ ସେମାକେ ଧନ୍ୟବାଦର
ପାଇ । କଟିଛିର ବାୟଦ ମଧ୍ୟ ବଜା ପ୍ରତିବନ୍ଦୀୟ ।
ଦେବେବ ଶିଥ ତ ପୁରୀର ସହାୟ ପାଇ
ଦେଉଁ ବିଦ୍ୟାଲୟରେ ଦରୁଥିଲାନ୍ତି ଉପାର୍କରେ
ପ୍ରଥାପ କୋଇଥିଲେ ଉଭେ ଦୋଷାଦ୍ୟାଳ୍ୟ ।

—○—

ବୁଦ୍ଧାର ।
ବାବ୍ ଓ ଜୋମସତ୍ତାର ବିଲିପତ୍ତା, ପାଞ୍ଚ-
ସତ୍ତା, ଗାନ୍ଧିବନ୍ଦୀ, ଗୋଦିନସ୍ତତ୍ତା, ସମରଳ୍ପର, ସୁରୁଷ୍ଟିପର,
କଣ୍ଠସ୍ତତ୍ତା, ପଟ୍ଟିବା, ବରପୁଣୀ, ସୁରମ୍ପର,
ଶ୍ରୀଥି, ଶୋଧାଳସ୍ତତ୍ତା, ଶାଶ୍ଵତର, ସହାତ୍ତା,
ପଦା, ଖମାବଣୀ, ଧର୍ମାଥ, ରମକୃଷ୍ଣଭାବ ଓ
ଗୋଦିନସ୍ତତ୍ତା ଏବୁ ଏ ହେ ଶ୍ରୀ ହାରାର ପତି-
ନିଧିମାତ୍ରେ ମତି ପ୍ରାର୍ଥନା ଦରବାରୁ ଗବର୍ନ୍ମମେଖ
ପଦକୁୟାଯାଏ ॥ “ବାବ୍ ଉମସତ୍ତା ସୁରୁଷ୍ଟିନ୍ଦ୍ର ସମ-
ବାସ୍ୟ ବରସମେତ, ଉମିଟେବି ” କାମରେ
ସମେତର ରେଳକ୍ଷେତ୍ର ମଟ୍ଟର ଦରଶକ୍ରାନ୍ତି । ଏହି
ସମେତର ସର୍ବମାନଙ୍କ ଦୟାରୁ ଅପନା ହେୟ
ଟକାପରମାଣୀ ମୀମାବଦି ବହିବାର ହାଦି ଦର
ମବର୍ତ୍ତମେଖ ହଜ୍ର ସିଦ୍ଧିବୁ ଲାଭ ବାଧା ଏବଂ
ମହୀୟତା ଅନନ୍ଦବଦ୍ଧ ଦୂର ଦେବାର ଅଧ-

କାର ଦେଇ ଗାହା ବେଳଷ୍ଟୁସ କମପ୍ଲେକ୍ସ୍‌ନ୍ତି
ସେହି ସମେତ ବର୍ତ୍ତମାନ ହୋଇଥିବାର ଟଙ୍କା
ତଥାକଟ ବା ରଣ ଦେବାବାରଣ ଯତ୍କୁସ୍ତ
ହୋଇ ବାହିକ ଟ ଟ ବା ସୁଦ ଦେବାବାରଣ
ପ୍ରସ୍ତାବ ଦମପାନ୍ତି । ଏଥର ବିଜ୍ଞାପନ ପ୍ରାପା-
ନ୍ତରେ ପ୍ରତାପ ଦୋଷଅଛି । ଶୈର୍ଭାଗ୍ୟରେ ସର୍ବ-
ବାଧା ପ୍ରମିଳର କୋଟ ସେହିଏ ବ୍ୟାଙ୍କ ଟ,
ବେଳାର ବ୍ୟାଙ୍କ ପଦିତରେ ବାହିକ ପଦିତର
ଟ ଟ ଅନ୍ଧବି । ଟ ଟ କା ସୁଦରେ ଟଙ୍କା
ଜମା କର ବନ୍ଦୁଷ୍ଟ ଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ପଣ୍ଡରେ
ବାବିର ଏହି ସମିତିରେ ଟଙ୍କା ଜମାତରିବା
ଦ୍ୱିଷ୍ଟର ଲାଭଦର ଏକ ଭର ବାବିର କା
ଜାମିତବେଳୁ ପଢ଼ିବ ଅନ୍ଧବା ନାହିଁ । ସୁତି
ଏହି ସମେତ ପ୍ରତାବର୍ଷକୁ ଉଚ୍ଚ ସୁଦର୍ଶିଯା ମହାନ୍ତର
ଦର ଦବାରୁ ରଖାବିଲବା ଏହି ଅକ୍ଷସରେ
ଟଙ୍କା ଯୋଗାଇବାକାରରେ ପ୍ରାପନ ହୋଇ-
ଥିଲା । ପ୍ରକାମାକେ ମାସର ଟଙ୍କାପ୍ରତି ଏକ-
ଠତଥା ବା ବହିରୁ ଜଗା ସୁଦରେ ରଣ ପାଇବେ
ଓ ଅକ୍ଷସରୁ ଅରପ ତତ୍ତ୍ଵ ପତ୍ର ନାହିଁ । ଅର-
ଏକ ଯେଉଁମାକେ ଏହି ପମ୍ବକୁ ଗଲା ଘର
ଦେବେ ସେମାକେ ସରବାଧ ସୁଦରୁ ଅଧିକ
ସୁଦ ଧାର ନିଜେ ଲାଭକାରୀ ହେବେ ଏହି
ପ୍ରତାବର୍ଷର ଅଳ୍ପ ସୁଦରେ ଟଙ୍କା ଶାଖାବାର
ଭାଗ୍ୟ କରିଦେବାର ଧର୍ମର୍ଜ୍ଜଳ ଦରବେ ।
ଯହୁରେ ବାହିକ ଓ ଆରଦିକ ଲାଭ ଅଳ୍ପ
ସେଥୁଗାର୍ଭ ବଜାରପଥ ଓ ଶିକ୍ଷେପଲୋକମାତେ ଅଳ୍ପ
ସର ଦେବେ ଅମ୍ବେମାକେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁ ।

—*—
ବେଳି ଧୂମଦେବୁ ।
ଅକ୍ଷୁଦନ ତଳେ ପଥାପଦ ଦାରୁଯୀ ସ୍ଵ.
ହେବ ଉଲିବଗାରେ ଏହି ଧୂମଦେବୁ କଣୟା
ରେ ବକ୍ତୃତା କର ଉତ୍ତରାତ୍ମିକୀ ଯେ ଏହି ଧୂ-
ପ୍ରେର ମୟ ଗା ୨୦ ନଂରେ ଏହା ସୂର୍ଯ୍ୟର
ଅତି ନିଦରଶିତ୍ରୀ ହେବ । ପ୍ରେମାକାଷମର ପ୍ରାନ୍ତ
ସ୍ଥାନ ନିଦରଶିତ୍ରୀ ଏହା ଉଲିବଗାରେ ଦୂରଦୃଶ୍ୟ
ସହଯୋଗେ ସନ୍ଧା ସମୟରେ ଦେଖା ଶାଙ୍କସ୍ତ୍ରର
ବର୍ତ୍ତମାତ୍ ସୂର୍ଯ୍ୟପ୍ରେତ ପୂର୍ବକୁ ଏହା ଅତ୍ୟ ବେଚେ
ସ୍ଥିବାରୁ ଅଛି ଦେଖା ଯାଉ ଗାହିଁ । ଅପ୍ରେମାକାଷମର
ଗା ୨୪ ରଜ୍ୟାବାଦ ଏହା । ଅଦୃଶ୍ୟ ରହ
ସେହି ସମୟକୁ ମନମାତ୍ ଗା ୧୯ ରଜ୍ୟାବାଦ
ରତ୍ନ ପାଦାନ୍ତି ଦେଖାଯିବ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହାର
ଲକ୍ଷ ଗାହିଁ ମାତ୍ର ପୂର୍ବପ୍ରାୟ ମର ମାତ୍ର
ଗା ୩୦ ରତ୍ନ ଉତ୍ତରକୁ ଏହାର ଅଭୂତ ଚମଳାର
ଦେବ । ୫୮୫ ମଧ୍ୟାହ୍ନରେ ଏହା ଦେଖା ଯାଇ
ସ୍ଥିବାରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ୨୪ କଷ୍ଟ ମାସରେ ହେ-
ଇଛି ଅଧିଷ୍ଠିତ । ଗାସମାଳିଥଠାରେ ମର ମାତ୍ର
ଗା ୮୦ ରତ୍ନରେ ଅତ୍ୟ ଧର୍ମପାତାରେ ଦେଖା ଯିବାର

ଶୁଭାବୁ ପେଣେବେଳେ ଏହି ଧୂମଫେରୁ
ସୂର୍ଯ୍ୟର ଅଛି କିନ୍ତୁରେ ଶୁଭାବ ଦେଖାଯିବ
ଏକ ଏକା ଏକ ଅର୍ଥର ଘରର ମଧ୍ୟରେ
ଜଣହେବ । ମନ୍ଦିରର ଗା ୧୮ ରିକରେ ଏହା
ସୂର୍ଯ୍ୟମଣ୍ଡଳର ଏକ ପାଶରୁ ଅତ୍ୟଶାଖରୁ ଗୁଲିଯିବ
ଏବି ସେବତ ବଳନବାରେ ଥର୍ଫ ବଚିରେଁବିଦା
ସନାପେଣ୍ଠା ଦିଲ ଦେଖାଯିବ । ବର୍ତ୍ତମାନ
ସୂର୍ଯ୍ୟଅକ୍ଷରୁ ଏହାର କରି ଦିବରେ ୧୩୦୦୦୦୦
ମାତ୍ର ଅର୍ଟାହ ଏବସେହାତ୍ତରେ ୧୯ ମାତ୍ରର
ଅଟେ ମାତ୍ର ସତ୍ତ୍ଵେଁ ସୂର୍ଯ୍ୟର ନିରକ୍ଷବର୍ତ୍ତୀ ଦେଉଥୁବ
ହେଁ । ଏହାର ମରି ବଢ଼ିଥିବ । ମନ୍ଦିରର ଗା ୨୦
ରିକରେ ଏହା ପୃଷ୍ଠାର ସନାପେଣ୍ଠା ଥିଲ
କିନ୍ତୁବେଳୀରେ କେବେଳେକେ ଅମ୍ବମାତ୍ର
କାହାରୁ ଏହା ୧୪.୯ ମୁହଁ ମାତ୍ରର ଦୂରରେ
ଥିବା ମନ୍ଦିରର ଗା ୧୮ ରିକରେ ଦିବା ଦିନ ଥିଲା
ଶୁଭମଧୁରେ ଏହି ଧୂମରେକୁ ଯେଉଁ ପ୍ରାଚରି ବଜା
ବଜାବ ପୃଥିବୀ ପରି ଏ ୧୮ ଦିନରେ ସେହି
ପ୍ରାଚରନେ ପଦ୍ଧତିର । ସୁରଭି ଦେଇଦେଇରେ ପୃଥିବୀ
ଦେଇଲ ଏଥର ଲାଜ କିମାନ୍ତ୍ର ଧୂମ ପରମାଣୁରେ ମନୀ
ଦୋଷଥିବାରୁ ପରିପର୍ବତୀ କୌଣସି ଉପତ୍ତିଦରଥାନୀ
ହେଁ । କୁଞ୍ଚିତ ହେଁ ୧୫ ମନ୍ଦିରରୁ ଦେଖା ଗଲେ
ଅବାହଣ୍ଟି କେ କୌଣସି ତାଣ ଅଥବା ହେଁ ।
ମାତ୍ର ଧୂମରେକୁହାଏ ଅସର୍ବାର ବିଷର ପଳି
ହୁଏ ଅଦ୍ୱାପି ପୃଷ୍ଠାମାତ୍ରରେ ତଦତ୍ତ ଦୋଷ
ହାହି । କେହି ଦିବରୀ ଯେ ଏଥର ଅବର୍ଦ୍ଦିନରେ
ବରୁ ଉପି ହୁଏ ଏବି ସେହି ଦାରଣାରୁ ବଜା
ଦେଇବ ବିଷର ସରେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ବନ୍ଦରରେ
କର୍ତ୍ତା ମହିଳାମାନଙ୍କର ସଜନେଇବ ବାଣ୍ଡା
ହେଁ । ଏଥୁସଙ୍ଗ ଯୋଡ଼ ଦେଉଥାଏନ୍ତି,
ଏଥୁର ଲାଜ ଅଛି ଧୂମ ପରମାଣୁବିଶେଷ୍ଣ ଧୂମାରୁ
ଅଦୌ ଦେଖାଯାଏ କାହିଁ ଏବି ଧୂମର ଅର୍ଥ
ପଣ ସାମାନ୍ୟ ବହା କଞ୍ଚି ଦୋଷଯାଏ । ଏଥର
ଗତ ବର୍ତ୍ତମାନ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଦେଇଅଛି ଏବି ଅର୍ଥ
ଦେଇବେଳେ ଏହା ବୁଝିଥାଏରେ ଅଧିକ ତାତ୍ତ୍ଵ
ବିବାହରୁ କଣା । କହେବେଳେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଧାର
ମର୍ମ ଅମେମାତେ ପଠିମାନଙ୍କୁ ଦେଇନ୍ତି,
ଲୋକେ ଅବଶ୍ୟକୁ କୁଷଃସ୍ଵାରର ବିଶବର୍ତ୍ତୀ ଏବି
କାନ୍ଦାପ୍ରତାର କୁଷଃସ୍ଵାରର ବିଶବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରତଳିତଥୁବ
ପ୍ରକେ ଅଳେବ ଲୋକ ଅବେଳିପ୍ରତାର ଅନ୍ତର୍ମାନ
ବରୁଅଚିନ୍ତ୍ୟ । ନିଷ୍ପରୁଷେ କୌଣସି କଥା
ଦେଇବା ଦୋଷ ନ ଥିବାପରିଲେ କେଉଁଟା ପଠନ
ଦେଉଣ୍ଟା ଅବା ପଠନ ତାହା ଦୋଷଯାଏ ତ
ଥାବେ ।

ଅର୍ପଣା ।

ଆର୍ଣ୍ଧଜାତିକ ହନୁମପାଇର ବେବେ ଦ୍ୱାରା
ବରାବାରୁ ସେମାନେ ମୁସଲମାର ବା ଖ୍ରୀଷ୍ଟୀଯଙ୍କ
ଦୋଷ ଯାଇଥିବାର ଦେଖି ଚନ୍ଦ୍ରଶୀଳ ହନୁମ
ମାତ୍ରକ ମଧ୍ୟରେ ଅନୋଲକ ଲାଗି ଯାଇଥାଏ
ମାନ୍ଦ୍ରାଜର ମଣ୍ଡପର ରହିଛ କାମକ ପଢିବାବେ
ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବସେଦାର ମଦାରଜା ଏବଂ
ଅମିକାରିରଣ ମନ୍ତ୍ରମଦାର ମହାପ୍ରସାଦାନେ ଲେଖିଥାଏ
ଥିଲେ । କର୍ତ୍ତାମାନ ବି, ହେ ମହାପ୍ରସାଦ ଲେଖିଥାଏ
କାହାରିଥାଏ । ବି, ହେ ମହାପ୍ରସାଦ ଲେଖିଥାଏ
ଖୁବା କର୍ମି ବରୁ ଯେ ଏ ବିଷୟରେ ଲେଖିବାକୁ
ଅନୁଦାନୁଷ୍ଠାନ ଦୋଷାହୁଣ୍ଡି ଏବା ଅବଶ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା
ଦସ୍ୟ । ସେ ଲେଖିଥାଏନ୍ତି ଯେ ସହ ହନୁମର୍ମାର
ଉତ୍ତିବାକୁ କୃତ ଏବା ମୁସଲମାର ବା ଖ୍ରୀଷ୍ଟୀଯଙ୍କ
ଧର୍ମ ଅଦରବାକୁ କି କୃତ ହେବେ କେଉଁ
ଧର୍ମର ଅଶ୍ଵ ସେଇବାକୁ ହେବ ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ
ଯେତି ଏବେଇ ଧର୍ମ ପ୍ରତିକିଳ ଥୁଲ ତାକା
ଅଦରାର୍ଥ ହେବେହେ ସାଧାରଣ ଲେଖିବେ
ସେବକ ସାଧାରଣ ଏବା ମୁକ୍ତିରେ ଧାର୍ତ୍ତି ଲଭି-
ବାର ଅଧି କରିଯାଇ କି ପାରେ । ତାକ
ମତରେ ପ୍ରତିକିଳ ହନୁମର୍ମାର ବୁଦ୍ଧାରମନ
କାଷ୍ଟକିଳ ଦେଲେ ଚଳନ୍ତି । ବଙ୍ଗଳାରେ ପ୍ରୟେ
୨୦ ଲକ୍ଷ ଦମ୍ପତ୍ତିଦ୍ୱାରା ଶୈତାନି ଏବା ଚତୁର୍ଦ୍ରୀ
ସାକ୍ଷି ତିନିଲକ୍ଷ ମେଦେନ୍ତର ଅନ୍ତରୁ ।
କୌଣସି କାରିମଧରେ ଘର୍ଯ୍ୟ ଦୋଷାର ଠାକୁ
ଥିବା କୈବିକ ସଂଗ୍ରାମାୟେ ୧୫ ଲକ୍ଷ । ଏମାକିଲ୍ଲ
ଲେକଷଣ୍ଣୀ ବାଗତରେ ଅର୍ପଣାକାର ଦେବାଲି
ପ୍ରାସୁରୁଣେ ରେଖା ପାଇବାହିଁ । ମାନାକ ବିଜ୍ଞା-
ଗରେ ପ୍ରାସୁ ଦୂରବୋଟ ଅର୍ପଣାକାଗ୍ରୟ ଲେବେ
ଅନ୍ତରୁ । ଏମାନେ ଅର୍ପଣା ଗୋଲି ଧର୍ମ ଲେଖି
ଅଛି । ଏମାକିଲ୍ଲ ନଧରୁ କାଗ୍ରୟ କାଳ୍ପନ୍ତି
ଲେବେ ଲୋକ ୩୦୦ ପ୍ରତି ଅନ୍ତରେ ଘରେ ସୁକା
ପ୍ରାଣିର ରୁଥ ହେବ । ସେହିପର ଅଳ୍ପତକ
ମାଳପ୍ରାଣ ଏବା ନାୟରକାଗ୍ରୟ ଲେବେ ଅନ୍ତରୁ,
ଏମାନେ ହୁରିବା ଡରରେ ଭଦ୍ର ବସଇବ
ପାଶ ମାତ୍ରବା ମନା । ଲେଖିବ ଦିନଥରୁଣ୍ଡି ଯେ
ଜାତିବର୍ଗ ଉଠାଇ କି ହେବେ ଏମାକିଲ୍ଲ
ଦୂରବସ୍ତା ଗ୍ରହିବ ଦାହିଁ । ମହିରେ ପଦେ
ବହରେ ସୁକା ଅଧିକାଂଶ ହନ୍ଦୁ ନାବି-ବାଗରେ
ଅଟକ ବିଶ୍ଵାସରୁ—କାହାର ପଢାରୁ ବାଦାରୁ
ପଡ଼ିବାର ସାହସ ବା ଦେଇବବଳ କାହାଁ ।
ଅର୍ପଣା ମାତ୍ରକାର ଲେକକୁ ଉଠାଇବା ତ
ଦୂରର ଦିଅ, ଶାନ୍ତିଗ, ସହିୟ ଏବା ବେଣ୍ଡ-
ମାନ୍ଦ୍ରା ମଧ୍ୟରେ ଯେ ପାଠବିବ ରହିଥାଏ
ସେମାନେ ଶେଷବଦୋର ସୁକା ପାଦ ଉଠାଇ

ଦେଇ ଥାବୁମାହାତ୍ରୀ । ସତରା ହନ୍ତର୍ଦର ଅନ୍ତର୍ରେ
ସଂସାର ଅବଧାବ । କିମ୍ବା ପ୍ରାକ ନା ଶ୍ରେଣୀର
ପ୍ରାଚୀରୀ ବଢ଼ିଲାଭକ ମଧ୍ୟରେ ଏହା ଘେରିବ
ଏବଂ ଏହାର ବିବାହ ପ୍ରଗଠନ ଦେବା ସେମନ୍ତ
ବର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଲାଗିଲାଭକ ଅର୍ପିଯଦୋଷ ଉଠାଇ
ଦେବା ମେମନ୍ତ ଉତ୍ତର ଏବଂ ବୈଷଣିକ ଏ ବିଷ-
ସତ୍ରେ ଶରୀର ହିନ୍ଦୁକୁ ପ୍ରସର ଥୁବାକ ଲାଭିବ
ଏବଂ ଦେଖଇ ତୁଳିଷ୍ମା ମୋତିଲବକାଶେ ପ୍ରାର୍ଥନା
ଦେଇଥିଲୁ । ଅମ୍ବେମାନେ ଏ ବିଷୟପ୍ରତି
ଦେଖିଲେବକୁ ବାହୀ ଶିଥିର ସୁବଳମାଳକୁ ଦୂରେ
ଅବର୍ଣ୍ଣ ଚରୁଥିଛି । ଯେମନ୍ତ ସମୟ ଉପର୍ଯ୍ୟତ
ଦୋଷରେ ଶାତ୍ରୁ ସମ୍ବାଦକାର୍ଯ୍ୟ ତା
ବୁଲିଲେ ଥିଲେ ଅନିଷ୍ଟ ଅଧିକାର୍ଯ୍ୟ ।
ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେଖାଯାଏ ଅବେଳା ଶରୀର ବଜାୟ
ବ୍ୟାକ୍ରିଯ ଉତ୍ତରଦାତ୍ରଙ୍କ ହାତରେ ଜାରିଥିଲୁ
ମାତ୍ର ସମାଜରେ ବାହୀ ପଞ୍ଜିଲବେଳେ ତାହା
ମାନିଲେ ଲାହିଁ । କିମ୍ବା ପ୍ରାକରେ ଥୁବାଦେଇୟ
ବ୍ୟାକ୍ରିଯ ଏହାକୁ ଦେଲେ କାହିଁ ଏକଥା ନାହିଁ
ସବା ବଜାୟବାକ୍ରିଯ ଉତ୍ତର ବ୍ୟାକ୍ରିଯରେ
କ୍ଷିତି ଦେଲେ କାହିଁ । ଅବଧା ସଂସାର ସମସ୍ତ
ସମୟଥିପରେ ମହି ମନରେ ସେହି ବାହୀ
କରିବ କାର୍ଯ୍ୟରେ ତାହା କି ତାରେ ଦେବକରେ
କିମ୍ବା ଫଳ ଲାଭ ଦେବକାହିଁ । ଏଥୁଯୋଗୀ
ସମାଜରେ କାମାପ୍ରକାର ମଧ୍ୟାହାତ୍ମା ଓ ଉପରା-
ତରଣ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପାଇଥିଲୁ । ଏହା କି ତୁରବସ୍ତୁର
ଲକ୍ଷଣ ଏବଂ ଚିନ୍ତାର ବିଷୟ ଦୃଢ଼ । ଶରୀର
ବ୍ୟାକ୍ରିଯ ଯାହା ରୂପିତ୍ୟାନ୍ତି ତାହା ଅନେକ ପର-
ମାନରେ ତର ସମାଜକର୍ତ୍ତା ପେତୁଳ କରିବର
କାର୍ଯ୍ୟ ଦେଲେଦେବେ ସମଜରେ ବାହୀ ପଡ଼ିଲୁ-
କେବେ ତାହା ଅସ୍ତିତ୍ବର ବା ଗୋପନ୍ୟକୁ
ନାହାରୁ ହୁବାକ କରିପାନ୍ତି । ଏହା ନେଇବୁ
ସାଧସର ଅଭିଭବ ଲକ୍ଷଣ ଏବଂ ଅମ୍ବେମାନେ
ନିଷୟ କହିରୁ ଯେ କେବଳକଷାହସ ନ ଦେରେ
ଶିତାର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ରହେନାହିଁ ।

ବିଜ୍ଞାନରେ ବିଜ୍ଞାନକ ବିଭାଗ

ବଙ୍ଗାୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାପଦସ୍ତରେ ଚଳନ ରାଷ୍ଟ୍ର
ଗା । ଉଲାରେ ବଙ୍ଗାଳାର ଚଳନବର୍ଷ ଅୟ-
ବନ୍ଧୁ ସମନ୍ବନ୍ଧ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଧେଶଦେଶରୁ
ମାନାବର ବଙ୍ଗାୟର ମହୋଦୟ ଅଭ୍ୟାନ୍ୟ
କଥାମଧ୍ୟରେ ଅୟବିପୃଷ୍ଠମନ୍ତ୍ରୀୟ ତମିଟିର ସମାଜ
ବଦ୍ୟାବରୁ ସନ୍ତୋଷକରିବୁପେ ହୋଇଯାଇ-
ଅବ ନହ ସାମ୍ରାଜ୍ୟକରେ ଝର୍ଣ୍ଣ ଦୂରିକରିବା-
ବ୍ୟବରେ କହିଲେ ସେ ସାମାଜିକ ଏ
ମନ୍ତ୍ରରେ ଝର୍ଣ୍ଣ ବଢ଼ାଇବାର କହିବାମେଲେ ଏହି
ଛୁବେଶ୍ୱରେ ବିଶ୍ଵାର୍ଯ୍ୟ ବସନ୍ତରାତ୍ରି ଏହି

ଦସଯାବନଶ୍ରୁ ତାହା ବିଷ୍ଣୁ ଦେଖିବା ଉଚ୍ଛବି
ସ୍ଥଳ । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟମଧ୍ୟରେ ପାନୀୟଙ୍କଳ ଯୋଗା-
ପରା ଏବଂ ନିରମ କାଳହାତିବା ପ୍ରଧାତ ଦାସ ।
ସରବରମଧ୍ୟରେ ପାନୀୟଙ୍କଳ ଯୋଗାଇବା ସମ-
ନିଲେ ଗୋ ୫ ଟି ଏବଂ ନାଲପମଜରେ
ଗୋ ୨ ଟି ପ୍ରସ୍ତାବ ରଙ୍ଗର ହୋଇଥାଏ । ଏହି
କାର୍ଯ୍ୟମାତ୍ର ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦୟବାକ ସମୁଦ୍ରାୟ
ବନ୍ଦୋବସ୍ତୁ ଓ ଅର୍ଦ୍ଧର ବନ୍ଦୁବସ୍ତୁ ମଧ୍ୟ ହୋଇଥାଏ ।
ପୃଷ୍ଠବର୍ତ୍ତମାନଙ୍କରେ ଏହିକୁୟ ଅଳେବ ପ୍ରସ୍ତାବ
କାର୍ଯ୍ୟରେ ପରିଣତ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ସରବାର
ମଧ୍ୟ ଅନେକ ଅର୍ଦ୍ଧପାଦାର୍ଥ କରାଯାଇଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ
ଗୋ ୬୭ ଟି ଟଳକିର୍ମ କାଳ ଓ ଗୋ ୨ ଟି
ପାନୀୟଙ୍କଳ ଯୋଗାଇବାପରମ୍ପରୀୟ ପ୍ରସ୍ତାବ ବିଷ୍ଣୁ-
ଧୀନ ଅଛି । ସେ ଶୁଣିବାରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଦେଖିଅଛି
ତାହା କିମନ୍ତର ଲକ୍ଷରେ ଏକଷ୍ଟରୁଷମଧ୍ୟରେ
ସମସ୍ତ କରର ଏବଂ କଞ୍ଚ କଞ୍ଚ ପ୍ରାମାନଙ୍କରେ
ଏହି କାର୍ଯ୍ୟମାତ୍ର ହୋଇଯିବ । ସେ ବ ୩୫ ଟି
ଦେଲ ଶାରବତ୍ର ଅସିବିବିବେ ଏହିମାତ୍ର
କରିବାରେ ସାଧ୍ୟାଧନର ବିଶ୍ଵକ ପାନୀୟଙ୍କଳ
ଯୋଗାଇବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା । ଲଭିମଧ୍ୟରେ
ଅନେକ ଦାସ । ହୋଇଥାଏ । ବର୍ତ୍ତମାନରେ
ଅନ୍ତର ଅଧିକାର୍ତ୍ତ୍ୟ ଦେବାପମଜରେ ବହା-
ପାରନ୍ତି ମାତ୍ର ତାହା କରିବାକୁ ଘରେ ଅର୍ଦ୍ଧର
ପ୍ରସ୍ତେତିତ । ଦୂରତ ଟିକସନ୍ତାର ଅର୍ଦ୍ଧଗମର
ଭିଷୟ କରିବା ତାହାର ଅନ୍ତର୍ମୋଦ୍ଦର ଦେବବାହି
ସୁତରଂ ବର୍ତ୍ତମାତ୍ର ସମ୍ପକ୍ଷରେ ଯେଉଁବ
ଅନ୍ତର୍ମୋଦ୍ଦର ମାତ୍ର ତାହା ଉପରିବାର ଉପର୍ଯ୍ୟ
ବାହି ।

ଶୋଭନ୍ତରେ ସୁବା ଉନ୍ନତ ହୋଇଥିବାର
ପ୍ରଦାଣ କରି ବହିରେ ଯେ ୧୫୦୭ । ୨ ଠାରୁ
ବୁଝବର୍ଷମଧ୍ୟରେ ଶିଖାବ୍ୟୁ ଗ୍ର୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ
୨୯ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଉଠିଥାଏ । ଏବାଇଜ୍ଞା କଳ
ବୋଲ୍ଡମାନଙ୍କୁଆର ଲାଦା ଶର୍ତ୍ତ ଚରଣାଏ ତାଦି
ସୁଧାର । ସୁଧାର ଖର୍ଚ୍ଚ ବିପ୍ରର ଦେଉଥାଇ ଏବା
ତାଦିଠାରୁ ଥାଇ ଅଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚ ବିପ୍ରର ଲାଗିବାରେ
ସୁଧାର ବାହୁଦମ୍ଭୀ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଶିଖାବ୍ୟୁକ୍ତି
ଯେଉଁ ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତା ନିର୍ମିତ ଦେଉଥାଇ ଗାଦା ଏହି
ହୃଦୟମଧ୍ୟରେ ଧରି ଯାଇ ଲାହ । ଏଣୁ ଆଜି
ଅନ୍ତରୀଳମଧ୍ୟରେ ବିପ୍ରର ଖର୍ଚ୍ଚ ବିଜ୍ଞାନବାର
ଅନ୍ତା ବିପ୍ରର କି ପାରେ ।

ମାନ୍ୟବର ବଜ୍ରେର ମହୋଦୟ ଏଥିର
ଶୁଭ ପ୍ରେସିଡେନ୍ସି କଲେଜର ବର୍ତ୍ତମାଳ ସ୍ଥାନରୁ
ଉଠମନଥ ଚ ଯାଇ ସେହିଠରେ ଅଛୁ ବାହାର
ସେହିପ୍ରାକରେ ରଖି ଚହିର ଯାଇଗେ
କଲେଜ ପାଖକ କରିଗା ଓ ମେମ୍ବରମାନେ
ଆପଣା ବିତ୍ତପାରେ ଅବେଳା ଅପ୍ରାସରିକ ବଢାଇବା
ଅବଧାରଣା କରିବାର ଅଭ୍ୟାସ ଉପରେ

ତହୁ ଅଧିକାର ନେବୁଥ୍ୟ ସାଙ୍ଗ ଦରେ । ଏହା
ଉଚ୍ଚିମାଳର ପାଠ୍ୟମାତ୍ରେ ଦେଖିବେ ଯେ
ଅମୂଳକର ବର୍ଣ୍ଣମାଳ ଶେରଳର ମହୋଦୟ
କର୍ମୟର ଲେଖ ଅନ୍ତରେ । ଯାହା ସେ କର ନ
ପାଇବେ ତହିଁଶାର୍ଥ ବ୍ୟଥା ଅଧା ଦେଇ ଲେବଳ
ମଜ୍ଜୁ କ୍ଷରତାଳସହାୟେ ଫଳୋତନ କରିବା
ସେ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ଦାର୍ଶି । ଶିଶ୍ଵ ଓ ସ୍ଵାପ୍ନବିଧାଳ
ଏ ଦୂରେ ସକାଳେର ଲୋକର ଅଧିକ ପ୍ରୟୋ-
ଜୟ ଦେଖାଇପଡ଼ିଥାରୁ ଏବଂ ସର୍ବମାତ୍ରେ
ଦୃଷ୍ଟିପୂରେ ଗର୍ଭମେଷ୍ଟରେ ରେ ଅତି
କରନ୍ତାହାର ସେମାତେ ସେହିଲୋକମାତ୍ରରେ
ପ୍ରତିନିଧି ବାହର ମରିବାର ଜଣାଇଥିଲୁଛି ।
ଗର୍ଭମେଷ୍ଟକ ଅର୍ଥର ଅବସ୍ଥା କାହାରଗରୁ
ଦିତ୍ୟ ମନ୍ଦ ଦୋଷରିବାଯୋଗୁ ଅମ୍ବେମାତ୍ରେ
ବିଷୟରେ ଅଧିକାର ଅଧା କରିବା ବଢ଼ି-
ମନୀ ମାତି । ଗର୍ଭମେଷ୍ଟ ଏ ଦୂରଭିଷୟରେ
ସେତେହିର କାର୍ଯ୍ୟ କରିଅଛିଲୁ ତହିଁମକାଣେ
ଲୋକମାତେ ଅବସ୍ଥା ସାଧିବାଦ ଦେବେ ଏବଂ
ଇଶର ଦରିଲୁ ଗର୍ଭମେଷ୍ଟଙ୍କ ଅର୍ଥକଥାରୁ
ଦର ଦେଇ ଯେ ଯାହା ଦେଲେ ଅମ୍ବେମାତ୍ରେ
ଏ ଦୂରଭିଷୟରେ ଅଛୁଟା ଅଧିକ ଜନତ ଦେଖି-
ପରି ।

—100—

ଏବ ଶାଶ୍ଵତେବା ସଙ୍ଗେ, ଅଜିହାଲ
ପୋଳସ ଗତଥ ଶୁଣିଯାଇ ଲେବନ୍ଦର ଜଳକୁଞ୍ଜ
ଜାତ ହୋଇଥିଛି । ଧୀରେ ଧନଶାଲୀ ଲେବମାକେ
ପ୍ରଧାତ, ଧର୍ମଭାର୍ଯ୍ୟ ମରି ବଡ଼, ସୁଷରଣୀ ମାତ୍ର
ଖୋଲାଇ ଦେଉଥିଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନକୁ ସେ କବ
ଦ୍ୱିତୀୟ ହୋଇଥିଛି । ଶେଷେ ବଡ଼, ସୁଷରଣୀ
ଖୋଲାଇବା ସ୍ଥଳ ପ୍ରାୟ ଆରୁ ଖୋଲବା ତଥା
ପୁନ୍କଳାଇର ଲଜ୍ଜା, ସୁଷରଣୀ ବ ପାଦା ବର୍ତ୍ତମା-
ନକୁ ଶୋଭିତଥିଲୁ ସେ ସବୁର ଫରାକାର
ଦେଇର ଅଳେକ ସୁରଧା ହୋଇଯାନ୍ତା ମନ୍ଦ
ତାହା ସୁଦା ହୋଇ ପାରୁ ନାହିଁ । ସତରଂ ଜଳ-
କୁଞ୍ଜବୋମେ ଅସୁରଧା ସେ ଦିଶେବ ବଢ଼ିଥିଲୁ
ତାହା କୋଇବା ବାହୁଦ୍ରି । ଏ ଯୋଗେ ଶାଶ୍ଵତ
ହାନି ମଧ୍ୟ ଘୃଥିଲୁ । ବଙ୍ଗଦେଶରେ ଚରଣସ୍ତ୍ରୀ
ବନ୍ଦୋବସ୍ତୁଦେଇ ଜମିଦାରମାନଙ୍କର ଲଭ
ଅଛି ଓ ବଡ଼, ଜମିଦାର ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଗ୍ରହ ସେମାଠେ
ଯତୀକଳେ ପ୍ରସରଣୀ ଅଛି ଖୋଲାଇ ଲେବନ୍ଦର
ଦୟା ମୋତବ ବରପାନ୍ତି ଓ ବୁଝିଲୁଛନ୍ତି ।
ମାତ୍ର ଅମ୍ବ ଦେଖଇ ଅତିରଷ୍ଟ୍ରୀ ବନ୍ଦୋବସ୍ତୁ-
ଯୋବଂ ଜମିଦାରଙ୍କ ଲଭ ଅଛି ଅଛି ଓ ଗର
ବରସରେ ପ୍ରେତ, ଜମିଦାର ସଂଖ୍ୟା ବଢ଼ିଥିଲୁ,
ଅନେକ ଜମିଦାରଙ୍କ ପେଟ ପାଳବା ବଠିବା । ଏଥି-

ଉପରେ ମାତ୍ର ବନୋବସ୍ତୁ ହୋଇ ପ୍ରାମର ଅଧିକାଂଶ ସ୍ଵପ୍ନଗୀ ସମସ୍ତାଧାରଣ ବାଗବତାଭୟନୀ ଦୋଲି ଲେଖା ପାଇଥରୁ ଏବଂ ପ୍ରଜାମାନେ ସେ ବିଷୟରେ ଅମରର ବୋର ବନୋବସ୍ତୁ ପର୍ମଣ୍ଡିଲଙ୍କ ନିକଟରେ ଏହାର ସଂଖ୍ୟା କରୁଣ୍ଟାନ୍ତି । ପ୍ରାତେ ଏ ବିଷୟରେ ପୈତ୍ରିଗାଲ୍ ମୋହକମା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୋର ଜମିଦାରଙ୍କ ଗୁମାୟ୍ଯା ଦୂରରେ ଦୃଶ୍ୟ ଦୋରଥେ । ପ୍ରାମାନୀଠରେ ଏବେ ପୂର୍ବାଶୀ ଦିଲାନ ଘର୍ଷରେ ପୂର୍ବ ପାଦ ମୋଟିଏ ଅଛି ଗାହା ପ୍ରଜାଧାରଣର ଲେଖା ଦେଇଲ ଜମଦାର ଅବା ତାହିତ କଳ ଥିଲେ ସ୍ଵକ୍ଷା ମରନ୍ତି ଦିଲାନାକୁ ବାହାରିବେ ? ଏଣୁ ବଡ଼ ଭାଷନ ସଂଖ୍ୟା ଉପସ୍ଥିତ । ଏଥିରୁ ମନ୍ତ୍ରମେଳନର ଅର୍ଥଙ୍କ ମେମନ୍ତ୍ର ମାତ୍ର ଯେ ସମସ୍ତ ପ୍ରାନ୍ତର ସୁଧା ବରଦେଇ ପାଇବେ । ନରଂ ଲେବେ ଚାଲୁଗ୍ଯାଂଶ ଦେଇଲ ବୋର୍ଡ ଚାଲୁଗ୍ଯାଂଶ ଓ ସରବାର ଚାଲୁଗ୍ଯାଂଶ ଦେବାର ନୟ ଥିବାକୁ ଯେଉଁଠା ଲେବେ ଖର୍ବ ଦିଲାନାରେ ସେମାନେ ଫଳ ପାଇଥାରନ୍ତି ମାତ୍ର ଯେବେ ପରସ୍ତ ପରିଦା ତେଣା ଗାନ୍ଧୀନାଥ ପଦାଶେ ଶାରି ପ୍ରମେୟକଳ ସବ ଏବଂ ଉଲବୋର୍ଡ ପୋଲିସ ମୋଳିଲେ କାମପ୍ରତାବ କଟିବାର ଦିଲାନାକୁ ଅନେକ ପ୍ରାନ୍ତର ଲେବେ ସଂଖ୍ୟା କେବାକୁ ସବା ବାହାରନ୍ତି ଗାହି । ସବରୂ ସଂଖ୍ୟା ଅନ୍ତର ବିଷମ ହୋଇ ଅଛି । ଯହ ପ୍ରାମାନ୍ତ ଜମିଦର ଓ ପ୍ରଜାମାନେ ନିକି ଏ ବିଷୟ ଦିଲାନ କର ତାର୍ଥ ଦିଲାନେ ଦେବେ ଥିଲେବ ସୁଧା କୁଣ୍ଡା । ଜମଦାରମାନେ ଅଧିକାଂଶ ପାଇବ । ପ୍ରଜାଏ ଅଶ୍ରୁତି ପ୍ରକାଳୁ ସାଦରିବା ଏବଂ ସେମାନକୁ କାଳ ବିଷୟର ଉପରେଶ ଦେମ ପ୍ରାମର ଉଦ୍ଦିତ ସାଧନ ଦିଲାନ ଜମିଦାରଙ୍କ ପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟ । ପ୍ରାମ ଥିଲେ ସିକା ଜନିଦାର ପାଦା ଦୂରପରିଷା ପାତ୍ର ଅଛିଲୁ ପାଦା ପ୍ରେର ରହିବ ? ହୁଏଇଣିମାନ ସବାଧାରଙ୍କ ବନ୍ଦାନକାର୍ଯ୍ୟ ଦେଲି ଲେଖିବା ପ୍ରକାର ବନୋବସ୍ତୁ ପର୍ମଣ୍ଡିଲଙ୍କର କିମ୍ବାବେଳେ ବନୋବସ୍ତୁ ପର୍ମଣ୍ଡିଲଙ୍କର କେତେବେଳେ ବନୋବସ୍ତୁ ପର୍ମଣ୍ଡିଲଙ୍କର ଅଧିକାର ଅଛି ପାଦା ଲେଖିବେଳେ ଦୂରରେ । ନୟନଥ ଦେବାରେ ଜମିଦାରଙ୍କ ଅଧିକାର ଏହି ମାତ୍ର ପୋଲିସମାନ ଟିକିବ ଶୁଣି ଅପେକ୍ଷାରୁ ପ୍ରକାର ମୋତଥ କର ମାତ୍ର ଆମ୍ବେନ୍ଟ୍ ଏବଂ ବନୋବସ୍ତୁ ପର୍ମଣ୍ଡିଲ ସମସ୍ତାଧାରଣ ବନ୍ଦାନକାର୍ଯ୍ୟ ଲେଖିବା ହାବ ପାଇବ କଳ ଅଧିକ ହୋଇଥରୁ । ଅମ୍ବମନଙ୍କ ବଦେପଦାରେ ଜମିଦାର ଓ ପ୍ରଜାଙ୍କ

ମଧ୍ୟରେ ମେଳ ବହୁଲେ ସବୁତଥା ମେଦିଯିର । ଦେବଳ ମେଳଟି କର୍ତ୍ତାମାନ ଅବସ୍ଥାରେ ଓ ଉପାୟରେ ଦୋଷପାରିବ ଗାହାହୁଁ ଚକ୍ରର କଷ୍ଟ ଦୋଷରୁ । ଯେଉଁ ଭ୍ରମକର ଟୁଲିବ କଥା ଅମ୍ବେମାଟି ବାରମାର କହ ଅଣ୍ଟରୁ ଷେଷଠାରେ ମେଳ ଦେବାର କ୍ଷତି ଅଛି । କଟିଦାର, ପ୍ରେସିଡେସ୍ ଏବଂ ଅତ୍ୟାନ୍ତଶିଖିତିଲେକ୍ଷଣାତେ ପ୍ରତିକରିତ ଅଥବା ସମୟରେ ସନ୍ଧାନ ସମ୍ଭବ ହେବାର ପକ୍ଷେ ତିଥି ଭାବର ଅଭିଭାବ ଅଛି । ଅମ୍ବେମାନେ ଜମିଦାର ଓ ରାଜିତ ଲୋକମାତ୍ରଙ୍କ ଧୀର ଭ୍ରମରେ ଏ କଷ୍ଟ ତିଥି ତଥାରାକାର ଏବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରୁଥିଲୁ । ସବୁ ଉପାୟରେ ବର୍ଣ୍ଣିତିଲେଇ ମୁଣ୍ଡାଶେରା କର କୁଳ ଦୋଷ କରିବାର କଷିବାର କିମ୍ବା କୁଳରେ କରୁଥିଲୁ । ଯାଦା ଅମ୍ବେମାନେ କିମ୍ବା କରିପରିବରୁ ପେ କଷ୍ଟରେ ପରିଷ୍କାର ଦେବା ସକାରୌ କର୍ତ୍ତାମାନ ଓ ଅମ୍ବେମାନର କରିବାର କରୁଥିଲୁ । କରିବାର କରିବାର କାହିଁ ।

ସମ୍ବଲପ୍ର ପରିବର ଏବାକୁ ତଥା ଉତ୍ତିଷ୍ଠିତ ନିଃଶ୍ଵର, ଅର, କେବଳ ମାତ୍ର ହୁଏ ଗାଲିରେ ଓ ମହାନର ପରିଷାର ଉତ୍ତିଷ୍ଠିତ କାହା ମହାନନ୍ଦାର ବର୍ଣ୍ଣରେ ହେବାର କଷିବାର କାହା ମହାନନ୍ଦାର ବର୍ଣ୍ଣରେ ହେବାର କଷିବାର କାହାରେ ହେବାର କଷିବାର ।

ବର୍ଣ୍ଣର କାହା କରିବାର କାହା କରିବାର କାହାର ମହାନନ୍ଦାର ବର୍ଣ୍ଣର କଷିବାର କାହା କରିବାର କଷିବାର କାହାର କଷିବାର କାହାର କଷିବାର ।

ଏହା ଏହା କରିବାର କଷିବାର କାହାର କଷିବାର ।

ପ୍ରାମ୍ଲେମା ସମ୍ବନ୍ଧ

ଏହାରେ ଏ କରିବାର କାହା କାହାର କଷିବାର କାହାର କଷିବାର । କରିବାର କରିବାର କରିବାର କରିବାର କରିବାର । କରିବାର କରିବାର କରିବାର କରିବାର ।

ଏହାରେ ଏହାର କରିବାର କରିବାର କରିବାର । କରିବାର କରିବାର କରିବାର ।

କରିବାର କରିବାର କରିବାର କରିବାର କରିବାର ।

ଏ କରିବାର ।

ଏହା କରିବାର ।

ଏହା କରିବାର ।

ଏ କରିବାର ।

କାହା କରିବାର ।

କାହାର କରିବାର ।

କାଲେଶ୍ୱର ନବନିର କାହା କାହାର କରିବାର କରିବାର କରିବାର କରିବାର କରିବାର । ମୋତରକରିବାର କରିବାର କରିବାର କରିବାର ।

ଏ କ୍ଷେତ୍ର ଏହାରେ ପ୍ରତିକରିତ କାହା କାହାର କରିବାର କରିବାର କରିବାର । କରିବାର କରିବାର କରିବାର କରିବାର । କରିବାର କରିବାର କରିବାର ।

କରିବାର କରିବାର କରିବାର କରିବାର କରିବାର । କରିବାର କରିବାର କରିବାର କରିବାର । କରିବାର କରିବାର କରିବାର ।

ମାନ୍ୟଦର କରିବାର କରିବାର କରିବାର । କରିବାର କରିବାର କରିବାର । କରିବାର କରିବାର ।

ମରମଦିତ ଏବା କରିବାର କରିବାର କରିବାର । କରିବାର କରିବାର କରିବାର । କରିବାର କରିବାର ।

କରିବାର କରିବାର । କରିବାର କରିବାର । କରିବାର କରିବାର ।

କରିବାର କରିବାର । କରିବାର କରିବାର ।

ମରମଦିତ କରିବାର । କରିବାର କରିବାର । କରିବାର କରିବାର । କରିବାର କରିବାର ।

ମୁଣ୍ଡରକ କରିବାର । କରିବାର କରିବାର । କରିବାର କରିବାର ।

ପରିପ୍ରେରବଳ ପ୍ରତିକରିତ

ଶ୍ରୀ କାହିଁ ପରିପ୍ରେରବଳ କରିବାର । କରିବାର କରିବାର । କରିବାର କରିବାର ।

ପରିପ୍ରେରବଳ ପ୍ରତିକରିତ

ପରିପ୍ରେରବଳ କରିବାର । କରିବାର କରିବାର ।

A SUGGESTION ABOUT SPORTS
To The Editor of Utkal Dipika,
Sir,

The Association, started in Orissa for the encouragement of athletic sports, has done very little for the encouragement of any other game

ଏହିଥା ବାହୁରବରବା ସବାଶେ ଠିକ୍
କେଟରେ ୧୦୦ ପୁଣିକୁ କି ୫୫ ହିଲ୍‌ମେ
ଏହିଥା ଏକୁଟ୍ରାକ୍ଟୁର କି ୪୦
୧୦୦ ପୁଣିକୁ ଟ ୨୫ ମଦର କି ୧୦
୧୦୦ ପୁଣିକୁ ଟ ୨୦ ମଦର
କମ୍ପ୍ୟୁଟର କି ୧୦
ମାସିକ ଟ ୧୫ ମେରରେ ଦ୍ୱୀପ କି ୧
ବରତ୍ତିଥ } D. D. Bhaduri
ତା ଉତ୍ସ ଏଗ୍ଜିଲ } ସେଟ୍‌ଲେବ୍‌ମେସ୍ ଅଧିକାର,
ସଠିକ୍ ସାଲ } ପାତାର
ଶୋ : ଅ : ବରତ୍ତିଥ ମୟୂରବଙ୍କ ଖେଳ

Notice.

Tenders are hereby invited for the execution of the under-mentioned metalling works for the year 1910-11 and intending contractors can obtain information respecting them from the Municipal office. The tenders are for rates only without regard to quantity and are to be filed in sealed covers on or before the 10th May 1910.

No	Name and Roads	Quantity of laterite stone
1	Main Road, Part I.	7587 c ft.
2	Do. Do. II	7589 "
3	Do. Do. III	7590 "
4	Chhatra Bazar Road	3000 "
5	Lunatic Asylum " I	4970 "
6	Do. Do. II	4800 "
7	Banihat Monghabag Road	4500 "
8	Pithapour	3500 "
9	Dock	2000 "
10	Muchi sahi	1500 "
11	Malla sahi	1000 "
12	Macbua Bazar	500 "
13	Bojra Kabat	3000 "
14	Kalikinker's	500 "
15	Makhanpur	500 "
16	Maria Bazar	2500 "
17	Manesty's	200 "
18	Cuttack Chundy	3000 "
19	Purighat	3500 "
20	Beparisahi	1000 "
21	Kathgarasahi	750 "
22	Chandhnui Bazar Market,	1500 "
23	Civil Court	2550 "
24	Madut Khaty	200 "
25	Banka Bazar	1500 "
26	Alam Chand Bazar	1000 "
27	Oria Bazar	2000 "
28	Kaji Bazar	2500 "
29	Jagannath Ballav	500 "
30	Hutbin sahi	4186 "
31	Sushat Christian sahi	500 "
32	Ganesh Mandir	3556 "
33	Goneshghat	1500 "
34	Bakhra bad	1000 "
35	Joyee Babu's	300 "
36	Telinga Bazar	1000 "
37	Itaghunathjee Lane	1000 "
38	Naya Sark cross Road	200 "
39	Kathiuri river side	2500 "
40	College Lane	1500 "
41	Normal School Lane	1500 "
42	Makunda Prasad Road	1000 "
43	Ripon	1000 "
44	Stoney's	2500 "
45	Ioolsipur	2500 "

No	Name of roads	Quantity of laterite stone
46	Cemetery Road	500 "
47	Mansingpatna	1000 "
48	Mangla sahi	500 "
49	Jaggeswar Babu's Lane	100 "
50	Teigraph Office Road	500 "
51	New Market	500 "
52	Fakir Takia	100 "
53	Friyanath Babu's Lane	300 "
54	Kailash Babu's Lane	600 "
55	Hadi sahi Road	100 "
56	Jubilee Park Road	100 "

Cuttack,
Municipal Office. }
28-4-10 } J. N. Boga
Chairman

NOTICE.

The Commissioner has fixed Tuesdays between 8 and 10 A.M. to receive visitors, and by appointment only at other times. He receives no visitors on Sundays.

Orissa Commissioner's Office 29-4-1910. D. N. Das.
Personal Assistant to Commissioner.
Cuttack Orissa Division.

ଉତ୍କଳ ବୀପ୍କା ।

SALES FOR ARREARS OF REVENUE.

For this purpose we shall have first to deal with the enhancement of Government Revenue effected in the course of the last Settlement and to point out its effects upon the several classes of people affected thereby directly or indirectly. It should be observed here that with the exception of an insignificant number of Zemidaries, the revenue payable by all the Zemidaries in Orissa forming the bulk is as yet temporarily settled, i.e., subject to enhancement after the expiry of the particular period sanctioned by Government on the occasion of each Settlement of Revenue. We say as yet because the glimmering rays of hope of a permanent Settlement of Revenue of Orissa, so repeatedly and solemnly promised in various Regulations from the very commencement of the British Raj till 1821 have not yet vanished out of the horizon of expectation, although in its place, Orissa is being annually visited with a certain kind of Settlement operation going on from year to year and will perhaps continue for ever.

Now, the amount of Government revenue payable by these temporarily settled Estates has, in the course of the last settlement operation concluded in 1898-99, been raised from Rs. 13,84000 to Rs. 21,2900, the increase being Rs. 718000 in amount and 54% by percentage, whereas the increase effected during a period of 40

years from 1805 to 1845 amounted only to Rs 295100 and that the revenue settled in 1820 was after 25 years raised only by Rs 44000. It is somewhat curious that the officer who has denounced the enhancement of earlier periods as rash is the person responsible for the last Settlement operation. Before working out in figures the results of the present assessment and showing their effects upon the several classes of people concerned it would be convenient to dispose of certain arguments by which this enormous enhancement is sought to be justified. Briefly stated the main grounds of these arguments are:-

(1) That only 54 percent of the gross assets has been taken by Government as revenue while a higher percentage namely 64, was taken in the old settlement of 1837-45.

(2) The gross assets on which the revenue has been assessed has risen from Rs 2138000 to Rs 3868000 in 1898-99.

(3) The rise in the price of staple crops.

(4) The absence of enhancement of Government revenue during a period of 60 years from 1837-97, although the Settlement concluded in 1845 was for 30 years only.

To begin with ground (1): This ground of justification is robed with a garb of apparent truth but when properly analysed, the formidable fallacy lying underneath at once betrays itself. It is a well established and universally recognised economic principle that the fairness of an assessment depends upon the means of subsistence which it leaves to the payers. This noble and sound principle has been very lucidly and at the same time, emphatically enunciated in Sec. 1 of Reg. VII of 1822 which was enacted for the very purpose of Revenue Settlement in Orissa and which is still in force. Herein we find: "Whereas a moderate assessment being equally conducive to the true interest of government and to the well being of the subject it is the wish and intention of the Government that in revising the existing settlement, the efforts of the Revenue Officers should be chiefly directed not to any general and extensive enhancement of the Jams but to the objects of equalising the public burdens and of ascertaining, settling and recording the rights, interests and privileges and properties of all persons."

It is therefore to be seen whether the assessment under discussion stands the test of these unimpracticable principles i.e. whether it is moderate and conducive to the true interest of Government and the well being of the subjects and whether it has left requisite means of subsistence to the payers.

To be continued

-***-

ମାତ୍ରବର ନଗର ଲେଖିବାକୁ ମହିନୀର
ବଜୀୟ ପ୍ରକାଶକ ଅଇକଅଦ୍ସ୍‌ସାରେ ଗଠ
ତା ୧୯ ରଖିଲେ ଘୋଷଣା ଦେଇଥିଲୁଛି ୩
କାହେଣର ଜଳନ ସୋବେ, ଜଳେଣର ଏବଂ
ବସ୍ତ୍ରା ଏହି ଭିନିଆଳା ଅନ୍ତର୍ଗତ ସକଳ ମୌଜାଇ
ସହୃଦୟାମ ଚଢ଼ିଦ୍ରବ୍ୟ ପ୍ରକାଶକ ହୋଇ-
ଅଛି । ମତ ତ ରାଖିବା ବଳିକଥା ମନେଟରେ
<ଫେର ଉପାଧିକମାତ୍ର ପ୍ରକାଶକ ହୋଇଥାଛି ।

ବାଲେଦ୍ୱର ତିଳ ସୋବେ ଥାବା ଅନ୍ତରେ
ଦୋଭାର ଚକଳର ପାହାଏବ ପ୍ରେସିଟେଞ୍ଚ
ବାହୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀବାନ୍ଦୁ ଦାସଙ୍କୁ ବଜା ନାରୀମେଣ୍ଟ
ବରାଶ୍ଵର ଓ ଗାହବର ସମସ୍ତ ଶମତା ରହଇ
ଦର ତାହାକୁ ସ୍ଥାପନରେ ବାହୁ ଦରେବୃକ୍ଷ
ପାଣ୍ଡେକୁ ସେହି ଚକଳର ଆବାଏବ ପ୍ରେସି-
ଚେନ୍ଦ କିମ୍ବକୁ କରଥାନ୍ତି । ସେ ସେହି ପଦ ଓ
ପର୍ବତ ଶମତାମାନ ବିନା ଶର୍ପଯ୍ୟକୁ ଲୋଗ
ତରପାରିବେ ।

—*—

ଦୁଇବେଳେ ସରପୋଡ଼ି ସାହାଯ୍ୟ ପାଇ-
ସନ୍ଧାନେ ଝୟକ ପ୍ରସବକୁମାର ପାଇ ସଙ୍ଗାତକ
ନିମ୍ନଲିଖିତ ରେବାଗ୍ରାହି ଶୀତାର ତରିଅଷ୍ଟତ୍ରୀ ।
ଯଥା ପୃଷ୍ଠାକୁତ ମୋଦ ଟ ୪୫୪୯ ଝୟକ
ମଧ୍ୟବତ୍ତ ସେବ ବସ୍ତ୍ର ଏକିକୁୟୀଟିର ଛକ୍ରନୀୟର
କରୁଥ ଟ * ୯

ଶ୍ରୀ ମାଧବଚନ ତାୟିକ ସଃ ତେଃ ବଲେ-
ନିଃ ପାଦେଷକ ପ ୫ ୯ ୯

କରିବାରଙ୍କା । ମା । କାରୁ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଗାୟତ୍ରୀ
ଟ ୧୦୦୯

८० ६ + २^३ ९

—*—

ପାତ୍ରୀ, ସୂର୍ଯ୍ୟଦୟମ, ହିନ୍ଦୁପଲାଦ ଏବଂ
ମରୁକିରାଶାର ଛଳ ନାମର ସମ୍ମାଦଧିମାନ
ଏବଂ ମୃଗ୍ରାହାତନାରାତ୍ରାକ ବଜୁଗ ତଥା ସତ୍ରେ-
ଶକ୍ତିକ ରକ୍ଷାମାତ୍ର ବାମକ ପ୍ରତିବନ୍ଦୋବ୍ଦାର ଗନ୍ଧ
ଦୂରତ ନୁହାସକ ଅଭିନାନ୍ତାସ୍ତି ନିର୍ବିକ ହୋଇ
ସେ ସବୁ ବଜ୍ଗପ୍ରଦେଶର ସେଣ୍ଟାରେ ମିଠିବ
ସେଠାରେ ସବ୍ଦଦେବା ମର୍ମରେ ବଲଭାବ
ମନେଠରେ ବିଜ୍ଞାପକ ଖାତ ହୋଇଥିଲା । ରତ୍ନ-
ଅକାମରେ ଅନେକ ସମାଦର୍ଶି ସ୍ଵବାରୁ ଏହା
କେଉଁ ସମାଦର୍ଶି ମନେଠରେ ଚହିଁର ବଜୁ
ନିର୍ବଣ୍ଣିତ ନାହିଁ । ବୋଧକ୍ରୂପ ଏହା ତାମେର
ରୂପରେ ପ୍ରକାଶିତ ସମାଦର୍ଶି ହେବ । ଅତ୍ୟ-
ଦୀ ପ୍ରାଚରେ ଏଥର ପ୍ରଶ୍ନର ବଳ ହୋଇଥିଲା ।

一六一

ଯଶୋଦରଙ୍କେ ଚନ୍ଦ ମାସ ଗା ୨୭ ରତ୍ନ-
ରେ ବାସୁଧ୍ରମାତରର ଗୋଟିଏ ବିଷଟ ସଜ୍ଜା
ହୋଇଥିଲା । ତୁଠୁଳକ ଦଇଗୋଟିକ ଜଳ
ଶ୍ରୀ ପାରଦାତରଣ ମିଳି ମହାଶୟ ସର୍ବପରିଚାର
ଅପର ପ୍ରତିହାତ ବିଷଟରେ । ସର୍ବପରିଚାର
ବାସୁଧ୍ରମାତର ଉପରିତ ପ୍ରଦର୍ଶନ, ରିବ୍ ସଙ୍ଗ-
ଦାସୁମଧ୍ୟରେ ବିବାହପ୍ରତଳତ ଏବଂ ବିବାହର
ବ୍ୟସ ସଂଖେତରବା ପ୍ରସ୍ତାବମାତ୍ର ଧାର୍ଯ୍ୟ
ଦେଇ । ଯିହି ମହୋଦୟ ବର୍ତ୍ତମାନ ତାଙ୍କୁ
ଉଚ୍ଚରଣେ ପ୍ରାଣପଣେ ସହ ବରୁଞ୍ଜିବା ଅନ୍ତର
ଅନନ୍ତର ଦିଶ୍ୟ ଥାଏ । ଯଶୋଦରଙ୍କ ଅନେକ
ବାସୁଦ୍ଵ ଯତୀଦିକରେ ଉପରିତ ପ୍ରଦର୍ଶନ ବର୍ତ୍ତ
ସରର ନିର୍ବାରଣ ଶାଳରେ ଦୃଢ଼ିବା ଦେଇଲା
ଅଛନ୍ତି ।

୪୭ ପକିବାର ଦିନ ମାତ୍ରବର ଦିନକାଳୀ
ବଜା ମହୋଦୟ ବୋଲାଇଠାରୁ ବିଲୁଚ୍ୟାତା
କଲେ । ଅମୂଳବର ଝକ୍ଷେଷ୍ୟ ମାତ୍ରବର ଝାନ-
ସ୍ଥର୍ମ ମଧ୍ୟଦିନ ଦାସ ସି, ଥାଏ, ର ମହୋଦୟ
ବାକୁ ସେଠରେ ବଳାଇ ଦେଇ ଫେର ଥିଲି-
ଥିଲି । ଶେରୁ କାହାକରେ ବଜା ମହୋଦୟ
ବିଲୁଚ୍ୟାତା କଲେ ଗହୁରେ ମଦାପଜା ଦହାଳ-
ତାର, ଟୁନ୍‌ସ ଗୁଣଦାମାଷିତ ଏବଂ ବଜା ବାହା-
ଦୂରଦ୍ଵାରା ବାହାଦୂର ମଧ୍ୟାତା କରିଥିବାର ଅବ-
ଗତ ଦେଲୁ । ବିଲୁଚ କିଡ଼ାଗୌରୁତର ସ୍ଥାନ
ଓ ଆଇ କର୍ତ୍ତାଙ୍କ ଶିକ୍ଷାମଧ୍ୟକୁ ପ୍ରଧାନ ଉଚ୍ଚ-
ମଧ୍ୟରେ ପରିପାଇଛି । ଦେଶର ଲେବନାଟେ
ସେଠାରୁ ଯାଏ ଉଚ୍ଚସ୍ଥିତ ପେଶା ଏବଂ ଗୁଣ ଲଭ
କର ଅଧିକର ଦେଶର ସେ କାହାପାଇବାର
କିମ୍ବା ଦେଇ ହୋଇ ବାହାର ।

ମୁକୁତରଷ୍ଟରରେ ନୟିଥାବା ଶମଣିଲି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏହାପରି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଦୋଷେକ ଉମାମ ମନ୍ଦୋ-
ଦୟ ଅପଣା ଦ୍ଵାରାରେ ଉତ୍ତରାପନ ଯେ ବାବ-
ଦରେ ଶିଳ୍ପାଦ ସ୍ମର୍ଗାବା ହାଲର ସାରରେ କଳ୍ପ-
ଶ୍ଵରାପ୍ରକଳେ ପାହାରୁ ଦ୍ୱାରା ସର୍ବଜଗପତ
ପ୍ରତିଶୋଭିତ କ୍ଷେତ୍ରର ଉତ୍ସବିର କରେ
ବହାପି ସରବାରୀ ସାଦାଶ୍ୱର ଦଳା ଉତ୍ସବ ସାଧାରଣ
ବରପାରକ ନାହିଁ । ଏ ସ୍ଵର୍ଗ ବିଜୟର ଦୂରେ
ମୁଖର ସରବର୍ଷ ଦେଉଥାରୁ । ଅମ୍ବେମାନେ
ଅପଣାର ମନୁଷ୍ୟଙ୍କା ବା ଜ୍ଞାନବଳରେ ନୂତନ
ପ୍ରକାରର ଶିଳ୍ପାଦର ଅନ୍ତର୍ମୁକ ଉଲ୍ଲେଖେ ମନ-
ମୃମେଣ୍ଡଲ ସହାୟତା ଦଳା ବହାପି ଗହାର
ଶବ୍ଦି ହୋଇ ପାରିବାହିଁ । ଲଂଘାତ
ମନ୍ଦ ଉତ୍ସବର ପିଲାର ଦେଖ ଏହି ବାହାର
ଚରମ ସାମାରେ ଆର ମହା ହେଲେ ? ଅପଣ

ଦେଶଜାତ ଦୁର୍ଗାଦିର ସଂକଳନ ଉମିଦ ୫୦୪
ବସାକ୍ଷି । ସୁହବଂ ଜୀବନରେ ଚହିର ପ୍ରୟୋଜନୀୟତା ଅଧିକ ସୁବାରେ ସନ୍ଦେହ ଉତ୍ସମାହିତ କାହିଁ ।

କାରେସର ଶ୍ରୀଗଣ୍ଠ ପଦବଳ ସମ୍ମନ୍ଦିତ ହୁଏଥିଲା ଗ୍ରାମରେ ଶ୍ରୀ ପଦବେଶ ମନ୍ଦିର ଦେବତା ମନ୍ଦିର ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ । ପ୍ରତିବର୍ଷ ବୈଷ୍ଣବ ଏକାନ୍ତ ସମୟରେ ହିଂଦୁ ଜୀବି ଯାକି ହୁଅର ଓ ଅଛେବ ବକ୍ତ୍ଵ ଯାତ୍ରା ସେଠାରେ ଜମା ହୁଅନ୍ତିରୁ । ସମ୍ବୁଦ୍ଧରେ ଏକ ମନ୍ଦିରରେ ଉପରେ ଯାତ୍ରୀ ଆସନ୍ତି ପରିବେ ପଢ଼ି ପ୍ରେରବ ଯାତ୍ରାର ଏକ ବିଷ୍ଣୁରଚ ବିବରଣ ଲେଖିଅଛନ୍ତି । ଶ୍ରୀଗଣ୍ଠରଦେଶ ଗାନ୍ଧା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଦରି ପାତମନ୍ତ୍ର ଗାହିଁ । ସଂଶେଷ ଉଥ ଏହି କ ଏଥର ପ୍ରାୟ ୨୫୨୭ ଦକ୍ଷାର ଯାତ୍ରୀ ଦୋଷ-
ଥୁବେ । ମାତ୍ର ବିଷ୍ଣୁଚିହ୍ନ ଉପରୁତି ହୋଇ ପାଠ ଜଣାଇବା କାହାରେ ଯାହିଁ ମାତ୍ର ସ୍ଵର୍ଗ ହୋଇ ଦୌର୍ଯ୍ୟମିଳିବେ ଏକ ମନ୍ଦିର ଉପର ଉପରେ । ଅବ୍ୟା ଦୋଷାଦର କଥା ଆଜ୍ଞା ଗୁଣିଥ ଦୋଷାକରେ ଦେଖ ବିକିବନା ଦେଲେ ତାହା । ମନ୍ଦିରରେ ଅସ୍ତ୍ର ଅଦେବ ଅଳ୍ପ ମାତ୍ର କରୁବାକାଳ ଦୋଷରୁ ମନ୍ଦିରର ଅବର୍ଗ୍ରୀ ଯେମନ୍ତ ଦେବା ଉତ୍ତିବ ଗାନ୍ଧା ଦେବିଗାହିଁ ।

ପରଦୟର ଜଳ ଓ ଜାନ ଗ୍ରାମରେ ଘଟ
ତା ୨ ୫୮ ରଙ୍ଗରେ ବାଚୁଣୀ ସବ ଉଳ୍ଳାସେ
ନମ୍ବିଦିମାଠକୁ ଏକ ବରତ ସତ୍ତା ହୋଇଥିଲା ।
ପ୍ରାୟ ଦୂରଦୂର ପମ୍ବିତ୍ତ ସବରେ ଯୋଗ
ଦେଇଥିଲେ । ଯୋଗାଇମଞ୍ଚର ତେଣୁଣୀ ମାଜ-
ଶ୍ଵେତ ସବରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ ଏ ପାତ୍ର
ସୁନେ ସାଦେନ ସର୍ବାଧିକ ଅଧିକ ଗ୍ରହଣ କରି-
ଥିଲେ । ଦୀ ଧିରୀ ବସ୍ତାର, ବାରୀ ବିବାହ-
ନିବାରଣ ଏବଂ ଅଧିକିତ ବିଧାତିବାଦ ପ୍ରତିକ-
ଦିଷ୍ଟରେ ପଣ୍ଡିତ ଜଳଧର ବିଦ୍ୟାଷ, ବାରୁ
ଯୋଗେଣାନ୍ତକ ବିଦ୍ୟାଷ ପ୍ରତିତ ବକ୍ତ୍ତା ଦରି-
ଥିଲେ । ତମଶ୍ଵିର ପ୍ରଧାନମାନେ ଏହି ଲକ୍ଷିତ
ପ୍ରବନ୍ଧ ଦରଖାତିତ୍ତ ବ ସଜାତିର ବ ୨୨ ର୍ଷ-
ବୟସ ପୂର୍ବେ ତୌରେ ପ୍ରୁଷ ଏବଂ ବ ୧୯ ର୍ଷ-
ଶୁଭେ ହୌରସି କଥାର ବିବାହ ଦେବେ
ଚାହିଁ । ତଥାପିନ୍ତକୁ ବ ୨୯ ର୍ଷୁ ବ ଲେ ର୍ଷ-
ବୟସଯାଏ ବିଦ୍ୟାଲୟରେ ପଡ଼ାଇବାକୁ ହେବ
ଏବଂ କିମ୍ବାନ୍ତକୁ ବିଧାତାମାନଙ୍କର ବିବାହ ଦୋଷ-
ପାରବ । ଏହର ନିଧିମ କ୍ରାନ୍ତିଶାନ୍ତି ସବଳ ସମା-
ଜରେ ପ୍ରତିକିତ ହେବା ବାତ୍ରାନ୍ୟ ।

ବାରେଗର ସମାଜବାହିକାରେ ଦେଖିଲୁ
ସେ ସେ ନଗରର ମୀଳିଙ୍କ ବାରବାଟି ତେ
ପୁରୁଣା ବାରେଗରରେ ଖେଳର୍ତ୍ତାର ପ୍ରକାଶ
ଚଢ଼ିଅଛି ଓ ପ୍ରତ୍ୟେବଳ ଗୁଣ ପଢ଼ୁଥିବା
ଖେଳର ମାତ୍ରମେହିଁ ଓ ମିରନିଷିପିଲାଟିର
ଚେଷ୍ଟାରମାକ ଶ୍ରାପୁଳ୍ଲ ବି, ମି, ସେଇ ମଧ୍ୟବ
ଖେଳର୍ତ୍ତା ସେମାନଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିକ ବିଭା ଶରତରେ
ପିଷ୍ଟା ଦୟବାର ଅଛଦନ ଦେଇଥିଲୁ
ସେହି ଗମ୍ଭୀରମେହିଁ ସରକ କାହାରି ଖେଳର୍ତ୍ତା
ଦେବ ସେ ମିରନିଷିପିଲାଟିରେ ସମ୍ବଦ ହେଲେ
ବିଭା ପିଷ୍ଟରେ ତାକୁର ବାହା ଘରରୁ ଯାଇ
ଚିକିତ୍ସା ଦରିବ । ଏବେମୁ ଭଲ ଦୋଳଥିଲୁ
ଆମ୍ବୁମାକେ ଅଣା କରୁ ଦିଗ୍ନିଷିପାଇଟି ଏ ମନ-
ସୃତେ ଅଧିକ ଉକ୍ତିର ନିସ୍ତର୍କୁ ଦରିବାର ଏବି
ମିରନିଷିପିଲ ଓ ସରକାର ତାକୁରାଖାନାମାତର
ବିଭା ପତ୍ର ମୁକୁଳା ରଖିବାର ଏବେମୁ ନରିବେ
ତୁବରବାହିକୁ ଘୋଷଣାକାର ଜଣାଇ ଦେବେ
ସେ ଯାହା ବାର ବେଳ ସ୍ଵନେଶ ନରିବ ସେ
କହିଗଣାହିଁ ତାକୁରାଖାନାକୁ ଅସି ଜିଜଧ ଦେବେ
ଯିବ ଓ ରେଗିର ଏବେମୁ ଜଣାଇଲେ ଅକ-
ପାଇନାଚେ ତାର ଯାଇ ଦେଖିବ ।

ଭଲୁହାରେ ଗୋଟିଏ କଥାସନାଳ କଲେ ।
ଏବ ମେଟିଏ ବେଳାର ହେତୁକାନହାଲ ଜ୍ଞାନ-
ପ୍ରକାଶକ କେତେ ବର୍ଷ ହେଲ ପ୍ରାଚିଗ ଦୋଷ-
ଅଛି । କଥାସନାଳ କମେଜରେ ପାହାଣ ଓ
ବିଜ୍ଞାନ ଉତ୍ସବ ପିଣ୍ଡ ଏବ ରଜପ୍ରକାଶକରେ
କେବଳ ବିଜ୍ଞାନଶିଖୀ ଦିଅସାବ । ଉତ୍ସବ
ବିଦ୍ୟାଳୟ ଅତିକରନ ବିଜା ମାଦାସାଙ୍ଗରେ
ଦେଖିଯ ଲୋକ ମନ ଓ କାନ୍ତିରୁକେ ପଢି-
ପୁଣି । ବିଜ୍ଞାନ ଓ ଶିଳ୍ପ ଶାନ୍ତିପ୍ରକାଶରେ
ଉତ୍ସବ ବାର୍ଷିକ ପ୍ରାୟ ସମାନ । ଧରନ କେବୁ-
କାର ଶିକ୍ଷାର ଦୋଷର ବାବସ୍ତ୍ଵ କରିବାରେ
ବସ୍ତୁ ଅଧିକ ହୁଏ । ଅମ୍ବେଲାମେ ଅନେକ
ସହି ଅବଶର ହେଲୁ ଯେ ଏହ ଦୂର ଉତ୍ସବ
ବିଦ୍ୟାଲୟରୁ ବିଧାଇଦେବାହାରଣ କଥାସନାଳ
କମେଜରେ ସର୍ବମାତ୍ର ସମ୍ମ କର ପ୍ରିର କର-
ଅଛନ୍ତି । ଫେବ୍ରିଆର ମନ୍ଦିରିଟିରୁ ଯେ
ସ୍ଥାନରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଛି ଖୋରାର ଅନେକ
ପ୍ରାଚୀର ପ୍ରକାଶ ଏବ ଓ ବାର୍ଷିକ୍ୟ ଅଛି ଯେ
ପହିଁ ରେ ମିତ୍ରିତ ବିଦ୍ୟାଲୟର ବାର୍ଷିକ ଅନାୟୀ-
ସରେ ଘୂରିବ । ସମ୍ମିଳନରୁକେ କାମ୍ଯ
କଲେ ଅଛି ବସ୍ତୁରେ ଅନେକ ଉତ୍ସବର
ପାଖର ହେବାର ଉତ୍ସବ ଆର୍ଦ୍ର ଉନ୍ନତ ବିଦ୍ୟା-
ଲୟ ବୈକା ଉଚିତ ହେ ।

ଗର ଦସମ୍ବର ମାସରେ କଲାତତୀ ଦସ-
ତଥାଳସୁର ଯେଉଁ ଅଛିଲୁ ପରାମର୍ଶ ମୁଖ୍ୟ ଦେହମୁଖ ତହିଁରେ କ ୧୨୩ ଶ ଶବ୍ଦ ଏଣେ
ପରାମର୍ଶ ଦେଇ ପ୍ରାୟ ଜ ୫୦୦ ଶ ଉତ୍ତରୀଣ୍ଠି
ହୋଇଅଛିଲୁ । ଗର ପୂର୍ବ ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସର ପରାମର୍ଶରେ
କ ୧୨୨୫ ଶ ଦାନ ମାନ୍ୟମୁଖେ ଏବଂ ଏମାକୁ
ମଞ୍ଚରୁ ଅର୍ଦ୍ଦେବରୁ କିମ୍ବ କମ ଉତ୍ତରୀଣ୍ଠି ଦେବା
ଦଶ ବିଷୟ । ସବୀ ବିଦ ପରାମର୍ଶରେ ଲୁହେ
ଶ ଶବ୍ଦ ଉତ୍ତରୀଣ୍ଠି ଦୋଷ ଜ ୪୨୪ ଶ ଉତ୍ତରୀଣ୍ଠି
ବେଳଯାଇଲୁ । ଏ ପରାମର୍ଶରେ ପୁଣ୍ୟାଂଶୁ
ଅଧିକ ଶବ୍ଦ ଉତ୍ତରୀଣ୍ଠି ଦେବା ଅନ୍ତରର ବିଷୟ
ଥିଲେ । ଅଭିଭୂତ ପରାମର୍ଶ ଦୋଷ କ ଥିଲେ
ଅନେକ ଚିଲଙ୍କର ବକ୍ଷାତ୍ର ମଞ୍ଚ ଦେବାମର
ଦେବାନାନ୍ତା ଦାନ କେତେ ଲାୟାନାନ୍ତାଯାନ୍ତା
ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦେବାତାରଗ ଦୂରନର୍ତ୍ତ ଭାଇ ଅବ-
ଦ୍ୟା । ଅମ୍ବମାନଙ୍କର ସଦଗ୍ରୋତ୍ତମା ଅମୁଦନଙ୍କର
ପଦିକା ପ୍ରତିବର୍ଣ୍ଣ ଏହପର ଅଭିଭୂତ ପରାମର୍ଶ
ମୁଖ୍ୟ ଦେବାର ମର ପ୍ରକଳଶ କରାଯାଇଲୁ ।
ଶିଳମାତର ଅଭିଭୂତ ପରାମର୍ଶରେ ଉତ୍ତରୀଣ୍ଠି କ
ଦେଇ ବିଷଦ ଦେଖି ଯେମନ୍ତ ମର ଦେଇ
ଶାଠରେ ଲାଗିଲେ ତେଣ୍ଟି ସଫଳ ଦେଖାଯାଇ
ପାଇ ପ୍ରତିବର୍ଣ୍ଣ ଅଭିଭୂତ ପରାମର୍ଶ ଦେଖିପାରେ ।

ଖୋରଖର ମୁକ୍ତାର ବାହୁ ନିଜେନଗ୍ରହଣ
ମହାନ୍ତିକ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟାକ୍ଷର ମୁକ୍ତାର ବାହୁ ଶୌଭା-
ଶ୍ୟାମ ପଣ୍ଡିତ, ଦ୍ୱାରମଙ୍କ ବିଷ ଦୃଢ଼ିଲେ ଏତିଥିକାଳ
ଦେବୀଯାଏ । ନିଜେକି ବାହୁଙ୍କୁ ଦାଳଦୋହି-
ନ୍ତାଙ୍କ ଶୌଭାଗ୍ୟ ପତଞ୍ଚକ ଏବଂ ଭର୍ତ୍ତାକ ମଧ୍ୟ
ମୋଟିଏ ବିଷୟ କାଳରୋତ୍ତର ବିଷ୍ଵବିଧିର ଅଛୁ
ବାହୁ ଶୌଭାଶ୍ୟାମ ପଣ୍ଡିତ, ଶାଜମୁହର ଜଗ-
ପ୍ରାପ୍ତ ଦାତମ ଜୟ ପୂର୍ଣ୍ଣକଳ ମୌଳିକ ବାହୁର
ମାତ୍ରପିତର ଦେବାକୁ ବାସ୍ତି କରେ ମାତ୍ରମୁ-
ନାନଙ୍କ ଦୋଷର ଜଳ ପାଦେବ ମହୋଦୟ
ସାହିପିତର୍କ ଦେବାକ, ଶୌଭିଷ ବିଷ୍ଣୁ ଦାରଳ
କ ଥିବା ଦୃଷ୍ଟିରେ ରତ ଦୁଃଖବାର ସାର୍କିପିକର
ଦେବାର ଅବେଶ ଦେଇଅଛେ । ଶାକ୍ସିର
ଦାତମ ଉଚ୍ଚପୁକେ ଶୌଭାଶ୍ୟାମ ବାହୁଙ୍କ ଏବଂ
ମୋତଦିଯାରେ ଦଶ ଦେଇଥିଲେ ମାତ୍ର ସେ
ଜଳ ସାର୍ଦ୍ଦବଦ ନରଶେଷ ବିକୁଳରେ ମୁକ୍ତ
ଲାଭ କରଅଛେ । ଅଣ୍ଣର ସାର୍ଦ୍ଦିକଟ
ଦେବାକୁ କାନ୍ତି କରିବା ଦାତମଙ୍କ ନ୍ୟୟ ବିଷୟ
ପ୍ରତି ସନ୍ଦେହ ଜନିବା ଅପମନ୍ତ ନୁକେ ।
ରବିଷ୍ୟାକୁ ପୂର୍ବପତ ବନ୍ଧୁଦଶୀ ଦାତମାନଙ୍କର
ଏପର ଅନ୍ଧାର କ ଦେଖିବାର ଅମେସାମେ
ଏହାକୁ ହାମିବା କରୁଁ ।

ଗବ ତା ୬୭ ରଙ୍ଗରେ ଶେଷଦେବା ସପ୍ତା-
ହରେ ଭାଲୁଗରେ ପେଟେମ ଘେମରେ ୨୦୦
୨୫ ମୂଳ୍ୟ ଦୋରିଥିଲା । କହିଯୁବ ସପ୍ତାଦର
ମୁଜୁ ୧୩୫୮ ଥିଲ ସୁଚର୍ବ ବିକ୍ରି ଉଣା ପଢ଼-
ଅଛି । ଏ ସପ୍ତାଦର ମୋଟ ମୁଲୁ ୨୦୦୨୫ ମଧ୍ୟରେ
ହଜାରବ ଅଳ୍ପ ସଙ୍ଗାପେରୀ ଅଧିକ ୧୦୫୫୨
ବହିଗଲେ ସ୍ଵଳ୍ପ ପ୍ରଦେଶ ଧର୍ମଳ ସନ୍ତୁଷ୍ଟାବା
୧୦୫୦, ଏବଂ ବଜ୍ରି ୧୫୫୫ ଅଛନ୍ତି । ମଧ୍ୟପ୍ରଦେ-
ଶରେ ବିଶେଷ ଓ ବନ୍ଧୁରେ ସାମାଜିକ ଉତ୍ସାହ
ପଢ଼ିଥିଲା ।

ହଲୁଦବାତିର ତକାଏଇ ମୋହକମାର
ବିଗ୍ରହ ଶେଷ ହୋଇଥିଲା । ସରକାର ପକ୍ଷରୁ
ଅଜଳ୍ବିକେଟ ନେବେଇର ବକ୍ତୁଗା ବରକା-
ସମୟରେ ଅଧିକାର ସଂତ୍ରେଖାତ୍ମା ଅଧିକାରୀ
ବୁଝି ଗଣ୍ୟ ବନ୍ଦିକା ବନ୍ଦୀ ବଦଳେ ପ୍ରଧାନ
ବିଶ୍ଵରପତି ମହେଶ୍ୱର ବହିଲେ ଯେ ଏ
ବିଶ୍ଵ ବିଶ୍ଵରବର୍ଷକ ସମ୍ମାନରେ ଦେଇଯିବା
ଅନୁଭବ ଏବଂ ଯେଉଁ କରନ୍ତୁ କରିବୁ ଏ
ବିଶ୍ଵ ବଦଳୁ ସେ ଶବ୍ଦ ବନ୍ଦାର ଗ୍ରାମୀ । ଏହି
ତକାଏଇ ମୋହକମାର ବିଗ୍ରହ ଅବମ୍ୟରେ
ସ୍ଵାତନ୍ତ୍ରିକାର ବିଷୟ ନାମକ କରେ ଅଶ୍ଵମୀ
ଅଧିକାର ଦୀକାର କରିବାରୁ ବ ୨ ର୍ଷ ଶମୟକୁ
ଭାବିତଣ୍ଡି ପାଇଅଛି ଏବଂ ଉଲ୍ଲେଖିତ ବିଷୟ
ବିରୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରମାଣ ଓ ଅସାରୁ ମହେଶ୍ୱର ପକ୍ଷର
ପାଶ୍ଚ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଶେଷହେବାବିମୟରେ ପାହାରୁ
ବିଶ୍ଵରପତିମାତ୍ରେ ଶତରଜିଲ୍ଲାଖିଲେ । ଅବନ୍ତିଷ୍ଠୁ
ଅଠଙ୍ଗର ଅଧିକାର ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏବଂ କେମିବାର
ଦିକ ରୟ ବାହାରିଲା । ବିଶ୍ଵରପତିମାତ୍ରେ ଧିନ-
କୁଷଣ ବିଷୟ ଓ ମନ୍ଦିରାର ବିଷୟକୁ ପ୍ରତି
ଦେଇ ଅନ୍ତର୍ମାନ୍ତରେ ଏବଂ ଜ ୫ ଲ ଅଧିକିକେ କାର୍ଯ୍ୟ
ଓ ପ୍ରେକ୍ଷନେ, ଶୁମାର ଦାସ ନାମକ ଜଣେ
ଅଶ୍ଵମୀ କଳ ବୟସ ଅଗନ୍ତରେ ପାହାରୁ
ବ ୨ ର୍ଷ ଶମୟକୁ ଭାବିତଣ୍ଡିର ଅବେଶ ହୋଇ-
ଥିଲା । ଯେଉଁ ବୁନ୍ଦିବରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁକ୍ତ
ଦିନ ଗଲା ସେମାନଙ୍କ ପୁଣ୍ୟ ଅଳ୍ପ ଏବଂ ଏବଂ
ଅଧିକାରିତ ମୋହକମରେ ତରତ୍ତାର ଦର-
ଅନ୍ତର୍ମାନ୍ତରେ ।

ତେଣାବୁଗର ମନ୍ଦିରଟାକୁ ଅସେସର
କାର ବଣୀଧର ପଢ଼ିଲାୟକ ଦଳକ ମେଉନିଷି-
ପାଲିଟୋର ଅସେସରପଦରେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତା ହୋଇ
ଥିଲା ବୁଦ୍ଧମାସକୁ ଉଚ୍ଚିଁ ଦେବ ଶିଦସ ବନ୍ଦୋ-
ଦସ୍ତୁ ବରୁଅଛିନ୍ତା । ମେଉନିଷିଥାର ଆତମାକୁ
ଖାରେ ପ୍ରତି ପାହିବର୍ଷରେ ସରକ୍ଷିତବସ ବନ୍ଦୋଦସ୍ତୁ
ଦେବାର ନିୟମ ଅଛି । ବନ୍ଦିର ବନ୍ଦୋଦସ୍ତୁରେ
ସେପରି ଶିଦସ ଧାର୍ମିକ ଅଧିକ ବିଷ୍ଵର ବୋ-

ଦୟକ ବାହା ବୋଧନ୍ତୁଏ ପ୍ରକ କରିବାରାର
ମହେ ଅସୋର ଯାଇ ନ ଥିବ । ପାଞ୍ଚମଶହୀ
ଦୟରେ ପୁଣି ପାଞ୍ଚମଶହୀ ନନ୍ଦୋବସ୍ତ୍ର ଦେଇ-
ଅଛ । କରିବାରାମାନେ ଦ୍ୱାଷମସ୍ତ୍ରରୁ ଯେ ଯାଦାର
ବୁଝାର ଅସେବରକୁ କଣାନ୍ତୁ ସମୟ ବୋହ
ରନେ ଅର ଦେଖି ଶୁଣିବେ କାହିଁ । ଅଛିର
ପରିବାର । ଅମ୍ବେମାକେ ଶୁଣିଲୁ ଅସେବର ମହେ-
ଦୟ ଦ୍ୱାଷମଶହୀ କ ୬,୨,୩ ଓ ୪ ମର କାର୍ତ୍ତ
ମହେ ଦ୍ୱାଷ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ୍ର ପ୍ରାୟ ଶେଷ କରିଥ
ହିନ୍ତୁ ଓ ଦ୍ୱାଷ ନରଙ୍ଗ ମଧ୍ୟ ଯେ ଜାତିବାରୁ
କଷିତ୍ରକୁ ପାଇଁ ଶୁଣାର ଦେଇଥିଲାନ୍ତୁ । କିନ୍ତୁ
ଦ୍ୱାଷମଶହୀ ବାହାର ପରିବାର ଶୁଣା ଯାଇନାହିଁ
ଏଥେର ଅଦ୍ଵ୍ୟମାଳ ଦେଉଥିଲୁ ଦ୍ୱାଷ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ୍ର
ପରିବାରରେ ମୂଳିଥିଲୁ ଏବ ମରିନିଷିପାଲଟିର
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମାଧ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଉଚିତ କାର୍ତ୍ତ ଶେଷ କ
କରିବାହାର ହିଣ୍ଡା ଯାଉଥିଲୁ ଯେ ଅସେବର ବାହୁ
ବନ୍ଦୋବସ୍ତ୍ର ହାର୍ଯ୍ୟ ଧୀର ଓ ପ୍ରିରବାମରେ କରୁ-
ଅଛନ୍ତୁ । ଅସେବର ବାହୁ ମହିକମ୍ପିକଷ କାର୍ତ୍ତ-
ରେ ସଖୀର ଲଭ କରିଥିଲୁ ଅମ୍ବେମାନେ
ଅପା ଦର୍ବାରୁ ଏ କର୍ଯ୍ୟ ଉଭୟମରୁଷେ ଶେଷ ତର
ତାହା ହିର ରଖିବେ ଏବଂ ମଧ୍ୟ ଭାବର ଜୁହବି
ଦେବ ଓ କରିବାରାମାନେ ଅସଥା ମଳୋତ୍ତମ
ଓ ଅପିଲ ଦୃଢ଼ଭାବ ରଖା ପାଇବେ ।

一九一

ଜୀବଳ ସାହଚର୍ଣ୍ଣ ସମାଜର ସନ୍ଧାନକାରୀ
ଅତ୍ୟକ୍ରମରେ କବିତାର ବାଖାକାଥିକ ସମ୍ପଦ-
ରତ୍ନ ଶ୍ରାବିତିଯୁ ସମାଜାର୍ଥ ଏଠା ସଙ୍ଗ ଉଚ୍ଚବିଷ୍ଣୁ
ସମାଧ ପ୍ରମୁଖ ନିକଟରେ ଗର ରବିବାର ଅପରହନ
କାଳରେ ଏହି ସହିଲମାନୋଦୟମାନ । ଏହି ପାଠ
ସମୟରେ ସର୍ବ ଦେବାର ଅନ୍ତର ମାତ୍ର ସେ ସମ-
ୟରେ ଉତ୍ତର ପର୍ମିମାତ୍ରାଶର୍ମୀ ମେଘ ଛାତୀର
ଅପି ଏମନ୍ତ ପ୍ରବଳ ପକଳ ବହିଲ୍ଲ ଯେ ସମ୍ବନ୍ଧ
ଶୁଳକରୁ ଯିବା ଅସମ୍ଭବ ଦୋଷପଡ଼ିଲା । ତଥାପି
କିମ୍ବା ଏ ଲୋକେ ସମଦେଵ ଦେବା ତଥାବନ-
ରକ ଅଭ୍ୟାସିମ ପ୍ରେମପୂର୍ଣ୍ଣ ହୃଦୟର ଅବଶ୍ୟନ୍ତ
ଏହି କାଳ ମୂର୍ଖ ବଦିବାସ୍ତବକର ପଳ
ବୋଲିବାରୁ ଦେବ । ସମାଧ ପ୍ରମୁଖ ଉପରେ
ବନ୍ଦିବରଙ୍କ ତଥିପଟ ରଖି ପକଳର ବେଗ-
ତିବେହିତ ଦେଲାରୁ ସର୍ବାମାନେ ରହି ନିବ-
ରୁକ୍ଷରେ କସି କାର୍ଯ୍ୟବର୍ମ କରେ । ମାତ୍ର ପ୍ରଥମ
ବର୍ଷା ବନ୍ଦିବରଙ୍କ ସର୍ବ ଗାଳ କର ସାରନ୍ତରୁ
ଦ୍ଵିତୀୟ ବର୍ଷାକ ବକ୍ତୃତା ଦେବା କାଳରେ ଦୂର୍ଧ୍ଵ
ଦେବାରୁ ସର୍ବ ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ ଦେଲ । ଅମ୍ବୋଦୋ
ଏବଳ ଶ୍ରାବି ସର୍ବର ପଶ୍ଚାତ୍ ଦେଲେହେବେ
ଲୋହାଳୟ ଶକ୍ତି ଶୁଧାକ ବୁଦ୍ଧିରେ ଏଥର ଅନୁ-
ବ୍ୟାପକ ଦେବ ନ ଆର୍ଦ୍ଦ । ଶୁଧାକରେ ପାଇବା

ପ୍ରସ୍ତରର ଦାବ କୁଣ୍ଡା ହୋଇ ଚିତ୍ତମାନ ଲେଖ
ଦେବ । ଛନ୍ଦମାଳକର ଦର୍ଶନ ବଜ୍ରାଳର ଏବାହିଁ
ପରାକାରୀ । ସେ ଦେଖଇ କାର୍ଯ୍ୟ କରଅଛୁ
ପୁଷ୍ପରେ ଗାହାହୁଁ ବାଲର କାର୍ତ୍ତିପ୍ରମୁ । କବି-
ଦରକ ବଦଳାରୂପୀ ଖରି ପ୍ରମ୍ଭ ଆର ବହୁ
ଅଧିକ ହୋଇ କଥାରେ । ଶୁଣାବରେ ପ୍ରସର-
ମାଳ ଓ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତମାଳକେ ଏକ ଘେର ଗହୁ
ଉପରେ ପ୍ରମ ନିର୍ମାଣ କଲାପ୍ରାୟ ଏ ଖର
ହିନ୍ଦରଙ୍କ କମ୍ବମୋହତ ଦିନରେ । ଶାତା ଅର-
ମାଳ ମୂଳକ । ପଥାଟି ଶାତା ଦେଲାବେଳି
ସେଠାକୁ ଯର ଶାତ ତୈସ୍ତ ଦରକା ନନ୍ଦ ବା
ଅକ୍ଷୟ ଚାହୀଣିଯ ଧରୀ ମେହିତ ଦିନର । ନିଜ
ଘର ଅଥବା ସାଧାରଣ ଧ୍ୱନିଲୟ ବା ସନ୍ତିଳତ
ଘର ଏହଳ ଶୁଦ୍ଧ ତାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରସ୍ତୁ ଶେଷ ।
ଅଞ୍ଚମାଳ ଦୂରକାଶ ଦରବନ୍ଦ ମେଘାରେ ପରକ
ପାଇଁ ଥେବାରୁ ଦ୍ୱାମଣ୍ଡଳି ଘରଭାର
ଦେଇ ଘେର୍ତ୍ତ ଦୟା ଦେଲେ ଉତ୍ସାହରୁ
ତହିଁର ଉପରୁ ପଦବ ହୋଇ ଶାତାନ୍ତିଶ୍ୱରୀମାଳ
ଉଦୟକୁ ସ୍ଵଭାବରେ ସବ ରତନା ଦିନେ ଥମେ
ମାତ୍ରେ ଅନ୍ତରୁକ୍ତ ଦେବୀ ।

ପ୍ରକାଶକ ।

କଣିତ ବିଦ୍ୟାକଳରେ ଅଧ୍ୟାପକ ହେଉଥିଲା
ସାହେବ ଏହି ଧୂମବେଚୁର ମବି ନିର୍ମୟ କରି
କଥିଥିଲେ ଯେ ଏହା କି ୨୫ ର୍ଷ ପରେ ପେଶ
ଅବିବ । ବେତେବେଳକୁ ସେ କଷ କି ଥୁବେ
ମାତ୍ର ତାଙ୍କର ଗଣନା ବ୍ୟାପ କରିଲେ ଏହି ମନ୍ଦିର
ବୁଝି ଲୋକେ ଦେଖି ପାରିବ । ତାଙ୍କର ନାମର
ବ୍ୟାପ ଦୋଷ ଥାଏ । ମର ଗା ୧୫ ଉତ୍ସବ
ମାତ୍ରାଜରେ ଯଦି ସାହ୍ୟ ଦିଲା ତାହା ଦେଖି
ଆରଥ୍ଵବାର ସମ୍ବାଦ କଲାଯାଇ । ଦୁଃଖୀଯେବେ
ଦେବତାଙ୍କ ପୁରୁଷ କୈ ଧୂର୍ମ୍ୟାଦୟ ସ୍ଥାନରେ
ଦେଖା ଯାଇଥାଏ । ଲକ୍ଷଣ କିମ୍ବା ଅଧିକ ଥିଲା
କେମିନରେ ପ୍ରତିବିତ ଏହି ଘାଁ ଆଠାରୁ
ଦୂର୍ଯ୍ୟାଦସ୍ପର୍ଶ୍ୟାନ୍ତି ଲୋକେ ଦେଖୁଥିଲା
ଦୂରବାଧି ଯଦି ଯୋଗେ ଲକ୍ଷଣ ବଳ ଦୟା
ଥାଏ । ପାତ୍ରୀ ଦ୍ୱାରକ ସାହେବ ବଦନ୍ତ ହେଲା
ଅଗ୍ରାମୀ ମରମାସ ତାହାରେ ଏହା ସୂର୍ଯ୍ୟର
ଅନ୍ତିମ ଦେଶରେ ହୁଏ ଏବଂ ପୁରୁଷ ମଧ୍ୟରେ
ଏହି ପଣ୍ଡରୁ ଅନ୍ୟ ପଣ୍ଡରୁ ବୁଲିଯିବ ଏହା ସେ
କିମ୍ବା ସତାଳ ସାତେ ଅଠାଶାହା ସମୟରେ କଲା
ଦେଖାରେ ଏହା ଦେଖାଯିବ ତାଲିକା, ବାକୁଡ଼ା
ଦୂରକ ପ୍ରାବିଲେ ଲୋକେ ଏହା ଦେଖିଥିଲା
ଏବଂ ଏଠାରେ ମଧ୍ୟ କେହିଁ ଦେଖିଥିଲାବାର
ଦୂରଥିଲା । ରଙ୍ଗନାରେ ଶେଷ ସମ୍ବନ୍ଧ ଘାଁ
ଆର୍ଦ୍ର ଏ ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହା ଦେଖା ଯିବାର
ପରମାଦ କଲାଯାଇ ।

ପୁରୁଷଙ୍କ ଓ ଅସାମ ଲେଖକଙ୍କ ଉଚ୍ଚି

ତୁମ ମାତ୍ର ତା ଏ ପରିବହନ କରିବାରେ ଯେତୋ ଶୈଳେନର
ପର ଜନମେହୁ ଦେଖାଇ ପହଞ୍ଚାଇ ସୁଧାର୍
ଦେଖାଇ କର ଅପଣାର ନିରାକାର ଦୂରିତରେ ଏହା
ଗଲିମାର ବିଶାରଦଙ୍ଗ ଦେଖାଇ ଥିଲୁଛି । ସେ
କଥରେ ଜଣମୁଦେଶର ଅସୁଦଳ ହବିବ
କରିବାରୁ ତଣେ ଧାରାକାରୀ ଅଧିକରେ
ପ୍ରାସମୟରେ ପୂର୍ବବଜାପତି ମନେର ଦୁଷ୍ଟ
ଦୂରି ସ୍ଵର୍ଗ । ଏକ ମା ଫେରର ଦୂରିଜୀବ
ଯଥରୁ ନିଃଶ୍ଵର ରେମା ଲୁଗା ଥର ଜଣେ
ପ୍ରାସାଦର ପିନ୍ଧିକା ସନ୍ଦର ଦିଶେ ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତି
ନାନ ପୂର୍ବବଜାଲାକୁ ପଞ୍ଚମଶ୍ରୀରୁ ବିଚିନ୍ତି କରି
ଦାର ଏ ପ୍ରଦେଶର ଅନୁମତ ଅବସ୍ଥା ଶୀଘ୍ର,
ଦୂରିତ ହେଉ ଥିଲା । ଏଥର ପଇଲିବ ଦେବା-
ରେ ଅଧିକ ଦେଖିର ବଥା ଅବଶ୍ୟ ଶୁଣିବାର
ଯାଏ ନୁହେ । ଗଣ ସାକ୍ଷି ଉନ୍ନିବର୍ଷର ପୁଅର୍କ
ପାଦଦ୍ଵାରା ଲୁଚିବ ପ୍ରଦେଶ ଅବେଳିରୁଥେ
ଅନୁଭବ ହୋଇଥିଲା । ସଦ୍ବିଧି ଲୋକେ ମୁକ୍ତି-
ମନ୍ଦିର ଅବେଶରୁ ମାତ୍ର କର ପ୍ରିୟଗାନେ
ମାର୍ଯ୍ୟା କରିଥାନ୍ତେ ଉନ୍ନିବ ଅନ୍ତର ଦୁରିତରେ
ଦାର ଦୋଷଥାକୁ ମାତ୍ର ମନ ଲୋକେ ଦୁଷ୍ଟ
ଦାର ବର୍ଣ୍ଣିତ ନାତର ସ୍ଵର୍ଗପାତ ଦିଲେ । ସବାରେ
ପୁଅର୍କ ନ ଥିଲେ ସୁନ୍ଦର ବିଶାରଦ, ମନ୍ଦିର
ନ ଦିଁଦ ଏକ ପରଦୟରତାରେ ସମ୍ମାନ
ନିକରିବାକାରର ଏହି ସେ ମାତ୍ର ବିଶ୍ୱାସ
ଦୁଇରେ ବର୍ଜିନ ନାତର ବଥା ଛାଟ ଅଶାନ୍ତିର
ଦୟାର ଦେଖାନ୍ତା । ସବୁ ସେଇର ବର
ଦେଶ୍ୟରେ ଦେଉ ପଛିବେ ଅମୃତରୁପ ଦଶ-
ଏ ଦିନାକାର ବିଚିତ୍ରିତଦେବା ବିମା ସାମାଜିକ
କାହାର ମାଠିଥିବ ପାଣ ଦୁଷ୍ଟ ଦେଖିପାର୍ଯ୍ୟ
କୁ ମାତ୍ର ବର୍ଜିନ ବିଥାହାର ଗର୍ଭର ଉଦେଶ୍ୟ
ଦମ୍ପଣ୍ଡ ଦୋରଯାନ୍ତା । ଯେଉଁ କମାର ଶ୍ରୀ,
ଅର ଦିବବାର ଅପସନ ସ୍ତରୀ ଦୋଷିତାକୁ
କାହାର ଦୋକାନରେ ଖଣ୍ଡା ବିଥାର ନିବାରିତ
ହୁବା ଥାରେ ଦୋକାନ ବଳ କରିଦେବା
କି ମନ ନହେ । ସାଧାରଣ ସମ୍ମାନରେ କଜନ-
ିତ ସମ୍ପଦ ଦିବବାର କଥା ପଦାରକାନ୍ତାର
କି ପଳ ଫଳିଥିଲା । ମନମର ପୂର୍ବ ଥିଲା
କି ପ୍ରତିତର ଲୋକେ ଏକଦ୍ଵାରା ଉଦେଶ୍ୟ
ହାର ଲୋକଙ୍କର ସାଧାରଣତାରେ କଥାହାର
କି ଘୋର ଅଶାନ୍ତି ଦାରିଦ୍ରୟରୁ । ସମ୍ମାନ
କର ସୁଦଳ ସୁଦା ଅଧିକାର ଦୂରି ଦିବର
ଶାବଦ ଅପରାଧଦ୍ୱାରା ପ୍ରାଣଦୟାକି ପାଇ
ପାଇ ଦିତା ମାତ୍ର ତଥା ଦେଇବାରେ
କି ସାମରରେ ଦିନାକାରିତାକୁ । ଏବଳ

ଉକ୍ତ ଭାଗିକା ।

SALES FOR ARREARS OF REVENUE.

II.

True it is that only 55 per cent was taken by Government in the course of the last settlement while 64 per cent had been taken in the preceding settlement. But if 64 per cent was then taken, it must have been taken in consideration of the ample resources which were then left to the assessee in the shape of (1) prospective income accruing from the reclamation of culturable waste lands, (2) profits arising from various sources which have now ceased to exist. The very fact that the assets arising from culturable lands brought under the plough after the old settlement amounted to more than nine lacs at the time of the last settlement sufficiently demonstrates the extent to which this prospective gain should have been taken as one of the consideration for the high percentage then charged. What is the prospective gain now left on this score? The quantity of culturable waste lands excluding that reserved for public purposes such as grazing &c. bears but a very poor proportion to the area then available. The culturable land available after the old settlement of 1837, after excluding grazing grounds &c. was nearly 5½ lacs of acres, whereas that available after the last settlement is only 72 thousand and odd acres. Moreover at the time of the old settlement there was no such thing as non-occupancy and the Pahi ryots who formed the bulk of the tenantry were tenants at will. It is not difficult to imagine that this discretion on their part furnished to the Zemindars a very fruitful source of income in addition to other sources of profit such as the lucrative function of levying fees on miscellaneous items and appointing and dismissing some village servants. Regarding these profits it is authoritatively stated that "as long as they (the Zemindars) remain in possession, they were entitled to collect all they could from the ryots and to take the profits arising from the assessment of waste lands. Profits such as these must have been kept in view when the high percentage was then decided upon. But do these resources exist now? We of course, do not mean to maintain that such collections as were subsequently prohibited should not have been so prohibited or that the status of the pahi ryots should not have been improved. What we mean is that the lucrative rights then enjoyed might well justify the high percentage then taken by Government. But the percentage now taken cannot justify itself on those grounds.

Again the percentage of 54 now taken is not in keeping with the percentages taken in other temporarily settled provinces. As a matter of fact, it exceeds the maximum percentage allowable under what is called "half asset rules" known as Saharampur rules, in pursuance of which, it is believed, the Government percentage stands at 45 in the Punjab and at 47 in C. P. and N. W. P. These figures are not mere idle calculations with more nominal and inappreciable results. On the contrary, compliance with the "half assets" rule would have left to the Zamindars of Orissa about 2 lacs of rupees more as profits, which amount in view of the miserable means of subsistence left by the present assessment, would have been of considerable advantage to them. It should, however, be borne in mind that the above discussion proceeds on the supposition that the gross assets on which the Government Revenue was assessed stands on a sound basis but it will be shown later on, that a large portion of the basis is more a paper transaction than a reality.

This leads us to the discussion of the second ground of justification viz. the increase of the assets from Rs 21,38000 in 1837—45 to Rs 38,68000 by the time of last Settlement. That there has been a considerable increase in the assets is a fact. But apart from the question whether the whole of this increment rests upon a solid foundation and is capable of actual realization by the landlords concerned, the circumstances surrounding the last settlement go to show that there was hardly room for enhancement by 54 P. C. During the period intervening between the old and new settlements, great changes full of important consequences had occurred affecting considerably the economic condition of the class of the people concerned. Calculated at the recognized rate of increase the number of the landlords dependent upon the income of the Zemindaries for their subsistence must have increased by at least 60 p.c.; there had been considerable rise in the prices of the necessities of life; there had been increase in the cost of educating the children according to the modern standard; additional taxes have been imposed and existing taxes have been increased.

In view of these self-evident facts, can it be said, that the increase in the assets in question was more than what was necessary for the subsistence of the people concerned in the light of the principles adverted to above? Was there room for enhancement by 54 p.c.? On the other hand we are constrained to believe that there was hardly room for enhancement other than a nominal one. Besides, the position of the petty Zemindars, who form the overwhelming majority, is vastly different from the big Zemindars

regarding the effects of general assessment. In this respect Ricketts, a recognized authority in such matters says " My belief from general experience is that by some—full fifty percent—is enjoyed (meaning Zemindars.) Nevertheless the general enhancement of rent would cause most distress chiefly in consequence of Sub-division of property. A single Zemindar in possession of an Estate the rental of which is Rs 5000 and the sunder Jarma Rs 2500 might, without reason for complaint, pay 20 per cent or Rs 500 per annum more. But to levy such an increase in property, the rental of which is Rs 400 and the income of which is Rs 200 and that small income divided amongst the large number of persons would be productive of distress." It is not difficult to calculate the effects of the present enhancement upon the Zemindars paying Rs 50 as revenue and such Zemindars forming the bulk.

ହେଲି ଧୂମଚେତୁ ବା ଲକ୍ଷାରୀ ବର୍ତ୍ତମାନ ଥାବନ୍ତିଆ ଗାନ୍ଧି ନିବର୍ତ୍ତରେ ଏହି ୩୬ ବର୍ଷା ସମୟରୁ ଏ ଶ୍ଵେତ ଯାଏ ଉତ୍ତମରୂପେ ଦେଖେ ଯାଇଥିଛି । ପ୍ରଥମେ ଏହା ପାକାନ୍ତିଆ (ଶ୍ରୀ) ଗାନ୍ଧି ଉତ୍ତମରୂପେ ଦେଖେ ଯାଇଥିଲା ମାତ୍ର କିମେ । ଲାହା ଉପରକୁ ଦେଖେଯାଇଥିଛି । ଅବ ଅଧେଷ୍ଟା କିମେ । ଏହି ଧୂମଚେତୁ ବନ୍ଧନଃପଣେମନ୍ତି ଉତ୍ତମ ପୁକାର ଦେଖେଯାଇଥିଲା ।

—〇*〇—

ଗାନ୍ଧି ପାରମାରେ ପ୍ରେସଫେରା ସପ୍ତାବ୍ଦରେ ଭାରତରେ ପ୍ରେସଫେରା ଏବଂ ମୁଲୁ କୋଥୁଳ । ତହୁଁ ପ୍ରଦ୍ଵେଶ ସପ୍ତାବ୍ଦର ମୁଲୁ ୨୦୭୩ ଥିଲା ସୁତଃ ବିହାର ପଢ଼ିଥିଲା । ଏ ସପ୍ତାବ୍ଦର ମୋଟ ମୁଲୁ ୧୯୭୨ ମଧ୍ୟରେ ପଞ୍ଜାବର ଅଳ୍ପ ୧୦୭୦ ସକାଳେରୀ ଅଧିକ; ତହୁଁ ତଳେ ମୁଲୁପ୍ରଦେଶ ୩୮୨୫, ବନ୍ଦପୁରାଜା ୨୦୪୮ ଏବଂ ବଜା ୨୫୪ ଅଟେ, ମଧ୍ୟରେ ୬ ବୃଦ୍ଧିରେ ସାମରୀ ଭାରି ପଡ଼ିଥିଲା ।

ପରପାଦରେ ଦୁଇତାର ବ୍ୟବହାରେ କେତେବେଳେ ସୁନାରେ ବିଶେଷ ସୁଧା ଦୋାଇଥିଲା । ଶୁଣିମାତେ ଦିଲ ରଖି ଧାକଦାରୀ ଥରମ୍ଭ ଦର ଦେଇଥିଲା । ଦୋାମି ଦେଇ ଅନ୍ତର୍ଦୁଲାଙ୍ଘ୍ୟ ଦେଇ ଯାଇଥିଲା ତୋହରେ ଏବେଳକର ଅନ୍ତର୍ଦୁଲାଙ୍ଘ୍ୟର ଧାକଦାରୀରେ ଦୋାମିର ସାମାଜିକ ଦେଇଥିଲା । ଯାକାଦେଇ ଦୁଇତାର ଯେମନ୍ତ ପରିଦେଶରେ ରଖା । ଅନେକ ବୁଲ ଏକଦିନମେ ବର୍ଷା ଗୋହିଥିବାରୁ ପରିଦେଶରେ ଏକାନ୍ତିକ ଦେଇଥିଲା ।

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଛି ସକଳଙ୍କ ଆନନ୍ଦଶାହୁଁ ଶ୍ରେସସୁର
ଛାତ୍ରାଚାର । ଏ ରକ୍ଷି ସକଳରେ ଦୋଷଧ୍ୱଲେ
ସମସ୍ତଙ୍କ ପରିବର୍ତ୍ତରେ ଯର ଦୋଷଥାଅନ୍ତା ।

ବୁଦ୍ଧ ସକଳ ବିଦ୍ୟାକ ଜିଗେ ପଣତୁଳ
ହୋଇ ଥିଲୁଅଛି । ବିଦ୍ୟେଶମାତର ସଂଖ୍ୟା
୧୦ ହଜାର ହୋଇଅଛି । ଏମାନଙ୍କ ଦରକ
ତଥା ବାରଶ ବିଷ୍ଟର ସେବାକର ନିଷ୍ଠା
ହୋଇଥାର ବିଶ୍ଵତ ହୁଏ ।

ତରଂ ବସପିଟାଳ ଅଶିଖ୍ରୁଷ ଅସେହି ଏହ
କୁର୍ରି ଗୟ ଅଧିବେଶନ ଗମନ କା କୁରଣ
ବେ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ଠୀରେ ବେଟି
ଶ୍ରୀ ଶାକାନ୍ତିରୁ¹ ପ୍ରାସତ କରିବା ସମସ୍ତଙ୍କର
କମେ ପ୍ରିସାଚିତ ଦେଲା । ମୋପଥଲମ୍ବ ଡାକ୍ତର
ମାନକୁର ଏଥୁ ପ୍ରତି ସକାନକୁର ବାହୁନ୍ୟ ।
ସମସ୍ତେ ଏକମକ ହୋଇ ତାର୍ଯ୍ୟ ନ କଲେ
କିମ୍ବା କାହିଁ ।

ଏଠାର ବିଶ୍ୱାଶ ତାଙ୍କୁ ଗୟ ଅନନ୍ତଲେ
ବୋଷ ନାହାଦୂର ଅନେକ ଦିନକୁ ଅନୁଭବାଷ
ଓ ବୋଷରୁ ଦେଖି ବଡ଼ ମନ୍ତ୍ର ପାଇସୁଳେ
ଦେଖି ନିଜର ପର୍ବତୀୟ ବାନ୍ଧୁଙ୍କରେ ତାଙ୍କୁ କୁଣ୍ଡି
ତ ଥିଲା । ଯତମାପ ତା ୨୫ ମନ୍ତ୍ରରେ ତାଙ୍କୁ ର
ସାହେବ ମହୋଦୟ ଥିଲା ଯହି ଓ ସାବଧାନ-
ପୂର୍ବତ ଅଥ ଚିତ୍ରା ବରଞ୍ଚିଲେ ଅତିକରାନ୍ତି
ଶୀଘ୍ର ଅବେଳୀ କେଉଁଥରାନ୍ତି । କୃଷ୍ଣ ଅତିକ
ବାହୁଦ୍ଵାରା ପାଇଁ ସନ୍ଧାନୀ ଅବେଳୀ କେଉଁନ୍ତି
ଏହାହିଁ ବାମବା କରିଥିଲୁ ।

ତୁବରକ ଦଳାମଲମା ଗପ ଫଂଦ୍ୟୁଷ ପାଶ
ଗ ୨ ଦିବ ସଥିରେ ଲାସାରୁ ଦଳାର ଅମ୍ବି
ଭାବର ମହିମାମେଳକ ଦରଶାଏନ ଦେଇଥିଲା
ବନ୍ଦୟ ପଠେବୁ ଜଣାଇଛୁ । ସେହିମାପ ଗ ୨ *
କର ତୋଷେମୁକ୍ତ ଅବେଦନ ଅନତାଦିଦ ଦେଇ
ଦେଇବରେ ବିଦ୍ୟାର ନାମମୁଖ ପଢିବାରେ ପଦା
ପଠ ଦେଇଥିଲା । ତହିଁରୁ ଚଣାଯାଏ ଯେ
ଦଳାମଲମା ସୁବେଶର ଶୋଭନାମର ଉପରେ
ସନ୍ତୋଷ ପ୍ରଧାନ ଭାଗାଧା । ସେ ଦଳାମଲମା ଅପର,
ପଦର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ରଖା ୦ କର ବାଚପ୍ରତାର
ମନ୍ଦ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରୁ ସ୍ଵାକ୍ଷର ତାଙ୍କ ଯହରୀବ
ଦିନ ତାଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ବିଧିମରେ ଅବ୍ୟା ଲୋକ
ନୟକୁ ଦରଶାଇ ଅବେଦନ ଦେଇଥିଲା । ୧୭
ମୁହଁ ଦଳାମଲମା ସୁଦେଶରୁ ଫେରିବିଲେ
ସାଧିରଣ୍ୟରେ ପ୍ରାୟ ବାସ କରି ରହିଥାଏନେ ।

ବାଲେସରଠାରେ ଖେଳିବାର ଉପ୍ରକାଶ
ଭାଗା ନ ହୋଇ ନରଂ ଦୁଇ ଉଥରେ ଥିଲା
ଏବଂ ସଦରର ପ୍ରାୟ ସବୁ ପ୍ରାନରେ ବ୍ୟାପି-
ଯାଇଁ ଏବଂ କର ଆଜି ବିମଦ୍ଧେତ୍ରଥାଇ ।
ମିଛନ୍ତିଷିଥାଇଃ ଘେମ ପ୍ରଶମନ ସହାୟ କାହା
ଉଷ୍ଣାୟ ବୁଝିବାପ୍ରକଳେ ଘେମର ପ୍ରକୋପ ଦୁଇ
ଦେବା ହୃଦୟର ବିଷୟ । ବାଲେସରକାଷିମାତେ
ପାୟ ଫୋର୍ବର ଜଳ ପାରାର୍ଥ ବ୍ୟାହକ
କରିବି ଏବଂ ଶେଷେର କଳମାତ୍ର ଖେଳଠାର
ବେଗିବ ଦେବୁ ବକ୍ତ୍ଵାତି ଦେବା ଘେମ ଦୁକିର
ପ୍ରକାଶ ପାରିବ । ଶେଠାରେ ପାରାଯୁକ୍ତକର
ଅକାରୁପ ବନ୍ଦୋବସ୍ତୁ ଦେବା ଉଚିତ ଏବଂ
କୃପାତ ଶତର ଓ ଅନ୍ତରୁଷେ ଲୋକେ ଯେପରି
ସଦଜ୍ଜରେ ବିଶୁଦ୍ଧିକଳ ବନ୍ଦର ଓ ପାତରକାର୍ଯ୍ୟ
ଆଇ ପାରିବ ମେଞ୍ଚିର ବାବପ୍ରା ମିଛନ୍ତିଷିଥାଇଃ
କର୍ତ୍ତୁକ ଥରେ ଦେବା ବିଷୟ ।

ଦେଇଲରେ ଗତ ମାର୍ଗମାନ ଶେଷଭୂଗରେ
କେବୁ ମୟାବର ପ୍ରବର୍ଦ୍ଧିତ ହୋଇଥିଲା । ଅମୃତ-
କଳର ସମ୍ମାନ ସ୍ଵର୍ଗ ସେ ପ୍ରାତରେ ଉତ୍ସର୍ଜିତ
ହୋଇ ବେଖାମୟାବମାନ ରହି ତର ଦେଖି-
ଥିଲେ । ଯେଉଁ ବ୍ରେଣ୍ଡେସାଫେର ପ୍ରାନ୍ତର ଉପ-
କୁଳରୁ ବେଖାମୟାବ ଗୋଟେ ସାଗର ପାଇ
କୋଠ ନାହିଁ ରଣ୍ଗର ଉପକୁଳରେ ପଢ଼ିଥିଲେ
ତାଙ୍କ ସମ୍ମାନ ମହୋଦୟ ଉଚ୍ଛିବା କାରଣ କହ-
ବାରୁ ସେ ନିଜାତ ଗୋଟେ ଥକାଣରେ ବିଚା-
ରଣ କରି ସମ୍ମାନକ ପାଦ ଦେଇବେ ଦୁଃଖ
ଦେଲେ । ସମ୍ମାନ ବେଖାମୟାବ ପଣ୍ଡିତମାଳକର
ଏହି ପ୍ରବର୍ଦ୍ଧିତ ସମ୍ମାନ ଦୋଷିତିଲା । ପଣ୍ଡିତ
ତେବାକୁ ବେଖାମୟାବ ଗୋଟାଏ ଗଛରେ
ଧରୁ ବାଜିବାର ଗହିର ଦେବେବାଣି ଲାଗି
ଲାଲ । ପରିଷରର ଲେବଲକୁ ଦେଖାମୟା
କର ପରି ବିଜିତ ଯିବାକୁ ସେ ସମ୍ମାନରେ ପତ୍ର
ଗଲେ ମାତ୍ର ତାଙ୍କର ବହି ଶକ୍ତି ହୋଇ ଗାହି ।
ଏହି ପ୍ରବର୍ଦ୍ଧିତ କଣ୍ଠ ନାହିଁ ଏହି ସେମାନେ ଗମନ
ମାର୍ଗରେ ଦେଇରଣ ପୃଷ୍ଠାକ ସହିତିଯୁ ଭରମକୁ
ଦେଖାଇଥିଲେ ।

ଭରବ ଧର୍ମମହାମଣ୍ଡଳରୁ ପାଇ ଦିନ ବିଦ୍ୟା
ଲୟମାକ୍ଷରେ ଧର୍ମଶିକ୍ଷା ଦିଅଛିବା ସମବରେ
ବଢ଼ିଲାଟ ମନୋଦୟଙ୍କ ସମୀଏକୁ ଖଣ୍ଡିବା ଅବେ-
ଦଳପତ୍ର ପଠାଯାଇଥାଏଇ । ସେ ଅବେଦଳପତ୍ରରେ
ଲେଖାଏଇ ସେ ଲବନ୍ଧର ସାହଚର୍ତ୍ତବ ଲଜ୍ଜାଲ
ଲେବନ୍ଧ ଦ୍ୱୟାକୁ କଲାପନ୍ତ ଅଳିଦୟଶ ସନ୍ଦର୍ଭ
ପାଇବାର କୋଟି ଅଧିକର ପାଥ ନିର୍ମାଣ

ନିତ୍ୟ ରହିବାକୁ ସମୟ ଥାଏ ଏବଂ ମାତ୍ରମେଣ୍ଟର
ଅପର ଦେବୁ ଏବୁ କଟିଥିଲା । ଏଥୁମେ ନେ
ମହାମଣ୍ଡଳ ପ୍ରସ୍ତାବ କରିଥିଲା ଯେ ସମୟ
ଦିଲେଖ, ବିଦ୍ୟାଲୟ, ସଂସ୍କୃତ ଏବଂ ଦେଶୀୟ
ଭାଷାର ଶାଠଗାନାମାଦଳରେ ଶତମାନ ଧର୍ମ-
ଶିକ୍ଷା ଦିଅଯାଉ ଏବଂ ପ୍ରଧାନ ପ୍ରାକ୍ତମାନଙ୍କରେ
ଉପ୍ୟକ୍ତ ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ୧୮୮ ସମଜୀବୀ
ଦିଲେଖ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କିମ୍ବା ଦୂର୍ଭାଗ୍ୟରେ ପ୍ରମରିଷ ଦୋଷ
ଦିଅର ଏବଂ ସକାଳ ପ୍ରବୃତ୍ତି ଉଚ୍ଚ ସାରା ଭର-
ଣାର୍ଥ ଭାବରେ ସମୟ ପ୍ରାକ୍ତମାନଙ୍କ ଶିକ୍ଷିତ ପ୍ରମରିଷ
ପଠାଯାଉ । ଏହି ଭାଷ୍ୟରେ ଅବେଦନକାରୀ-
ମାଙ୍କ ଗର୍ଭୁମେଷଙ୍କ ବାହ୍ୟ ଏବଂ ତାଙ୍କରେ-
କିମ୍ବା ଲେନେଇଲ ପ୍ରଭୁତ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗର
କାନ୍ତରମାନଙ୍କର ସକାଯ୍ୟା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷା ଦରଅଛନ୍ତି ।
ଗର୍ଭୁମେଷଙ୍କ ଅବେଦନ ଅବସ୍ଥା କାହାର କାହିଁ

କଳକଷ୍ଟ ହେଲୁ ଗାନ୍ଧୀର ଚିନ୍ତରେ ହିନ୍ଦୁ
ଓ ସୁଖମାନମାତ୍ରକ ମଧ୍ୟରେ ଉସ୍ଥାନକ ଦଙ୍ଗ
ହଜାମା ଲଗନ୍ଧବାର ସମାପ୍ତ ମିଳଇ । କହୁଥିଲୁ
କୁଏ ଗୋଟିଏ ହୃଦୟ ଗ୍ରାମର ମନ୍ଦିରମାତ୍ର ଶ୍ରୀଲୋକ
ମାନେ ଅନ୍ୟ ଏବଂ ପ୍ରାପନ ହେବଳ ଗୋଟିଏ
କୃତ୍ୟରେ ପାଣି ଥୁବାରୁ ମେଠାରୁ ଯାଇ ତଳ
ବାଢ଼ିଲ ପରେ ବହିରେ ଛେଷ ଏହାର ଦେବେ
ହିନ୍ଦୁ ଶ୍ରୀଲୋକମାତ୍ରେ ଏଥୁରେ ବଗାଦୁରା ଦୋହା
ରାଜୀ ଗାନ୍ଧଦେହେ । ତହୁଁ ମୁଖମାତ୍ର ଶ୍ରୀଲୋକ
ମାନେ ଆପଣା ମଠରେ ଭାଗି ନଥାରେ ତଜ
ଦେବ ଶତ ବିନନ୍ଦ କର ଆଧ୍ୟାତ୍ମ ସ୍ଵରିକ
ନିତରେ ହିନ୍ଦୁ ଶ୍ରୀଲୋକମାନେ ବକ୍ତୁ ମର-
ପିଟ କର ମାଠେ ଭାଗି ସବାର ଶୁଭାଶ୍ଵ କରେ
ଏଥୁରେ ଓଡ଼ୀ ସୁଲମାନ ଏବନ୍ତିତ ଦୋହା
ମେ ଗ୍ରାମରୁ ଯାଇ ବଳ୍ପୁବାବ ଘରେ ପଣି ହୁଏ-
ପ୍ରକର ଶ୍ରୀଲୋକମାତ୍ରଙ୍କ ଜ୍ପରେ ଅବୀ ମର
କର ଶ୍ରୀମଦ୍ଭକ୍ତ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘ କର ସୁରୁଷକ ସଙ୍ଗ
ବାନ୍ଧ ଅତୀଶ୍ଵରକୁ ଦେଇ ପେଠ ରେ ଆପଣ
ମଧ୍ୟତ ନିନିର ପ୍ରତ୍ୟେକବାଠାରୁ ଅର୍ଦ୍ଦଶ୍ରୀ
ଆତ୍ମା ବରେ । ବାହାର ଏମନ୍ତ ଉସ୍ଥାନକ
ଯେ ଶୁଣିଲାଗଣ ମାକାଣ ପରି କରସାହୁ । ସବି-
ପ୍ରେସ ବବୁରଣ କମେ ଲାଗାଯିବ ।

—०—
ବିଲାକ୍ଷରେ ସୁଦ୍ଧା ଉତ୍ତାପ ପାନବା ବ୍ୟକ୍ତି
ମାନଙ୍କ ଅନେକବ ଜରଗ ପଡ଼େ । ହାତୀ ଏବଂ
ସରକ ସା ପିପି ଉତ୍ତାକ ପଦ ପଢାଯେ ୮୦୫
ପାଇଁ ୮ ଟିଲା, ମାରକୁଳସ ପଦ ସବାଯେ
୨୫୦ ପାଇଁ ୮ ଟିଲା, ଅର୍ଲ ପଦ ମଚାଯେ
୨୦୨ ପାଇଁ ୮ ଟିଲା, ଭାନୁକାଳୁଷ ପଦ
ସବାଯେ ୨୨୨ ପାଇଁ ୮ ଟିଲା ୨ ପେଣ୍ଡି

ଏହି ବାରନ ପଦ ସହାୟେ ୨୩ ପାଇଁଟ୍ରେ ୧୯
ସିଲଂ ଦେବାକୁ ପଡ଼େ । ଶାର୍ଣ୍ଣୀଯାମେଷ୍ଵର
ରତ୍ନ ସୁଦର୍ଶନ ଅଳକ ଦେବା ପୁଣେ ଆହୁର
ତତ୍ତ୍ଵ ଦେବାର ଜୟମ ଅଛୁ ଏହି ବରିଜେ
ମୁକୁରେ ଠତ ଅବିତ ଦେବା ସହାୟେ ଅଧିତା
ଦେବାକୁ ହୁଏ । ବାରନାରେ ଅହନା କାମର
ଥୁକେ “ପର” ଏହି ପେଣରେ “ବାର୍ତ୍ତ” ଲେ
ଖିବା ଦାରନ ୧୫୪ ପାଇଁଟ୍ରେ ୫ ସିଲଂ ୨ଶେଷ
ତିଥ ଦଶତ୍ରୁ । ଏ ଦେଶରେ ମଧ୍ୟ ସାମାଜିକ ସମ୍ବେଦନ
ବାହାରୁରତାକୁ ମହାବଲାଧିଷ୍ଠନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭାଷା-
ଧର ବିରାଗ ସହାୟେ ଯାହା ଖରଚ ପଡ଼େ
ତାହା ହିଲା କୁଳକାରେ ସାମାଜିକ ପଳକଟି
ମାନ ଥାଇବା ସହାୟେ ଧନର ପ୍ରୟୋଚନ ଏହି
ଧର ଅର୍ଜନ ସହାୟେ ସୁରର ଥବଣାର ।
ଦିଦିବ ସମସ୍ତର ମୂଳ ଏହି ଦିହାନ୍ ଓ ଲୁଗବାନ୍
ଉତ୍ତାଷ୍ଠନ ଶାରନେ ସବୀ ସମ୍ବାଦ ପୁନଃଜୟ ।

ସାଧାରଣ ବିଜ୍ଞାନ ପଦ୍ଧତିରେ କାମକ ଏବଂ
ଉପଗ୍ରହ ପଟ୍ଟିବାରେ ହୁକାପେତ ବୋମଥିଲେ ଯେ
କିମ୍ବା ପ୍ରକାର ଖୁଲୁଳ ଏବଂ ଶବ୍ଦ ଜୀବବାଦୀର
'ବେରବେର' ଘେରି ବର୍ତ୍ତେ ପ୍ରାଚୀର୍ବିବ ଫୁଲ
ଜାହା ଛାକୁର ସାହମାନ ପଦ୍ଧତିରେ ଦେଖିଥେ
ଛନ୍ତି । ତାକୁରବାବେର ୧୦ବ୍ୟଥ, ମାନ୍ଦିବ
ବିଲେମ, ଲୁକୁର ଏବଂ ମାର୍କ୍‌ଲୁ କିମ୍ବପକାର
ଖୁଲୁଳ ଓ ପରମାଦ ଜୀବନାରୁ ଦେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ
ଦେଖିଲେ ସେ ମଳୁଷାଦେହରେ କେରାମେ
ବେର ସେଇ ହୃଦୟ ସେବାକଙ୍କ ଦେବରେ ଜଡ଼ିବା
ଏବଂ ସମ୍ଭବିତ ଦୃଢ଼ ଜାତ ଦେଖିଥିଲୁ ।
ସାହେବ ମଦୋଦୟ ଦେଖନ୍ତି ଗେରା କେବଳ
ବୌଦ୍ଧି ସନ୍ଧାନକ ଶକ୍ତିମାନ ଫୁଲ ବାହି ମନ
ପ୍ରାଣିମାନଙ୍କ ଆଖୀର ପ୍ରଥାକ ଉପାଦାନ ଦାନ-
କ୍ଷୋତ୍ରକ (Nitrozen) ବାପ୍ରର ଅଭିଭୂତ
ସୟବୁକ ବୁଦ୍ଧିଲାକ୍ଷରୁ ଏହି ସେଇ ଜୀବ କୁଦା
ଧଳ କୁଟି ଖୁଲୁଳ ଅଭିଭୂତରୁଠେ ସଫାକରେ
ଦହିରୁ ଦାନଚୋଜନ ଅଂଶ କିମ୍ବପରୁଣ୍ଡ
ବାହାରୁଯାଏ । ଗେଣ୍ଟୁ ପୁରୁଣା ଖୁଲୁଳର ଅଭିଭୂତ
ଅନ୍ତରେଜୀବନକ ମଧ୍ୟରେ ଦେଖାଯାଏ । ତାକୁ-
ରସାଦେବକ ମନ ମନକୁ ଦେଖିଥିଲୁ । ଅମେ
ସାଧାରଣ ତେବେଦ୍ଵାରା ଯେଉଁ ଖୁଲୁଳ ପ୍ରସ୍ତୁତ
ଦେଉଥିଲୁ ତହିଁରୁ ସର୍ବାଂଶ ଗେବେ କାହାର
ଯାଇ ଦଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ କାରଜାନାମକଳିବେ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ଖୁଲୁଳ ଯେମନ୍ତ ସତା ଦେନାନ୍ତ ତହିଁରୁ
ଥାର ଅର୍ଥାତ୍ ଦାନଚୋତ୍ରକ ଅଂଶ ନିଜାନ୍ତ ଉଣି,
ସେ ଖୁଲୁଳ ଜୀବରେ ସହଜରେ ଦରମ ମଧ୍ୟ
କୁଏ ବାହି । ସାହେବମାତ୍ରେ ସତା ଖୁଲୁଳ ଆନ୍ତି
ସମ୍ବନ୍ଧ ମାତ୍ର ବାକର ପ୍ରଥାକ ଜୀବ, ମାଂଶ ଏବଂ
ଅନ୍ୟ ବୈଜ୍ଞାନିକ ନିତାନ୍ତ ଅଳ୍ପ । ମାତ୍ର ଅମେମାତ୍ରେ

ଗାନ୍ଧି'ଦେଖାହେବି କବ ସହାୟକଳର ଭାବ
ଆର ବୁଦ୍ଧି କୋରଯାଉଥିଛି । କଲିବାରେ
ଏହିଏ କରିଲବ ସପକ୍ଷାର ମେତେ ସେମ
ଅଣିଅପ୍ରକୃତି । ଏବ ବହୁଶରୀର ଏହିପର
ନୂଳି ବିଶେଷ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବାରୁ ଏ
ବେଳ ଗାନ୍ଧିରମଧ୍ୟରେ ଅଧିକ । ଅମ୍ବାମାକେ
ଅଧିକ ସହାୟକଳର ପ୍ରକ କାରିମେ ସେ ଏ
ବେଳ ନ ଅଣିରୁ କବ କହିପାରେ ?

—808—

କୁଳର ଜୟମନ୍ତ ବିବରଣ ।

ଭରତ ନବଶ୍ରୀମେଷ୍ଟର ସାମ୍ପ୍ରେଦିଶକର
ମହୋଦୟର ପତ୍ର ୧୯୦୮ ମାସିବାର ପେର୍ଚ
ଜନ୍ମମୁକୁ ଗଣେଶ ବାହାରାଥଙ୍କ ପଢ଼ିବୁ ଦେଖା-
ଯାଏ ଯେ ଭାବରକର୍ମମଧ୍ୟରେ ପେର୍ଚି ପ୍ରାବରେ
କବ ମୂରୁ ଲେଖାଯିବାର ବେଳେଶିଲୋଲ-
ଥଳୀ ପେଠାର ମୋଟ ଜନ୍ମମୁଖୀ ୧୯୦୯-
୧୦୦ ଅବେ । ବନ୍ଧୁର ବର୍ଷରେ ମେହ ପ୍ରାବରେ
ଜନ୍ମ ୧୯୦୫୪୨୭ ଦେହମୁଳା ପଢ଼ି ପୂର୍ବବର୍ଷର
ଜନ୍ମ ସଂଖ୍ୟା ୧୯୦୫୫୨୩ ଥିବାରୁ ଅନୁଷ୍ଠାନ
ପ୍ରାୟ ସମାଜ ରହିଥିଲା । ସମ୍ବାଦେଶୀ ମଧ୍ୟରେ
ପରେ ଜନ୍ମ ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ ଅର୍ଥାତ୍ ଦଳାରକେ
୫୩ ଏବଂ କୂରିତରେ ସବାପେଶା ଉଣା ଅର୍ଥାତ୍
ଦଳାରକେ ୧୪ ଓ ସ୍ଥିରସଂଖ୍ୟାର ଅଧିକ ଜଗା
ଜନ୍ମର ଭାବର ନିଦେଖୁ ଦୋଷାଥିଲା । ଅଜନ୍ମି,
ମାରବାକୁ, ପୂର୍ବବଙ୍ଗ ଓ ଅସାମ ଏବଂ ପଞ୍ଚାବରେ
ଜନ୍ମ ସଂଖ୍ୟା ଦଳାରକେ ୪୦ ମାତ୍ର
ମାନ୍ଦ୍ରାଜରେ ୩୨ ଅବେ । କୂରିତରେ ସୁଅଠାରୁ
ହିଅ ଜନ୍ମ ଅଧିକ । ୧୯୦୭ ମଧ୍ୟାବେ ମୂରୁ
ସଂଖ୍ୟା ୧୩,୫୫,୨୧୩ ପ୍ରକେ ବନ୍ଧୁର ବର୍ଷରେ
୨୭,୫୦,୦୦୭ ମୂରୁ ଘଟିମୁଳ । ସୂଚନା ଅଧିକ
ଜନ୍ମର ମୂରୁ ଅହୁର ବନ୍ଦମଳ । ବୋସାଇ,
ପଞ୍ଚାବ, ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ଏବଂ କୁର୍ରାଜ୍ବା ଅନ୍ୟତଃ
ପୂର୍ବବର୍ଷାଧେଶୀ ଅଧିକ ମୂରୁ ଦିନ୍ତିଥିଲୁ
ଦେଇବାରମ୍ଭର ବନ୍ଦମୁ ଏବଂ ତେଣା ଓ ବର୍ଷ
ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ଅଧିକାଂଶ ଜନ୍ମରେ ଜନ୍ମ ସଂଖ୍ୟା ନିତାକୁ
ଉଣା ଏବଂ ମୂରୁ ସଂଖ୍ୟା ଅବେଳା ଅଧିକ ଥିଲା ।
ମୂରୁମାନଙ୍କ ମୂରୁର ଅନୁଯାୟ ସାର୍କ ୩୦
ପ୍ରକେ ହଜୁରର ୩୦, କୁର୍ରାଜ୍ବାକ ୨୭ ଏବଂ
ଗୌର ୧୪ ଅବେ । ୧୯୦୮ ମୂରୁ ୪୦ ବର୍ଷ
ଦୟସମ୍ପର୍କରେ ସୁରୁଷଠାରୁ ଛି ଅଧିକ ମରାହ-
କୁର୍ରା ମାତ୍ର ଅକାବୟସରେ ପୁରୁଷର ମୁରୁମୁଖୀ
ଅଧିକ । ଭୁର୍ବିଷ ଏବଂ ଶପାର ଦୂରୀ କବୁ
ହେବୁ ପ୍ରାୟ ସକାହ ଜନ୍ମମୁଖୀ ଉଣା ହୋଇ
ମୁରୁର ଭାବର ପ୍ରଦିତହୋଇଥିଲା । ମାନ୍ଦ୍ରାଜ-
ପ୍ରଦେଶରେ ଏ ବର୍ଷମଧ୍ୟରେ ଜନ୍ମମୁଖୀ
ଅନ୍ୟମ୍ବନ୍ଦୀ ବର୍ଷଅଧେଶୀ ଅଧିକ । ଓଳଭାବୀ

ବେଳରେ ପୁକବର୍ଷାଶେଷା ଅଧିକ ମରମ୍ଭନ୍ତରେ ।
ଉପବେଳୁ ଦିବରଙ୍ଗୁ ଥାଠିବେ ଦେଖିବେ
ଯେ ଶଶବଳ ବଳ ଉପରେ ଜନ୍ମ ମୂଳ ସମୃଦ୍ଧି-
ଭୂଷେ ନିର୍ଭର କରେ । ଯେହିଁ ବର୍ଷ ଦୂରୀଶ କା-
ପଣ୍ଡା ଦୂର୍ମୁଖ ଦେବାମୋର ମେଦଳର ବଳ
ଦର ଦେମ ସେ ବର୍ଷ ସେମନ୍ତ ଜନ୍ମପଞ୍ଚା-
ଶ୍ଵର ଦେମନ୍ତ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଅଧିକ ପାଇଲା । ମାତ୍ରା
ରଙ୍ଗ କର୍ତ୍ତବ୍ୟକାର୍ଯ୍ୟ ଦେଲେହେ ଅଭିଭୂତୀ
ବା ଅଭିଭୂତୀ ଉପରେ ବହିରେ ନିର୍ଭର
ରହିଲ ଏବ ସଜ୍ଜିତ ସଜ୍ଜାର୍ଯ୍ୟ ସାଧିତ ଉପରେ
ଅଭିଭୂତୀ ଓ ଅଭିଭୂତୀ ଉପେକ୍ଷ ନିର୍ଭର
ରଖିବା ଦେବାତ ଶାଶ୍ଵରେ କଥିତଥାରୁ ।
ମେବେ ସପ୍ତାଂ ନିରଗ ଦେବେ ପ୍ରକୃତର ଅତ୍ୟ-
ବ୍ୟକ୍ତ ଦାଉରୁ ରଙ୍ଗାପରିବେ ଏକଥା ପାତ୍ରକାର
ବାରମ୍ବାର ବହିଥିବାପୁଣେ ମେବେ ବହିରେ
ପତ୍ରା ଦେଖାଇ ବହିର ବ୍ୟପଳ ମେବ
କରୁଥିଲା । ପିଲିବାଶିଳ୍ୟର ପ୍ରଭାବରୁ ଅଭି-
ଭୂତୀ ଓ ଅଭିଭୂତୀର ଦାଉ ଦିଯି ପାଇଗାରେ ।
ମାତ୍ର ଦେବଗେନିଶ ଦେଖିଲେବେ ପିଲିବାଶିଳ୍ୟ
ପରି ମରି ଦିଲାଇଥିଲାନ୍ତି । ଅମ୍ବାତବର
କାହାପ୍ରକାର ଅଧର୍ମ ନିର୍ବୁଦ୍ୟମ ଓ ଅଳ୍ପମ୍
ଗୋର୍ବୁ ସବଦା ଦାରଦ୍ୟ ଦାରଦେଷରେ ଠିଆ
ହୋଇ ରହିଥାରୁ । ଗାନ୍ଧାରୀ ଗାନ୍ଧାର ଦରଦେବୀ
କାରାଗ ଅଥା ନ ରତ୍ନରେ ଲୋତସପଞ୍ଚାଶ୍ୟା କରାର
ମତ ଉଣା ଦେଇଥିବା ।

ଲବଣ୍ୟ ବାବହାର

ତୁ କୁର ଅକଳ୍ପି ମହୋଦୟ ଥିଲାଦିନ ତଳେ
ବନର ବ୍ୟବହାର ସମନ୍ବନ୍ଧେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକଳ୍ପ
ଠାର ଉପରୁଲେ । ସେ କହନ୍ତି ଯେ ଲବଣ୍ୟର
ବନହାର ସାଧାରଣ ହେଲେ ହେବା ବିଦ୍ୟା
ମାତ୍ର ନୁହେ କାରଣ ଅବେଳା ଦେଖିଲେବେ
ଏ ଅଦୌ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି ଯାହା । କହିଲୁ
ଏ ଯେ ଅନେକ ଜଳ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କାରଣ
ନୁ ଏବ ତାହା ପରିବାହାରଙ୍କ ବେଳେ,
କୁ ଦୂର ଯାଇ ତାହା ଅନ୍ତରଙ୍ଗ କରନ୍ତି ମାତ୍ର
ଏ ଥିର ଚୌରାତି ପ୍ରମାଣ ପାଇ ବାହାରି ।
ନନ୍ଦର ଯେଉଁମାନେ କନ୍ତୁହାଏ କୃଷ୍ଣ ବସନ୍ତ
ମାତେ ହେବୁ ପାଇବ କନ୍ତୁକୁ ମୁଣ୍ଡ ଫଶନ୍
କୁହ ଅବା ଅଦୌ ଦିଅନ୍ତି କାହିଁ । ସେଉଁ
ମାନେ କରା ପଢ଼ି ଯାଆନ୍ତି ତାହାର ଲୁଣ
ଯୁକ୍ତ ହୁଏଗାହିଁ । ପିଣ୍ଡମାତେ ଲୁଣରୁ ବର
କୁ ଯାହିଁ ଏବ ସେମାନେ ସେଉଁ ଦୁଧ ଖାନ୍
ରେ ଲୁଣ କ ଆଏ ବୋଲିଲେ ହୁଏ ।
ମାତେ ଦୟାପ୍ରାଣୀ ହେଲେ ସମ୍ବନ୍ଧରୀ ଲୁଣ
କାହିଁ ଏବ ଦେଖିଦେଖି ଖାଇଲେବେ

ଗାହା ନିର୍ମାଣ ପ୍ରସ୍ତୁତିକାରୀଙ୍କ ଦୋଷ ଯାଏ
କଥରେ । ମୁଖ୍ୟ ଦେହର ଦୂରସ୍ଥ ସମ୍ବନ୍ଧ
ଲୁଗେ ମୁଁ । ତରେ ଲେଖ ଦେବରେ ଶାୟ
ଶାୟ ଦିବା ଠିକର ଲୁଗ ମନ୍ତ୍ର ମାତ୍ର ଗାହର
ବନ୍ଦର୍ଗରୁ ଦରେ ଆମଲେ ସମେଜୁ ଦେବ ଏବଂ
ଅସ୍ତ୍ରମାଳକ ଗାହା ପଢାଇରେ ଶାୟ ଏହିମର୍ମ
ଲୁଗ ଥାଏ । ଅଧିକ ଲୁଗ ନିଶାର ଗରରେ ଜାର୍ମି
ପର୍ବି ଦରେ କାହିଁ ମାତ୍ର କୁଣ ଅଧିକ ହେଲେ
କରମ ହୁଏ କାହିଁ । ଯେତେ ଲୁଗ ବିଅପାଦ
ଗାହା ଦୂରୀପ୍ରସ୍ତୁତ ପରିମାଣ ଏହି ଆମଦାର
ଦିବଶାହି ପାଞ୍ଚ ଦା ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତରରୁ ଦ୍ୱା
ବାରାନ୍ଦାରେ । ଅନ୍ତରରେ ଲୁଗ ପ୍ରତିକର୍ମ ମେହ ପରି-
ମାଣ ପରି ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ । କହିବୁ ବିବରେ
ଜଳଧରୀ ଦୋଷ ସେଇ କାହିଁ ହୁଏ । ତାମୁର
ମହୋଦୟ ଦହିଲେ ଯେ ସେ କୁଣ ଆମଦାର
ଦୂରୀ ଅଧିକର ପରିକର କେତକର ଉଣା ଅଧିକ
ଦର ପାଇନ୍ତି । ସାଧାରଣତଃ ଲେଖକର ବି-
ଅଧ ଯେ ଲୁଗ ଅଧିକ ମାରରେ କରୁ କର କାହିଁ
ମାତ୍ର ଏହା କୁଣପ୍ରସ୍ତୁତ । ଅଧିକ ମାରରେ ଲୁଗ
ମାରରେ ଦୂରୀପ୍ରସ୍ତୁତ କାର୍ଯ୍ୟ ଦଢ଼େ ଏବଂ କହି-
ରେ କିମ୍ବା ଅଧିକ ହେଲେ । ଯେଉଁମାତ୍ରେ ଅଧିକ ଲୁଗାରାଧିକ
ସେମାନେ ପ୍ରତିକର୍ମରେ ପରିରେ ଶୋଇ
ପାରନ୍ତି କାହିଁ ଏହି ଅଧିକ ଲୁଗ ମାରରେ
ବାନ୍ଧିବା କାହିଁ ହେଲେ । ୫୦ ଡରୁ
୫୦ ଦର୍ଶ ବ୍ୟସକେବ ପରେ ଅଧିକ ଲୁଗ ଆ-
ମାନା ପରିକର ଅରେ । କହିବେ କିନ୍ତୁ ଉଥ-
ରେ ବିଦେଶୀ ଜ୍ଞାନ ପତକାରୁ ଅନ୍ତରର କୁକ-
ଳିତା ଜାପ ହୁଏ । କରଣୀ ଇତ୍ୟାଦି ତ୍ୟା ଗାନ୍ଧୀ,
ହଦୀର୍ଘବ୍ୟାକାରୀ ସଥା ପର ଦେ ମାନ୍ଦିଲେ ଅ-
ଧିକା ଲୁଗ ପ୍ରସ୍ତୁତକାରୀ ଏବଂ ଅଧିକା ବକଳ
ଦେବକାରୀଙ୍କ କିନ୍ତୁ କେତେ ଦୋଷ ଅନ୍ତରର
ଛାତା ପଞ୍ଜି ଦିତ ହୁଏ । ବାଧାପ ତାମ ମହାରେ
ଏହା କୁଣପରିକର ଉଣା । —ଶବ୍ଦୀ ପଦାର୍ଥ
କିମ୍ବା ଏହା କେତେବ ଦୁର୍ବଳ ପ୍ରସ୍ତୁତରେ ଲୁଗ
ପ୍ରସ୍ତୁତକାରୀ ଅରେ । ଲୁଗରୁ ପାତ୍ରର ମହୋଦୟ
ଦିପମଧ୍ୟରେ କିମ୍ବା କର ପାଇନ୍ତି ମାତ୍ର ତେବେଳେ
ଧନବାରୁ ପରେ ଏହା ଏହା । ମାତ୍ରକେ ବିଦି
ପ୍ରତିକର୍ମ ବିଦି ଏହିତ ଗାହା ଯେତିବ ଆମରେ
ଅଧିକର ପୁଣ୍ଡି ମଧ୍ୟକ ହୁଏ କେତେବ ତେବେଳେ
ବେ ଗାହା ଆମବା କାହିଁ । ଅଧିକ ମାତ୍ରରେ
କାହିଁ ଆମଲେ ସୁଭା ଫେର ପୂର୍ବମ ବା ବାହାରକୁ
ଦେବ ଅଭିନାନ ମୁକ୍ତ ଦାତା ହୁଏ ମଧ୍ୟ ସେ
ଦେବରୁ ବାହାରୁ ବିଦି ହେଲି ବୋଲି ଯାଇ ଚାହାରେ
ଯେଉଁ ଦେବର ଲେଖି ଏହାରେ

ଲକ୍ଷେ ନୂର ଆଣ୍ଟି କାହିଁ ସେ ଦେଖଇ ବଥା-
ଅମୃତଳ୍ଲ ଜରା କାହିଁ ଏବ ଗାସର ଶରୀର
ରେ ଘେଗେବ ନୂର ରହିବାର ଅବସାଧ
ଦେଉଥାଇଁ ସେମାନେ ତ ବରଣ୍ଣ ତାହା ହେ
ପିଲା ଜୁଡ଼ଇ । ତଥାପି ଅଭିନନ୍ଦ ଲବଣ
ସେବକ ସେ ଅବୁଦ୍ଧିତ ଏହା ସମ୍ମତ୍ତ ଶୀତାର
ତୁମନେ ।

ଶ୍ରୀ ଗଣନାଥ

ବଳ ପ୍ରଦେଶର ସନ ୧୯୦୩-୦୫ ସଲାମ
ବାର୍ଷିକ ଶାଖର ବିବରଣୀ ଏହି ମାତ୍ର ଦେଲା
କାହାରଙ୍କୁ । ଗହୁରେ ଉଡ଼ିବା ପଡ଼ିଲାକ
ବନ୍ଦସ୍ତରେ ଶାବା ବେଅଥାତ୍ ଗହୁର ପ୍ରକ୍ଷେପ
ମର୍ମ ପ୍ରବାପ ଚଲୁଣ୍ଟ । ଉଡ଼ିବା ପଡ଼ିଲାକ ମାହାର
ସଞ୍ଚ ୨୪ ଟଙ୍କା । ଏ ମେଲୁର କ୍ରୂବଜାକ ଉଡ଼ିବା
ଦିବିକରଙ୍କ ଅଧିକରେ, ତଥେ ପୋଲିକାଇଁ
ଏକଥି କରନ୍ତି । ବରେମ, ବାଣ୍ଡେଲ, ବିଲାହାଣ୍ତି
ବୟସତି, ରେଢାଖୋଇ ଓ କେନ୍ଦ୍ରୀୟର ମାହାର
ପଦ୍ମବିହାର ପାର୍ଶ୍ଵ ସରବାରକହୁାର ରହିଥିବା ।
ମୟୁରବିଦ୍ଧ, କେବାଗଳ ଏବି ଶାରକେବ ପକା
ମାତ୍ର ଏବି ବେଳେଖି ପଥ୍ୟକୁ ଏବି ଜାଗା
ପୁରେ ପ୍ରଧାନ ଏରାପଥ ବର୍ଣ୍ଣିତମାତ୍ରେ ଫଳ-
କିଦାତ ମୋତିଦିନା ବିଶ୍ୱରେ ଉତ୍ତି କରିବା
ପଥ୍ୟକୁ । ସମସ୍ତ ମତିଲାପର ଦୂରାନ୍ତ ରହି
ଇଥରେ ଅଛି ଏବି ସନ୍ଦର୍ଭରେ ଅଧିକ ଦୁଃଖ
ପ୍ରେସିଟ କର୍ତ୍ତରେ ପରିବହେବା ଯୋଗେ କହିବା
ଅବାୟରେ ବହୁ ବନ୍ଧୁ ବନ୍ଧୁ । କହିବଳ
ମୟୁରବିଦ୍ଧ, ପେବାଗଳ ଓ କରସିଦ୍ଧିରଙ୍କ
ଦିଲାର ପ୍ରଥମଙ୍ଗଳରେ ଦେଖେବ ପ୍ରାଚିରରେ
ଖୋଦିବା ଯୋଗେ ସାହୀୟ ହାତ କହିବା କେ
ଜଳବା ସୁଦିତ ରଖିବାର କିମ୍ବା ଦେଇଥିଲ
ଲେବଦର ଅବସ୍ଥା ଓ ସାଧାରଣ ସ୍ଥିତୀ କର
ଥିଲ । ତେବେଳ କେବାଣ୍ଟ ଲେଜା ମୟୁରକ
କାରେ ମେଟିଏ କୁଆ ତାତ୍କରଣାକା ତୋରଥିଲ
ଏବି ଅରୁ ସମସ୍ତ ତାଳିରାଜାର ବନ୍ଦ ଜମା
ହୋଇଥିଲ । ପୁର୍ବିବାର୍ତ୍ତ ଯଥା ସତ୍ତବ ମହା
ଜିର୍ମରେ ଏ କର୍ତ୍ତର ଦେଇ ବନ୍ଦ
ଦୋଷଥିଲ । ଗହୁ ମଧ୍ୟରେ ମୟୁରକ
ମେଦବୁ ତମ ମହାରାଜା କହି ପ୍ରଧାନ । ତେବେ
କର ପ୍ରଧାନ ପଢ଼ିବ ତାମ୍ଭା ଖଲୁଅଛି
ମୋତରେ ଏହି ବର୍ଣ୍ଣାରୁ ପୁର୍ବିବାର୍ତ୍ତରେ ଏହି
କର ଆସ ୮୫ ଟଙ୍କା କହିବା ସନ୍ଦେଶକଳର
ଠିକ୍ କାହିଁ ମଧ୍ୟ ୮ ୨୭୫୦୦୦ ୯ ଟଙ୍କା
୮୫୨୬୩୮୯ କାହିଁ କହିବା ମାତ୍ରର ଅଳ୍ପ
ଥିଲ ୩ ଟଙ୍କା ସଂଖ୍ୟ ସନ୍ଦେଶକଳରେ ୮୫୨୫

୧୯୮୬ ଓ ୧୯୯୨ ରୁ ପାଇଁ ଏହି କୁ ଦକ୍ଷତା
ସନ୍ନୋଧନକ ଅଟେ । ଏହି ପରମ ଘର କ
ହେବା ଏବ ମହୁଳ ପଢନ ପ୍ରେରଣା ଜାଗା
ହେବାକେବୁ ମାତର ଦ୍ୱୟ କରେଥା ମଦର
ଅସ୍ତ୍ର ଜାଗା ପଢିଥିଲ । ଶ୍ରୀପାତ୍ରା ଓ ବରିଷ୍ଠା
ଛିତା ଅତି ସମ୍ପ୍ରଦୟ ମାନ୍ୟର ନେଇ
ଅବଶ୍ୟା ବର ଓ ଦୂରତ ଜୟଙ୍ଗଜୀ ପ୍ରତିନିଧି-
ହାବ ଉପର ଦେଖାଯାଏ । ଚାମ୍ପ ସବଳ ନେଇ
ବେ ୧୦୦୭ ରୁ ପ୍ରତିନିଧି ଦୋରଅଛୁ ଓ
ତେବେବ ତେବରେ ସାମରେଷର ଅମ୍ରିତକୁ
ପ୍ରତିନିଧି ହୋଇ ବର ନୂପୁ ହଣା ପାଇଅଛି ।
ଧର୍ମର୍ଥ ଅଧିକାରୀ ବାବଦମା (ପ୍ରଥାରଣୀ
ଶେର ରୈତ ପଦ୍ଧତି) ବନ୍ଦିଥିଲ । ଆହା
ଦୁର୍ବଳ ଦୂର୍ବଳତା ବର ଅଂଶର ନାରାଣ
ଗୋଲ ଦୁର୍ବଳ ଦୁର୍ବଳ ମାତ୍ର ସୁଖର ବିଷୟ ବେ
ବାପଶ୍ରା, ବନ୍ଦେଶ ଓ ଜାଗାପୁରରେ ମୋହିବ
ସୁବା ଡାକାବଳୀ ହୋଇ ଗାହିଁ । ତେବଳ ତେବା,
ତାଳ ଓ ଦୟାଶଳରେ ମୋହିବ ଲେଖାଏ
ତତାଏଶ ଦେଇଥିଲ । ପୁଲରେ ସୁଲିପ ଯୋ-
ଗାଜା ସହି ବର୍ଣ୍ଣ ବନ୍ଦିଥିଲ । ଫର୍ଦୁତାଙ୍କ
ଏବ ବେବାର, ମେବେବାରାର ସାଧାରଣତା
ଶାତ୍ରାମୟରେ ସୁନ୍ଦରପୂର୍ବକ ଦିଶର ଦେଇ-
ଥିଲ । ଏହି ସମ୍ପ୍ରଦୟ ସନ୍ନୋଧନକବ କାହାଙ୍କ ଏବ
ଉଦ୍ଦତ ଦେଖି ମାଟେବର ଶେଖନେ ଗର ବର୍ଷ
ଶେଷା ପଡ଼ିବାକ ମାନ୍ୟର ସୁନ୍ଦର କାହାରେ
ଯାହା ଅଳକ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲୁ ରହିଲେ
ବୁଲି ଗାହିଁ । ସମ୍ପ୍ରଦୟ ପଡ଼ିବାର କଥା ଏକ-
ହି କହିବା ଅଣେକ ଏହି ପଡ଼ିବାର
ବିଦରଣ ପୁଅନ୍ତରୁଷେ ପ୍ରକାଶ ଦେଇଥିଲେ
କେଉ ନାହାଇ କି ବିଷୟରେ ଅଗ୍ରବଳ ବା
ପଣ୍ଡାହଳି ଉତ୍ତମରୁଷେ ଜଣାଯିବାକୁ ବିଦରଣ
କା ବଢ଼ିଯିବା ରୂପାର ମନ୍ଦରେ ତଥା ଦେଇ
ଗାହିଁ । ଫେଲିଟିର ଏକଥିବର ବାର୍ଷିକ
ବିଦରଣ ତଳିବା ମନ୍ଦରେ ପ୍ରକାଶ
ଦେବାର ନିୟମ ଦେଇ ଫେହ ମହି ଦୂରବେଳ ।

ଶ୍ରୀ ସନାତ ବାଲଦୀ ବିଦ୍ୟାଲୟ ।

ନେବାର ପ୍ରାଚୀଯକ ଶାଖାକୁ ସ୍ଵର୍ଗ
ପୁଷ୍ଟାର ଦିରେ ପଞ୍ଚ ଜତ ମାର୍ଗୀରଣା ଏଇ
କରେ ହୋଇଥିଲା । ବଜା ଖେଳର ପଣ୍ଡା
ମନ୍ଦେହସ୍ତ୍ରୀ ସମସ୍ତଙ୍କ ଅଳକୁଠ ମନ୍ଦେହସ୍ତ୍ରୀରେ ଏହି
ଧର କର୍ମସ ଏହେ ମନ୍ଦେହସ୍ତ୍ରୀ ସମସ୍ତଙ୍କର
ଆସନ ପ୍ରତିକ କରିଥିଲେ । ଅନେକ ଫୁଲୁଛି
ଲଂଘନ ଓ ଦେଖାୟ ବୁଦ୍ଧିଲୋକ ଏହି ମହିଳା-
ମାତ୍ରେ ସମସ୍ତଙ୍କରେ ସମବେଳ ଘୋରଥିଲେ,
ଦିନାଳସ୍ତ୍ରୀ ମଧ୍ୟେ ପ୍ରତିକ ହେଲା ହେ-

୧୦ ପୂର୍ବର୍ଷ ବିଜ୍ଞାଳୟରେ କି ୨୯ ଏ
ପତ୍ରିପ୍ରକଳ ମରଦ ୨୦୩ ପାଠୀ ହୋଇଥିଲେ
ପ୍ରେସମାରକମଧ୍ୟରେ କଣ୍ଠର ମନ୍ଦ ଅଛି ।
ଛନ୍ଦୁ ଶବ୍ଦିକା ହେ ପର୍ବର୍ତ୍ତ ୫୪ ଥିଲା ।
ପୁରୁଷରେ କଣ୍ଠ ଏ ମରବାଟ, କରେ ପଞ୍ଚଙ୍କ,
କରେ ପାଣୀରୁ, କଣ୍ଠ ଏ ମୁସମାତ ଏବଂ
କଣ୍ଠ ଏ ମନୀରୁ କାଳକା ପଡ଼ିବା ବଢ଼ି ସରର
ଦିନ୍ଦୁ । ପଦବୀରେ କଣ୍ଠ ଏ ବାକିକା ପ୍ରବେଶିବା
ପଦକା ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଉବ୍ସେ ଉତ୍ତରିତ
ହୋଇଥିଲା । ଏମନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କରେ ମୁସମାତ
କାଳକାରକା ଏବଂ ସେ ଦିନପ୍ରଦେଶରେ
ପ୍ରଥମ ପ୍ରବେଶିବା ପଥକୋର୍ତ୍ତି ହେବା ଦେବୁ
ମରବାରକୁ ୮୨୦ ବା ଦୁଇ ଥାରାକୁ । ଅନ୍ୟ-
କରବ ଦୁଇକାକା ମାତ୍ର ସେ ଦୁଇ ପାଇ-
ମୁଖରେହେ ଥର କଣ୍ଠ ଏ ପଡ଼ିବା ଦେବୁ ପାଦା
ଦେବପଦର ପାଇବ ନାହିଁ । ଏ ଶେଷରେ ମୁସମାତ
କାଳକା ଦୁଇକୁ କଣିକାର । ସେ କାଳକା କି
ପଦାଶେ ଅଛି ଏହିକା ଗାହି ପାଦା ଉପୋର୍ଦ୍ଦରେ
ଦେଖା କି ସ୍ଵର । ଯଦି ବିଦାଦ କରିବା ହେଉ
ଶିଶୁ ନର ହେଲା ପାଦା ହେଲେ ବର ବ୍ୟାପର
ଦିନ୍ଦୁ । ରାତ୍ରେ ୩୦ ବେଳା ପୂର୍ବେ କାଳକା-
ମାନେ ସୁଷ୍ପତି ହୋଇ ଆଗରାରୀ ଓ ଅଭ୍ୟ-
ଦସ୍ତବ୍ରଦ ଗାର ଏବଂ ପଥ୍ୟୀଠ କିଥିରେକ
କାହା ଦେଖିଲାକୁ ଏବଂ ଶୁଣିବାକୁ ଅଜାବ
ସୁଖକର ହୋଇଥିଲା । କିମେର୍ଟ ଶାତ୍ରେ
ଲଙ୍ଘଣୀ ମହୋଦୟା ସହପ୍ରେ ପରିଷର ବିଦ-
ରଣ କରିଥିଲେ । ୭୭୩୩ର ମହାପବିମହାର୍ଥ
ପ୍ରେତପ ତାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ ଏବଂ କାଳିକାମାତରର
ଅଭ୍ୟଦ୍ୟ କିମ୍ବରେ ପରମାନନ୍ଦ ହୋଇ-
ଥିବା ପରିଷାରେ ଉତ୍ତରିତ ହେବା ବଢ଼ି ଦୁଃଖ
ଦିନ୍ଦୁ । ଏଥିରୁ ମୁସମାତ ପଞ୍ଚ, ତାପୁରେ ଶିଶୁ
କୁଟି ହେଇଥିବାର ପଞ୍ଚ କାଳ ଯାଇଥାର ।
ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରେତାଃ ଶୁଣିବାଦୟ ପ୍ରଥମ-
ହୋଇ ଦ୍ଵାରା ସୁନ୍ଦର ଶୁଣିବାକୁ ପାଦା ସ୍ଵର,
ଶୀଘ୍ର ଦେଖିବା ପାଇବ ଅରତ ମେଳା । ଏବଂ ସଜ୍ଜ
କରିବ ପିଂକ ମହୋଦୟମାନେ ଶୋଭିବ
ଶୌଣ୍ଡଳ ପଦବ ଉତ୍ତର ବିଦାଳସକୁ ଦେମଥିବା
ଦିନ୍ଦୁ ପ୍ରବୃତ୍ତ ଏବଂ ସରାପକି ଧରିବାକ
ଦଥିବାର ସବୁ ବଜା ଦେବା । — ଏ ସବର
ତାର୍ଯ୍ୟାବଳୀରୁ ଦାରଗର ଜାଗିଥାର ନିହାର
ମରୁଗ ଶୁଣିବା ମୁକ୍ତରେ ଶାଠମାତର ମନ୍ଦରେ
ଅଗାମେ ତର ଉତ୍ତେବ ଦେବ ସନ୍ନେବ ନାହିଁ ।
ଶୁଣେଗତ ମୁସମାତ ଓ ମାରବାଦତତ୍ତ୍ଵର
ପଡ଼ିବା ବଢ଼ି ଅଧିକତ । ଏଥିବ ବାଲ୍ୟକାନ୍ତ
ଏହାବେଳତେ ଶାଠମାତର ଏଥିରେ ପତ୍ର

କବେ ଦେଶର ପ୍ରକୃତ ମନ୍ଦିର ହେବ । ବାଲୁ
ବିବାହ ପଥା ମଧ୍ୟ ଶିଥୁଳ ହୋଇ ପରିମେ ରୁଠ
ଆଜିଥିବାର ଦେଖାଯାଏ ।

କଣ୍ଠାଲେବ ।

ଦୟାକ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଏହି ଯାତାରେ
ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲୁ ଯେ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ଯେତେବେଳେ
ଜରହ ଦେଖାଯାଏ ତହିଁ ମଧ୍ୟ ଅମ୍ବାଯାବଦୀତାକୁ
ସକାରେ ଅଧିକ ନିବନ୍ଦର୍ଶି କରିବାକୁ ଏଗାରୁ
ଅନୁଷ୍ଠାନ ଅପେକ୍ଷାରୁ ୫୬ ଲଞ୍ଚ ପରିମ୍ବ ନଗିବ
ସୁମୁଖର ତେବେଳେ ସେଇଁ କରନ୍ତି ଆର୍ଦ୍ର ପ୍ରକାଶ
ଆଲୋକ ପ୍ରକାଶ ଦରେ ତଥା ସେହି ବସନ୍ତକୁ
ସୁମୁଖରେ ପଢ଼ିଥାଇଲୁ କହିରୁ ସମୟ ଲାଗେ
ଏହି ବସନ୍ତର ଆଲୋକ ଦିନାହିଁ କବ ହୋଇ-
ଗଲେ ସୁଣି ସେତୀରୁ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଅଧିକାରୁ ପ୍ରକାଶ
ଅର୍ଦ୍ଧଶବ୍ଦାବିଧିତାଳ ଗଠିତ ହେବ । ଏହି ବସନ୍ତ
ଅମ୍ବାଯାବଦୀତାକୁ ବିଶେଷ ଦୂରରେ ଅନୁଷ୍ଠାନ କରି
ବହିର ଆଲୋକ ପ୍ରକାଶରେ ୧୦୦୦୦୦
ମାତ୍ରର ବେଳରେ ମତି ବର୍ତ୍ତମାନରେହେ ଦର୍ଶାଇର
ବର୍ଷ ପୂର୍ବରେ ଅମ୍ବାଯାବଦୀ ନିବନ୍ଦର୍ଶି
ପଢ଼ିଥିଲୁ ଆରବ କାହିଁ । ଅବାଧର ଶ୍ଵରୀ ପଥର
ବିଶେଷକୁ ଆଲୋକ ଅଧିକାରୁ ୨୫ ଦିନାର ବର୍ଷ
ଲଗିବ ଏବେ ସେହି ଶ୍ଵରୀଙ୍କରେ ନିବନ୍ଦି ମୁକ୍ତ
ବିଶେଷଯାହାତ ଦୂରମାତ୍ରର ଦେଖିବେ ସବା ଧର-
ନ୍ତରବ୍ୟକ୍ତିରେ ଦେଖାଯାଏ ଏବହି ଅନୋକ ଅସ୍ତ୍ରୀ
ବାକୁ ଅଧିକାରୀ ବର୍ଷ ଲଗିବିଲ । ସାଧାରଣ
ଯେତେବେଳେ ନିରାମାନେ ଏହିପରିବରେ ପ୍ରକାଶରେ
ବହିରୁକାର ଦେଖାଯାଏ । ଧରିଥାବରେ ଏବା-
କିମେ କ୍ଷେତ୍ରକାଳ ମତିବିଶ ନିର୍ମାଣ କି କଲେ
ସ୍ଵର୍ଗ ନେଥିବିଷୟାଧିକ ଏହା ଶୁଣୁଥିବାର ଜାଣି-
ଥାଏକେ କାହିଁ ଏବେ ଦେଲେ । ଧରି କହି
ଉଦ୍‌ବେଦର ଜ୍ଞାନକ୍ଷେତ୍ରମାତ୍ରେ ନିର୍ମାଣ-
ଦର ଖରବର୍ଷ ନିର୍ମିତ ଭବନ୍ତି ଅର୍ଥାତ୍ ନିର୍ମାଣ
କ୍ଷେତ୍ରକାଳରେ ଦେଖିବାର ନିର୍ମାଣକୁ
ମହମନେ ଅନ୍ୟକିମେ ପେହିତାକୁ ଅର୍ଦ୍ଧବର
ଗାତ୍ର ଶେଷ ବରନ୍ତି । ପ୍ରଭୁ ଦେଖିଥାଇଲୁ ମରେ
ପ୍ରମେତ କରନ୍ତି ଅର୍ଦ୍ଧବରରେ ଶବ୍ଦପରେ
ଦିତିର ତବୁଅଛି । ବିଦ୍ୟବସରର ଦୋଷରେ
ପରାର୍ଥରେ ଅଭସାର ରେଷମାନ ଦେଖାଯାଏ
ମାତ୍ର । ଅଭସାର ପରା ବାସୁ ନିର୍ମାଣକୁ
ମୟକୁର କରନ୍ତିରକାମକୁ ଦୃଷ୍ଟି କରେଥିଲୁରେ
ଦୂର ଅଗାଧର ମୟକୁ ନିର୍ମିତକୁ ଦିବିତା-
ଧିକାର ତଥାଯିକ ମାତ୍ର ଅନ୍ତରକ୍ଷର ଏହି ଧରନ,
ତରମାନର ସର୍ବରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଦର୍ଶିତାକୁ ଏହି
ପେମାନକର ପଦିକର ଫେରିପାର ନରକର
ଲାଗି ଉତ୍ସାହିତ । ସୁର୍ଯ୍ୟ ସ୍ରିରାମକୁ ଧ୍ୱନି
ଦେଖାଯାଏ ମତି ଅବେଳା ଜ୍ଞାନକ୍ଷେତ୍ର
କଥାର ବରନ୍ତି ବେ ସେହି ସୁର୍ଯ୍ୟ ସୁମୁଖରଗ୍ରାହ
ପଦ ଏବେ ଧୂମଦେଖୁ ସହିତରେ ତୁମଦେଗରେ
ଧରନ୍ତି ଅଭସାରରେ ଧାରମନ ଦେଖିଥିଲୁ

ଅମ୍ବତାକୁଣ୍ଡକେ ଧରାମେନ ପ୍ରାୟ ଦୃଷ୍ଟିଗାତର
ଦକ୍ଷ ଦେବତାଙ୍କୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସୁହ ମନ୍ତ୍ର ଦରସନଗାର
ପ୍ରଜାତ ଦେଇଥିଲା ।—୩୦୨୯, ଉପରେମନ୍ତା
ଦଖ୍ଯ ପଠି ଦର ଅନ୍ତରୁ ଦେଇଥିଲା ଅନ୍ତରୁ ଆମା-
ର ତ ଏହ ଅନ୍ତରୁ ମହାପୂର୍ଣ୍ଣବିନ ମନ୍ତ୍ରର
ଲମ୍ବକ ଦେଇଥିଲା ! ଏହ ସୁଖମା ନିର୍ବିପ୍ରକାଶ
ଅତି ଦେଇଥିଲା ଅଥେ ଦୁଇ ସଂଖ୍ୟର ଚକ୍ରଦିଵ
ରେ ଦୁଇଥିଲା ଉତ୍ତରି ଅମ୍ବମାକେ ପ୍ରିଣିଲକ୍ଷ୍ମୀରେ
ଏହ ପ୍ରାତରେ ଦକ୍ଷ ତାଙ୍କ ଦରସନର ଜୀବି
ପରିବାସ୍ତୁ । ସେହିମାକେ ବିଜ୍ଞାନ ଏହି ଅଛିଲୁ
କା ତଣୀ କରୁଥେଲୁ ଦେଇମାନ୍ତରୁ ଏହା ତାଙ୍କ
ଜଗା । କରୁଥେଲୁ ଅକାଶ ପୁଞ୍ଚମାର କନ୍ଦୁଆଥର
ଅକିଲେବକ ଜଗାଯାଏ ଏବଂ ମନ୍ଦୋଷବର
କଳାପ ଓ ଅକିଲେବମାରାପରି ତଳ ସ୍ତରୀଗାରକା
ଦଶେନ୍ଦ୍ର ପୁଞ୍ଚମରେ ମନ୍ଦିରରେ ବିନ ପ୍ରାୟ
ଅମ୍ବମାକୁ ସମ୍ମରିତ କରିରହୁଥିଲା । ସେହିମାକେ
ବିଜ୍ଞାନ ଧରିଅଛନ୍ତି ସେହିମାକେ ଏହିର ଗର୍ଜ
ଜାଣନ୍ତି ଏବଂ ଏହି ନିଷାନ ଦେଇବେ ଦୂରରେ
ଆଏ କି ତାଙ୍କୀ ଦରୁଷକୁ ଏବଂ ବହର ଅକ୍ଲେ-
ଦକ୍ଷର ଅମ୍ବମାକର ଶ୍ରାବନେର ଦେଇବେଦୂର
ଅପ୍ରିଲକ୍ ଦେଇଥିଲା ଏହା ସେହିମାକେ ତମ୍ଭା-
ମୁଖରପୂରୁଷ ପର୍ବତ ନିର୍ମିତ୍ୟାବ ପଢ଼ିବ ସୁଜ
ଦେଇମାରକରେ ବିଷ୍ଟର ଦୁଇଅକ୍ଷତି ।

ଭାବୀକା ।

ପ୍ରେରଣା ।

ପତ୍ରରେ ମହାମନ୍ଦିର ନିମ୍ନେ ଅମ୍ବାତେ ଅମ୍ବାତେ ଦୟା ଗୋଟିଏ ।

ଶୁଭ ଉତ୍ତର ଆଚାର ସଙ୍ଗାଦକ ମହାମନ୍ଦିର
ମନୀଷେଷୁ

ମହାମନ୍ଦିର !

ଅମ୍ବାତେ ଶୁଭ ଆଚାର ବକ୍ତୃତାରେ ମାତ୍ରମେ
ଶୁଭ ମୟୁରରଜାଧିକ ମହାମନ୍ଦିର ଶ୍ରୀପତିମନ୍ଦିର
ପତ୍ର ଏବଂ ଦେବତା ସାମ୍ବେଦନର ଦେବ
ଦିଦେଶ ପ୍ରମଳ ଉପଲବ୍ଧରେ ଦିଦ୍ୟ ଦେବ
ନିମ୍ନେ ଗତ ପହଞ୍ଚ ଉତ୍ତରାରଦିନ ଅପରହ
* ବାତା ସମୟରେ ବାତା ବନ୍ଦାପାତାରେ
ଗୋଟିଏ ସରା ଦୋଷାଖଲ । ବଜପେରବାର
ପ୍ରମାୟ ବଜନମ୍ବଲ୍ଲା, ସଦାର, ଶହିର ସାଧାରଣ
ପ୍ରକାଶ ପ୍ରତିକ ସବଶ୍ରେଣୀର ଲେଖେ ବହିରେ
ଉତ୍ତରର ସହିତ ଘୋଲ ଦେଇଥିଲା । ପାପ
୨୦୦ ରୁ ଅଧିକ ଲୋକ ଉପପ୍ରତିତ ଦୋଷାଖଲେ ।
ଶୁଭର ହାତୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଥାରେ ପ୍ରଥମେ
ଦେବଧାତ୍ମକ ପତ୍ରରେ ଉତ୍ତର ଉତ୍ତରାରଦିନରେ
ବର୍ତ୍ତମାନ ପତ୍ର ଶ୍ରୀପତି ତା କୋର୍ପାଖଲ । ବହି ଉତ୍ତର ଗୋଟିଏ ମର୍ମଶର୍ମୀ ସଙ୍ଗୀତ
ମାତ୍ରରେ ସଥାଫମରେ ସଜ୍ଜାରବାର, ଶହି,
ବଜନମ୍ବଲ୍ଲା ଓ ପ୍ରକାମାକା ପତ୍ରରୁ ଲାଗେ
ପ୍ରତିନିଧି କିମ୍ବା ବକ୍ତୃତା ପ୍ରତାପ କରିଥିଲେ ।
ସମ୍ପ୍ରେ ମହାମନ୍ଦିର ଏହି ସାଧ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟରୁ
ଅନ୍ତରକ ଅନ୍ତମାଦିନ ଦର ମହାମନ୍ଦିରର
ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ସହି ଓ ସମ୍ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନର ବାତା
କରିଥିଲେ । ପତ୍ରରେ ପ୍ରେସ୍ ଓ ଲୋକ
ଶୁଭ ଗୋଟିଏ ଦାଶ କିମ୍ବା ଏହି ମହାମନ୍ଦିର
ମୟୁରରଜାଧିକ ପ୍ରକାଶ ପାତାରଗ, ବଜନମ୍ବଲ୍ଲା
ତଥା ସମୟ ଉତ୍ତରାଯିତାକରଣରୁ ସାଧାରଣ
ଭବରେ ସ୍ଵଲପ ଓ ପାଶଶର୍ମୀ ଭାଷାରେ
ଗୋଟିଏ ଦାଶ କାନ୍ଦାନ କଲାରାତ୍ରି ମହାମନ୍ଦିର
ମହାମନ୍ଦିରର ଉତ୍ତରା ଅରମ୍ଭ କରି । ମହା
ମନୀଷ ଶୁଭ ଓ ହୃଦୟପାତ୍ର ଭାଷାରେ ପ୍ରକାଶ
ପାତାରଗ ପ୍ରତିନିଧି କରିଥିଲା ପ୍ରତାପ କରି
ଶୁଭ ହାତୀବଳୀରେ ଓ ସାଧାରଣ ଉତ୍ତର ଓ
ଅନୁମେଦନରେ ଅଭିନ୍ୟା ପ୍ରିତ ଶ୍ରୀମାର ବ୍ୟକ୍ତ
କରି । ସେଥିରେ ସେ କିମ୍ବା ଉତ୍ତରା ଓ ପ୍ରକାଶ
ମାତ୍ରକ ପ୍ରତି ଦେବତା ଅଶାର ତଥା ମଧ୍ୟ ଉତ୍ତରା
କରି । ପ୍ରକାଶ ମନୀଷମାଧିକର୍ତ୍ତା ପାଦାକର ବର
ଏବଂ ସେଥିରେ ସେ କିମ୍ବା ଉତ୍ତରା କାହିଁ । ଦେବତା
ଅନ୍ତରୁ ପାଦା ସେ ଲାଗନ୍ତି କାହିଁ । ଦେବତା
ପାଦାକର ସେ କିମ୍ବା ଉତ୍ତରା ସେଥିରେ
ସନ୍ଦେହ କାହିଁ । କ୍ଲେ ପାଦାକର ସେ ସେ ସ୍ଵର୍ଗ
ହାତୀକ ଦେଖି ଦେବତା ପାଦାକର ବିଭାଗ

ବେଶିଅଳନ୍ତି ଏହା ସେମାକଳର ମହାମନ୍ଦିର
ପ୍ରତି ବକ୍ତୃ ଓ ଅନୁମାନ ବ୍ୟକ୍ତିର ଅରତି
ନୁହେ । ସେ ପ୍ରକାଶ ବନ୍ଦୁର ମଜଳ କରି
ବାର ମନରେ ରବିଅଳନ୍ତି ପାଦାକର ତାର୍ମଣରେ
ପରଶର କରି ପାଦାକର ନାମାଦିଗୁ । ଅନ୍ତର
ବ୍ୟକ୍ତିର ବ୍ୟକ୍ତିର ଅଧିକାର ଓ ପ୍ରକାଶ
ମନ୍ଦିର କ୍ଷେତ୍ର ପାଦାକର ପରଶର କାର୍ଯ୍ୟରେ
ବରକ୍ଷେତ୍ର ସରା ବ୍ୟକ୍ତି ଦେଲା ରତା

ଅପରହନ ଅନ୍ତରାକାଶ
ଏବେଷନତନ୍ତ୍ର ପକ୍ଷିବାୟକ

NOTICE

Wanted a Time Keeper for the Nagra Estate on Rs. 15 (fifteen) per month. Applications with testimonials will be received by the undersigned up to 15th May 1910.

P. O. Panposh | Anirudha Patel
B. N. Ry | Manager Nagra Estate

NOTICE.

The next session of the Orissa Medical School, Cuttack, will open on the 16th June 1910.

Candidates for admission must apply personally to the undersigned between the 1st and the 15th June.

Ordinarily certificates of having passed the Matriculation Examination or any higher examination in Arts or Science of the Calcutta University or the school Final examination are accepted.

Candidates who cannot produce the above certificates shall be examined by the Superintendent who may admit them at his discretion if he is satisfied that they are sufficiently educated and intelligent to study Medicine efficiently.

Every candidate for admission is required to produce certificates of character and respectability from a Government Officer not below the rank of a Deputy Magistrate.

Candidates shall not be under 16 or over 23 years of age.

Six scholarships of Rs 10 each and six free studentships are available for male students. These are awarded to the Uriya and domiciled Bengali students according to their merits in general education.

Female candidates should not be less than 18 years of age and

must hold certificates of having passed the Primary Examination held at the end of Standard VI under the Vernacular scheme of education, and of being qualified in English up to that stage. They must also produce certificates of character and respectability as stated above. Govt. scholarships of Rs 10 are available for these students.

R. P. Wilson,
CUTTACK, Major I.M.S.,
Surdt., Medical School
The 4th May 1910 CUTTACK.

NOTICE

In the matter of the Indian Companies Act 1882 and in the matter of the Sree Radha Krishna Vilas Provident Company Limited, Puri.

Is hereby given that an extraordinary General meeting of the Shareholders of the Sree Radha Krishna Vilas Provident Company Limited, Puri held at the Registered office of the Company No. 43 Dandimal Sahi, Puri on Tuesday the 28th day of April 1910 at 4 P. M. The following resolutions were duly passed.

That it has been proved to the satisfaction of the Company that the Company by reason of its lax collections and by reason of its liabilities, the Company can not continue its business and it is advisable to wind up the same and that the Company be wound up voluntarily.

It was further resolved that Mr. P. Balakrishnama Pantulu, B. A. B. L, Madras High Court Vakil, of Dolmandap sahi, Puri be and he is hereby appointed, the sole liquidator for the purpose of winding up.

Dated, Puri
The 28th day
of April 1910 K. C. Ray.
Chairman

ବଜାରାପନ

ସକାନ୍ତର ୨୮୮ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ରାତରେ କୋଣ୍ଠାମାର
ଅଭିନନ୍ଦନ ପାଦାକର ପ୍ରେସ୍ କୋଣ୍ଠାମାର
କୋଣ୍ଠାମାର ଲମ୍ବିତେ ସ୍ଵର୍ଗ

ଏବାକୁ ସବସାଧାରଣକୁ କଣାର ଦୟ
ଶାରାଥୀ ସେ ଏ ସଧାକୁରାତାପ ପ୍ରେସ୍
କୋଣ୍ଠାମାର ଲମ୍ବିତେ ସ୍ଵର୍ଗ ଏବା
ପାନ୍ତର ରାତ ଅପ୍ରେସ୍ ସକାନ୍ତର ୧୯୮ ମଧ୍ୟାହ୍ନ
କାହା ସ ଏ ଏ ସମୟରେ କୋଣ୍ଠାମାର ବକ୍ତୃ

ବାଣ୍ସୁ ଅପରେ ମିଳିଲା ହୋଇ ଏହା ଧାର୍ଯ୍ୟ
ଦେଇ ଯେ କୋଣମାର ଅଜଳକି ଅନ୍ତରୀ
ଅବସ୍ଥା ଏବଂ କୋଣମାର ଅତ୍ୟ ଅପେକ୍ଷା
ବ୍ୟାସ ବସେଷ ହେଉଥିବାକୁ ଓ ଅବସ୍ଥା
ଅପେକ୍ଷା ଦେଇ ଦୃଢ଼ି ପାଉଥିବାକୁ ଅନ୍ତରୀ
କୋଣମାର ବସେଷ ଦିନ ଜଣା କା
ପାଇପ ଦିନ ଅବସ୍ଥା କୋଣମାର ଦିନ କା
ଜାଇ ଦିଅଥାର ।

ଦୋ ପ୍ରଧାନ ମେଲ ସେ କ୍ଷୁର, ପି,
ବାଲବୃକ୍ଷର ଏକାକ୍ରମ, ବି, ଏ. ବିଏଲ, ମାତ୍ରାଜୀ
ବାଲକେନ ଓଲେ ବେଳମୃଗ୍ରହଣାତ୍ମା ପୁଣ୍ୟ,
ରକ୍ତବେଚନ (Liquidator) ମୂଳରର
ହେବେ । ସେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଦାମ ଓ କୋଷ୍ଟା-
ମହାର ମାତ୍ରାକୁ ଯାଦା ଦେଖା ପାଇବା
ଅଛି ତାହା ଏବଂ ନିଷ୍ଠାତି ବରକେ ନର ।

ପୁଣ୍ୟକାରୀ ମନୋରମେଳି

NOTICE

In the Matter of the Indian Companies Act 1882 and in the matter of the Sree Radha Krishna Vilas Provident Company Limited, Puri.

(In liquidation)

Notice is hereby given that the creditors of the above named Company are required on or before the 31st day of May 1910 to send their name and addresses and the particulars of their debts or claims to the undersigned, P. Balakrishnama, Pantalu, B. A. B. L. Dolmandapsahi, Puri, the duly appointed liquidator of the said Company and if so required by notice in writing from the said liquidator are to come in and prove their debts or claims at such time and place as shall be specified in such notice or in default thereof, they will be excluded from the benefit or any distribution of the assets made before such debts are proved.

And notice is hereby given
that any person having any
property of the above named
Company must hand it over to
me forthwith and all debts
due to the said Company must
be paid at once.

Liquidator

ବିଜ୍ଞାପନ ।
ସଂ ୮୮୨ ମସିହା ରତ୍ନିଥଳ ବୋଲ୍ଡମା
ଅଧିକାରେ ଏ ସାଧାରଣତଃକାରୀ ପ୍ରେସ
ଚନ୍ଦ୍ର ବୋଲ୍ଡମା ରତ୍ନିଥଳ, ସୁରକ୍ଷା ।

(In liquidation)

ଏବକ୍ଷାର ସମସାଧାରଣକୁ ଜଣାଇ ଦିଆ
ଯାଉଥିଲେ ଯେ ଏହି ଉପରେକୁ କୋଣ୍ଠାନାଳ-
ଠାରେ ଯାହାକୁର ପାଉଣା ଓ ଦେଖା ଅଛି
ସେମାନେ ଅଜ ତାରିଖଠାରୁ ଆମାମୀ ମରମାସ
ତା ଲୁହ ରହିବି ପେମଦଙ୍କର ଗାମ, ଧାର
ଏବି ସେମାନଙ୍କର ଦିନ ବା କରିଛି ଏହିମାର
ନିର୍ମିତ ସାମାଜିକ ଶା ପି, ବାଳକୃଷ୍ଣମା
ପାତ୍ରଙ୍କୁ, ବି, ଏ, ବି, ଏହି ଦୋଳନଶ୍ଵରପାତ୍ର
ଦୂଷ ଯେ ବି ଏହି କୋଣ୍ଠାନାଳ ଲିବୁର-
ଡେଟର ମନ୍ଦରର ହୋଇଥିଲା, ଧନ୍ତରୂପେ
ଲେଖି ପଠାଇଦେ । ସଦତ ଦରବାର ଦୁଇ
ଏହି ଲିକୁମତେବେଳଠାରୁ । ଲିଖିତ ମୋଟିବ
ଲେଖିନେଇ ବାହାକୁର ଧାର୍ଯ୍ୟ ବାରଣ ମୁହା-
ବିକ ଅଧି ବାହାକୁର ଦାଖି ବା କରି ପ୍ରମାଣ
ହର୍ଷାରାଜ ହେବ ।

ସଦିତ ଏହି ଭାରିଲ ମଧ୍ୟରେ ଦେହ
ସେପର ନ କରେ ଭାବାଦେହରେ ସେ ଭାବା-
ଦୀର କୌଣସି ଲାଭ ବା ଦରଜ କରୁବା ବୋଲ୍ପା-
ଶଳ ଥିବା ପଞ୍ଚନିର ସାର ଯାତ୍ରରେ କାହା ।

ଅନ୍ତର ମଧ୍ୟ ଜଣାଇ ଦିଆଯାଉଥିବୁ କିମ୍ବା କିମ୍ବା
ଯେ ଏହି ବୋଲ୍ପାଳିକର ସଂଗ ବୌଣୀଶ
ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଠାରେ ବୌଣୀ ପଠାଇ ଆଏ
ତାହା ହେଲେ ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ
ପଦଥିଥିବା ଶାଶ୍ଵତ ଥମ୍ ନିବଟରେ ଦାଖଲ
କରିବେ ଏକ ଏହି ବୋଲ୍ପାଳିକର ଯେଉଁମାନେ
କରିବ ନେଇଥିଲୁକୁ ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ କରଇ ବୋଲ୍ପାଳିକର
ଶାଶ୍ଵତ ଦାଖଲ କରିବା ଅବଧିକାର ଲଭି ।

ପୁରୀ } ପି, ବାଲବୃଷ୍ଟନା ଶକ୍ତିକୁ
ଭାଗ୍ୟାଖ୍ୟାନେ } ଦିଏ, ଦିଏଳ
ହୋଲମଣ୍ଡପାତ୍ର ଧରି

NOTICE

NOTICE.
I own a Pucca and cutcha house with a large compound which includes 3 main houses in the street of Churangasahi, Puri; the three main houses bear separate Municipal numbers Viz; Nos. 113, 114 and 115 respectively.

2. The land in which these houses are now situated were purchased in or about 1904 when I was in Government service.

3. Owing to some unfortunate circumstances between myself and my father Lachhaman Sinha, I and my father have been separate in messing and I am put up in a separate house for the last 15 days.

4. I now hear that my father taking advantage of my absence from the house intends to sell away the whole compound including the main buildings so as to cause loss, injury and damage to me, so I hereby notify to the public and to such intending purchasers as may go in for the houses that any sale, transfer and assignment of the above houses and these premises do not affect my interest therein.

Puri } Baidya Nath Sinha
2-5-1910 }

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ସହ ସହର କ୍ଷତ୍ରରେ ସାମ୍ରାଜ୍ୟରେ ଅସୁର ବଜ
ଅଗଣୀ ଥାଏ ପକା ଓ କଷ୍ଟ ଦର ଥିଲା । ଏହି
ସମସ୍ତ ପଢ୍ଠା ଓ କଷ୍ଟଧର ଗୋ ୩ ଟି ସରରେ
ଦିଲ୍ଲୀ ଓ ଏହି ଭନ୍ଦଗୋଟି ସରର ଭନ୍ଦ,
ମେଡ୍ରିନ୍‌ଏପାଲିଟି ନମର ଥିଲା ସଥା; ନ ୧୯୫୨
୧୧୪ ଏବଂ ୧୧୫ ।

ଏହି ଦରର ଜମ୍ ପ୍ରାୟ ସନ ୧୯୦୪ ମସି-
ହାରେ ଅମ୍ବେ ସରକାରୀ ଗ୍ରନେଡ କୁରୁଥିବା
ସମସ୍ତରେ କଣା ହାରାଇଛି ।

ଦୁର୍ଗଣ୍ୟବନ୍ଧତା ଅମ୍ବେ ଓ ଅମ୍ବର ପିତା
ଗ୍ରା ଲକ୍ଷ୍ମନ ସିଦ୍ଧକ୍ଷ ମଥରେ କେତେକ କାରଣ
ନିଶ୍ଚତା ମନୋମାନନ୍ୟ ଉପତ୍ତିର ହେବାରୁ,
ଆମ୍ବେ ଏବଂ ଅମ୍ବର ପିତା ଭ୍ରାନ୍ତନିକାନାଦି ଜିନ୍ଦ
କରୁଥିଛି ଏବଂ ଆମ୍ବେ ଅନନ୍ତ ଦି ୧୫ କ ଦେବ
ଅନ୍ୟନ୍ତ ବସା କରୁଥିଛି ।

ଅମ୍ବେ ନର୍ତ୍ତମାନ ଶୁଣିଅଛିଁ ସେ ଅମ୍ବୁର ପଟ୍ଟ,
ଅମ୍ବୁର ଏହି ଅକ୍ଷୂଧ୍ରିତରେ ସୁଯୋଗପ୍ରାସୁ ହୋଇ
ପକ୍ରା କିଣ୍ଠ ସମସ୍ତ ଦରମାନଙ୍କୁ ଅନନ୍ତରୁ ବିକ୍ରି
କରିଦେଇ, ଅମ୍ବୁର ନନ୍ଦ ଓ ଶରସ୍ତ୍ର କରିବାକୁ
ଇହି କରିଥିଲୁଛି ସେଥିମୋରୁ ଅମ୍ବେ ସବ୍ସପାଧା
ରଣଙ୍କୁ ଓ ଉକ୍ତ ଗୁଡ଼ କରିବ କରିବା ଯକ୍କିକ
ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦେଉଥାଇଁ ସେ, ଏହି
ଉପରେକ୍ଷି ପର ବିକଳ, ଅନ୍ୟ ନାମରେ ବଦଳ
ରହ୍ୟାଦି ହେଲେ ଏହିହାବା ଅମ୍ବୁର ପତ୍ର
ବିନନ୍ଦି ହେବ କାହିଁ ନାହିଁ ।

ତା ୨୦୧୫୧୦ } ଏ କେବ୍ୟକାଥ ସିଦ୍ଧ ।
ପୁଣ୍ୟ }

ପକ୍ଷିନ ଦୀପିକା ।

THE LATE EMPEROR KING
EDWARD VII.

His Majesty passed away after a brief illness on the 6th Instant at 11-45 p. m. The sad news reached India on Saturday morning. The whole country and, we may say, the entire civilized world has been mourning this irreparable loss. We join in the Nation's grief and offer our heartfelt sympathy and sincere condolence to the members of the Royal Family and to Her Most Gracious Majesty Queen Alexandra whose depth of feeling can well be gauged from her letter to the nation which is quoted below. The letter speaks for itself. It has emanated from a full heart and bespeaks of the queenly regard for her people.

" From the depths of my poor broken heart, I wish to express to the whole nation and our kind people that we love so well, my deepest thanks for the touching sympathy of all classes, high and low, in my overwhelming sorrow and unspeakable anguish. Not alone have I lost every thing in my beloved husband but the nation too has suffered irreparable loss by its best friend, father and sovereign being thus suddenly called away. God give us all His Divine Help to bear this heaviest of crosses which He has seen fit to lay on us. His will be done ! Give me a thought in your prayers which will comfort and sustain me in all I still have to go through. I confide to your care my dear son, who will, I know, follow his dear father's footsteps, begging you to show him the same devotion which you showed his dear father. I know that both my dear son and daughter-in law will do their utmost to merit and keep it."

The following Proclamation and Declaration read on the 12th Instant at the Town Hall Simla and at the Capital City of each Local Government and Administration by order of the Government of India are reproduced here for general information viz :-

PROCLAMATION.

WHEREAS it hath pleased Almighty God to call to His mercy our late Sovereign Lord KING EDWARD THE SEVENTH of blessed and glorious memory, by whose decease the Imperial Crown of the United Kingdom of Great Britain and Ireland and all other His late Majesty's dominions is solely and rightfully to the high and mighty Prince GEORGE FREDERICK ERNEST ALBERT, we therefore the Governor-General of India and Members of Council do now hereby with one full voice and consent of tongue and heart publish and proclaim that the high and mighty

Prince GEORGE FREDERICK ERNEST ALBERT, is now by the death of our late Sovereign of happy and glorious memory become our only lawful and rightful liege Lord GEORGE THE FIFTH by the grace of God King of the United Kingdom of Great Britain and Ireland and of the British Dominions beyond the Seas, Defender of the Faith and Emperor of India, to whom we do acknowledge all faith and constant obedience with all hearty and humble affection beseeching God, by whom Kings and Queens do reign, to bless the Royal Prince GEORGE THE FIFTH with long and happy years to reign over us.

The following is His Majesty's
most gracious Declaration :—

DECLARATION.

"**MY LORDS AND GENTLEMEN—**
My heart is too full for me to address you to-day in more than a few words. It is my sorrowful duty to inform you of the death of my dearly loved father the King in this irreparable loss, which has so suddenly fallen upon me and upon the whole Empire. I am comforted by the feeling that I have the sympathy of my future subjects, who will mourn with me for their beloved Sovereign, whose own happiness was found in sharing and promoting theirs. I have lost not only a father's love, but the affectionate and intimate relation of a dear friend adviser. No less confident am I in the universal loving sympathy which is assured to my dearest mother in her overwhelming grief. Standing here a little more than nine years ago our beloved King declared that as long as there was breath in his body he would work for the good and amelioration of his people. I am sure that the opinion of the whole nation will be that this Declaration has been fully carried out. To endeavour to follow in his footsteps and at the same time to uphold the constitutional government of these realms will be the earnest object of my life. I am deeply sensible of the very heavy responsibilities which have fallen upon me. I know that I can rely upon Parliament and upon the people of these Islands and of my Dominions beyond the Seas for their help in the discharge of these arduous duties and for their prayers that God will grant me strength and guidance. I am encouraged by the knowledge that I have in my dear wife one who will be a constant helpmate in every endeavour for our people's good,"

ସମାଚି ସପ୍ତମ ଏକବାଣୀ

ରାମଲିଖ୍ତ ପ୍ରଦେଶର ସନ୍ଧା ଏବଂ କୁରାଟ ସମ୍ବାଦ
ପ୍ରଦେଶ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ପତ୍ରମ ଏହାରେ ଥରୁ ରହି
ବସ୍ତାରେ ଦାଢାନ୍ତି । ତଳାମ ମାସ ତା ୨ ଦିନ
ବରତ ସ ୧୧ । ଏହି କିଛି ସମସ୍ତରେ ସେ

ସବୁର୍କିହାଏ ଅମରର ଲବ୍ଧିକବ ଯହିସଂପାଦନ
ସିଂହାସନର କୁଟ ଦର ଅଧୀରା ପରିଗାରକର୍ତ୍ତା
ତଥା ଅସ୍ତର୍ଯ୍ୟାନ୍ତ ସାମାଜିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ କରସନ୍ତର
ଜୀବନ ସାମାଜିକ ବୋଇଁ ସବୁର ଲୋକମନ୍ଦଳ
ଶ୍ଵରସିଂହାସନ ଭାବରେ ଉତ୍ସାହ ପାରିବୋକିମୁହଁ
ଶ୍ଵରସିଂହାସନ ଭାବରେ ଉତ୍ସାହ ପାରିବୋକିମୁହଁ
ଅମମାନଙ୍କ ବଣାଇ ନିଶାନ ମନ ! ଶ୍ଵରସିଂହାସନ
ରେ ଅଛିଆଇ ଧ୍ୟାନକେହୁ (ସାମାଜିକ)
ବାଚାରିବା ଦିନରୁ ଦେଖେ ଲୋକ ବିଦେଶ
ଅଧିକା ବରୁଞ୍ଚିଲେ ଏବ ଥମେରାମେ ବନ୍ଦି
ଦେବେମନେ ପନ୍ଦିତା ଦେଇ ବୌଣ୍ଡି ବସି କାହିଁ
ବରବା ବାରବ ବହ ବିଜ୍ଞାନକହ ପଣ୍ଡିତମାନଙ୍କର
ଭକ୍ତିର ଉତ୍ସେଲ ବରୁଞ୍ଚିଲୁଣ୍ଟ । ମାତ୍ର ଦ୍ୟାସ ! ବିଦେଶ
ଭାଇଞ୍ଚିଲ ସେ ସାମାଜିକ ପ୍ରୟୋଗକରୁ ପାଇ
ଦେବାପଦେ ଅମମାନଙ୍କର ସହାନୁକୂଳ ଅବ
ବାଚ ପ୍ରକାଶକ ପନ୍ଦିତ ଅମମାନଙ୍କ ପତ୍ର
ଦକ୍ଷାମ ପାତକୋର ପରିଧାମକୁ ଯିବେ !
ପନ୍ଦିତ ମହୋଦୟକ ଏଷର ଏମନ୍ତ ସବଳ ସେ
ବିଦେଶବାନେହର ପରେ ଅଭିର୍ବଦି ପୂର୍ବେ
ସନ ୧୯୦୫ ମର୍ମିନାରେ ସେହି ଦଠିନ୍ ଅତ୍ୟନ୍ତ
ଚିତ୍ତସାହାର ଗାନ୍ଧି ଯେତା ବରାହୋର ପଞ୍ଚର
ବାତାରଳ ତର୍ହିରୁ ସେ ବାରୁଞ୍ଚିଲେ । ଥମେରାମ
ମନ୍ଦିର ଦିନରୁ ବୋଲି ମନେ ବରୁଞ୍ଚିଲୁଣ୍ଟ
ମାତ୍ର ଦଶବର୍ଷ ସ୍ବାକ୍ଷର ଅନ୍ତର ହେଲା ନାହିଁ । ଅତିରି
ଦିନପୂର୍ବେ ସେ ବୋମୟାନର ପ୍ରତିଷ୍ଠାନିବା
ଦେଖିଗାହାର୍ ଦରତାନ୍ତର ପରିଷ୍ପରରେ ସେହି
ଠାରେ ସାମାଜିକ ଶର୍ତ୍ତିକରି ତାଙ୍କ ଉପରୁତ
ଦୋରୁଞ୍ଚିଲା । ସେଠାରୁ କ୍ଷେତ୍ରଧର୍ମର ଧ୍ୟାନ
ର ଦେଖିବାରୁ ଯାଇ ସେଠାରେ ସେହିବେଳା
ପୁନବାର ଦେଖାଦେଇ ସମ୍ବନ୍ଧ ପର୍ଯ୍ୟାପାର୍
ଦରଦେଇ ଏମନ୍ତ ବ ସାମାଜିକ ଚରିତ ମାତ୍ର
ଗା * ରଖିବେ ଲକ୍ଷ୍ମିନରୁ ଯେହ ଅଧିକ
ସମୟରେ ତାଙ୍କ ଦେଖିବା ବାରବ କ୍ଷେତ୍ରକରୁ
ଅଧି ଶାରରେ ନାହିଁ । ଲୋକେ ଏହ ସମ୍ବନ୍ଧର
ଅଧିକ କୁଣ୍ଡରେ ତ ଧ୍ୟାନର ଜାଣିଗାର ଏହି
ସେ ପରି ଅନ୍ତର୍ଭୁତ ଭିତରୀ ବାରବ ଉତ୍ସାହ
ହେଲେ । ବିଲାପ କ ଏ ଏ ବିଜ୍ଞାନ ପାତ୍ରରେ
ଚିତ୍ତସାହର ରହୁଥିଲେ । ସେମାନେ ତା * କିମ୍ବ
ବନ୍ଦରେ ପ୍ରାପ୍ତରେ ସମ୍ବନ୍ଧ କରି ପୋଇଲେ
ସେ ରହିରେ ଝାଅଙ୍ଗରେ ବନ୍ଧିତ ବଳିକା ବିଧ-
ୟ ଗଲୁକ ବନ୍ଧରେ ଦେଇବିଲୁ ଜାରାର ଦିଗମର
ମାତ୍ର ବାହିନୀ ଆନ୍ତରିକରେ ଦକ୍ଷାର ବନ୍ଧରେହେ ଉତ୍ସାହ
ମାତ୍ର କର ଦେଖାଯାଉ ଦକ୍ଷାର ସବାକେ ପରାପର
ହେବ । ଦକ୍ଷାକ ଚକ୍ରରେ ଦେଖିଲା । ସୁବନ୍ଦର
ସମେତର ରହୁଥିଲେ ପରାପରରେ ସମ୍ବନ୍ଧ କେବେ
ଭାବରେ ପରାପରରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁତ ଅନ୍ତର୍ଭୁତ ଅନ୍ତର୍ଭୁତ

ଏହି ଏ କାଠାରୁ ଦସନା ଫର୍ମିଲୁ ସାଙ୍ଗ-
ରେ ସୁରେ । ଗେଟେବେଳେ ଶ୍ଵାସୀ ଓ
ସନ୍ତୁଷ୍ଟମନ୍ଦିର ଉପର ଦେଇ । ସେମାନେ ଅଧି-
ରେ ଏହି ପୁଣେହତ ତାତ୍ପରନିଧାର ଅର୍ଥ
ଦସନ ମଧ୍ୟ ଉପସ୍ଥିତ ହେଲେ । ସନ୍ତୁଷ୍ଟମାନଙ୍କ
ପଞ୍ଚରୁ ଢେବଳ ପରିବର୍ତ୍ତ ମଣି ଅଧିଷ୍ଟିଲେ
ଜାହିଁ । ସେ ଉଦ୍‌ବାରାଦନ ପଞ୍ଚଶିବାର ସମ୍ବାଦ
ଦେଇଥିଲେ । ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବନ୍ଦା ପୁଣେହତ ଉପନାମ
ଅମ୍ବେ ଉତ୍ସବ ଉପରେ ଦେଖିଁ ସମାଜ
ପାନ୍ତୁରାଜେ ବସିଲାଲକ୍ଷ ଶର୍ଣ୍ଣରେ କାହାରିବ
ଅପେକ୍ଷା ଓ ତରି ବୁଝିଲେ । ମଙ୍ଗଳମୟ ପର-
ମେଘରକ ପୂର୍ଣ୍ଣ ମଙ୍ଗଳ ଯତ୍ତାରେ ଯାହାଦେବାର
ସୁଖ ତାତା ହୋଇଗଲା । ଉପରେ ବନ୍ଦାନିଧାର
ଏହି ଶୀଘ୍ର ବାବୁଙ୍କ ଘୋଟିହାର ଶୀଘ୍ର-
ଦେଇବ ବୋଇ ସୁଧିରେ ଜାଣି ନ ଥିଲେ ।
ଶେଷେବେଳେ ଶତ କ ୨ । ୧୫ ମିନିଟ୍
ସମୟରେ ପୁରୁଷ ମୁଖ୍ୟ ସମରିନ୍ୟାକ୍ଷରେ
ପ୍ରାଣାଦ ଶତମାନେ ଲୋକେ ହେତେବେଳେ
ପଥରେ ଏ ବାବୁଙ୍କ ଘୋଟିହାର ଅନ୍ତମାଦ
ଦରନେବେ ତାତ୍ପର ବାର୍ତ୍ତା ପ୍ରାୟ ଏ ତୋତ-
ସମାଜ ସାହି କରିଯିବା ସଙ୍ଗେ ଧୂର୍ଯ୍ୟାୟ
ଦେଇପରି ସମସ୍ତ ଅନନ୍ତରହୃଦ ହେଲା । ବନ୍ଦାକ
ନିଃସମ୍ମାନୀ ଅତି ଘୋଟାନକାରରେ ନିମ୍ନ ।
ସତ ପାଞ୍ଚ ମନ୍ଦିରରେ ସମାବସତେଷ୍ୱ ସୁର
ଗଜରୁଷେ ଲୁହିରୁ ଅଧି ସମସ୍ତର ତତ୍ତ୍ଵ
ଅବର୍ଦ୍ଧ କରିଥିଲେ । ସିଂହାସକ ବେଦନ କରି-
ବାର ଅନ୍ତରାଳ ପରେ ଅନ୍ତପୁରୁ ଯେଉଁ ସଦା-
କଳୁଛିଯୁଦ୍ଧ ତିରାଇ ଭାବର ଭାବର ପରେନ୍ତି ଓ
ପ୍ରଜାନିର୍ବଳ ନିହିରୁ ଅବସ୍ଥା ତାହା ଦେଇ
ଜାବନରେ ଭୁଲିବେ ନାହିଁ । ଭାବରର ପ୍ରଳାପ
ମନ୍ଦିରତାମତୀ ତାଙ୍କ ହୃଦୟରେ ସବଦା ଜାଗ-
ରୁତ ଥିଲା ଏହି ହରିର ନିର୍ବଳପ୍ରଭୁ ପେ-
ତୁରଦେଶରୁ ଅପାର ସୁଧ ଓ ସୁନ୍ଦରଧନ୍ଦି

ଏଠାକୁ ପଠାଇ ଦେଇଥିଲେ । ଗାହାକୁ ଦେଖି
ଭାବରବଳେଟେ ଅଧିକାର ହେତୁ ଧୀରଳ
ଦୟାଧିକରେ ଏବଂ ସେବର୍ତ୍ତମାକ ଯାନଶ୍ଵର ସିଂହା-
ମନରେ ଅସୀଳ ହୋଇ ଭାବର ସମାଚ
ଦେଲେ । ଜନପଥର ଏହାକୁ ଆର୍ଦ୍ଦଜାବଳ
ପ୍ରଦାନପୂର୍ବ ଅମ୍ବାବଜ୍ରର ମଙ୍ଗଳ ଦଖାଇ
ଦିଲ୍ଲୀ ଏବଂ ଶୋଭଷ୍ଟୁପ୍ର ପରବାଇବର୍ଗକୁ ଏ
ବାର୍ତ୍ତା ଦୂଃଖସମୟରେ ଟିକିଯି ପ୍ରଦାନପୂର୍ବ
ଆଧିକାର ମଙ୍ଗଳକେତ୍ତା ସାଧିତ କରିଲୁ ଏହାହିଁ
ଅମ୍ବାବଜ୍ରର ଏକାକ୍ରୁ ପ୍ରାର୍ଥନା । ଶୁଣିଯୁଷ୍ମାନ୍
ସ୍ତର ୮୩୫ ସାଲୁ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟରାମରେ ଜୟ-
ପ୍ରଦାନ ଦୟାଧିକରେ ସୁରବଂ ଗାହାକର ବୟସ
ବ ୨୮ ଟି ହୋଇଥିଲା ଓ ହେବଳ ବ ୯ ଟି
ବର୍ଷର ବେଳେ ଦୟାଧିକରେ ।

ଏ ନମରରେ ଏ ଶୋଭାର୍ତ୍ତ ମତ ଶିଳବାର
ଦିନ ଜାତିବରର ହାର୍ତ୍ତୀ ଅଧିକାରକାଳରେ କନ୍ଦ
ଦେବାକ୍ଷାର ପ୍ରକଳ୍ପ ହେଲା । ଏହିକାଂ ଅଧିକାରକ-
ବାବରେ ଜାତିନ ଲାଭକ୍ରେଷ୍ଟନାଳରେ କାହିଁ
ଯୋଜନାକୁ ସ୍ଥାପନ ଏମ୍, ଏ ବିଦ୍ୟାକିଞ୍ଚମଦାୟ-
ଧୂମକେତ୍ତ ସମକରେ ଦେଖିବା ଦେବାକ୍ଷାରଣ
ଦୟାଧିକରେ ଦୟାଧିକରେ ବର୍ତ୍ତା ଏବଂ ଶୈଳବୂନ୍-
ରେ ଲାଭକ୍ରେଷ୍ଟନାଳ ଉତ୍ତରିଷ୍ଟତଥିଲା ମାତ୍ର କେତ୍ତା
ଥିଲେ । ଏ ଶୋଭଷ୍ଟୁପ୍ର ପତ୍ରରିବାରୁ କେତ୍ତା
ବନ୍ଦ ଦେଇ ଓ ଶୋଭାବର୍ଗ ବୃଦ୍ଧିଷାମରରେ
ସନ୍ତୁଷ୍ଟରେ ଦୟାଧିକରେ ଦୟାଧିକରେ ।
ସଜ୍ଜାପମୟରେ ଭୂମାଧ୍ୟବାହି ସବୁ ସେହି
ଟାଇକୁ ଲାଭକ୍ରେଷ୍ଟନାଳରେ ଦେବାର ଥିଲା
ଗାହା ମଧ୍ୟ ସେହିଦେଇ ବନ୍ଦ ଦେଇ, ମତ
ସୋମବାଇଦିନ ଲାଭକ୍ରେ ଅଧିକାର ଓ ଦୟାଧିକରେ
କେତ୍ତାମାତ୍ର ଏବଂ ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଉଚ୍ଛବି ଓ ସୁନ୍ଦର
ପ୍ରଭାବ ସହିତ ପ୍ରିୟିଂକ୍ଲୁଡିନ୍ ଅପିଷ ବନ୍ଦ
ହୋଇଥିଲା ।

ମର ତା ୨୦ ରାତରେ ଶେଷ କେବା ସପ୍ତ-
ଦିନରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ପେଟେ ବେଳ ମୂର
୫୫୯୭ ଦୋଷଥୁଲ ଯେ ତହିଁ ମଧ୍ୟରେ
ଶଙ୍କାକ ପ୍ରଦେଶ ୮୫୮, ସୁଲୁପ୍ରଦେଶ ୨୦୫,
ବଜ୍ରପୁରାଜା ୨୪୩୦, ବମେଇ ୪୫, କଞ୍ଚି
୪୨୫ ଏବଂ କୃତ୍ତିଆ ୨୦୭ ଏହି ଅକ୍ଷମାତ୍ର ଉଚ୍ଚ
ସଲା । ବଜ୍ରପୁରାଜା ଓ କୃତ୍ତିଆ ଏହି ଦୂର
ପ୍ରଦେଶରେ ପୂର୍ବ ସପ୍ତ ଦିନ ବରାକାର ଓ ଅକ୍ଷମା
ସତଳ ପ୍ରଦେଶରେ ଉଗା ପଢ଼ିବାର ଦେଖା-
ଯାଏ । ମର ସପ୍ତାହର ମୋଟ ମୂର ୫୫୨୨
ସଲା । ଏଠ ? ସପ୍ତାହକୁ କମେ ଉଗା ହେଉ
ଅଛୁ ସବୁ କପଣ ଅଟେ ।

ଅମାମୀ ମେଟୁ କୁଳବେଳ ପଞ୍ଚଶା ଗା ୫୦
ମାର୍ତ୍ତି ମହାରମ୍ଭିତ୍ତିଏବ; ୧, ୨, ୩, ଏବ, ସି
ଗା ୧୦ ରଙ୍ଗ ମାର୍ତ୍ତ; ୫ୟ ଏବ, ୩ ଓ ପ୍ରଲମି-
ନେଶ ପାଦପାଦିକ ହରୋ ଗା ୨ ରଙ୍ଗ ମାର୍ତ୍ତ
ଏବ ବୃକ୍ଷୟ ଏବ, ଏମ, ଏବ [ପଞ୍ଚଶା ଗା ୧୦
ରଙ୍ଗ ଅପ୍ରେରଣେ ଅରମ୍ଭ ଦିବ] ।

ମର ଗା * ମରରେ ଶେଷ କେବା ସପ୍ତା-
ଦିନରେ ଉଦ୍‌ଦିତ ଭବତ, ମଧ୍ୟାବେଶ, ବ୍ରାହ୍ମା-
ଆୟାମ ଏବଂ ଦିନିଶ ଦେବେତ ଶ୍ଵାମରେ
ବର୍ଣ୍ଣ ଚୋତଥୁଳା । ମାତ୍ର ଜଳର ଘରମାର
ଅଳ୍ପ ଥୁଲା । ଦେବର ମରବୁଦ୍ଧ, ବର୍ତ୍ତମାନ,
ମରମରତ୍ତିନ, ସିଙ୍ଗତର ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟଏମରେ
ଏହି ମହିର ଉଦ୍‌ଦିତ, ଏହି ଚେଷ୍ଟାଙ୍କିତ ଏହି
ଜଳ ଅଛିଥୁଲା ।

ଅମେରିକାରେ ଜ୍ଞାନୀର ଥର, ଏମ୍, ଟାପ୍ରାର
ଏବଂ ଫୋରେବମ୍ୟ କେଷଟେଲେ ଉପହାର ପାଇବା
ସୁଧାର ସ୍ଥିତାର ଦର୍ଶାଯାଇଛି । ଏହା ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହାର
ମାଧ୍ୟମରେ ଅବସାଦ ଦୂରବରଣାର୍ଥେ ଓ କେଷ ଏବଂ
ମୁଖମୃଗର ଦୌନର୍ଯ୍ୟ ଦୂରି ବରଦା ଲମ୍ବେ
ବା କରୁଥିବା ଦୂରା ପ୍ରତିଶେଷିର ମୂଳ୍ୟ ଟ ୧୯ ଧାର୍ଯ୍ୟ
ଦୋରାପାତ୍ର । ଏହା ବନ୍ଦି; କାଳୁବଜ୍ଞାରର
ଜ୍ଞାନୀର କୁଣ୍ଡବିଦ୍ୟା ସହି ନିରାଜ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
ବୋକ୍ତାନରେ ପ୍ରାୟବ୍ୟ ।

—*—
ଅବେଳ୍ଟ ଦୂରୀକର ସହିତ ଅବମର ହେଲୁ
ଯେ ଏ ଜଳ ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶର ଗାରାନ୍ତିକ ନିବାସୀ
ବାରୁ ଶାମସୁନ୍ଦର ମହାନ୍ତି ଗତ ମାସ
ତା ୨୦ ରେ ଖାତରେ ପରିଲୋକ ପ୍ରାୟ
ଦୋଷାତ୍ମକୀୟ । ଶାମସୁନ୍ଦର ବାରୁ ଜଣେ
ଉତ୍ତର ଗାୟକ ଏବଂ କବି ବୋଲି ସୁଧାରିତ ।
ସେ ହେବେମୁଠିଏ ସୁରତ ସଙ୍ଗିର ପ୍ରଦୃତ
ପ୍ରଦାଣ ଦରାଇଗୁଣ୍ଡି ଏବଂ ଅନେକ ଗତିକାଳ
ସତା ଓ ମୋଳିବନର ବଢ଼ୁ ଲୋକଙ୍କ ସହିତ
ଆଲାପ ପରିଚୟ କର ଅଦରର ପାଦ ଦୋହା
ଥିଲେ । ମାତ୍ର ତାଦାକର ଶାଂପାରତ ଅବସ୍ଥା
ଦଳ କି ଥୁଲ ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତାରବେ ଏତ ରହ
ଥିଲେ । ସେହି ତତ୍ତ୍ଵ ତାଦାକର ଅତାଳ ମୁରୁର
ପ୍ରଧାନ କାରଣ ସୁବାର ଅକୁମାଳ କୁଞ୍ଜର
ଶ୍ରୀରବତାରେ ତାଦାକର ଅପାର ମଙ୍ଗଳ ୫
ତାଦାକର ଏକମାତ୍ର ସୁଦ ଓ ପରିବାରର ଏ
ବ୍ୟକ୍ତାରୁଙ୍କ ସମୟରେ ସାନ୍ତୁଳୀ ବିଧାକ ବଳ୍ଲେ ।
ବରସାକରୁ ତାଦାକର ସ୍ଵଦ ବ୍ୟକ୍ତାରୁ ବଳୀ ୬
ରହ ଏବଂ ତାଦାକର ସମ୍ପଦକ ସହୟ ହେଲେ ।

SALES FOR ARREARS OF
REVENUE.

III.

True it is that there was an increase in the quantity of nijjote and nijchas land but we shall show later on that regard being had to (a) the small increase in the nijjote land (b) the classification into nijjote and nijchas and the consequences flowing there from as evidenced by the proceedings of what is known as revision of settlement such as commutation of paddy into money rents, etc. the advantages from this increase are of little consequence.

Now out of the increased assets of Rs 17,38,000, over Rs 9,00,000 were constituted by the rents of the culturable lands brought under the plough since the conclusion of the settlement of 1837 and the rest by enhancements effected by the Zemindars before the last settlement and those effected by the settlement operation itself.

The following table shows the rental at the time of the old settlement, that existing immediately before the last settlement and that settled in course of the latter.

Assets,

	Last settlement	Existing	Settled
Tanki bahal	13,700	13,500	13,500
Kharida Jama- bandi	43,800	41,400	66,800
Other Tenure- holders	200	2,800	5,200
Kamil bajyatti	68,800	40,300	61,600
Nisti bajyatti	94,600	91,700	2,38,600
Thani Rayats	7,65,300	1,98,400	2,11,400
Tasni Pahi			
Raiyats	"	5,10,900	5,39,900
Pahi settled and occupancy			
rayats	8,95,700	19,83,500	21,07,800
Pahi Non- occupancy			
raiyats	"	33,200	45,100
Chandina non- occupancy			
rayat	78,000	41,000	41,700
Chaukidari jagir resumed			
"	"	"	43,000
Other tenancies now fully assessed to rent	"	"	16,700
Tenancies valued for revenue	600	4,700	12,800
Nijjot and nijchas	1,47,300	3,84,500	3,84,500
Culturable waste	6,200	"	100
Tanki Tenure now included in bajyatti	1,400		
Sairat	23,400	34,000	34,000
Total	21,38,2000	34,09,600	37,700

From this it would be seen that excluding the assessment due to the increased cultivation, the rest consists mainly of the assessment on nijchas and nijjote lands (Rs. 384,500), and the increased rents of Bajiafti and kharida holdings (Rs 192,400) and that of Pahi settled and occupancy rayats (Rs 124,300). The total of these three heads comes up to (Rs 701200). Now the assessment on nijjote and nijchas lands, that is, the private lands of

the Zemindars, is not an item falling within the category of actual collection from rayats the assessment having been made simply for calculation of land-revenue. As regards the Lakhraj Bajiafti and kharida holdings the enhancement is more than 200 p. c. and it can be safely stated that these rents are not capable of full realization as in the majority of cases the holdings are petty and the outturn insufficient to cover the costs of subsistence of the holders who have had to pay again increased Road cess.

ଦେଲି ଧୂମକେରୁ (ଲକ୍ଷ୍ମୀଗାସ) ବର୍ତ୍ତମାନ
ଏହି ଅଧାର ଦୟା ସମୟରୁ ଉଦୟ ଦେଇଥିଲା
ଏବି ଅମ ପଣେଖା ତାହାର ଲଙ୍ଘ ବିସ୍ତର ଲମ୍ବ
ଏବି ଅଧିକ ପରିଷାର ଦେଖାଯାଏ । ତାରଟି
ମଧ୍ୟ ବିଶେଷ ଭିଜୁଳ ଦୋଇଥିଲା । ପାଦ୍ମ
କୁଳଅନ୍ତ ପାଦେବ କହନ୍ତି ଯେ କେହି ମାସ
ତା ୧୭ ରତ୍ନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହିପରି ଓ ତା ୧୭ ରତ୍ନ-
ରେ ଥରି ଅଳ୍ପକଣ ମାତ୍ର ଦେଖା ଯିବ । ପରେ
ତୁରଦିନ ଅଦୃତ୍ୟ ଦୋର ଏବି ତା ୨୦ ରତ୍ନ
ସନ୍ଧା ପା ୨ ଟା ସମୟ ରେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଦିନରେ ଦେଖା ଯିବ । ଏହି ମାତ୍ର ଶେଷ କିମ୍ବା
ଦୋ ସନ୍ଧା ସମୟରୁ ଅର୍କପଥ ଯାଏ ଦିବିବ ।

ବିଲୁଚତାରେ ଲକ୍ଷ୍ୟକୁ ମାଧ୍ୟମ୍ୟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଆଜାଶୀଳାର୍ଗରେ ଗରେ ସେଠା ସମାଦିଷ୍ଟ
ତେଲିମେଲ ଦଶକଳାର ପାଉଁଣ୍ଡ ପୁରୁଷାର
ସାତଥିବାରୁ ବାହା ପାଇବା କାରଣ ଡଂବଳ
ଓ ପରିସି ବେଳାମୟାବାରେହଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
ଛକ୍ତାର ଦୋହଥୁଲ । ପରିସି ପଣ୍ଡିତ ପଳକାଳ
ମହୋଦୟ ଘର୍ଭବେ ୫୦ ମାତ୍ରାର ଦେବରେ
ଯାଇଁ ୨୦ ଘର୍ଭ ମଧ୍ୟରେ ଲକ୍ଷ୍ୟକୁ ମାଧ୍ୟମ୍ୟ
ରରେ ପଢ଼ିଥ ପୁରୁଷାର ପରାରେ । ମାଧ୍ୟମ୍ୟ
ରର ମୋଟାଏ ପଢ଼ିଯାରେ ପଣ୍ଡିତ ପରିସିର
ମହୋଦୟ ଅବଗରଣ ବଳିବେଳେ ସେ ସ୍ତ୍ରୀର
ଜଳାଶୀଳ ହୋଇଥିଲା । ଡଂବଳ ତ୍ରୈମାମ
ହାତଶାହେବକ ସବ ଟିକିବ ବିକିତ ଯିବାରୁ
ଦାରଗଲେସିବା ଡଂବଳର ପଣ୍ଡିତ ଏ ବିଦ୍ୟ-
ରେ ଏତେଣୀରୁ ଏତେସରବ ଅପ୍ରସର ଦେବା
ସୁମୋତ୍ତର ବିଷୟ ଥିଲେ । ଏହାକି ସାହୁମ୍ୟ
ମତାମେ କିନ୍ତୁ ଡଂବଳ ।

ଏ କଲ ଶାକିମଂସାହ୍ର ଶା ଅରତମନ୍ଦିତ
ଦେଖିଥିଲୁଗିବ ଗପମାତ୍ର ତା ୨୭ ରହିରେ
କିବନ୍ଦବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରାନ୍ତ ଚରେ ଅବଧା ବିଧବାରୁ
ସର୍ବଦଃଖଳ ଉତ୍ତରବାର ସମାଜ ଜଣେ ପ୍ରାମବାସୀ
ଟାକିଯାତ୍ରିର ସାହିତ୍ୟରେ କଣ୍ଠାନ୍ତେ ସେ
ପହଞ୍ଚାଇ ଗାନ୍ଧର କଣ୍ଠାନ୍ତେ ବିଧାତୀଙ୍କ

ସଙ୍ଗେ ଦେଇଥିପାଇଲାକାବୁ ସେହି ବିଧବାରୁ
ମୁଖୁମୁଖୁ ଲାଞ୍ଚାଦର ସମସ୍ତଦର ଅଶେଷ ଧଳା-
କାହାର ଆବ ବୋପାପାନ୍ତରୁ । ବାସ୍ତବରେ
ସବଳମୋହର ଓ ତାଙ୍କୁର ମହାଶୟମାବଳୀର
ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରକାଶିତ ଥିଲେ । ଯେଉଁମାତ୍ରେ
ସର୍ବଦାନରେ ପାତ୍ରର ସାଧାରଣ କଲେଇ
ଦେଇ ସୁଖପାଇଁ ତାକ ହାତପୁଲ୍କ ବସନ୍ତ ଓ
ପାଦକୁ ଏକମାତ୍ର ଉତ୍ସବ ମନୋବିଜ୍ଞା ଆପା-
ଦରୁ ମେମାତଳର ଉମ ଦୂର ଦେବ ।

-○*○-

ଜଣେ ଅନ୍ତପ୍ରେରବ ଲେଖିଥିଲୁଛି ଯେବା-
ନାଲର ଘରୀରଥ ଟୋର ମୋଟିଏ ଉଚ୍ଚତା
ସ୍ଥିତ ଦ୍ୱାଳୟ । ସେଠାରେ ଏହା ସ୍ଥାନୀୟ
ଶକ୍ତି ପଣ୍ଡିତ ଏମନ୍ତ ଦ୍ୱାଳେ ଶୈଖର ନାଚ ପ୍ରାଚୀର
ଏବଂ ଦେଶେକ ବଙ୍ଗଲାର ଘର ମଧ୍ୟ ପଢ଼ିଲା ।
ଅନ୍ତପ୍ରେରବ ନିଜେ ସେଠାରେ ପଢ଼ି ଅନୁଭବ
ହାତ ସେହି ଟୋରର ଶାଖାପୁଣୀରୀ ଭଲଥିବାର
ଦୁଇଥିଲା । ୬୭ ଦୁଇର ଦିଷ୍ଟମ୍ବ ସେ ଏହାର
ବିଦ୍ୟାରୟ ସଙ୍ଗେ ମୋଟିଏ ଶାହାବାସ କାହା ।
ପୁଣେ ଯେ ସାମାଜିକ କୁରବଣ୍ଡର ଘର ଥିଲା
ତାହା ସବା ଘରୀରଥାରୁ । ଏହିବେଳେ ପେ
ଫେଲାତାଳ ପଚାର୍କ ମୋଟିଏ ଦ୍ୱାଳେ ଶାହା-
ବାସ କିର୍ତ୍ତିଶ ଭାବରେବା ବାହାର ଅନ୍ତରେଖା
କରିଥିଲା । ଅମେରିକାରେ ଏକାନ୍ତ ଭିରଣ୍ଟ ତରୁ
ତେବାଗର ଘରା ଏହି ସ୍ଥିରିଷଙ୍ଗର ଅନ୍ତରେଖା
ରକ୍ଷା ଦିଷ୍ଟମ୍ବରେ ଶାନ୍ତି ମନୋଧୋଗୀ ବେବେ
ଯେଉଁ ବିଦ୍ୟାରୟ ପ୍ରାଗ୍ରହଣୀୟ ଘରୀରଥ
ମନ୍ଦେନ୍ଦ୍ରିୟରେ ବାମରେ ଅଭିହିତ ଅନ୍ତର
ଅବର୍ଗାଣକ କୁରବଣ୍ଡର ଏବଂ ପଞ୍ଚାର୍କ କରି
ଅଭ୍ୟାସ କରିଛନ୍ତି । ମେଲାକାଳର ଅର୍ଥର
ଅଭ୍ୟାସ ନାହିଁ । ସେହି ନତ ମତ୍ତାର ମାଦାର
ତାଳାବରସ୍ତରେ ଅନ୍ତରେ ମନ୍ତ୍ରାବ୍ୟାସ ମନ୍ତ୍ରାବ୍ୟାସ ଅନ୍ତର
ହେବାର ଅମେରିକାରେ ଅଶାକୁରା ।

ପୁଣ ନରେନ୍ଦ୍ର ସୁଷ୍ଠବ୍ଦୀ ଶୋଳା ହେବାଠ-
ରୁ ଗାହାର ପକୋବାର ହୋଇ ଚାହିଁ । ଦିନମ
ପୂର୍ଣ୍ଣଦେବାଲୁ ଜଳ ଦଳ, ଅସ୍ତ୍ର ଦେଉଥିଲା ।
ଦିଶେଷର ଘର, ଲେଖ ଯାହାର ଜଳର
ସନ୍ଧାନାଟିରେ ବ୍ୟାବଧାର ଚରିତରାମ ଏହି
ଯାହାର ନାମ ତଥାତ, ଯାହା ଅମୋଦର ପ୍ରଧାନ
ଭାବରେ ଗାହାର ସ୍ଵର୍ଗର ଅବଧି ଦିଶେଷ
ଅର୍ପି ଆପେକ୍ଷା ହେବେବେ ଅମୃତରକ୍ଷର ସୁଷ୍ଠେ-
ମୁଖ ମେହେଜର ମହୋବସ୍ତୁ ବେଙ୍ଗା ଓରେ
ତଥାର ଉପର ହେବ ଜାହିଁ ଏବା ଶାଖାରର
ଦର୍ଶାଯି । ଶୁଭଗର ଗାହରାତ୍ମକା ମହାମନ୍ଦ
ଦର୍ଶନାର୍ଥ ଅଧି ବାଗରୁଷେ ଗର୍ଭୋତ୍ତର ନାମ୍ବୁ

ତର ସାହୁଅଳ୍ପି ଶେମାଟେ ଏହି ପ୍ରଥମକାରୀଙ୍କରେ
ଯଥାବ୍ଦୀ ସାହୁବାନ ଦେବାକୁ କହାଇ ଗୁଡ଼ିଚ
ଦେବେ କାହିଁ । ଅମ୍ବାନଙ୍କ ଦିବେତତାରେ
ବାଲ୍ମୀରମ୍ ଦେଇର ଅଷ୍ଟାପୁଣ୍ଡି ରହିବ କାହିଁ ।
ବଜବଣୋର ବାରୁକ ପର କର୍ମଶୂଳ ମେଦେ-
ଜରବ ବାର୍ଯ୍ୟଧାରରେ ଏହି ପ୍ରଥାବ ଅଗ୍ରବ
ଦୂର ଫେବାର ସମସ୍ତେ ଆଖା କରନ୍ତି । ନରେ
କୁବ ଜୀବ ସଂସାର ଓ ପଦ୍ମାବାର ଦୋହରାରେ
ମେଦେଜି ପଦୋଦସ୍ତବର ଗେ ଅନୟ ଧ୍ୟା-
ନ୍ତରି ଲେବାଇ ଜାଗରୁଛି ରହିଥିବ ଏବା
ବୋଲିବା ବାରୁଳୁ ମାତ୍ର ।

ଗତ ଦୁଇଶହିକାର ସନ୍ଧ୍ୟାସମୟରେ ଏଠା
ଟାଙ୍କିବଳିଦିଲେ ଦିଲାରେ ପରିଲୋକମର
ସମ୍ବାଦରେ ସତାଷେ ପୋକପ୍ରକାଶ ଦରବା ଦାରଣ
ମୋହିଏ ସାଧାରିଣ ସମ୍ବାଦ ଅଧିବେଶନ ହୋଇ
ସୁନ୍ଦର ଦେଖାଯି ଜନିବାର, ଦାଉମ, ଉଚ୍ଚଲ,
ଅମଲ, ଦେଖାଇ, ଦୋତାକଟାର ପ୍ରଭୁତ ସହିତ
ସୁରେଣ୍ଟିଯ ମାଜଫ୍ତ୍ତେର ବର୍ଣ୍ଣାବେଳ, ଜନ୍ମ-
ମାତ୍ରମୁଣ୍ଡର ଦୂରସାହେବ, ଥାତୀ ସଂବାଦେବ,

ବଲେକର ଅଧିକ ସମ୍ବାଦେବ ପ୍ରତିକ ଅବେଳା
ଦୟାଲେବ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲେ । ସବୁଗୁଡ଼ ପୂର୍ଣ୍ଣ
ହୋଇ ଅନେକେ ଶ୍ରୀମାତାରେ ବାରଣ୍ୟାରେ
ବିଶ୍ଵଲେ । ସମ୍ବନ୍ଧର କିମେ ମନୀବର
ମଧ୍ୟବଦି ଦାସ ସି, ଆମ, ମ ସମ୍ପତ୍ତର ଅସକ
ଜୀବନ ପୂର୍ବ ପରିଲୋଚନର ମହାମାତ୍ରର
ଦଠାତ୍ ମୁଖରେ ସମ୍ବନ୍ଧ ସାମାଜିକ ଲୋକଙ୍କ
ସହି ଅମ୍ବେମାତ୍ରେ ଶୋଭାନ୍ତର ହୋଇ
ସବାର ପ୍ରତାପଭଲ ଉତ୍ସବୁ ବାହି ଜୀବନକ
ବାଥ ବସୁ ସମ୍ମାନ ଏତୁବାର୍ତ୍ତର ଦଠାତ୍
ବିଶ୍ୱେମଗଲେ ଅମ୍ବେମାତ୍ରେ ଉତ୍ସବୁ ମାୟପଥ
ଗଲା, ବୟକ୍ତ ପିତା ଏବଂ ସହାନ୍ତରୁତ ପୂର୍ଣ୍ଣ କେ
ଦରର ଅପାର ଦୃଷ୍ଟିରସ୍ତ ଦୋଷଥିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ
ଅସତ କରେ । ଗାଢା ମୌଲିକ ଉତ୍ସବିନ
ମଦିନା ଅନ୍ତମୋଦନ ବରକ୍ଷେ ସର୍ବମାତ୍ରେ
ଅବକତ ମସ୍ତକରେ ଦୃଷ୍ଟିମାନ ହୋଇ ସେ
ପ୍ରସ୍ତାବ ଧାର୍ଯ୍ୟକରେ । ଦବନକ୍ତର ସାମ୍ବାଜୀ ୫
ବଜାପରବାକ୍ତୁ ସହାନ୍ତରୁତ ଜୀବନବା ଓ
ସାମାଜିକରେ ଶୋଭପ୍ରକାଶ ନିମ୍ନି ଧାର୍ଯ୍ୟଦେବା
ଦିନ ଭାବପ୍ରକଳନ ପ୍ରଥାଦୟାତ୍ମା ଗମ୍ଭେକ
ଜୋରି ଭୋକନଦେବା ବାରଣ ମୋଟିବ
କମିଟି ସଂଗ୍ରହ ଏବଂ ଉତ୍ସବ୍ରମାନବୁର
ପ୍ରତିନିଧି ଶୋଭପଦାନ୍ତର ବାର୍ଦା ବଜାପର-
ବାରକ୍ତୁ ଜୀବନବା ବାରଣ ଶୈଳେଶ ମହୋତ୍ସବ
ବୟକ୍ତ ପରୀପରୁ ପଠାଯିବାର ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ
ସବା ଭଙ୍ଗ ହେଲା ।

ଏଥୁରାକୁ ଉତ୍ତମପଣ୍ଡିତ ଓ କୁମାରଚାର୍ଚାନ୍ଦୁ
ସମ୍ମାନ ଅଧିଦେଶକ ହୋଇ ଦୁଃଖପ୍ରକାଶ ସୂଚିତ
ପ୍ରସ୍ତାବ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିଲା ।

—०*०—

ତେଣା ଅଠୀଶ୍ଵରଜୀଙ୍କାର ଗୀତୀ ଏବଂ ବଳାନ୍ତର
ଶ୍ରେଷ୍ଠମନ ବିଷୟରେ ଅଣ୍ଟିବ ପଥ ପଢ଼ିଛାଗ-
ବନ୍ଦିମାରେ ପ୍ରତାପ ଦୋଇଅଛୁ । ବହିର ମର୍ମ
ଏହବ ସମୀମଦୋଦର୍ପା ଯେଉଁ * ୨ ଦଳାର
ଚକ୍ର ବାଟ କରିଥିଲୁଣ୍ଡି ତାହା ସ୍ଥିର ଦୂରିର
ଉନ୍ନତି ଚକ୍ର ପଟେ । ଏଥର ବାର୍ଷିକ ମୁଦ
ବୁନ୍ଦିଜାର ଚକ୍ର ଯେପରି ତେଣାର ଗାନ୍ଧି-
ଲାରେ କଳଦାତରେ ବ୍ୟୟ ଦେବ ତାହା
ପାଠକମାତରେ ଅବଗତ ଅଛିନ୍ତି । ଉଚ୍ଚବିଶେଷା-
ବଳ ଉନ୍ନତି ଚକ୍ର ସାଧୀ ଆଣ୍ଟିରେ ଦାଳ ଅନ୍ତପମ
ଉପରତା ସନ୍ଦେହ ତାହିଁ । ବଳାବାଦାତୁର
କଳବଳୀର ଦେବୋଭର ପଣ୍ଡିତରେ
ସହି ଥିବା
ଏହିମା ବାରିହିତାର ଟକା ପଦ୍ମମେସା ପ୍ରମି-
ଲା କୋଟିହାର ଜମାତର ତହିଁ ଦେବିନକ
ମୁଦ ଟ ୧୯୯ କାମଖରୁ ର ପଥାମୋତନ ଓ
ଗୋଳିତତକ ସେବରେ ଟ ୨୯୬ ର ଏକା

ଜୀବନାଥହେବଳ ଲୋଗରେ ଟ ୨୯୫ ଟା ଗାବ
ଟ ୧୯୮ ଟା ଲୋଗତର କୃତ୍ତିମ, କୈଶ୍ଚିକ, ଅକ,
ଅକ୍ଷ ପ୍ରଦୂତ ଅସମୀୟନେତର ବିଗରଣ ଦର୍ଶକ
ଓ ଅଚିନ୍ତ୍ୟ ବୈଜନିକ ୨୫୩୩ ଲୋକୋପ ବାର୍ଷିକ
ଟ ୨୨୦୯ ଟା ମନ୍ଦରଦି ମସିମତରେ ଟ୍ୟୁ
ବେବାର ଓ ମସିମତ୍ତାର୍ଥର ପଢାବାଧାର୍ଯ୍ୟ ଗବ-
ଶ୍ରମେଷ କରୁଥିବ ଘରଜଣ ଟ୍ୟୁନିକ୍ୟୁଲ୍ ବେବାର
ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେଇବାରୁ । ପଚା ଓ ପ୍ରକାଶକଙ୍କ ବିବାହ
ବୃତ୍ତହିତ ମନୋରଥ ଲାଭ ଥିଲା ରେ ହେବାର
ତତ୍ତ୍ଵରେ ସେ ମସି, ବେଳି ଡର୍ଯ୍ୟାଦ ବରତ୍ରୀ
ଦକ୍ଷା ଦେବୋତ୍ତର ପଣ୍ଡି କିମାରଗ ଦୃଢ଼ି
ହୃଥର । ବହଁର ସ୍ଵର୍ଗବିଷ୍ଣୁ କଲେ ଦୌର୍ଯ୍ୟ
ସମୟରେ ଦେଖ ପଚା ନିଜବ୍ୟୁରେ ସେ ଏକା
ଲଗାଇବା କରିଛି ନୁହେ । ତେଣୁ ଏ ବ୍ୟବସ୍ଥା
ଜୀବ ଉତ୍ସମ ହୋଇଥିଛି ସନ୍ଦେହ ଗାହି ।
ଅମୋଳାଧାରୀରେ ଲୋଗ ପଢ଼ରସ୍ତାର ଅଳ-
ସୁଥଳ ସଂଖ୍ୟା ଦରାଇବା ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟିମାତ୍ରେ
ଜ୍ଞାନ ଦୃଷ୍ଟି ରଖିବେ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମତ୍ତାଜାର
ପଚାମତେ ଛଜ୍ଜ । ଇଲାବାର ଦେବୋତ୍ତର
ଅସ୍ତ୍ର ରସାନ୍ତେଷଣର ଏହି ଅନୁଭବଣରେ
ବ୍ୟବସ୍ଥା କଲେ କର କେବଳ ।

— ୪ —

ବୁଦ୍ଧମେଦରର ଅଗ୍ନିବାଣୀରେ ସେବେ
ଲୋକର ପତ ଶୋଭ ଯାଇଥିରୁ ଦେମାତଙ୍କ
ମଧ୍ୟରୁ ଯାହାକୁର ଅଳ୍ପ ଚୌଖିପି ଉପାୟରେ
କର ନିର୍ମିତ ତରିକାର ଶକ୍ତି କାହିଁ ସେମାନଙ୍କ
ଯାହାଏଇର ବ୍ୟକ୍ଷା କପକା ଜାରି ମେଟିଏ
ବନିଶି ଗଠିତ ହୋଇ ଦେବାକ୍ଷାର କର ଅର୍ପି
ସତ୍ତବ କର ଯୋଗ୍ୟ ହିରେ ବିତରିବ ତରିକାର
ଓ ଅଳ୍ପ ହେବେବ ବ୍ୟକ୍ତି ସେହିପର ତହିବାର
ଏଥୁ ଅତ୍ୱବ ପ୍ରତିଏ ବରାହି । ମାତ୍ର ଦେବେ
ପରି ଶୋଭ ଯାଇଥିରୁ ତେଜେତନିର୍ମିତ
ସାହାର୍ଯ୍ୟ ତାରିକାର ଯୋଗ୍ୟ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦେମାକେ
ପ୍ରତାପ କର ବାହାର୍ତ୍ତ କରଂ ଏକିବି ମାହିବ
ଦେବାକ୍ଷାର ଅନୁମାନ ଦେଇଥିବ ମେମନ୍ତ ଅର୍ଥ
ସାକ୍ଷାତ୍ୟର ପ୍ରୟୋଜନ ବାହି । ଅଳ୍ପ ବ୍ୟକ୍ତିକ
ବ୍ୟକ୍ତିକ ମଧ୍ୟରେ ବଙ୍ଗକା ରମହିତ ମଠର
ଜ୍ଞାନ ବ୍ୟକ୍ତିଗୁଣ ଯାହାଏ ବାହିବା ହାରିବି
ବୁଦ୍ଧମେଦରକ ଅଧିକରେ । ସେମାତଙ୍କର
ରଂଗୋଟି ଅନୁଷ୍ଠାରେ ମଠର ସଙ୍ଗାଦକ ତଳିତ-
କାର ସଞ୍ଚିତନ ପଦିବାରେ ଏହ ଏହ ପ୍ରତାପ
କରିଥିବାକୁ ଚହିଁରେ ଦେଖାଇଲୁ ସେ ଘୁବ-
ଦେମେଦରରେ ୧୮୭ ମୁହୂର୍ତ୍ତର ୧୮୦ ମଣି ପର
ଏହ ବଧିଲେଇବରେ ୧୦୭ ମୁହୂର୍ତ୍ତର ପ୍ରାୟ
୫୦୦ ମଣି ପର ଶୋଭ ଯାଇଥିରୁ । ଏହ ମୃତ-
ପ୍ରମାଦେ ୧୯୮ ଦିନ ଜାରିରେ ବନ୍ଦ । ସେମା-

ମନ୍ଦିରମଧ୍ୟରେ ପୁଣ୍ୟ, ପୂଜା, ଶୁଦ୍ଧ ପ୍ରତ୍ୱକ ନିଳା
ହୁଏଥାର ପ୍ରତିକାର ବନ୍ଦବାଚୁ ସମ୍ମାନ । ଅନ୍ୟ-
ଲାଭମାତ୍ରେ ସାହାଯ୍ୟ ଦିତା ଭରା କେବାର
ଉପାୟ ନାହିଁ । ଏମାନଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ
ଅତେବେ ବେବା ପ୍ରସ୍ତୁତକ । ଅତିଏକ ମୀଠେ
ସମ୍ମାନତ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଥିଲୁଣ୍ଡି ଓ ବଦାତ୍ୟବୀକ୍ଷି-
ମାକେ ସମ୍ମାନସ୍ଵର୍ଗ ଅର୍ଥ ସାହାଯ୍ୟଦ୍ୱାରା ସେମାନ୍
ନାହିଁ ରଖା ଦିଲାବେ । ସେ ଯାହା ବେବାକୁ
ରହି କରିଲୁ ସେ ଗାହା ଗମନ୍ତ୍ବ ସମିତିର
ହାବଜ୍ଞାକିଳ ବେଳିଲୁ ମୀଠେଶାରେ ସମିତିର
ସରସତିକ ନାମରେ ଶିତ୍ର ଧାର ଦେବେ
ନର୍ତ୍ତକାର ଅଗନି ପ୍ରାୟ ସୁତରଂ ବିଲମ୍ବରେ କଷ୍ଟ
ଦିନିବ ।

ଭାବିଷ୍ୟର ପୁଅ ହେଲ କୋଳ ସେ ସେ ଭାବ
ତିରା ପାଇବ ବାହି ଏମନ୍ତ ନୁହେ ମାତ୍ର ଯାହାକ
ରେତେବେଳେ ଘୋମନଗା ହୋଇ ପରିବ
ଯାହାକୁ ଶିଖାଦେବା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଏବଂ ପିଣ୍ଡ
ଦେଲେସୁକା ଯାହାକୁ ଉପସ୍ଥିତ ଚାର୍ଦ୍ଦିନ
ଦେଲେ ତଳିନ ଦାହିଁ । ଅଧିଷ୍ଠରେ ନିଜ
ବାଚରେ ପରିଶ୍ରମପୂର୍ବ ଚାର୍ଦ୍ଦିନ କରିବାର ଶିଖ
ପମସ୍ତକୁ ଦେବା ଉଚିତ । ଏହି ଶିଖା ବିନା
ପିତା କିପଳ ସର୍ବ ଅର୍ଥ ପୁଷ୍ଟିକୁଣ୍ଡଳ ନମ୍ବୁ ହେ
ଛିଥିବାର ଅଥବା ଦେଖାଯାଏ । ପୁଃ ଉପସ୍ଥିତ
ଦେଲେ ତିରା ସାଧ୍ୟ କରିବାର ପ୍ରସ୍ତୁତ ନାହିଁ
ଏବଂ ପୁଃ ଉପସ୍ଥିତ ନ ଦେଲେ ପିତାର ସର୍ବ
ଅର୍ଥ ରହେ ନାହିଁ । ସ୍ଵରାଙ୍ଗ ପତିକୁ ଉପସ୍ଥିତ
ଶିଖା ହେବାହି ପ୍ରଧାନ ଧର୍ମ ଏବଂ ଗାନ୍ଧାରୀ
ବେଦାଧ ଶାସ୍ତ୍ର କରିବ ।

ଦେଖିବେ ଗାହଁ । ଏଥିର ଫଳ ସଜ୍ଜିଯ ଥିଲେବ
ଦ୍ୱାକୁଣ୍ଡ ଏବଂ ମୋଣି ପଥା ଅଧିକାରୀଙ୍କର
ଦେବଳ ଉତ୍ତାଜୁଣ୍ଡରେ ନିର୍ଭର ଦର ଅଧିକାର
ଜୀବନ ଅଳସ୍ୟରେ ନଷ୍ଟ କରନ୍ତି ଏବଂ ଅନେବ
ସମୟରେ ଏମାକଲୁ ଦେବାହୁାର ପ୍ରକଳ୍ପ ଦୂରୋ
ଚକ୍ର ଓ ଶାର ଦ୍ୱାରା ଦିଗ୍ବିତ ଦରେ ।
ଦାତବ୍ୟ ସମିକ୍ଷାର ଦ୍ୱାର୍ଥୀରେ ପ୍ରକଳ୍ପ ଲାଭ ଅଛୁ
କାରଣ ଗହିଁରେ ପ୍ରକଳ୍ପ ଦୂରୀଲୋକଙ୍କ ଦାତ
ଦିଆଯାଏ ଏବଂ ତାଙ୍କରମଧ୍ୟ ସେଇମାକେ ଉତ୍ସ-
ମେମ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ବାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ଧାରାଏ । ଏଥିରେ
ଆଜ୍ୟ ଦୋଷ ଏହାବେଳକେ କିବାରିତ
ଦୋଷ ସାହୁତରେ ଦାତ ଦେବା ବିଷୟରେ
ସନ୍ତେଷ କହେ ଗାହଁ ଏବଂ ପରିଶ୍ରମ କରିବା
କୁବ କେମନ୍ତ ଉତ୍ସାହାପ୍ରାପ୍ତ ଲୋକର ପଞ୍ଚରର
ସନ୍ତାରୀ ପୁଣ୍ଡିଦେବା ଦେବ ଉତ୍ସବର କୃତ
ଦେମନ୍ତ ସମିତି ମଧ୍ୟ ତହିଁର ଫଳ ଶାର ଅଧିକ
ଉଳକ କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ଦେବା ଦେବୁ ଉତ୍ସବର
କୁବ । ପରତା ଦିନର ପୂର୍ବ ଦାତହିଁ ପ୍ରକଳ୍ପ
ଦାତ ଏବଂ ଦାରେ ଉତ୍ସା ଦେବାଠାରୁ ସମସ୍ତଙ୍କ
ଉତ୍ସାରୀ ଏହିତ ହୋଇ ବୌଣିଷି ସମିକ୍ଷିତାର
.ଦାତହିଁ ସ୍ରଷ୍ଟା ଅଗେ । ମୋତେ ସେତେବାସ
ଦାରେ ଉତ୍ସା ଓ ଦେଇ ଏବଳ ସମିକ୍ଷି ଶ୍ରୀପତି
ପ୍ରକଳ୍ପ ସହବାଳ କେବେ ଗେତେ ମଜ୍ଜାଳ ।

ବ୍ୟବସାୟ ସମଜୀବ ବାପିଟରେ ନାମଠ
ହିତା ଦେଖିଅଛନ୍ତି ଭାବରବର୍ଷରେ ପ୍ରାଚୀ-
ଶବ୍ଦରେ ଶିକ୍ଷା ବିଧା ନ ଯାଇ ଶାଶ୍ଵାତ୍ସତ୍ତ୍ଵରେ
ଯଂଗଜୀବିଶ ଦେଇ ଉତ୍ସାହିତରେ
ଭାଷାଖରେ ତୁମିର ଦର ପଦ୍ମପୂର୍ଣ୍ଣ ଲୁହଣ
ତାଙ୍କୁ କିଳିଲେ ସେ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କିମ୍ବା ତ
ଆମ ବହିର ଥରିବ ଦୋଲିବାକୁ ଦେବ
ଶିକ୍ଷା ବା କାର୍ଯ୍ୟରର ସୁଧା ପିତାର ବ୍ୟବସାୟ
ଦରବାରୁ ତନୁ ଦୋଷମୁଖେ ଉତ୍ତରିଷ୍ଣା କାହାକୁ
ବହିର ଅନ୍ତର୍ମୟକୁ ଦରେ ଏବ ସେ ପରିଶ୍ରେ-
ଷରେ ବାର୍ଷି ଅଭିନେ ଅସ୍ତ୍ରମୁଖୁ ଦୋଷ
ବିଗ୍ରହ ହୁଏ । ସୁତରଂ ନିଜ ପରିଶ୍ରେଷ୍ଟରେ
ସହୃଦୟହାତ ଲାବନ ନିର୍ବାକର ମତ ଉଚ୍ଚଠାକୁ
ନିରଶେଣୀ ଅର୍ଥକୁ ପ୍ରଫେୟତ ଭାବରକାମୀର
ବାବନେ ନିରଜ୍ଞର ବହୁବାହୁ ହେବ । ପିତାର
ସମ୍ମଦ୍ଦି ଦିନରେ କରିବ ତ ତର ନିଜ ପରିଶ୍ରେଷ୍ଟ-
ଦ୍ଵାରା ଅପଣାର ଜୀବତା ନିର୍ମାତ୍ର କରିଥାଏ ଏବଂ
ଅପଣା ଅର୍ଥରେ କିମ୍ବା ପ୍ରସ୍ତ୍ରେକାଳୀୟ ଦ୍ୱାରା ବାର
ନିରାପଦବ ସାମାଜିକ କାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ । ବିଜ୍ଞା-
ନାରୁ କିମ୍ବା ପର୍କ୍‌ସ୍ଟ୍ରୀଟ୍ ଦେଇ ଅଳିଥିଲେନର
ପୃଥିବୀରେ ପ୍ରସ୍ତ୍ରେକାଳ ବାହୀ । ସ୍ଵପ୍ନ ଜମୀନର
ସମ୍ମାନକର ପୁରୁଷାନ୍ତକୁ ଦାତରେ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ
ଦରବାର ଶିକ୍ଷା ଦିଅଯାଏ, ନିଜର ମୁକ୍ତି ସବାଧେ
ସହ ଏବ ଉଠିବ ପରିମ ଅପରହ୍ୟାଏ । ଗତ
ପ୍ରାଚୀବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଅନେବ ପ୍ରାନରେ ଲେଖନ
ଦେଖିଅଛନ୍ତି ସେ ପେଟାତର୍କୀତ ସହି ବିଷ୍ଣୁ
ଅର୍ଥ ପରିଗ୍ରହ କିମ୍ବା ଅଭ୍ୟବରୁ ପର କଢ଼ାଇ-
ଦେଇଅଛି ଏବ ଯେଉଁଠାରେ ପିତା ପରିମ
ଉଠିବ ପରିମର ଶିକ୍ଷା ଦେଇଅଛନ୍ତି ମେଠାରେ
ସହ ଅର୍ଥର ସଦ୍ବ୍ୟବକାର ବୋଇଅଛି ।—
ଆଠମେ ! ପ୍ରଥମରେତର ଏ ବିପରୀତ ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ
ଅଭ୍ୟବ ବହୁମତି ଅରେ । ଅବସ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ନା

ବଲିବରାଠାରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଥିବା ଦାଗନ୍ଧ
ସମୀକ୍ଷା ବାର୍ଷିକ ଅଧିବେଶନରେ ବଲିବରୁ
ଜଣେ ସହି ତରମ୍ଭଣ ମାଟେକ ଟ ୫୦୦ ଟଙ୍କା
ବେଳକରେ ଅଣି ଠାର୍ଟ୍ ଚଲାଇବାର ପ୍ରସ୍ତାବ
ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟବସାୟ ସମ୍ପଦୀୟ ‘କାଷିଟାଇ’ ନାମର
ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରତିବାନ ମାର୍କ୍ସ ମଗୋଯ୍ୟ ରାତ୍ରି
ସମର୍ଥକ ପଢ଼ିବ ପ୍ରତିବାନ କରିଥିଲୁଣ୍ଡର ସେ ଉପ
ସୁର୍ତ୍ତ ବର୍ମମ୍ବଣ ନିସ୍ତର୍ତ୍ତ ହେଲେ ଅନ୍ୟାୟ ବ୍ୟବସାୟ
ବା ବାଜରୁ ସମୀକ୍ଷା ରଖାଇବାକୁବାବ ଉପକାର
ଅଛି । ସେ ବଦଳି ଏହି ବଲିବରାଠାରେ ଭାଷଣ-
ମାନେ ଭାଗର ଏହାପ୍ରତିବାନ ବ୍ୟବସାୟ ଚଲାଇବା
ସଧାରଣ ଉପରମାନେ ଦେଇନବ ଦୂରଚନ୍ଦ୍ର ବା
ମାପିତ ଗୁରୁତ୍ବାର ଅଣ୍ଟିବୁ ଅବଳ ବରନ୍ତି ଗାହିଁ
କୋମଳହୃଦୟର ଲୋକମାନେ ବାହାରେ ଶରୀର
ଦେଖି ବିଜ୍ଞାନ ଅର୍ଥଦାନ କରିବାକୁ ଦୟାର ବାର୍ଷିକ
ମନେ ବରନ୍ତି ଏହି ସେହିମାନଙ୍କଠାରୁ ଏମା
ଦଳ ଅଣ୍ଟ ଅଧିକ ଦ୍ଵାରା । ମାତ୍ର ଏ ଦଳ ବିନ୍ଦୁର
ବିଷୟ ବାନହାବ ମନ୍ଦପର ଘଲେ ଏହି ଅପରାଧ
ପାତ୍ରରେ ତାନହାବ ଭାଗାବିର ଉତ୍ସାହ ଦିଆ
ଯାଏ । ପ୍ରତିବ ଦୁଃଖୀ ବିନ୍ଦୁ ଫେରେ ମଠାର
ଶାନ୍ତିରବା ଦଳ ବା ସାମାଜିକ ବିନ୍ଦୁର ନିକଳ
ନିବାରଣ ହେଉ ଦଳ ଦାଳ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ
ଥାରେ ଏହି ଉପସ୍ଥିତ ଲୋକ ଭାବି ସହିମର
ହୃଦାକ ଉପସ୍ଥିତ ପାତ୍ରରେ ସଂଶୋଧିବୁ ଦାବର୍ତ୍ତ
ପଣସ୍ତ ଥିଲେ । ଏହିଦେବୁରୁ ସେ ଏଥରେ ପାତ୍ର
ବ୍ୟବସାୟର ଅନ୍ୟାୟ ମନ୍ଦିର ନାହିଁ । ବନ୍ଦୁଦାରୀ
ମାର୍କ୍ସକ ଦାରାର ସାରକଣ୍ଠରେ ସନ୍ଦେହ ଦାହିଁ
ଦାଶ୍ରରେ ଭାଗ ମାତି କୋମଳହୃଦୟର ଲୋକକ
ଠାରୁ ବାହିଁ’ ଥାର ସେ ଭାଗମାନେ ଦେଖି
ମହାଜନ ଦରନ୍ତି ବର୍ତ୍ତି ଦୟାର ଅଭିବ

ଗାନ୍ଧି ସବୁଗରକୁ ମାର ଅବଶ୍ୟାଳ ଦେଖିଲେ
ଉତ୍ତମମୁଣ୍ଡେ ରୂପାଯିବ ସେ ସେମାନେ ପ୍ରକା-
ରୁ ମନ ଆହୁ ଯେମନ୍ତ ଧର୍ମର ବାନ ବରୁ
ଅପ୍ରକୃତ ଯେମନ୍ତ ଅଧିକା ଅର୍ଜୁକ ହିନ୍ଦି ବିଲାସି-
ତରେ ବ୍ୟାପ୍ତ ହେଉଥିବା । ଅଗନ୍ଧାରର ବାରୁନ
ଦୂରା ବା ଗାନ୍ଧି କିନ୍ତୁ ପୃଷ୍ଠାରେ ବ୍ୟାପ୍ତ ଦୂରା ମୋଟ-
ଲୁଗ୍ନ ଏବେ ତାଙ୍କୁ ବୁଝି ନାହିଁ । ସେ ଲୁଗ୍ନ
ଯେମନ୍ତ ପ୍ରକାର ଯେମନ୍ତ ଅଧିକଦିଃ ହେଉଥିଲା ।
ବ୍ୟାପ୍ତରେଣିଥ ତାଙ୍କୁରୁଗା ଧରନାରୁ ଲକନୀତି
ବାରୁ ବାରଅଶୀଥ ବା ବନ୍ଦାଦର ବିଷତାକୁବା
ସରେ ଦେଖାଯିବ । ଗହିରେ କରବର୍ତ୍ତରୁ
ଉତ୍ତମମୁଣ୍ଡେ ରୂପା ବା ଶାନ୍ତିବା ବେଳୁ ସେମ
ବହୁଅଛୁ । ମାତ୍ରେ ପ୍ରାୟ ବାହାରକୁ ଯାଏ ମହି
ଦାରର କହେଥିବେ ବହୁର ଅଦର କାହିଁ
ଦୋଳଥ ଏହିବ ବାହାରକୁ ଅକ୍ଷ ପରିମାଣରେ
ସାଇଅଛୁ । ଏହି ମଣିଶ, ଦୋଳଥ ସେମାନେ
ବାର ଧରଣ୍ୟ ବା ଖୋଟ ହିତଯାଦା ଅର୍ଥରୁ
ବାହା ଚଢ଼ିବ ଲୁଗ୍ନ, ବିଷତାକୁ ପୁଣ ବହୁନ-
ପରେ ଲୁଗ୍ନ ମଞ୍ଚାରବା ଏବଂ ଯାଦା ଅମେ ଘାନ
ଚାହ ବ ସ୍ଵରେ ଏବେ ଗାହା ଖାର ବହୁଯତି
ଅନ୍ତରେ ବହୁଥ ଫୁଲାମବା ଯତ୍ନାଦିରେ ବର୍ଣ୍ଣ-
କୋର ଯାଉଅଛୁ । ତେଣେ ଅଶାଲକ କିବେ
ଦେଇର ଦାର ବୁଦ୍ଧିବା କହିରେ ନ ସରେ ।
ଅମେ ଅବଶ୍ୟ କାହିଁ ଏବତାରୁ ଅଧିକ ଦିନ
ଲାଭଥିଲେ ଏହି ଅନ୍ତରରେ ଯେବେକ ତଳିଧା-
ରୁବ ତେବେକ ମଣିଥ ବା ଦୋଳକ ଅର୍ପ୍ୟ
ଦେଇଥିଲେ । ଅମେ ଦେବ ହୃଦୟପୁଣ୍ୟ ସ୍ଵର
ଏବେ ବହୁ ଦେବେ ମଣି ମଣା ଯିବ । ମାଟ୍ଟ
ବୟତାରେ ମେଟ ଦେଇ ଉଦସିତର ଦେଇର
ସାଦା ଫଳର ଦିନ ଯାଉଥିଲ ଏବେ କିଣ କିବ-
ରରେ ନିତ ଅଧିଳବର ବିରସିତ ଦେଇ ତଣ,
ସାଇଅଛୁ । ଏହି ବିବନ୍ଦି ଧର୍ମ ମଧ୍ୟ ଧୟାର ପଶେ
ଅହିପଦର ଏହି ଜାଦ୍ୟ ସଙ୍ଗେ ବହୁରୁ ବହେ
ନିତ ପରେ ଏହି ଗାହବାଟେ ମସ୍ତେଷ ଯାଉ-
ଅଛୁ । ତୌରେ ଠାରେ ତଣ ପ୍ରତିବ ଗ୍ରା-
ଜାବିମାତେ କୁହୀ ଗାହବାରୁ ଅରମ କହିଅଛୁନ୍ତି
ଯାକା ପୂର୍ବେ ପ୍ରତିବ ପୀପୁଧାତ ହେବର
ଲୋକବ୍ୟାପରେ ହୁବଦର ଦେଲେହେ ଏଦେଇ
ପ୍ରତି ଅନିନ୍ଦ୍ୟର । ଅମେମାନେ ଅଭିରତିବକୁ
ତୌରେ ଦାନ ଦାନି କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ ରହୁଛି
କେବୁନ୍ତ ମାତ୍ର ନିରାଶେଷ ଲୁଗରେ ବଦ୍ରୀ ଦୋର
ଏମାନବିର ସରର ଅର୍ପ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦିନର ସ୍ଵର
ଏବେ କୁହୀ କୋହିଅଛୁ ଦେଖାଗଲେ କୁହୀ
କାହାଯିବ । ରାତ୍ରାମ ପଥ୍ୟ ଦୁର୍ମଳ ହେବାର
ଶ୍ରଦ୍ଧାଦତ୍ତବଳ ଏହି ଦୁର୍ମଳ ମାତ୍ରକ ବିଭାଗ
ଗାନ୍ଧିବନ୍ଧୁର ବହୁର ବହୁବା ଯାଇ । ଅନାବସ୍ଥା

ଏହି ଅପ୍ରମାଣୀ କେବୁ ସେତେବୁର ମୁଖ୍ୟ ବଢ଼ି
ଥାଇ ଗାହା ଅୟତ୍ତ କରିବା ସବଳ ନୁହେ ।
ସଜ୍ଜର ଦୋଷ ଏବଂ ଶିଳବାର୍ଯ୍ୟ ତଥା ଅମାଦ
ସରସ ଛଳମାତରକ ତାବଳ ବଢ଼ାଇବାହୁବ
ଅବଳର ଧରମାଶରେ ଏହିର ଦାନ୍ତ କବାରବ
ହେବ ଏବଂ ଦେଇଥିଲୁ । ବିହୁାନ୍ତ ଧାଠକମାତ୍ରେ
ଏହିପ୍ରତି ମଦୋନିବେଳେ ବର ଦେଖ ଲେବନ୍ତ
ପ୍ରତ୍ୟତି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଉଗାଇବାର ଖାତ ଖୋଲିଲେ
ଆମୁମାନଙ୍କ ଦୁର୍ଦ୍ଧା ଅଚିରେ ମେଳିବ ।

ବବ୍ ସମ୍ବାଦ ଓ ସାହେବୀ ।

ସମ୍ମାନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏତିବାକ୍ତିର ପରିଲୋଚନମ-
କରେ ଯାହାର ପଥ ରଙ୍ଗଜିତ ସମ୍ମାନକର
ବିଦ୍ୟାଧରରେ ପାଇଁ ଯୋଗୀ ପୁଷ୍ଟ ପୁରସ୍କାର-
ଛଳୀ ମହୋଦୟ ଶାମ ଲିଖି ଉତ୍ସାହ ପ୍ରତିକା
ପୃଷ୍ଠକ ଅବେଦନ କରେ । ଶ୍ଵେତ ସେହେତେ-
ଏକ ଅଦେଖାକୁୟାୟୀ ବଡ଼ଲାଗ ମହୋଦୟ
ନାହିଁ ତା ଏ ନାହିଁ ଅବିରତ ଗଲେଟହାଏ ଏ
ବିଦ୍ୟୁ ସମ୍ବନ୍ଧାଧାରଣା ଲଗାଇ ଦେଇଅନ୍ତରୁ ।
ନକବ ସମ୍ମାନକର ବିଦ୍ୟାଧର ଅବେଦନର ବିଲା
ପକ ଏବଂ ପାଇଁବିର ସେ ସମୟର ବ୍ରତା ଓ
ବୋଷାପଦ ରଙ୍ଗଜିତ ପ୍ରମୁଖ ପ୍ରତାଙ୍ଗ ନାହିଁ ।

ବାହେକ ଦୂର ପରେ ସୁଖ
ପରେ ଦୂର ଲଗାଇ ରଖିଛନ୍ତି
ଏବଂ ଯତ୍ଥବ୍ୟାକୁ ପରିଚାରକରିବା
କାହାରୁ କୁଣ୍ଡଳ ଅମ୍ବାମାରେ ରାଜର
କାହାରୁ କାହାରୁ କାହାରୁ
କାହାରେ କେ ମଧ୍ୟ ଦେଖି ଦୂରଧୂନ୍
ଯ ଦୂର ଦେଲା ବାହା ଅଞ୍ଚଳ କରିବା
କାହାରୁ ସମ୍ମାନ ନୀରଳ ଆଶା ଘେନି
କାହାରୁ ସମୀପରେ ଉଷ୍ଣପ୍ରିତି । ପିଲାଟ କାହାରୁ
କାହାରୁ ସମ୍ମାନ ବିକାମାର କର ସମ୍ମାନ
କାହାରୁ ମନ ପ୍ରକର୍ତ୍ତାର ରଖିବୋ
କାହାରୁ ମାମୁଦ୍‌ବିଜ ବଳରେୟୁଧଶାରେ
କାହାରୁ ବୋଲି ପରିଚିତ ସେ କାହାରେ
କର ବାହାରି ପିଲାଟ କରି ଦେବା
ଏବଂ ବାହାରି ପରିଚିତ ଉଷ୍ଣବାରରେ
ଦେଶର ବାହାରି ଏହିରୂପରେ ସୃଷ୍ଟି
କାହାରୁ । ସୁର୍ବ କୌଣସି ପିଲାଟର
କାହାରୁ ୮୮୭୭ ମଧ୍ୟକାଳେ ଦୃଢ଼ାନ୍ତା
କାହାରୁ ଯାଇଥିଲେ । ସେଠେ ମନ୍ଦିର ସଙ୍ଗେ
ର୍ଣ୍ଣବ ସହିତ ଏମନ୍ତ ମଣି ମରେ ଯେ
କାହାରୁ ବାହାରି ‘ପ୍ରିଦେସ କର୍ଜ’ ବୋଲି
କାହାରୁ ମନ୍ଦିର ଉତ୍ତରଦେଶରେ ଏବଂ ପର୍ବତୀ
କାହାରୁ ଅଭିମନ୍ଦିର ମନ୍ଦିର କାହାରୁ ଅନନ୍ତ
କାହାରୁ । ସେ ବାହାନ୍ତରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରି

ତର ଲୁହା ଜାହାଙ୍କୁ ବଦଳ ଦେଲେ । ବାହି-
କମାନଙ୍କ ଶିଖ ବାହ୍ୟରେ ସେ ନିଷ୍ଠା ନାହିଁ
ଥିଲେ ଏବଂ ତତ୍ତ୍ଵଙ୍କ ବାଚିବାର ବିର ପାଇ-
ଥିଲେ । ଜୋଣ୍ବୁଗାଲ ମୃଦୁ ଉତ୍ସାହ ସେ ସୁବ୍ରତ
ବାଜ ପଦରେ ଅସାକ ଦେଲେ । ରଜକୁମାର
ମେନ୍ଦ୍ରକଷେଣ ବାନ୍ଧ ଜୋଣ୍ବୁ ଭାଗାଳ ବିବାହ
ସମ୍ମନ ଦେବାଇଥିଲା ମାତ୍ର ସେ ଅଛାଳେ ରାଜ
ଗ୍ରାମରେ ପଢ଼ିବ ଦେବାରୁ ଦେଇ ମହୋଦୟ
ବାହାଙ୍କୁ ବିବାହ ଦେଇ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅମ୍ବାକଳର
ସାମ୍ନାଜୀ ହୋଇଥିଲାନ୍ତି । ଏ ମହୋଦୟ ସଞ୍ଚାର୍ଯ୍ୟ
ସନ୍ଦର୍ଭ ଏବଂ ଏହାଙ୍କ ବିଶ୍ୱର ଅଜନ ସୁଲଭର
ଏବଂ ସେ ପିଆଗୋ ସହିତ ଉତ୍ସମୟରୁ
ମର ଜୀବନ୍ତି । ଏହାଙ୍କୁ ଗୋ ୪ ୩ ରୁଦ୍ଧ
ଭଲଭୁପେ ଜଣାଅଛି ଏବଂ ସୁଲଭରେ
ବହୁରେ ବାଧାବାର୍ତ୍ତ କରିପାରନ୍ତି । ଏପରି ଉତ୍ସ-
ସୁଲ୍ଲା ସହିତିରୀଣିବା ସହିତ ଦେବ । କବ
ସମ୍ପଦକ ଦେବାକୁ ଓ ମାତୃବେଦା ଯେବେଳେ
ଅଭୁତମୀୟ ପ୍ରିୟାପ୍ରତି ଅବ୍ସରା ଏତ ସୁତନନ୍ଦାଙ୍କ
ପ୍ରକ ସ୍ମୃତ ମଧ୍ୟ ଦେମନ୍ତ ଅନ୍ତର୍ମମ । ଏହି-
ଉପରେ ଭରତକୁ ଅପି ସେ ଓ କାଳ ଗ୍ରାଁ
ପ୍ରକାଶିତ ପ୍ରକ ଦେମନ୍ତ ଶରୀରୀପୁ ସହାନ୍ତରୁକ
ଦେଶାର ମରେ ଗାନ୍ଧା ଧାଠକର ମନରେ
ଅଦ୍ୟାପି ଜାହାଙ୍କ୍ୟମାତ୍ର ଅଛି । ସେ ଶୀଘ୍ର ତିତା-
ମସ ଏବଂ ତିତାର ଭରତକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣତଥା ଓ
ସହାନ୍ତରୁକ ସହିତ ପାଳିବେ ଏହିରେ ସନ୍ଦେହ
କାହିଁ । ସମ୍ମତ ସକ ୮୫୫ ସାଲ ଜୀବନାମ
ତା ୨ ଉତ୍ସରେ ଜୟ ଓ ସକ ୮୫୫ ସାଲରେ
ବିବାହ ହୋଇଥିଲେ । ତାହାଙ୍କ ଦୁଃଖକା
ଗୋ ୨ ୩ ହୋଇଥିଲା । ତୌଡ଼ା ବସ୍ତରେ
ବଜାଲାର କରିବା ଦେଇ ଦ୍ୟାୟ ଓ ଧର୍ମରେ
ପ୍ରକାଶକବାର ଅଧିକ ଅଣା ଦେଇଥିଲା । ପର-
ମେତ୍ରରବତୀରେ ଏହାକୁ ପ୍ରାର୍ଥକା ସେ ସମ୍ପଦ
ଓ ସାମ୍ନାଜୀଙ୍କ ପର୍ଦାୟ ଏବଂ କଳ ପ୍ରବାଳ ଦେଇଲୁ
ଓ ତାହାଙ୍କ ବଜାଲାର ନିରବହିନୀ ସୁଲଭେ
ଅଭିବାହିତ ହେଉ ।

Irrigation Department.
NOTICE.

In supersession of this office notice dated the 31st December 1909, so far as the closure of Range IV B of Orissa Coast Canal is concerned, notice is hereby given, for general information, that the Range in question from Nulcool to Sulpatta will remain closed to traffic till the 15th June 1910 for silt clearance.

Balasore } Triloke Nath
12th May 1910. Executive Engineer,
Balasore Division.

